

MEC

MONGOLIA ENERGY CORPORATION

М о э н к о Х Х К

**ХОВД АЙМГИЙН ДАРВИ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “МОЭНКО”
ХХК-ИЙН ХӨШӨӨТИЙН НУҮРСНИЙ ОРДЫГ АШИГЛАХ ТӨСӨЛ
2022 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР: (MV-001414A, MV-001640A, MV-006525A, MV-004322A, MV-011887A, MV-020299A, MV-011888A, MV-015289A)

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 5141583

Хянасан:

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-ын Ахлах мэргэжилтэн...../Ц. Жаргалнэмэх/

Биелэлтийг тайлагнасан:

“МОЭНКО” ХХК-ийн Дэд захирал...../Ж.Оюунчимэг/

“МОЭНКО” ХХК-ийн ХАБЭАБОС-ын Менежер...../Б.Эрдэнэбилэг/

2022 он

**ХОВД АЙМГИЙН ДАРВИ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “МОЭНКО”
ХХК-ИЙН ХӨШӨӨТИЙН НҮҮРСНИЙ ОРДЫГ АШИГЛАХ ТӨСӨЛ
2022 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР: (MV-001414A, MV-001640A, MV-006525A, MV-004322A, MV-011887A, MV-020299A, MV-011888A, MV-015289A)

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 5141583

Хянасан:

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-ын Ахлах шинэжээч:...../Ц. Жаргалнэмэх/

Биелэлтийг тайлагнасан:

“МОЭНКО” ХХК-ийн Дэд захирал:...../Ж.Оюунчимэг/

“МОЭНКО” ХХК-ийн ХАБЭАБОС-ын Менежер:...../Б.Эрдэнэбилэг/

ГАРЧИГ

ЗУРГАН МЭДЭЭЛЛИЙН ЖАГСААЛТ	iv
ХҮСНЭГТЭН МЭДЭЭЛЛИЙН ЖАГСААЛТ	vi
ОРШИЛ	1
НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл.....	3
1.2 Ордын нөөц.....	6
1.3 Дэд бүтэц.....	7
1.4 Нүүрс олборлолт, ил уурхайн хүчин чадал.....	9
1.5 Нүүрс баяжуулах технологи, тоног төхөөрөмж	10
1.6 Өрөмдлөг, тэсэлгээний ажил.....	11
1.7 Уурхайн тээвэр	11
1.8 Ил уурхайн үндсэн хэмжээс, загварчлал.....	11
1.9 Усан хангамж.....	12
1.10 Ашигласан усны хэмжээ.....	15
1.11 Ажиллах хүчний тухай мэдээлэл.....	19
ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	20
2.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	25
2.2 Гадаргын ба газрын доорхи усны нөөц.....	27
2.3 Хөрсөн бүрхэвч газрын хэвлийд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ төлөвлөгөөний биелэлт	28
2.4 Амьтны аймаг	31
2.5 Хуурай баяжуулах үйлдвэрийн тэжээлийн талбайд үүсэх тоосжилт бий болохоос сэргийлж тоос дарагч мананжуулагч машиныг үргэлжлүүлэн ашиглана.	32
ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	33
3.1 Биологийн нөхөн сэргээлт.....	34
ДӨРӨВ. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭХ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	36
4.1 Дүйцүүлэн хамгаалах нэмэлт ажил	39
4.2 Дүйцүүлэн хамгаалах хөтөлбөр хэрэгжих урт хугацааны төлөвлөлтийн хүрээнд хийгдэх ажлууд.....	44
Сутай хайрхан УТХГ-ын мөстлөг, цасны судалгаагаар авиралт хийх	44
4.3 МоЭнКо ХХК-ийн хэрэгжүүлэх нэг сая мод хөтөлбөр	47
ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	50
ЗУРГАА. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	52
6.1 Археологийн судалгаагаар тогтоогдсон уурхай орчмын хиргисүүр болон булшнуудыг фото зургаар баримтжуулж бүртгэлжүүлэх	53
6.2 Уурхай орчмын түүх дурсгалын газруудад самбар хийх	55
ДОЛОО. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	56
7.1 Химийн бодисын MSDS-д заасны дагуу хадгалах, асгаралт үүссэн онцгой үед хэрэглэх шингээгч материалыг зохих газруудад бэлэн байлгах	58
7.2 Ариутгал халдваргүйтгэл хийх	59
7.3 Шатах тослох материалын тосох, зөөх савыг нэмэгдүүлэх	59
7.4 Төслийн талбайд гал түймрээс сэргийлэх, эрсдлийг бууруулах, галын хор болон самбар нэмэж байрлуулах	59

НАЙМ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	60
8.1 Ахуйн хог хаягдал	68
8.2 Үйлдвэрийн хог хаягдал	72
8.3 Аюултай хог хаягдал.....	74
ЕС. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ	75
9.1 Гадаргын ба газар доорхи усны хяналт шинжилгээ.....	79
9.2 Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ.....	90
9.3 Хөрсний судалгаа	98
9.4 Амьтан, ургамал	100
АРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	101
АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	103
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТӨСВИЙН ЗАДАРГАА.....	105
ХАВСРАЛТ 1. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хийсэн хээрийн хэмжилт, авсан дээжнүүдийн лабораторийн шинжилгээний үр дүн эх хувиар	106
ХАВСРАЛТ 2. Батлагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөнд үндэслэн зарцуулсан химийн хортой болон аюултай бодисын ашиглалтын дүн мэдээ	161
ХАВСРАЛТ 3. Аюултай хог хаягдлыг устгах, хадгалах арга хэмжээг хэрхэн гүйцэтгэснийг нотлох гэрэл зураг	166
ХАВСРАЛТ 4. Хийж гүйцэтгэсэн ажлын акт.....	170
ХАВСРАЛТ 5. Хуваарьт болон хуваарьт бус аудитын дүгнэлт, зөвлөмжийн дагуу хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан	193
ХАВСРАЛТ 6. БОХ-3 маягт. Уул уурхайн олборлолтын улмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийн жилийн мэдээ.....	196
ХАВСРАЛТ 7. Хайгуулын ажил, ТЭЗҮ-г хүлээн авсан тушаал, тэмдэглэл.....	199
ХАВСРАЛТ 8. Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан хүлээн авах хяналтын хуудас	206
ХАВСРАЛТ 9. Байгууллагын хариуцлагын даатгалын хуулбар	207
ХАВСРАЛТ 10. Нөөц ашигласны төлбөр тушаасан баримтын хуулбар	218
ХАВСРАЛТ 11. Нөөцийн хөдөлгөөний тайлангийн хуулбар.....	219
ХАВСРАЛТ 12. Хилээр экспортод гаргасан бүтээгдэхүүний мэдээ.....	249
ХАВСРАЛТ 13. БОМТ Барьцаа мөнгөний баримт	250

ЗУРГАН МЭДЭЭЛЛИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Хөшөөтийн нүүрсний ордын байршлын зураг.....	3
Зураг 2. Тоног төхөөрөмжийн холболтын бүдүүвч	10
Зураг 3. Ил уурхайн ашиглалтын эцсийн байдал.....	12
Зураг 4. Well-2 худаг, суурилуулсан усны тоолуур	12
Зураг 5. WDH-03 шавхалтын худаг, суурилуулсан усны тоолуур	13
Зураг 6. Худагт суурилуулсан ус ашиглалтын хяналтын камер	13
Зураг 7. Ус зөөвөрлөх машиныг зориулалтаар нь ялгасан байдал	14
Зураг 8. Нүүрс тээврийн машины хучлагын хэсгийн ажиллагаа.....	25
Зураг 9. Уурхайн технологийн зам усалгаа	25
Зураг 10. АНУ-д үйлдвэрлэсэн Bushnell IUW38006 багажаар хурд хэмжигч багаж	26
Зураг 11. Техникийн үзлэг оношилгоо, засвар үйлчилгээ.....	27
Зураг 12. Шүүрлийн усны дээж авалт	27
Зураг 13. Уст цэгүүд орчмын хог хаягдлын цэвэрлэгээ	28
Зураг 14. Хаягдал тос масло түр хадгалах цэг.....	28
Зураг 15. Асгаралтаас хамгаалах иж бүрдэл, ашигатай бичил биетний биобэлдмэл EM-1	29
Зураг 16. Хуулсан шимт хөрс тээвэрлэлт.....	29
Зураг 17. Шимт хөрснөөс авч оффис орчимд ногоон байгууламж байгуулсан.	29
Зураг 18. 2022 онд хуулсан шимт хөрсний хэмжээ.....	30
Зураг 19. Цэцэг сум Зэрлэг ан амьтад биотехникийн арга хэмжээ.....	31
Зураг 20. Нүүрсний талбайд ажиллаж байгаа мананжуулагч машин.....	32
Зураг 21. Хуурай баяжуулах үйлдвэр, экспортын нүүрс ачилт, буулгалтын талбай.....	32
Зураг 22. Шимт хөрсний талбайд олон наст ургамалын үр тариалсан	34
Зураг 23. Шимт хөрсний талбайд хадгалагдаж байгаа шимт хөрсний хэмжээ	34
Зураг 24. Үенч сум зэрлэг ан амьтад биотехникийн арга хэмжээ	46
Зураг 25. Дарви сум ойжуулалт.....	48
Зураг 26. Цэцэг сум ойжуулалт	48
Зураг 27. Булган ум ойжуулалт	49
Зураг 28. Алтай сум ойжуулалт	49
Зураг 29. Нөлөөллийн бүс дэх өвөлжөө, хаваржааны судалгаа.....	51
Зураг 30. Дугуй хүрээтэй овгор дараастай хиргисүүр 2010-2022 он.....	53
Зураг 31. Дугуй хүрээтэй хиргисүүр 2010-2022 он	53
Зураг 32. Хүрээгүй дугуй чулуун овоолго бүхий байгууламж 2010-2022 он.....	54
Зураг 33. Хүрээ, дагуул байгууламжгүй хиргисүүр 2010-2021 он	54
Зураг 34. Хөшөөт 114: Дугуй хүрээтэй нэг хиргисүүрийг хамгаалсан	54
Зураг 35. Үенч суманд байрлуулсан самбар	55
Зураг 36. Цэцэг суманд байрлуулсан самбар.....	55
Зураг 37. Химийн бодисын хадгалалт	57
Зураг 38. Лабораторийн шинжилгээний үйл явц	57
Зураг 39. Химийн бодисын агуулахад байрлуулсан асгаралтаас хамгаалах иж бүрдэл.....	58
Зураг 40. Ариутгал халдваргүйжүүлэлт	59
Зураг 41. Асгаралтаас хамгаалах иж бүрдэл.....	59
Зураг 42. Аюултай хаягдлын ангилан ялгалт	63
Зураг 43. Хог хаягдлын нийтийн цэвэрлэгээ	68
Зураг 44. Уурхайн ахуйн хог хаягдлын ангилан ялгалт	69
Зураг 45. Бохирын машин.....	70
Зураг 46. Хуванцар сав ангилан ялгалт	71
Зураг 47. Нүүрс тээврийн зам дагуух хог хаягдлын цэвэрлэгээ	72
Зураг 48. Нүүрс тээврийн зам дагуу байрлуулсан бие засах газар, хурд сааруулагч	73

Зураг 49. Дахин ашиглах боломжтой барилгын хог хаягдлыг дахин ашиглаж байна.....	73
Зураг 50. Эмнэлэгийн хог хаягдлын бүртгэлийн маягт	74
Зураг 51. Усны ерөнхий химийн шинжилгээний дээж авч буй байдал	79
Зураг 52. Үенч сумын төвийн худаг /Ерөнхий химийн шинжилгээ/.....	80
Зураг 53. Булган гол /Ерөнхий химийн шинжилгээ.....	80
Зураг 54. Уст цэгүүдийн хүнд металлын шинжилгээ	81
Зураг 55. Гадаргын болон газар доорхи усны мониторинг хэмжилт	83
Зураг 56. Усны дээж авах хяналтын цэгийн байршил	84
Зураг 57. Гадаргын болон газар доорх усны хэмжилтийн багаж.....	85
Зураг 58. Хөшөөтийн уурхайн усны мониторинг хэмжилтийн цэгийн байршил	86
Зураг 59. Булган гол усны хэмжилт, дээж авалт	89
Зураг 60. Үенч сумын төвийн худаг, ГХТ ашиглалтын худаг	89
Зураг 61. Үенч голын хэмжилт, усны дээж.....	89
Зураг 62. Ногоон титэм ХХК агаарын чанарын судалгаа.....	91
Зураг 63. Төслийн талбайн дуу шуугианы хэмжилт	92
Зураг 64. Тоосонцор хэмжилтийн DustTrack багаж	93
Зураг 65. Дуу шуугианы түвшин, салхины хурд хэмжигч багаж	95
Зураг 66. Тоосонцор, дуу шуугианы мониторинг хэмжилт	95
Зураг 67. Тоосонцор дарагч мананжуулагч машин.....	96
Зураг 68. Тоосжилт бууруулах салхины хурдыг сааруулах 12 метр өндөр торон хашаа.....	96
Зураг 69. Уурхайн технологийн зам усалгаа	97
Зураг 70. Ажлын байрны эрүүл ахуйн хэмжилт.....	97
Зураг 71. Хөрсний дээж авах ажиллагаа	98
Зураг 72. Хөрсний мониторингийн цэгийн байршил.....	99
Зураг 73. Дарви сум биотехникийн арга хэмжээ.....	100

ХҮСНЭГТЭН МЭДЭЭЛЛИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн мэдээлэл	4
Хүснэгт 2. Төслийн техник, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүд.....	5
Хүснэгт 3. Ордын нөөц (B+C).....	6
Хүснэгт 4. Ил уурхайн үндсэн хэмжээс	11
Хүснэгт 5. Унд-ахуйн ус ашиглалт (Нэг хүний хоногийн хэрэглээг тооцсон байдал).....	15
Хүснэгт 6. Хөшөөтийн уурхайн 2022 оны жилийн ашигласан усны хэмжээ, 09 дугаар сарын 30 -ны байдлаар	17
Хүснэгт 7. Хөшөөтийн уурхайн 2022 оны жилийн ашигласан шүүрлийн усны хэмжээ, 09 дугаар сарын 30 –ны байдлаар	18
Хүснэгт 8. Ахуйн хог хаягдлын төрөл ба зохицуулалт	62
Хүснэгт 9. Аюултай хог хаягдлын төрөл ба зохицуулалт	63
Хүснэгт 10	87

ТЕХНИКИЙН БУС ХУРААНГУЙ

Байршил. Хөшөөтийн чулуун нүүрсний орд нь Ховд аймгийн Дарви сумын Мөрөн багийн нутагт Монгол Алтайн нурууны зүүн урд төгсгөлийн хойд хэсэгт, Улаанбаатар хотоос баруун тийш 1300 км, Ховд хотоос зүүн урагш 210 км, Дарви сумаас баруун урагш 50 км, Цэцэг сумаас хойш 29 км-ийн зайд оршино.

Үйл ажиллагаа. “МоЭнКо” ХХК-ийн “Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах” төсөл нь нийт 1885.02 га талбайг хамарсан MV-015289, MV-011888, MV-011887, MV-006525, MV-004322, MV-001640, MV-001414, MV-020299 тоот ашиглалтын 8 тусгай зөвшөөрөлтэйгээр нүүрс олборлох үйл ажиллагаа явуулж байна. Нарийвчилсан хайгуулаар 88.91 сая тн нүүрсний нөөц тогтоосноос уурхайн хил хязгаар дотор 84.58 сая тн, үйлдвэрлэлийн нөөц 84.36 сая тн бөгөөд 25 жилийн хугацаанд ашиглахаар төлөвлөсөн.

Газрын гадарга, хэвлий. Хөшөөтийн чулуун нүүрсний орд нь Монгол Алтайн нурууны зүүн урд төгсгөлийн хойт хэсэгт далайн түвшнээс дээш 1900-2250 м өндөрт орших бөгөөд урд талаар Зүүн даваа /д.т.д 2055.0 м/, баруун болон зүүн, зүүн хойд талаараа далайн түвшнээс дээш 2136-2202 м-ийн өндөрт өргөгдсөн хурц биш бөмбөгөр оройтой дундаж өндөр уулс (Хойт хамар), тэдгээрийн хоорондох нарийн давчуу ам, жалга ихтэй ба энэ орчимд хуучин уурхайн эдэлбэрт ашиглагдаж байсан карьер бүхий талбайнууд байрлана.

Уур амьсгал. Төслийн талбай оршиж буй Дарви сум нь уулсын бэлээс уулсын хоорондох Их нууруудын хотгорын өмнө хэсгийн Зэргийн хоолойн хуурайдуу-хүйтэн, сэрүүн уур амьсгалтай. Агаарын дундаж температур өвлийн хамгийн хүйтэн 1 сард уулархаг хэсэгтээ -20...-23 градус, хамгийн дулаан 7 сард 17-19 градус байх ба жилийн дундаж агаарын температур 0...+2 градус байдаг онцлогтой. Жилдээ 100-205 мм хур тунадас унадаг. Нарны цацраг, гийгүүлэл нь тухайн өргөргөөс дээшлэх дэд мужаас нэмэгдэж нийлбэр цацраг 5050-5070 мДж/м², нарны шууд цацраг 3050-3080 мДж/м² хэмжээтэй ирж нарны илч, цацраг дээрх дэд мужуудаас нэмэгдэж байдаг. Нарны гийгүүлэл жилдээ 2950-3020 цаг, үүнээс 12 сард 160-180 цаг, 5 сард 290-300 цаг үргэлжилдэг. Энэ дэд муж нь салхи шуурга ихтэйгээс элс шорооны нүүдэл салхины хүчээр нүүдэллэн зөөгдөх, цастай үед цасан шуурга тавих, зун хуурайших гандах, бас аадар эрчимтэй орох үед үерлэх, халууны нөлөө үйлчлэл багагүй байдаг.

Агаарын чанар: Хөшөөтийн уурхай орчимд 2019 оны 11 дүгээр сарын 02-05 өдрүүдэд хийсэн агаар дахь бохирдуулах бодисыг тодорхойлох хяналт шинжилгээний дүнгээс үзэхэд нүүрсний уурхай орчмын агаар дахь хүхэрлэг хий, азотын давхар ислийн агууламж Монгол улсын Агаарын чанарын стандарт (MNS 4585:2016) дахь хүлцэх агууламжаас хэтрээгүй. Харин агаар дахь бохирдуулах бодисын дундаж агууламж уурхайн оффис, Хөшөөтийн гол орчим бусад цэгээс арай илүү ажиглагдсан бол хамгийн бага агууламж нь алслагдсан бүс болох МТ шатахуун түгээх станц, Тахилтын булаг орчим байсан байна.

Гадаргын ус: Төслийн талбай орчмын газар нутаг нь гадаргын ус зүйн мужлалаар Төв Азийн гадагш урсгалгүй ай савд буюу Хүйсийн говь, Цэцэг нуурын сав газарт багтдаг. Энэ нь монгол орны баруун хэсэг Алтайн нурууны салбар уулс мөнх цаст Сутай хайрханы зүүн доод амнууд болох Хөндлөн, Мухар, Дэнгийн ам нь Хөшөөтийн голын ай савыг дамнан оршино. Өндөр уулын хур тунадасны тэжээмжээр бүрдэх гадаргын урсац уулын хажуу, бэлийн сэвсгэр хурдсанд шургаж, улмаар уулс хоорондын хөндийгөөр булаг болон илрэх түгээмэл зүй тогтол энэ нутагт илэрдэг. Энэ бүс нутгийн хувьд горхи, жижиг булаг голууд байх ба тэтгэмжээ уулсын 2000 м-ээс дээш өндөрт буух хур тунадас, мөстөл, мөсөн голуудын мөсний хайлсан уснаас авдаг.

Уурхайн зүүн хойгуур 3 км орчим зайтай гадаргын усны томоохон урсац болох Хөшөөтийн гол баруун хойш чиглэн урсдаг ба голын ус 5-7 км-ийн зайд голын хөндийн нарийссан хэсэгт Тахилтын булаг, Түвшин буурын рашаан зэрэг гадаргын ус илэрнэ.

Хөшөөтийн голын усны түвшин хэвийн хэмжээтэй үед усны өнгөрөлт 12,0-35,0 л/с байдаг. Хөшөөтийн голын хөндийн өргөн 500-800м юм. Жилийн дундаж урсац 0,79-1,46 м³/с-ийн хооронд хэлбэлздэг. Хөшөөтийн гол нь Сутай хайрханы мөнх цаснаас эх авч урсдаг, хур бороотой жил, цөөхөн сар түр урсгалтай, гантай жил урсацгүй болдог. Голын гольдрил нарийн, унал ихтэй, голын эх рүүгээ цэвдэг хөрстэй. Хөшөөтийн нүүрсний уурхай орчимд голын гольдрил 180-240 м болж өргөсдөг ба ихэнхдээ тасарч, зарим газраар булаг байдлаар урсдаг.

Газрын доорх ус: Төслийн талбайд хийсэн судалгаагаар гидрогеологийн хувьд таатай нөхцөлтэй, шүүрлийн ус багатай буюу уурхайн үйл ажиллагаа явуулахад газрын доорх усны илэрц бага байна. Ордын геологийн тогтоцтой уялдан энд нүх сүв, ан цавын коллекторууд байх бөгөөд газар доорх усны ангиллаар нүх сүв, ан цавын дэд төрлийн ус тархжээ.

Дөрөвдөгч галавын настай пролюви-делювийн болон аллювийн гаралтай хурдсанд тархсан чөлөөт гадаргатай нүх сүвийн ус ихэнхи хэсгээр 6.5-18.7м гүнээс илрэх бөгөөд хур тунадасны нэвчэлтээр талбайн тэжээмж авахаас гадна палеозойн үндсэн суурь чулуулгийн массиваас ирэх газар доорхи алсын урсацаас тэжээгдэнэ. Энэхүү уст давхаргад гаргасан худгийн ундрага 0.3-2.8 л/с, хувийн ундрага нь 0.1-0.4 л/с 1м байгаа нь харьцангуй усжилт багатай болохыг харуулна. Гэвч төслийн талбайд бага хэмжээний шүүрлийн ус ажиглагдаж байна.

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн ус хангамжийг Хөшөөт голын хөндийд 2008 онд өрөмдсөн Well-1(ундарга-6.6л/сек), 2009 онд өрөмдсөн Well-2 (ундарга-9 л/сек), 2012 онд гаргасан РВ-3 (ундарга-6 л/сек) өрөмдмөл худгуудаас хангах бүрэн боломжтой юм. 3 худгийн усны ундарга нийт 25.6 л/сек бөгөөд Хөшөөтийн уурхайн боломжит нөөцийг Усны нөөцийн зөвлөлийн 2013 оны 05-р тогтоолоор 18.5 л/с-ээр буюу хоногт 1598.4 м³-ээр тогтоосон. Мөн уурхайд орж болзошгүй усыг Уул уурхайн хүрээлэнгээс баталсан уурхайн ТЭЗҮ-д тооцсоноор газрын доорх усны нийт хэмжээ 825.25м³/хоног буюу 76.05м³/цаг байна. Зам талбай болон биологийн нөхөн сэргээлтийн усалгааг шүүрлийн усаар хангахаар төлөвлөсөн.

Хөрсөн бүрхэвч: Хөшөөтийн нүүрсний уурхай нь Хөрс-газарзүйн мужлалтаар Говийн их муж, өндрийн бүшилтэй Монгол Алтайн дэд мужийн Монгол Алтайн 51-р тойрогт хамаарах ба уурхайн эдэлбэр газрын хэмжээнд уулын болон хөндийн, нугын хөрс зонхилон тогтворжиж хөрсний 8 хэв шинж, дэд хэв шинж тархсан байна. Эдгээрээс элсэнцэр хар хүрэн хөрс тархсан хэсэгт уурхайн 2021-2025 оны үйл ажиллагаа явагдаж нийт 52.85 сая м³ хөрс хуулна. 2020 оны байдлаар уурхайн нийт талбайн 11.47 хувь буюу 330.92 га талбайн хөрс олборлолт, ашиглалтаар эвдэрч, талхагдсан байна. Хөшөөтийн нүүрсний орд газрын хэмжээнд хөрс хортой бодис, элементээр бохирдож доройтоогүй тул хөрсний чанар хөрсөнд агуулагдах хүнд элементийн агууламжаар хөрсний чанарын стандартын түвшинд байна.

Ургамлан нөмрөг: Уурхай орчмын нутаг нь хуурай уур амьсгалтай жилийн болон хоногийн температурын агууриг их, хур тунадас бага ордог тул хөрс нь элсэрхэг, ургамал нь тачир сийрэг байдаг. Уурхайн 2021-2025 оны үйл ажиллагаа уулын хээрийн ургамалжилт бүхий бэлчээрийг хамарна. Уулын хээрийн ургамалжилтанд монгол өвс (*Stipa gobica*), таана (*Allium polyrrhizum*), хялгана, бор бударгана (*Salsola passerina*), улаан бударгана (*Reamauria soongarica*), түнтгэр баглуур (*Anabasis brevifolia*), гялгар дэрс (*Achnatherum splendens*), шар бударгана (*Kalidium foliatum*), сибирь хармаг (*Nitraria sibirica*), зүүн гарын хазаар өвс (*Cleistogenes soongarica*), хөмүүл (*Allium mongolicum*), төлөгчдүү бор таар (*Ajania nelillous*), орог тэсэг (*Eurato ceratoides*), харгана зэрэг ургамлууд зонхилон тархаж бэлчээрийн үндсэн хэв шинжийг бүрдүүлэх ба сөөг, сөөгөнцөрүүд дагалдах үүрэгтэй оролцоно.

Ургацын байдал жилүүдээр харилцан адилгүй байх бөгөөд нөлөөллийн гол хүчин зүйл нь тухайн жилийн цаг уурын үзүүлэлт, түүний дотор ургамал ургах хугацаа хур тунадасны хэмжээнээс хамаарна.

Амьтны аймаг: Ховд аймгийн Дарви сумын нутаг нь Монгол орны амьтны газарзүйн мужлалаар (Банников, 1954) хойт говийн тойрог, баруун хойт монголын тойрог, баруун говийн тойргуудын нутагт багтдаг. Тухайлбал, Дарви сумын нутгийн өмнөд хэсэг нь амьтны газарзүйн хувьд баруун говийн тойрогт багтдаг. Уурхай орчмын нутгаар 6 баг, 15 овог, 31 төрөл, 43 зүйлийн хөхтөн амьтан тархсан гэх судалгааны мэдээлэл байх боловч БОННУ-ний энэхүү тайлангийн үйл ажиллагаа явуулах газар нутгаар амьтны тархац нэн бага, жижиг мэрэгчид болон туулай хэлбэртнүүд мэр сэр үзэгдэнэ.

Тусгай хамгаалалттай газар нутаг: Төслийн бүс нутагт хамгийн ойр байршилтай Мянган угалзатын байгалийн цогцолбор газар, Сутай хайрхан уулын байгалийн нөөц газар байх бөгөөд төслийн үйл ажиллагааны нөлөөлөлд өртөхгүй болно.

Түүх, соёлын дурсгалт зүйл: Энэ төслийн нутагт хамгийн ойр орших түүх, соёлын дурсгалууд (хэрэгсүүр, шарил, чулуун хөшөө, тахилгатай газар) 3.1-14.2 км алслагдсан зайтай байна. Өөрөөр хэлбэл эдгээр түүх, соёлын жижиг дурсгалууд, тэдгээрийн хамгаалалтын бүсэд төслийн объект хамаарахгүй түүх, соёлын дурсгалууд өртөхгүй.

Нийгэм, эдийн засгийн байдал: 50 гаруй жилийн турш нүүрс олборлож байгаа тус уурхайн хувьд дэд бүтцийн асуудлыг бүрэн шийдсэн төдийгүй уурхайг түшиглэсэн үйлдвэр-бизнесийн суурин хөгжсөн байна. Үйл ажиллагаа нэгэнт тогтворжсон тул уурхайн өнөөгийн үйл ажиллагаанаас орон нутгийн иргэд, ажилгүйдэл, нийгмийн байдалд үзүүлэх нөлөө мөн тогтворжсон. Уурхайн үйлдвэрлэлийн өсөлттэй холбоотой төсөвт төвлөрүүлэх мөнгөн хөрөнгө нэмэгдсээр жилд дунджаар 40.0 гаруй сая төгрөг байгаа нь эдийн засагт оруулах хамгийн том үнэлгээ болно. Дарви суманд холбооны салбар, ШТС-тай сүүлийн үед үүрэн телефоны Мобиком, Жи-Мобайл, Скайтел, Юнителийн сүлжээ өргөн нэвтэрсэн бол Хөшөөтийн уурхайд интернэтийн шилэн кабель, үүрэн телефоны 4 сүлжээг ашиглаж байна.

Ховд аймагт Баруун босоо тэнхлэгийн Булган-Бодончийн амны хатуу хучилттай зам, Бодончийн ам-Ховдын чиглэлийн замтай. Харин "МоЭнКо" ХХК-ийн хувьд Хөшөөт Булган Ярантын чиглэлд 311 км хатуу хучилттай замыг 2011 онд байгуулж ашиглалтад оруулан нүүрс тээвэр хийдэг.

ОРШИЛ

Хөшөөтийн чулуун нүүрсний орд нь Ховд аймгийн Дарви сумын Мөрөн багийн нутагт Монгол Алтайн нурууны зүүн урд төгсгөлийн хойд хэсэгт, Улаанбаатар хотоос баруун тийш 1300 км, Ховд хотоос зүүн урагш 210 км, Дарви сумаас баруун урагш 50 км, Цэцэг сумаас хойш 29 км-ийн зайд оршино.

“Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах” төсөл нь нийт 1885.02 га талбайг хамарсан MV-015289, MV-011888, MV-011887, MV-006525, MV-004322, MV-001640, MV-001414, MV-020299 тоот ашиглалтын 8 тусгай зөвшөөрөлтэйгээр нүүрс олборлох үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хөшөөтийн чулуун нүүрсний төслийн үйл ажиллагаа нь байгаль орчин, уул уурхай, зам тээвэр, барилга, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй зэрэг нийгмийн салбарын бүхий л төрлийг хамарсан цогц хэлбэрээр явагдаж байгаа бөгөөд түүнтэй холбогдох хууль, журам, заавар, стандартуудыг мөрдөн ажиллаж байна.

Цаашид уурхайн үйл ажиллагаа өргөжих тусам байгаль орчны ажлуудыг холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах ба мөн олон улсын дэвшилтэт технологийг байгаль орчныг хамгаалах ажилд нэвтрүүлэн ажиллах болно.

МоЭнКо ХХК нь 2007 оноос өрөмдлөг хайгуулын ажил эхэлсэн бөгөөд энэ үеэс эхлэн Монгол улсын хууль тогтоомжийн дагуу байгаль хамгаалах чиглэлээр дараах ажлуудыг мэргэжлийн байгууллага болон компанийн дотоод нөөц бололцоогоор хийж гүйцэтгээд байна. Үүнд:

- Хөшөөт тус нутгийн байгаль орчны суурь судалгааг “Эко Алтай” ХХК-иар 2007 онд хийлгэсэн.
- Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг 2009 онд “Геоценоз” ХХК, 2015 онд Гурван тайга ХХК, 2020 онд Давхар Ертөнц ХХК-иар тус бүр хийж гүйцэтгүүлсэн.
- Нүүрсний алсын тээврийн хатуу хучилттай замын БОНБНУ-г 2008 онд “Бөхөн Чингэлэг” ХХК-иар хийлгэсэн.
- Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн дотоодын хэрэгцээг хангах Дулааны цахилгаан станцын БОНБНУ-г “Бөхөн Чингэлэг” ХХК-иар хийлгэсэн.
- Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн БОНБНУ-г 2009 онд “Бөхөн Чингэлэг” ХХК-р хийлгэж, нэмэлт тодотголын ажлыг 2015 онд “УМСМ” ХХК, 2021 онд “ОЙТ БҮС” ХХК-р хийж гүйцэтгүүлсэн.
- 2014 онд Байгаль орчны аудитыг “Цэхи консалтинг” ХХК-иар, 2016, 2018, 2020 онуудын Байгаль орчны аудитыг “Мөнх Мизу” ХХК болон ЭБГ Консалтинг ХХК-иар хийлгэсэн.
- Бусад барилга объектуудын БОНБНУ-г “Газар Дэлхий” ХХК, “УМСМ” ХХК, “Билитон гилори” ХХК-иар тус тус хийлгэсэн.
- Хөшөөтийн уурхайн ажилтнуудын кемп болон оффисын “Цэвэрлэх байгууламжийн төсөл”-ийн Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг Давхар Ертөнц ХХК-иар гүйцэтгүүлсэн.
- 2018-2022 оны хугацаанд Дарви, Цэцэг, Үенч сумдад орон нутгаас ирсэн саналын дагуу дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд 151.2 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийж сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн байна.
- 2017-2022 оны хугацаанд Ховд Жаргалант, Дарви, Цэцэг, Үенч, Булган сумдад ногоон байгууламжыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 41.400 ширхэг модны суулгац тарьж, хүлээлгэн өгч хамтран ажилласан байна. Ерөнхийлөгчийн санаачилсан ТЭРБУМ МОД үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 2022 онд Дарви, Цэцэг, Алтай, Булган сумдад 20га талбайд 20,000 ширхэг суулгацаар ойн зурвас байгуулах ажлыг мэргэжлийн байгуулгаар гүйцэтгүүлж байна.

- 2018-2022 оны хугацаанд Дарви, Цэцэг, Үенч сумдад нийт 13 булгийн эхийг хашиж хамгаалж сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн байна.
- 2017, 2018 онд Дарви сумын Мөрөн багт тус тус 200га нийт 400га талбайг тариалангийн талбайн зориулалтаар хашиж хамгаалан орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.
- 2019 онд Цэцэг сумын Хажинга багт 50га талбайг тариалангийн талбайн зориулалтаар хашиж хамгаалан орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.
- 2019, 2021 онд Булган сум Алаг толгой баг Булган гол дагуу Минж хамгаалах зорилгоор 25га талбайг хашиж хамгаалан 2021 онд тор 6000 метр, шон 2000 ширхэг, боох төмөр утас 15 боодлыг Үенч Бодонч Булган голын сав газрын захиргаанд хүлээлгэн өгсөн.

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр: Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төсөл

Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага: “МоЭнКо” ХХК

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 4 дүгээр хороо, Сөүлийн гудамж 23, Түшиг төв, 3 давхар, Утас: (976)-7711-0567, (976)-9911-0170 Вэб хуудас: www.moenco.mn, E-mail:oyunchimeg.ja@mongolia-energy.com

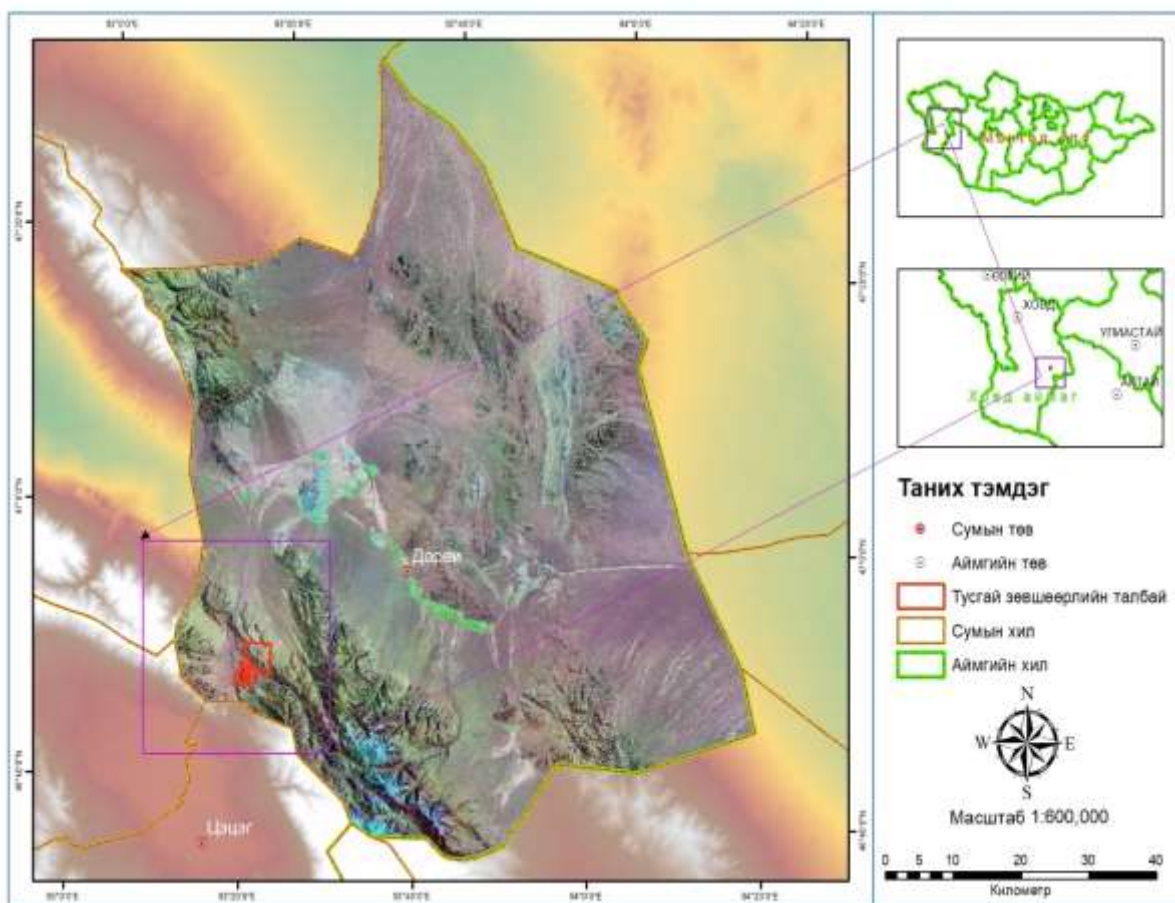
Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ:

- Улсын бүртгэлийн дугаар: 9019023025
- Улсын регистрийн дугаар: 5141583

Ашигт малтмал ашиглах тусгай зөвшөөрөл:

Хөшөөтийн нүүрсний уурхай нь (MV-015289, MV-011888, MV-011887, MV-006525, MV-004322, MV-001640, MV-001414, MV-020299) тоот ашиглалтын 8 тусгай зөвшөөрлийн 1885,02 га талбайг хамран үйл ажиллагаагаа явуулдаг.

Төслийн талбайн байршил: Хөшөөтийн нүүрсний орд нь Ховд аймгийн Дарви сумын Мөрөн багийн нутагт Монгол Алтайн нурууны зүүн урд төгсгөлийн хойд хэсэгт оршино. Тус орд нь Улаанбаатар хотоос баруун тийш 1300 км, Ховд хотоос зүүн урагш 210 км, Дарви сумаас баруун урагш 50 км, Цэцэг сумаас хойш 29 км-ийн зайд байрладаг.

Зураг 1. Хөшөөтийн нүүрсний ордын байршлын зураг

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн мэдээлэл

№	Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	Талбай,га	Талбайн солбицлууд	
			Өргөрөг	Уртраг
1	MV-001414	28.8	93° 19' 29.56"	46° 47' 51.49"
			93° 19' 7.56"	46° 47' 51.49"
			93° 19' 7.56"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 29.56"	46° 48' 11.5"
2	MV-001640	40.87	93° 19' 14.56"	46° 48' 21.5"
			93° 18' 49.57"	46° 48' 21.5"
			93° 18' 49.57"	46° 48' 46.49"
			93° 19' 14.56"	46° 48' 46.49"
3	MV-004322	53.97	93° 19' 39.55"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 14.56"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 14.56"	46° 48' 44.5"
			93° 19' 39.57"	46° 48' 44.5"
4	MV-006525	45.79	93° 19' 39.55"	46° 47' 31.49"
			93° 19' 14.56"	46° 47' 31.49"
			93° 19' 14.56"	46° 47' 51.49"
			93° 19' 29.56"	46° 47' 51.49"
			93° 19' 29.56"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 39.55"	46° 48' 11.5"
5	MV-011887	203.48	93° 19' 7.56"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 7.56"	46° 47' 51.49"
			93° 19' 14.56"	46° 47' 51.49"
			93° 19' 14.56"	46° 47' 31.49"
			93° 18' 9.56"	46° 47' 31.49"
			93° 18' 9.56"	46° 48' 21.5"
			93° 19' 14.56"	46° 48' 21.5"
			93° 19' 14.56"	46° 48' 11.5"
6	MV-011888	1296.31	93° 21' 59.57"	46° 50' 41.49"
			93° 21' 59.56"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 39.55"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 39.57"	46° 48' 44.5"
			93° 19' 14.56"	46° 48' 44.5"
			93° 19' 14.56"	46° 48' 46.49"
			93° 18' 49.57"	46° 48' 46.49"
			93° 18' 49.57"	46° 50' 41.49"
7	MV-015289	39.25	93° 19' 54.55"	46° 47' 31.49"
			93° 19' 39.55"	46° 47' 31.49"
			93° 19' 39.55"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 54.55"	46° 48' 11.5"
8	MV-020299	176.55	93° 19' 45.89"	46° 48' 51.73"
			93° 20' 21.97"	46° 48' 35.75"
			93° 20' 41.67"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 39.55"	46° 48' 11.5"
			93° 19' 39.57"	46° 48' 64.5"
			93° 19' 14.55"	46° 48' 44.5"
			93° 19' 14.56"	46° 48' 46.49"
			93° 19' 49.57"	46° 48' 48.49"
			93° 19' 49.57"	46° 49' 17.75"
93° 19' 23.93"	46° 49' 1.78"			

Хүснэгт 2. Төслийн техник, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүд

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Дүн
1	Геологийн нөөц		
1.1	Бодитой нөөц (В зэргээр)	сая тн	87.9
1.2	Боломжтой нөөц (С зэргээр)	сая тн	32.2
1.3	Нийт нөөц (В+С1 зэргээр)	сая тн	120.2
2	Ил уурхай		
2.1	Уулын ашиглалтын технологи	Ил уурхайн авто тээвэртэй систем	
2.2	Үйлдвэрлэлийн нөөц	сая тн	Ч2-22.6 Ч3-18.8 Ч4-42.9 Нийт 84.4
2.2	Уурхайн ашиглалтын хугацаа	жил	25
3	Нүүрс баяжуулах үйлдвэр		
3.1	Баяжуулах технологи	Гравитаци+Флотаци	
3.2	Үйлдвэрийн ашиглалтын хугацаа	жил	23
3.3	Бүтээгдэхүүний гарц	%	65.03
3.4	Коксжих нүүрсний хэмжээ	сая тн	24.4
	Үнслэг	%	9.9
	Чийг	%	10-12
4	Дэд бүтэц		
4.1	Ус хангамжийн эх үүсвэр	Хөшөөтийн голын хөндийд орших худгууд	
4.2	Цахилгааны эх үүсвэр	Дизель генератор+ Баруун бүсийн эрчим хүчний нэгдсэн сүлжээ	
5	Эдийн засаг		
5.1	Баяжуулсан нүүрсний үнэ	ам.доллар	85
5.2	Борлуулалтын орлого	тэрбум төг	4672
5.3	Үйл ажиллагааны зардал	тэрбум төг	3598
5.4	1 тн нүүрсэнд ногдох баяжуулалтын зардал	төг тн	3312
5.5	1 тн баяжуулсан нүүрсний бүрэн өөрийн өртөг	мян төг тн	160.4
5.6	Цэвэр ашиг	тэрбум төг	816.7
5.7	Үйл ажиллагааны мөнгөн урсгал	тэрбум төг	810.4
5.8	Хөрөнгө оруулалт	тэрбум төг	45.4
5.9	Улс орон нутагт оруулах татвар төлбөр	тэрбум төг	492.1
Эх сурвалж: Гложекс ХХК, Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших Хөшөөтийн уурхайн нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, 2017			

1.2 Ордын нөөц

2007-2014 онд Хөшөөтийн ордод “МоЭнКо” ХХК өөрийн хөрөнгөөр геологи хайгуулын ажлыг гүйцэтгэж, ордын нөөцийг 2015 оны 11-р сарын 13-ны өдөр Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэн бодитой (В) зэргээр 87,988.56 мян.тн, боломжтой (С) зэргээр 32,216.82 мян.тн, нийт 120,205.36 мян.тн нүүрсний нөөцийг Монгол улсын Ашигт малтмалын нөөцийн нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгүүлсэн. Хөшөөтийн нүүрсний орд нь дээрээс доош чиглэлд D, A, A1, B, C гэсэн 5 нүүрсний давхаргаас тогтдог. Нүүрсний давхаргууд нь чулуулаг болон нүүрсний олон салаалсан үеүдтэй, нийлмэл бүтэцтэй.

Хүснэгт 3. Ордын нөөц (B+C)

Байршил	Нүүрсний давхарга	Нөөцийн зэрэглэл	Нүүрсний төрөл	Ордын нийт нөөц			
				Нийт эзлэхүүн, мян.м ³	Нүүрсний нөөц, мян.тонн	Чулуулгийн үеийг оруулсан нөөц, мян.тонн	
Хөшөөт	C	B	Ч2	8,730.87	9,830.30	13,969.39	
			Ч3	9,210.30	10,379.42	14,736.48	
			Ч4	31,646.61	36,145.76	50,634.57	
		C	Ч2	1,968.36	2,334.44	3,149.37	
			Ч3	150.50	104.20	240.80	
			Ч4	14,286.04	16,180.93	22,857.66	
					65,992.68	74,975.05	105,588.28
		B	B	Ч2	8,079.30	9,147.48	12,926.87
				Ч3	8,965.86	10,262.62	14,345.38
	Ч4			10,621.21	12,222.98	16,993.94	
	C		Ч2	1,968.17	2,231.54	3,149.08	
			Ч3	2,607.88	3,002.17	4,172.61	
			Ч4	5,652.22	6,454.79	9,043.55	
				37,894.64	43,321.57	60,631.43	
	B+C				103,887.32	118,296.62	166,219.71
	Хойд Хөшөөт	C	C	Ч2	121.91	139.61	195.05
				Ч3	205.50	231.60	328.80
				Ч4	699.21	795.86	1,118.73
				1,026.61	1,167.06	1,642.58	
B		C	Ч2	60.88	69.06	97.41	
			Ч3	451.83	516.31	722.93	
			Ч4	138.40	156.31	221.45	
				651.12	741.67	1,041.79	
B+C				1,677.73	1,908.74	2,684.37	
Хөшөөтийн ордын нийт нөөц				105,565.05	120,205.36	168,904.08	

1.3 Дэд бүтэц

Уурхайн дэд бүтцийн хангамж үндсэндээ бүрэн хангагдсан. 2014 онд нүүрсийг хуурай аргаар баяжуулах үйлдвэрийг Улсын комисст хүлээлгэн өгч одоогоор үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байна.

Уурхайн барилга байгууламж

Уурхайн захиргааны барилгууд, Хүндлэл кемп, Засварын газар, Уулын оффис, Гаалийн хяналтын талбай, хуурай баяжуулах үйлдвэр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Үйлдвэрийн туслах барилга байгууламж

Хөшөөтийн нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн дэргэд хяналт шинжилгээний лаборатори, үйлдвэрийн засвар механикийн хэсэг, үйлдвэрийн удирдлагын өрөө, үйлдвэрийн оффис зэргийг төлөвлөж барьсан.

Хяналт шинжилгээний лаборатори: Хөшөөтийн уурхайн лаборатори нь 2013 оны 3 сараас үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн. Лаборатори нь 20 гаруй төрлийн 50 орчим тоног төхөөрөмжтэй.

Үйлдвэрийн ажилчдын оффис: Энэ оффис нь баяжуулах үйлдвэрээс баруун урд зүгт үйлдвэрийн хашааны гадна талд 152 м² талбайг хамарсан 5 м-ийн өндөртэй сэндвичэн байгууламжид байрлана. Үйлдвэрийн оффис нь инженер, техникийн ажилчдын өрөө, хувцас солих өрөө, ариун цэврийн өрөө, сургалт, семинар, зааварчилгааны өрөөтэй. Тус үйлдвэрийн оффисыг 2015 оны 9 сарын 1-нд ашиглалтанд оруулсан.

Үйлдвэрийн засварын хэсэг: Засварын хэсэг нь нүүрс баяжуулах үйлдвэр (НБҮ)-ийн тоног төхөөрөмжүүдэд урьдчилсан төлөвлөгөөний дагуу ээлжит засвар хийхийн зэрэгцээ, шинээр суурилагдах тоног төхөөрөмжийг угсрах, аваарын үед шаардлагатай тоног төхөөрөмжүүдийн засвар, гагнуурын болон бусад ажлыг гүйцэтгэнэ.

Үйлдвэрийн удирдлагын өрөө: Орчин үеийн удирдах систем нь НБҮ-ийг удирдлага болон хяналтаар хангаж ажилладаг. Үйлдвэрийн удирдлагын өрөө нь НБҮ-ийн зүүн хойд талд байрлана. НБҮ нь автомат, хагас автомат, механик ажиллагаатай бөгөөд удирдлагын өрөөнд 3 камер, үйлдвэрийн хэсэгт 5 камерыг суурилуулсан.

Операторын хяналт нь үйлдвэрийн удирдлагын өрөөнд байрлах бөгөөд хяналтын системийн дэлгэцүүд нь үйлдвэрийн үе шат процесстой логик хамааралтай, дараалал бүхий хөдөлгөөнт дүрс, зураг болон хүснэгтэн мэдээллүүдийг агуулна. Эдгээр дэлгэцүүд нь тоног төхөөрөмжүүдийг удирдах, тэдгээрийн төлөв байдлыг хянахад хялбар бөгөөд, өргөн боломжийг олгоно. Мөн уг систем нь мэдээллийг хадгалж архивлах, төрөл бүрээр тайлан гаргах болон алдааны мэдэгдэл харуулах боломжтой. Системийн хүчин чадал найдвартай ажиллагаа нь сүлжээний төхөөрөмжүүдийн зөв сонголт, суурилуулалт кабелийн ажил болон тоног төхөөрөмжийн хамгаалалт найдвартай тэжээлийн эх үүсвэрээр хангагдсан.

Ус хангамж

Гидрогеологийн судалгааны ажлын хүрээнд 2007 онд Хөшөөтийн уурхайгаас 50 км радиустай талбайн хэмжээнд геофизикийн судалгаа явуулан, газрын доорх устай 5 талбайг ялган, 2015 онд Боорчийн голын адгийн хөндий болон Хөшөөтийн голын хөндийд тус тус ашиглалтын нөөцийг батлуулсан. Хөшөөтийн голын хөндийд 2008, 2011 онуудад өрөмдсөн 3 цооногт шавхалт туршилтын ажлыг гүйцэтгэн газрын доорх усны нөөцийг үйлдвэрлэлийн С зэргээр үнэлж 18.5 л/с буюу 1598.4 м³/хоноогоор БОНХЯамны Усны нөөцийн зөвлөлийн 2013 оны 10-р сарын 15-ны өдрийн 05 дугаар тогтоолоор баталсан. Хөшөөтийн уурхайн үйлдвэрлэлийн болон унд, ахуйн усны хэрэглээг усан орчинд үзүүлэх нөлөө, үнэлгээний хэсгээс дэлгэрүүлж үзнэ үү.

Хөшөөтийн уурхайн усан хангамжийг Хөшөөт голын хөндийд байрлах Well 2 худаг болон Хөндлөнгийн хагарлын дагуу өрөмдсөн шүрүүлэн шавхах зориулалттай WDH-028 WDH-03 худгуудаас хангадаг.

Боорчийн голын адгийн хөндийн талбай нь уурхайгаас 45-60 км зайд орших ба газрын доорх усны урьдчилсан болон нарийвчилсан судалгааны ажил хийгдсэн. Энэ ажлаар Боорчийн голын адгийн хөндийн талбайн газрын доорх усыг үйлдвэрлэлийн C1 зэргээр 18765 м³/хоног буюу 217.2 л/сек ашиглалтын нөөцийг БОНХЯамны сайдын 2009 оны 12-р сарын 07-ны өдрийн 377 дугаар тушаалаар батлуулсан. Одоогоор энэ талбайгаас ус ашиглаагүй байна.

Ариун цэврийн байгууламж

“Хүндлэл” кемп нь 50-300 хүний бохир ус цэвэрлэх байгууламжтай. Бохир ус цэвэрлэх байгууламж нь байгаль орчинд ямар нэгэн хор нөлөөгүй.

Ахуйн бохир усыг урсгахгүйгээр цооногтоо боловсруулах боломжтой ус цэвэршүүлэх төхөөрөмж юм. Цэвэрлэх байгууламж руу урсаж орсон бохир усыг хүчилтөрөгчгүй орчинд боловсруулсны дараа хөрсний боловсруулах төхөөрөмж рүү илгээгдэж хөрсний бичил биетээр хүчилтөрөгчтэй орчинд амьдрах чадвартай задралыг явуулна. Тус байгууламжийг цахилгаангүй газарт суурилуулах боломжтой. Байгалийн шалгарсан цэвэршүүлэх чадварыг бүрэн ашигладаг систем учраас ердийн ажиллагааны аргатай харьцуулахад засвар үйлчилгээний зардал болон ажиллагааны ачаалал багатай. Цэвэрлэх процесст ашиглагддаг нэвчүүлэн цэвэршүүлэх материалтай хатуу хаалт болон ус нэвтрүүлдэггүй хучилгат бокс зэрэг хөрсний даралтанд нилээд уян хатан шинж чанартай бат бөх болно. Мөн хүчиллэг, шүлтлэг шинж чанарт тэсвэртэй бөгөөд зэврэлтээс хамгаалах шинж чанартай тул байнгын хэрэглээ болгох боломжтой.

Тус байгууламж нь дараах 3 хэсгээс бүрдэнэ.

- ✓ Анхны ялган боловсруулах хэсэг
- ✓ 2-р ялган боловсруулах хэсэг
- ✓ Шүүх хэсэг

Ялган боловсруулах танкны систем нь хөрсний байгалийн цэвэршүүлэх чадварыг дээд зэргээр ашигладаг ус дахин ашиглах боломжтойгоор цэвэршүүлэх систем юм. Ялган боловсруулах төхөөрөмжид оруулсан бохир усыг хүчилтөрөгчгүй орчинд боловсруулсны дараа хөрс боловсруулах төхөөрөмж рүү илгээх бөгөөд хөрсний бичил биетээр хүчилтөрөгчтэй орчинд амьдрах чадвартай задралыг явуулдаг.

Цахилгаан хангамж

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайг 16 ширхэг дизель генератор болон Баруун бүсийн ЦДАШ-аас хангаж байна. Баруун бүсийн эрчим хүчний системээс цахилгаанаар хангахын тулд 110/35/10 кВ-ын "Манхан" дэд станцын 110 кВ-ын хуваарилах байгууламжийг өргөтгөж төслийн талбай хүртэл 35 кВ-ын шугам татсан.

Зам, харилцаа холбоо

"МоЭнКо" ХХК-ийн хувьд Хөшөөт-Булган Ярантын чиглэлд 311 км хатуу хучилттай замыг 2011 онд байгуулж ашиглалтанд оруулсан.

Уурхайн тосгонд Мобиком, Скайтел, Юнител болон Жи-Мобайлын сүлжээг ашигладаг ба ил уурхайд богино долгионы радио холбоо ашиглаж байна. Уурхайн оффис Мобикомын сүлжээг ашиглан интернэтэд холбогддог, уурхайн тосгонд сансарын антенн суурилуулж телевизийн сувгууд хүлээн авдаг.

Дулаан хангамж

Өвлийн улиралд барилга, байгууламжийг нүүрсээр галладаг усан халаалтын зуухаар халаадаг. Нүүрс баяжуулах үйлдвэр болон бусад туслах нэгжүүдийг уурын зуухыг үйлдвэрлэлийн талбайд байрлуулж, үйлдвэрийн барилга байгууламжийн дулаан хангах эх үүсвэр болгон ашиглана. Уурын зууханд шаардлагатай нүүрсийг баяжуулах үйлдвэрээс гарах эрчим хүчний нүүрсээр хангана.

1.4 Нүүрс олборлолт, ил уурхайн хүчин чадал

“Хөшөөт”-ийн ордыг ил аргаар ашиглах ТЭЗҮ-д тусгаснаар ил уурхайн олборлолтын хүчин чадал эхний жилд 1.6 сая.тн, хоёр дахь жилд 2.6 сая.тн, 3 дахь жилээс 3-4 сая.тн нүүрс олборлохоор төлөвлөсөн. Дээрх хүчин чадлаар ил уурхай нийт 25 жил ажиллана.

Ил уурхайгаас олборлох Ч2, Ч3, Ч4 ангиллын нийт 84.4 сая.тн үйлдвэрлэлийн нөөцийн нүүрсийг баяжуулах үйлдвэрт тэжээж “Хүнд орчны циклон + TBS сепаратор + Флотаци” -ийн

технологиор баяжуулана. Баяжуулсан коксжих нүүрс, эрчим хүчний нүүрс, нунтаг нүүрс гэсэн 3 бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэнэ.

Ордын уул-геологийн нөхцөлөөс хамааруулан уурхайн хөрс хуулалт, нүүрс олборлолтын ажлыг экскаватор-автосамосвалын хослолоор автотээвэртэй ашиглалтын системээр гүйцэтгэнэ.

1.5 Нүүрс баяжуулах технологи, тоног төхөөрөмж

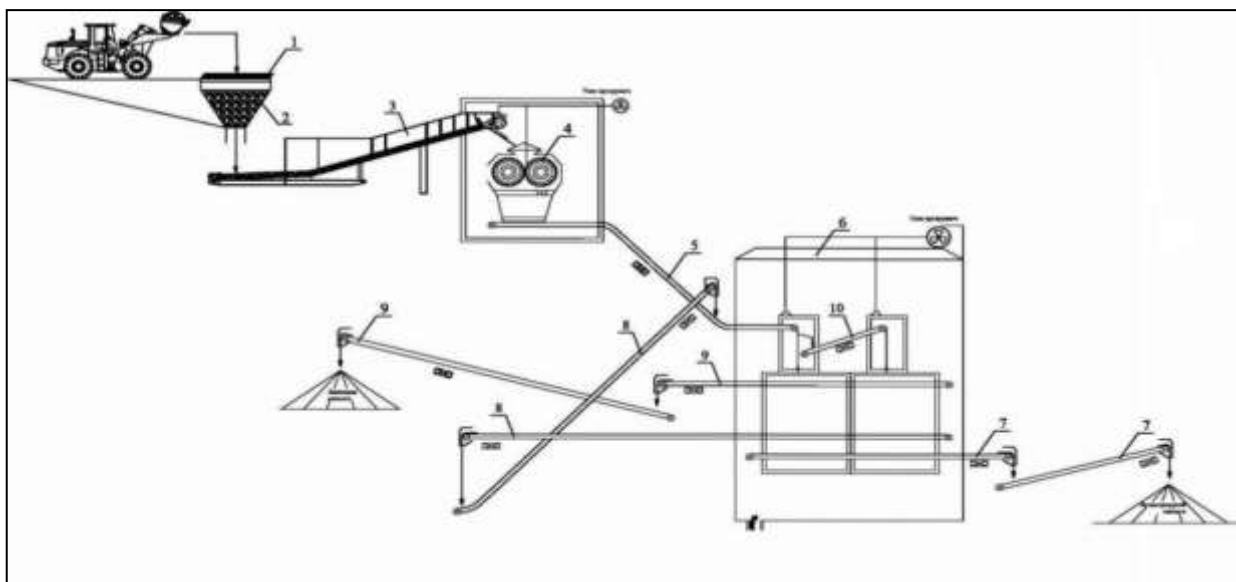
Хөшөөтийн чулуун нүүрсний уурхай нь нүүрсийг механик бохирдлоос ангилан ялгах хуурай баяжуулах технологитой. Хөшөөтийн нүүрс баяжуулах үйлдвэр нь бэлтгэх хэсэг, ангилан баяжуулах хэсэг, гаалийн хяналтын гүний бүс гэсэн үндсэн 3 хэсгээс бүрдэнэ. Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн жилийн хүчин чадал: 2.8 сая. тн/жил (дундажаар) хоногт 2 ээлжээр, ээлжиндээ 11 цагаар ажилладаг.

Баяжуулах үйлдвэрт ил уурхайгаас ирсэн түүхий нүүрсийг үл хөдлөх шигшүүрийн тусламжтайгаар шигшинэ. 500 мм-ээс доошхи ширхэглэлтэй нүүрс хүлээн авах бункерээр дамжин гинжит конвейрээр тээвэрлэгдэн шүдтэй давхар булт бутлуур руу орно. Нүүрс бэлтгэх ажлыг зогсолтгүй байлгах үүднээс нүүрс хүлээн авах бункерийн ойролцоо талбайд нүүрс хүлээн авах тэжээлийн талбай 2-ийг байгуулсан. Түүхий нүүрс хүлээн авах тэжээлийн талбай дээр утгуурт ачигчийг ашигладаг.

Бутлуураас 0-80 мм ширхэглэлтэй болтол бутлагдана. Бутлагдсан нүүрс туузан конвейрээр тээвэрлэгдэн хуурай ангилах төхөрөмж рүү ачаалагдана. Хуурай ангилах төхөрөмжөөс коксжих нүүрс болон хаягдал гэсэн 2 бүтээгдэхүүн гарна.

Нүүрс баяжуулах тоног төхөөрөмж

Баяжуулах үйлдвэрийн тоног төхөрөмжийг технологийн туршилтын үр дүн, үйлдвэрийн түүхий эдийн нөөц, тоног төхөрөмжийн хүчин чадал, өртөг зардал, ашигт ажиллагааны түвшин, сэлбэг хэрэгслийн олдоц, бүс нутгийн дэд бүтэц гэх мэт хүчин зүйлүүдийг үндэслэн сонгосон. Засвар үйлчилгээ, сэлбэг материалын хангалт, нүүрс баяжуулах технологи ажиллагааг тасралтгүй найдвартай байлгах үүднээс тоног төхөрөмжүүдийг нэг брэндийн ижил төрлийн тоног төхөрөмжүүд байх нь давуу талтай гэж үзэн багц төхөрөмжийн сонголтыг хийсэн байна.

Зураг 2. Тоног төхөөрөмжийн холболтын бүдүүвч

1. Үл хөдлөх шигүүр, 2. Хүлээн авах бункер, 3. Гинжит тэжээгүүр, 4. Булт бутлуур, 5. Бутлагдсан нүүрсний туузан конвейер, 6. Хуурай ангилах багц төхөрөмж, 7. Бүтээгдэхүүний туузан конвейер, 8. Завсрын бүтээгдэхүүний туузан конвейер, 9. Хаягдлын туузан конвейер, 10. Төхөрөмжийн хуваарилах конвейер

1.6 Өрөмдлөг, тэсэлгээний ажил

Хөшөөтийн ордын хөрсний дээд хэсэг нь суларч өгөршсөн байдаг ба үндсэн чулуулаг нь элсжин, элсэрхэг шаваржин, шаваржингаас голлон бүрддэг. Өгөршлийн бүсийн зузаан 3 м. Хөрсний ихэнх нь үндсэн чулуулаг бөгөөд гуу жалга хэсгээр дөрөвдөгчийн сэвсгэр хурдас дүүргэгч байдлаар хучдаг. Үндсэн чулуулгууд нь ихэвчлэн салаавчилсан тогтоцтой байдаг.

Тус ордын чулуулгийн физик-механикийн шинж чанар, уурхайн жилд гүйцэтгэх уулын ажлын хэмжээ зэргийг үндэслэн дунд зэргийн хатуулагтай чулуулаг өрөмдөх зориулалт бүхий өрмийн машин ажиллуулах нь тохиромжтой.

Хөрсний чулуулгийн нэг тэсэлгээний блокын өндөр 10 м, өргөн 12.5 м байна. Нэг удаагийн тэсэлгээний блокын эзлэхүүн төслийн техникийн даалгаврын дагуу 3 үе шаттайгаар өөрчлөгдөн нэмэгдэх тул ашиглалтын жилүүдэд өөр өөр хэмжээтэйгээр тогтоогдсон. Уурхай жилд нийт 653.47 мян.у.м өрөмдөж 5,605.33 тн тэсрэх бодис хэрэглэнэ. Тэсэлж бэлтгэсэн уулын цулын нормоор экскаваторын ажлыг 7-14 хоногийн бэлэн нөөцтэй байхаар тооцож уулын ажлыг зохион байгуулдаг. Жилд 355 хоног тэсэлгээ хийх ба тэсэлгээний мөчлөг 7 хоногт 1 удаа байна.

1.7 Уурхайн тээвэр

Уурхайн ашиглалтын технологийн дагуу гаргасан уулын цулыг тээвэрлэх ажлыг экскаватор-автомашинны хослолоор сонгогдсон тээврийн хэрэгслээр гүйцэтгэнэ. Календарчилсан төлөвлөгөөнд тусгагдсан хуулах хөрсийг гадаад овоолгод, олборлосон нүүрсийг уурхайн мөргөцгөөс баяжуулах үйлдвэр хүртэл дотоод технологийн тээврээр гүйцэтгэнэ.

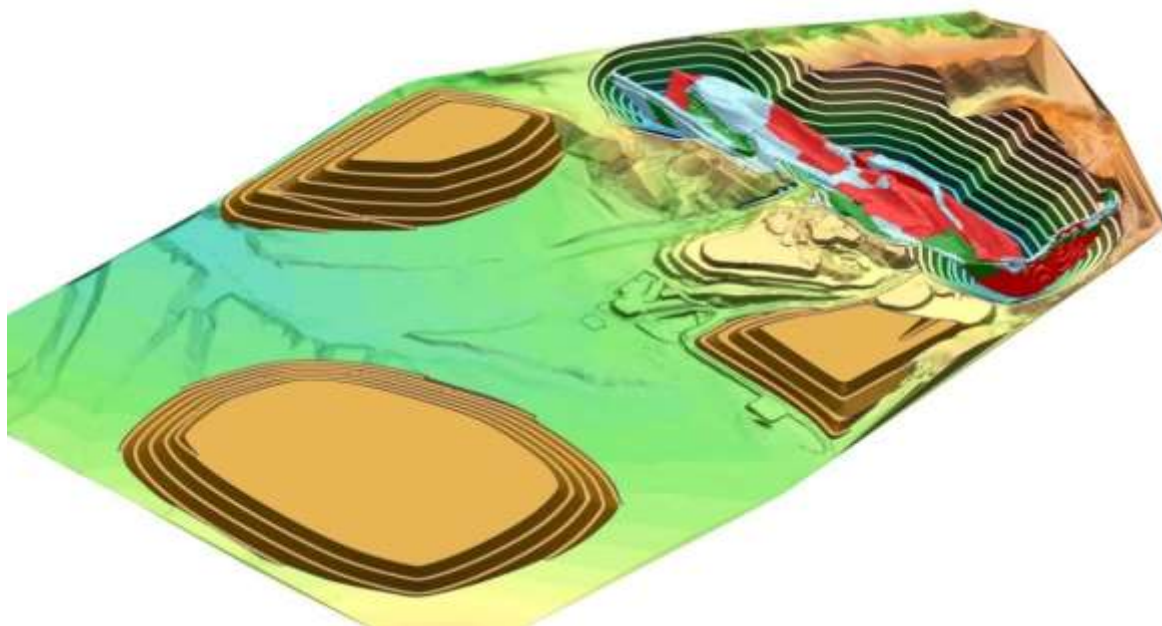
1.8 Ил уурхайн үндсэн хэмжээс, загварчлал

Ил уурхайн үндсэн хэмжээсүүдийг одоогийн ашиглагдаж буй уурхайн хэмжээсүүдэд үндэслэн ажлын доголын өндрийг 5 м, ажлын бус доголын өндрийг 10 м, уурхайн хажуугийн ерөнхий өнцгийг 35-36°-аар тус тус тооцжээ. Ил уурхайн үндсэн хэмжээсүүдийг доорх хүснэгтэд харуулав.

Хүснэгт 4. Ил уурхайн үндсэн хэмжээс

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Хэмжээ
1	Ил уурхайн ажлын доголын өндөр	м	5
2	Ил уурхайн ажлын бус доголын өндөр	м	10
3	Ажлын доголын хажуугийн өнцөг	град	65
4	Ажлын бус доголын хажуугийн өнцөг	град	65
5	Ажлын талбайн өргөн	м	42.4
6	Траншейн налуу	% ₀	100
7	Доголын аюулгүйн тавцангийн өргөн	м	21.5
8	Замын өргөн	м	23
9	Уурхайн хажуугийн ерөнхий өнцөг	град	35-36

Ил уурхайн төлөвлөлтөөр ашиглалтын эцсийн үед уурхай нь 07-46-р хайгуулын шугамын хооронд 2626 м урттай, 925 м өргөнтэй, нийт 242.9 га талбайг хамарна. Газрын гадаргуугаас 1830 м-ийн түвшин хүртэл дунджаар 250 м гүнтэй уурхай үүснэ. Уурхайн эцсийн байдлын зургийг дараах хэсэгт үзүүлэв.

Зураг 3. Ил уурхайн ашиглалтын эцсийн байдал

1.9 Усан хангамж

МУ-ийн Усны тухай хуулийн дагуу Монгол улсын ЗГ -н хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2022.06.20 өдрийн 141 тоот Ус ашиглах дүгнэлт, Хүйсийн говь-Цэцэг нуурын сав газрын захиргааны 2022.07.06 өдрийн А/09 тоот Ус ашиглах зөвшөөрөл, Хүйсийн говь-Цэцэг нуурын сав газрын захиргаа болон МоЭнКо ХХК-ийн хооронд байгуулсан 2022.07.06 өдрийн №01/2022 тоот Ус ашиглах гэрээ, Ховд аймгийн БОГазрын 2020.07.08 өдрийн 2020/01 дугаар Ус ашиглах эрхийн бичиг (2023.08.11-г хүртэл 1 жилээр сунгалт хийгдсэн) зэрэг баримт бичгийг дээрх хуулийн хүрээнд бүрдүүлж ажиллаж байна.

Хөшөөтийн уурхайн ус ашиглалтын төлбөрийг Хүйсийн говь-Цэцэг нуурын сав газрын захиргаа болон МоЭнКо ХХК-ийн хооронд байгуулсан 2022.07.06 өдрийн Ус ашиглах гэрээний дагуу Худгийн тоолуурын заалтыг үндэслэн сард нэг удаа Ховд аймгийн төрийн сангийн дансанд төлбөр төлдөг.

Хөшөөтийн уурхайн Хөрс хуулалтын ажил гүйцэтгэж буй “Моннис” ХХК, “Алтайн зам” ХК-иуд, нүүрс олборлолтын ажил гүйцэтгэж буй “Мезом” ХХК, “Алтайн зам” ХК-иуд болон бусад гэрээт компаниудтай хамтран ажиллаж байна.

Хөшөөтийн уурхайн унд-ахуйн ус, үйлдвэрлэлийн усны хэрэглээг нэг эх үүсвэрээс 2 тоолуур ашиглана ялгаж хэмжиж байгаа.

Зураг 4. Well-2 худаг, суурилуулсан усны тоолуур

Зураг 5. WDH-03 шавхалтын худаг, суурилуулсан усны тоолуур

Хөшөөтийн голын хөндийд өрөмдсөн цооног болон булгын усны химийн шинжилгээг 2012 оноос хойш тасралтгүй сард 1 удаа Шинжлэх ухааны академи Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэнгийн усны лабораторид шинжилгээ хийлгэж ирсэн ба бүх үзүүлэлт нь ундны усны стандарт хангаж хүний унданд хэрэглэхэд тохиромжтой гэж тогтоосон байдаг. Өөрөөр хэлбэл, Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонат ангийн, кальцийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөвтөр ус байна.

Шинжилсэн бүх үзүүлэлтүүд нь “ундны усны стандарт /MNS 900:2005/-ын шаардлага хангаж байгаа учир хүний унданд хэрэглэхэд тохиромжтой” гэсэн дүгнэлтийг гаргасан байна.

2022 онд Бактерлоги, ерөнхий хими, Хүнд металь зэрэг шинжилгээг газарзүй-геоэкологийн хүрээлэнгийн усны лаборатори, ХАБҮЛЛ лаборатори, МОНГОЛ-УС ТӨҮГ өгсөн ба шинжилгээний үр дүнг хавсаргав.

Мөн ус ашиглалтыг зориулалтаар нь хянах зорилгоор Well-2 дугаартай худагт STD-815 АНД маркын гадна камер болон STD-791 АНД маркын дотор камерыг суурилуулсан. Худагт камер суурилуулсанаар үйлдвэрлэлийн болон унд-ахуйн усны хэрэглээг зориулалтын машинд ачиж байгаа эсэхийг хянаж, ус ашиглалтын журналтай тулгаж баталгаажуулж байгаа болно. Мөн Хүйсийн Говь-Цэцэг нуурын сав газрын захиргаатай байгуулсан ус ашиглалтын гэрээнд тусгасаны дагуу ус ашиглалтын хяналтын камерыг суурьлуулсан болно.

Зураг 6. Худагт суурилуулсан ус ашиглалтын хяналтын камер

Хяналтын камер суурилуулахаас гадна цэвэр ус зөөвөрлөж буй машиныг тэмдэгжүүлж зориулалтаар нь ялгасан болно.

Зураг 7. Ус зөөвөрлөх машиныг зориулалтаар нь ялгасан байдал

1.10 Ашигласан усны хэмжээ

Хөшөөтийн уурхайн үйл ажиллагаа 2022 онд Хөрс хуулалт хийх гэрээт компани болох Моннис ХХК, “Алтайн зам” ХК-иуд, нүүрс олборлолтын гэрээт компани болох Алтайн зам ХК, мөн Мезом ХХК, бусад гэрээт компаниудтай хамтран ажиллаж байна. Хөшөөтийн уурхайн унд-ахуйн ус, үйлдвэрлэлийн усны хэрэглээг нэг эх үүсвэрээс 2 тоолуураар авч ашиглаж байна.

Хөшөөтийн уурхайд 2022 оны 9-р сарын эцсийн байдлаар хамгийн их хүн ажилласан нь 8 сард буюу 1897 хүн, сард дунджаар 1606 хүн ажилласан байгаа юм. Тухайн жилийн ажиллах хүчийг ашигласан унд-ахуйн усны хэмжээтэй харьцуулахад 1 хүн дунджаар 28.0л усыг хоногт хэрэглэсэн тооцоо байна.

Хүснэгт 5. Унд-ахуйн ус ашиглалт (Нэг хүний хоногийн хэрэглээг тооцсон байдал)

Month/Date - Огноо	2022											
	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov
Нийт хүний тоо		382	398	400	404	427	434	439	451	456		
Сарын хэрэглээ, м3/сар		1,143	1,228	1,498	1,242	1,436	1,365	1,352	1,293	1,446	-	-
Хоногийн хэрэглээ, м3/ хоног		37	42	48	41	46	46	44	42	48	-	-
Нэг хүний хэрэглээ, л/хоног*хүн		97	106	121	102	108	105	99	92	106	#DIV/0!	#DIV/0!

2022.01 сараас эхлэн 2022.10 сар хүртэлх 9 сарын унд-ахуйн ус ашиглалт (Нэг хүний хоногийн хэрэглээг тооцсон байдал)

График 1. Хөшөөтийн уурхайн 2022 онд ашигласан гүний усны хэмжээ

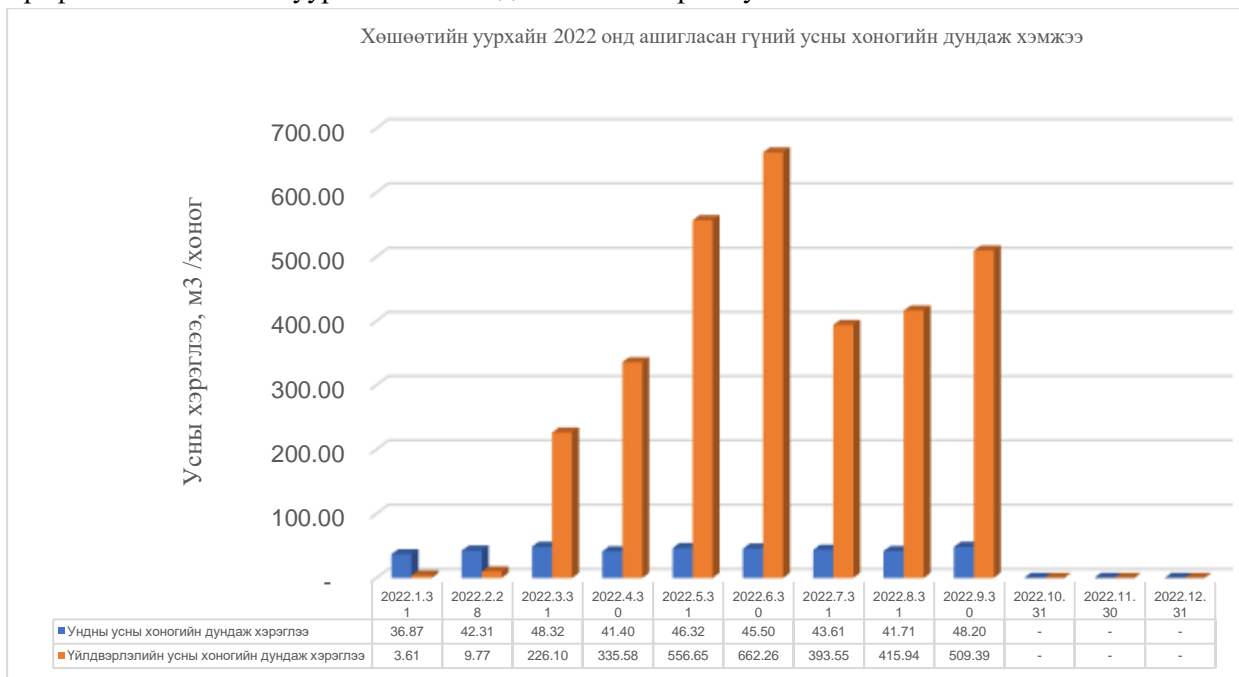
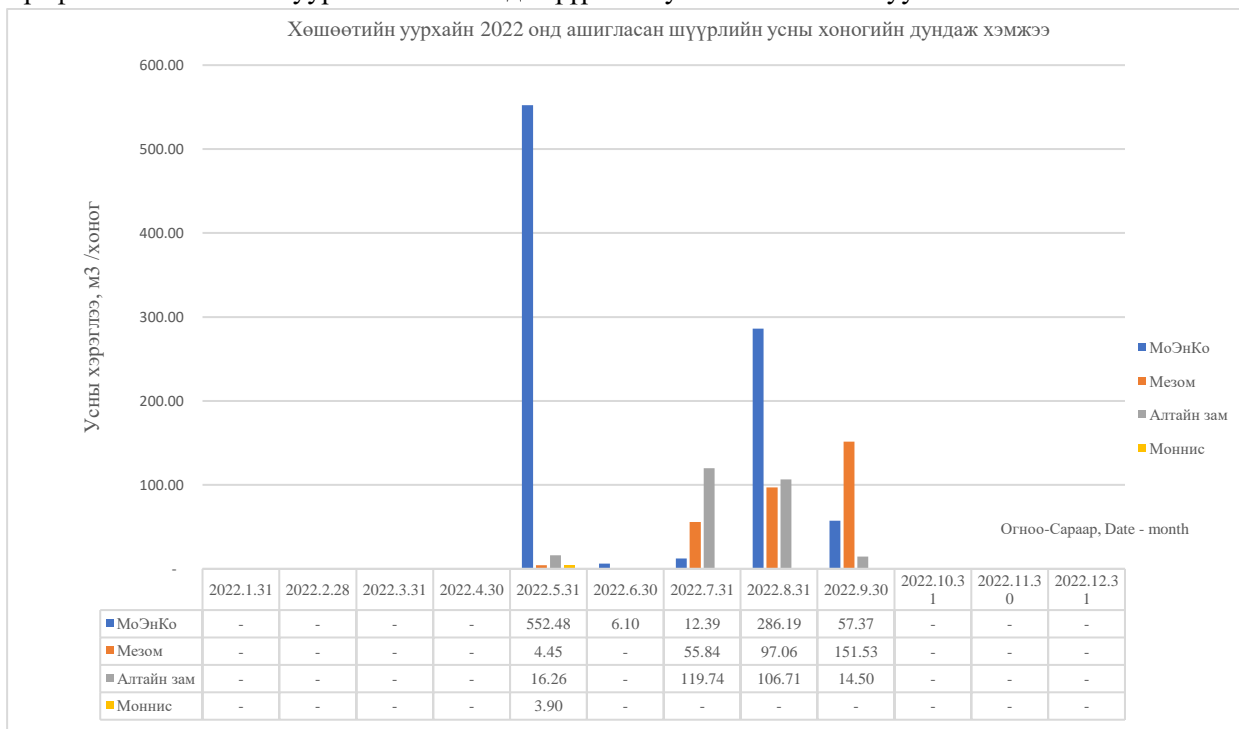

График 2. Хөшөөтийн уурхайн 2022 онд шүүрлийн усыг шавхан зайлуулсан хэмжээ

Хүснэгт 6. Хөшөөтийн уурхайн 2022 оны жилийн ашигласан усны хэмжээ, 09 дугаар сарын 30 -ны байдлаар

2022 оны Хөшөөтийн уурхайн газрын доорх усны хэрэглээ																	
№	Огноо	Унд, ахуйн ус	МоЭнКо ХХК-ийн Үйлдвэрлэлийн ус				Моннис компанийн Үйлдвэрлэлийн ус	Алтайн зам компанийн Үйлдвэрлэлийн ус	Мезом компанийн Үйлдвэрлэлийн ус	Унд, ахуйн усны хоногийн дундаж хэрэглээ, м3	Үйлдвэрлэлийн усны хоногийн дундаж хэрэглээ, м3	Сарын ундны усны нийт хэрэглээ, м3	Сарын үйлдвэрлэлийн усны нийт хэрэглээ, м3	Сарын нийт хэрэглээ, м3	Ундны усны Тоолуурын сүүлийн заагт	Үйлдвэрлэлийн усны тоолуурын сүүлийн заагт	Ашиглаж буй цооногийн дугаар
			Зам талбайн тоосжилт, бусад	Онцгой байдал, гал	Ногоон байгууламж	Эрэл хайгуул өрөмдлөг											
1	2022.1.31	1,143.00	110.00				2.00		36.87	3.61	1,143.00	112.00	1,255.00	36599	213530	Well-2	
2	2022.2.28	1,227.00	262.00	-			41.00		42.31	9.77	1,227.00	303.00	1,530.00	37827	213841	Well-2	
3	2022.3.31	1,498.00	2,052.00	10.00			3,596.00	1,351.00	48.32	226.10	1,498.00	7,009.00	8,507.00	39325	220850	Well-2	
4	2022.4.30	1,242.00	1,622.00			48.00	6,244.00	2,489.00	41.40	335.58	1,242.00	10,403.00	11,645.00	40567	231253	Well-2	
5	2022.5.31	1,436.00	3,707.00	22.00		54.00	106.00	8,702.00	46.32	556.65	1,436.00	17,256.00	18,692.00	42003	248509	Well-2	
6	2022.6.30	1,365.00	4,847.00	26.00		51.00		10,296.00	45.50	662.26	1,365.00	20,530.00	21,895.00	43368	269039	Well-2	
7	2022.7.31	1,352.00	2,969.00	22.00		184.00		6,255.00	43.61	393.55	1,352.00	12,200.00	13,552.00	44720	281239	Well-2	
8	2022.8.31	1,293.00	3,916.00	13.00	50.00	18.00		6,833.00	41.71	415.94	1,293.00	12,894.00	14,187.00	46013	294133	Well-2	
9	2022.9.30	1,446.00	4,107.00	28.00	38.00	44.00		9,773.00	48.20	509.39	1,446.00	15,791.00	17,237.00	47459	309924	Well-2	
10	2022.10.31								-	-	-	-	-			Well-2	
11	2022.11.30								-	-	-	-	-			Well-2	
12	2022.12.31								-	-	-	-	-			Well-2	
	Нийт хэрэглээ	12,002.00	23,592.00	121.00	88.00	351.00	154.00	51,742.00	20,450.00	394.25	3,112.84	12,002.00	96,498.00	108,500.00			

Хүснэгт 7. Хөшөөтийн уурхайн 2022 оны жилийн ашигласан шүүрлийн усны хэмжээ, 09 дугаар сарын 30 –ны байдлаар

2022 оны Хөшөөтийн уурхайн шүүрлийн усны хэрэглээ											
№		МоЭнКо ХХК-ийн шүүрлийн усны хэрэглээ	Мезом компанийн шүүрлийн усны хэрэглээ	Алтайн зам компанийн шүүрлийн усны хэрэглээ	Моннис компанийн шүүрлийн усны хэрэглээ	Сарын нийт хэрэглээ, м3	МоЭнКо ХХК-ийн шүүрлийн усны хоногийн дундаж хэрэглээ, м3/хоног	Мезом компанийн шүүрлийн усны хоногийн дундаж хэрэглээ, м3/хоног	Алтайн зам компанийн шүүрлийн усны хоногийн дундаж хэрэглээ, м3/хоног	Моннис компанийн шүүрлийн усны хоногийн дундаж хэрэглээ, м3/хоног	Ус авч буй PIT
1	2022.1.31					-	-	-	-	-	PIT-1, RL2007
2	2022.2.28					-	-	-	-	-	PIT-1, RL2007
3	2022.3.31					-	-	-	-	-	PIT-1, RL2007
4	2022.4.30					-	-	-	-	-	PIT-1, RL2007
5	2022.5.31	17,127.00	138.00	504.00	121.00	17,890.00	552.48	4.45	16.26	3.90	PIT-1, RL2007
6	2022.6.30	183.00				183.00	6.10	-	-	-	PIT-1, RL2007
7	2022.7.31	384.00	1,731.00	3,712.00		5,827.00	12.39	55.84	119.74	-	PIT-1, RL2007
8	2022.8.31	8,872.00	3,009.00	3,308.00		15,189.00	286.19	97.06	106.71	-	PIT-1, RL2007
9	2022.9.30	1,721.00	4,546.00	435.00		6,702.00	57.37	151.53	14.50	-	PIT-1, RL2007
10	2022.10.31					-	-	-	-	-	PIT-1, RL2007
11	2022.11.30					-	-	-	-	-	PIT-1, RL2007
12	2022.12.31					-	-	-	-	-	PIT-1, RL2007
	Нийт хэрэглээ	28,287.00	9,424.00	7,959.00	121.00	45,791.00					

Хөшөөтийн уурхайн ус ашиглалтын төлбөрийг ус ашиглах гэрээний дагуу худгийн тоолуурын заалт болон шүүрлийн ус ашигласан бүртгэлийг үндэслэн сард нэг удаа Ховд аймгийн төрийн сангийн дансанд төлж байгаа болно. Үүнд гэрээт компаниудын ус ашигласаны төлбөр орно.

2022 оны 10 сарын байдлаар доорх унд ахуй болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар

Үүнд:

- Унд ахуй – 12,002 шоо метр ус
- Зам талбайн тоосжилт – 23,592 шоо метр ус
- Мод, ногоон байгууламжийн усалгаа – 88.0 шоо метр ус
- Болзошгүй галын аюулын сургалтанд ашиглаж буй хэрэглээ – 121.0 шоо метр
- Өрөмдлөгийн ажил – 351.0 шоо метр ус
- Ус шавхан зайлуулалт буюу шүүрэл – 45,791.0 шоо метр ус

2022 онд МоЭнКо ХХК Хөшөөтийн уурхайн болон Үенчийн гаалийн хяналтын талбайн ус ашигласаны төлбөрт нийт 49,758,403.31 төгрөгийг Ховд аймгийн төрийн санд төлсөн байна.

1.11 Ажиллах хүчний тухай мэдээлэл

Хөшөөтийн уурхайн хүрээнд 2022 оны 10 сарын 14-ны байдлаар нийтдээ 2311 ажиллагсад байгаа бөгөөд дараах компанийн ажилтнууд ажиллаж байна. Үүнд:

Хөшөөт төсөл ажиллах хүчний мэдээлэл		
№	Байгууллагын нэр	Ажилтнуудын тоо
1	МоЭнКо ХХК Хөшөөтийн уурхай	456
2	МоЭнКо ХХК УБ оффис	28
3	Эм И Си Транс	55
МоЭнКо ХХК-ийн туслан гүйцэтгэгч байгууллагууд		
1	ИмпериаЛ секюрити ХХК	72
2	Монруд ХХК	82
3	Эммед Партнер ХХК	12
4	Алтайн Зам ХК	618
5	Мезом ХХК	183
6	Нүүрс тээвэр 25 компани	805
Төслийн нийт ажиллах хүч		2311

ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Агаар орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэл	Экспортын нүүрс тээвэрлэлтийн зам дагуу үүсэх тоосжилт, агаарын бохирдлоос урьдчилан сэргийлж нүүрс тээврийн машины чиргүүлийг бүтээлэгтэй байхад хяналт тавих	Нүүрс тээврийн 311км зам дагуу	Үйл ажиллагааны зардлаас	Тогтмол хэрэгжүүлж байна	Нүүрс ачилтын талбайгаас экспортын нүүрс ачсан шалаанз машин нүүрс пүүлэх хэсгээр дамжиж хучлагын талбайд зогсон чиргүүлээ зориулалтын хучлагаар хучуулж гаалийн байцаагчийн лац тавиулсны дараа экспортын тээвэрлэлтэд гарч байна. Чиргүүлийн хучлагын бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хянаж урагдсан, шаардлага хангахгүй хучлагыг солиулж хяналт тавьж ажиллаж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	"Агаарын тухай" хууль; MNS 4585:2007 "Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага"
2		Уурхайн технологийн замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор технологийн замын усалгааг тогтмол хийх	Уурхайн талбай	4,439,071	Тогтмол хэрэгжүүлж байна	Уурхайн дотоод тээврийн зам дээрх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн нь тоосжилтын хамгийн гол эх үүсвэр болдог бөгөөд уурхайн үйл ажиллагаанаас үүсэж байгаа нийт тоосонцрын 80%-с илүүг үүсгэдэг. Уурхайн технологийн зам усалгааг туслан гүйцэтгэгч гэрээт компаниудын нийт 6 усны машинаар дулааны улиралд өдөр бүр тогтмол, хүйтний улиралд шаардлагатай тохиолдолд хийж байна. 2022 оны 09 дүгээр сарын 30 өдрийн байдлаар 23,592.0 шоо метр ус зарцуулсан байна. (1 шоо метр усыг ашигласаны төлбөр 188,16 төгрөг) Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Агаарын тухай хууль, MNS 4585:2016
3		Нүүрс тээврийн зам болон уурхайн технологийн замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор хурдны хязгаарыг дагаж мөрдүүлэхэд хяналт тавих, (хурдны хязгаар, замын тэмдэг тэмдэглэгээ нэмэгдүүлэх нүүрс тээврийн 311 км зам дагуу)	Уурхайн талбай	1,540,000	Тогтмол хэрэгжүүлж байна	Нүүрс тээврийн зам дагуу шаардлагатай газруудад хурдны хязгаарыг мөрдүүлэх үүднээс 20, 30, 40, 60 км/ц тэмдгүүд, хурд сааруулагч байрлуулсан. Нүүрс тээврийн машинуудын хурдыг хянах үүднээс АНУ-д үйлдвэрлэсэн Bushnell IUW38006 маркын хурд хэмжигч багаж ашиглан хурд хэтрүүлсэн жолооч оператор нарт зөрчил, арга хэмжээ авч ажиллаж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Агаарын тухай хууль, MNS 4585:2016

4		Техник хэрэгслүүдийн эвдрэл гэмтлийг хянаж, техникийн хэвийн ажлын горимыг ханган тээврийн хэрэгслийн яндангаас ялгарах хийг үйлдвэрлэгчээс гаргасан хэм хэмжээнд байлгах	Төслийн хөнгөн тэрэгнүүд	1,408,000	Тогтмол хэрэгжүүлж байна	Хөшөөт төсөл дээр ажиллаж байгаа техник хэрэгслүүдийн эвдрэл гэмтлийг мэргэжлийн засвар үйлчилгээний баг бүрэлдэхүүн тогтмол хянаж, шаардлагатай засвар үйлчилгээг хийж ажиллаж байна. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Өдөр бүрийн ажил эхлэхийн өмнөх техникийн тойрох үзлэг ✓ Улиралд нэг удаагийн үзлэг ✓ Авто тээврийн улсын үзлэг Тээврийн хэрэгслийн яндангаас ялгарах хаягдал утаан дахь агаар бохирдуулах бодисыг хэмжиж, үнэлгээ, дүгнэлт өгөх хяналт, хэмжилийн ажлын хүрээнд МоЭнКо ХХК-ийн 55 автотээврийн хэрэгсэлийг автотээврийн хяналтын улсын үзлэг оношилгоонд орж тээврийн хэрэгсэлийн хорт утааны хэмжээ стандарт нийцэж хэвийн гарсан. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Агаарын тухай хууль, АБТТ Хууль
5	Гадаргын болон газрын доорхи усны нөөц	Уурхайн шүүрлийн усыг шинжилгээнд өгч, технологийн замын тоосжилтыг дарах зорилгоор зам усалгаанд ашиглах	Уурхайн талбайн	29,079,117	Тогтмол хэрэгжүүлж байна	Уурхайн шүүрлийн усны дээжийг 2, 3 дугаар улиралд Газаргүй-Геоэкологийн хүрээлэнгийн усны лаборатори, “Монгол-Ус” ТӨҮГ, МХЕГ-н Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторид ерөнхий хими, хүнд металлын шинжилгээнд хамруулж технологийн зам усалгаанд ашиглаж байна. 2022 оны 09 сарын 30-ний өдрийн байдлаар Ус шавхан зайлуулалт буюу шүүрэл – 45,791.0 шоо метр ус шавхан ашигласан байна. (1 шоо метр усыг шавхан зайлуулах төлбөр 635,04 төгрөг) Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.2 дугаар бүлгээс харна уу.	Усны тухай хууль
6		Бусад ус ашиглалтын төлбөр болон хэмжээ	Уурхайн талбай болон Үенчийн гаалийн хяналтын бүс	16,240,216		Унд ахуй – 12,002 шоо метр ус Мод, ногоон байгууламжийн усалгаа – 88.0 шоо метр ус Болзошгүй галын аюулын сургалтанд ашиглаж буй хэрэглээ – 121.0 шоо метр Өрөмдлөгийн ажил – 351.0 шоо метр ус Бусад үйлдвэрлэлийн зориулалттай ус	Усны тухай хууль

7	Гадаргын болон газрын доорхи усны нөөц	Хөшөөт гол, Түвшин буйр, Тахилтын булгийн эх ба уст цэгүүдийг цэвэрлэх арга хэмжээ зохион байгуулах	Төслийн талбай орчмын уст цэгүүд	Үйл ажиллагааны зардлаас	Улирал тутам	Уурхай орчмын уст цэгүүд болох Хөшөөтийн гол, Түвшин буйрын рашаан, Тахилтын булаг ойр орчмын хог хаягдлын цэвэрлэгээг сар бүр тогтмол хийж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.2 дугаар бүлгээс харна уу.	Усны тухай хууль
8		Засварын цехүүдэд аюултай хог хаягдлын түр хадгалах цэг байгуулах	Уурхайн талбай	Үйл ажиллагааны зардлаас	Нэг удаа	Засвар үйлчилгээнээс гарсан хаягдал тос маслыг түр хадгалах 20 тонн багтаамжтай 2 ширхэг ёмкосыг тусгайлан засаж цементелсэн талбайд байрлуулж хаягдал тосыг хуримтлуулан хадгалж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.3 дугаар бүлгээс харна уу.	
9	Хөрсөн бүрхэвч	Түлш шатах, тослох материалаар хөрс бохирдохоос урьдчилан сэргийлэх, асгаралт үүссэн талбайг цэвэрлэх, хөрсийг саармагжуулах	Уурхайн талбай	Үйл ажиллагааны зардлаас	Тогтмол	Асгаралтаас хамгаалах иж бүрдлийг шаардлагатай газруудад байрлуулан асгаралт үүссэн тохиолдолд ашиглаж байна. Мөн хөрсний бохирдолыг саармагжуулах, цэвэршүүлэх зорилгоор “Ашигтай бичил биетний био бэлдмэл ЕМ-1” ашиглаж байна. Дээрх бодисыг засварын газар, түлш түгээх цэг, генераторуудын орчимд ашиглаж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.3 дугаар бүлгээс харна уу.	Байгаль орчны аудитын үл нийцэл Байгаль орчны аудитын үл нийцэл
10		Үржил шимт хөрсийг стандартын дагуу хуулж, хадгалах үйл ажиллагаанд хяналт тавих (шинээр хөрс хуулах бүрт)	Уурхайн талбай	Үйл ажиллагааны зардлаас	Шинээр хөрс хуулах тохиолдол бүрт	Тус онд шинэ засварын газар байгуулах 14 га 8,200,4м3 шимт хөрс хуулсан. Одоогоор уурхайн шимт хөрсний овоолгод 56,649.2 м3 67,979.04 тонн шимт хөрс хадгалагдаж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.3 дугаар бүлгээс харна уу.	
11	Газрын хэвлий	Олборлолт, уурхайн дагалдах хийц, дотоод тээврийн зам зэрэг газар эвдрэх уурхайн ашиглалтын нөлөөгөөр шинээр эвдрэлд орсон газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх	Уурхайн талбай болон ажилчдын тосгон орчимд	Үйл ажиллагааны зардлаас	Тохиолдол бүрт	Шинээр эвдрэлд орсон нөхөн сэргээлт хийгдэх талбай одоогоор байхгүй.	MNS 5915:2008 Байгаль орчин. Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн
12	Амьтны аймаг	Цаг хүндэрсэн үед уурхайн нөлөөллийн бүс дэх зэрлэг ан	Мянган угалзатын	3,870,000	Нэг удаа	Мянган угалзатын нурууны байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргаатай хамтарч тусгай хамгаалалттай газар нутгийн	Байгаль орчныг хамгаалах тухай

		амьтанд биотехникийн арга хэмжээг авах	нурууны УТХГ			аргаль, янгир нутагладаг газрууд Цахир хамар, Яргайтын хад, Хархөтөл гэх газруудад 200 пресс өвс, 1 тонн хужир тавьж биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.4 дүгээр бүлгээс харна уу.	хууль, Амьтны тухай хууль
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах нийт зардал, мян.төг				56,576,404			

НҮҮРС ХУУРАЙ АРГААР БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭРИЙН СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Хуурай баяжуулах үйлдвэр болон гаалийн хяналтын ачиж буулгах талбайд тоосжилт бий болох	Хуурай баяжуулах үйлдвэрийн тэжээлийн талбайд үүсэх тоосжилт бий болохоос сэргийлж тоос дарагч мананжуулагч машиныг үргэлжлүүлэн ашиглах	Хуурай баяжуулах үйлдвэрийн тэжээлийн талбай	Үйл ажиллагааны зардлаас	Тогтмол	Хуурай баяжуулах үйлдвэр, гаалийн хяналтын талбайн ачилтын талбайгаас үүсэх тоосны хэмжээг бууруулах сөрөг нөлөөллийг багасгах үүднээс 4 мананжуулагч машинаар мананжуулах усалгаа хийж байна. Мананжуулагч машин нь агаарт дэгдэх тоос руу усыг мананцар болгон өндөр даралтаар цацснаар барьцалдуулан газарт буулгадаг ач холбогдолтой. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 2.5 дугаар бүлгээс харна уу.	БОХТ Хууль
2		Гаалийн хяналтын талбайн ачиж буулгах үйл ажиллагаанаас үүсэх нүүрсний нарийн ширхэгт тоосонцрын дэгдэлтийг бууруулах зорилгоор мананжуулагч машинаар усалгаа хийх	Нүүрс ачиж, буулгах талбай		Тогтмол		БОХТ Хууль
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах нийт зардал, мян.төг				Үйл ажиллагааны зардлаас			

2.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

1. Экспортын нүүрс тээвэрлэлтийн зам дагуу үүсэх тоосжилт, агаарын бохирдлоос урьдчилан сэргийлж нүүрс тээврийн машины чиргүүлийг бүтээлэгтэй байхад хяналт тавих

Нүүрс ачилтын талбайгаас экспортын нүүрс ачсан шалаанз машин нүүрс пүүлэх хэсгээр дамжиж хучлагын талбайд зогсон чиргүүлээ зориулалтын хучлагаар хучуулж гаалийн байцаагчийн лац тавиулсны дараа экспортын тээвэрлэлтэд гарч байна. Чиргүүлийн хучлагын бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хянаж урагдсан, шаардлага хангахгүй хучлагыг солиулж хяналт тавьж ажиллаж байна.

Зураг 8. Нүүрс тээврийн машины хучлагын хэсгийн ажиллагаа

2. Уурхайн технологийн замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор технологийн замын усалгааг тогтмол хийх

Уурхайн дотоод тээврийн зам дээрх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн нь тоосжилтын хамгийн гол эх үүсвэр болдог бөгөөд уурхайн үйл ажиллагаанаас үүсэж байгаа нийт тоосонцрын 80%-с илүүг үүсгэдэг. Уурхайн технологийн зам усалгааг туслан гүйцэтгэгч гэрээт компаниудын нийт 6 усны машинаар дулааны улиралд өдөр бүр тогтмол, хүйтний улиралд шаардлагатай тохиолдолд хийж байна. 2022 оны 09 дүгээр сарын 30 өдрийн байдлаар 23,592.0 шоо метр ус зарцуулсан байна.

Зураг 9. Уурхайн технологийн зам усалгаа

3. Уурхайн замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах хурдны хязгаарыг дагаж мөрдүүлэхэд хяналт тавьж, үүсэх тоосыг бага байлгах (хурдны хязгаарын тэмдэг тэмдэглэгээ)

Нүүрс тээврийн зам дагуу шаардлагатай газруудад хурдны хязгаарыг мөрдүүлэх үүднээс 20, 30, 40, 60 км/ц тэмдгүүд, хурд сааруулагч байрлуулсан. Нүүрс тээврийн машинуудын хурдыг хянах үүднээс АНУ-д үйлдвэрлэсэн Bushnell IUW38006 маркын хурд хэмжигч багаж ашиглан хурд хэтрүүлсэн жолооч оператор нарт зөрчил, арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

Зураг 10. АНУ-д үйлдвэрлэсэн Bushnell IUW38006 багажаар хурд хэмжигч багаж

4. Техник хэрэгслүүдийн эвдрэл гэмтлийг хянаж, техникийн хэвийн ажлын горимыг ханган тээврийн хэрэгслийн яндангаас ялгарах хийг үйлдвэрлэгчээс гаргасан хэм хэмжээнд байлгах

Хөшөөт төсөл дээр ажиллаж байгаа техник хэрэгслүүдийн эвдрэл гэмтлийг мэргэжлийн засвар үйлчилгээний баг бүрэлдэхүүн тогтмол хянаж, шаардлагатай засвар үйлчилгээг хийж ажиллаж байна. Үүнд:

- Өдөр бүрийн ажил эхлэхийн өмнөх техникийн тойрох үзлэг
- Улиралд нэг удаагийн үзлэг
- Авто тээврийн улсын үзлэг

2022 оны автотээврийн хэрэгслийн хяналтын улсын үзлэг оношилгоонд МоЭнКо ХХК-ийн 55 автотээврийн хэрэгсэл үзлэгт оруулж тэнцсэн.

Зураг 11. Техникийн үзлэг оношилгоо, засвар үйлчилгээ

2.2 Гадаргын ба газрын доорхи усны нөөц

1. Уурхайн 1-р амнаас шүүрэх шүүрлийн усыг шинжилгээнд өгч, уг усыг технологийн хэрэгцээнд ашиглах

Уурхайн шүүрлийн усны дээжийг 2, 3 дугаар улиралд Газаргүй-Геоэкологийн хүрээлэнгийн усны лаборатори, “Монгол-Ус” ТӨҮГ, МХЕГ-н Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторид ерөнхий хими, хүнд металлын шинжилгээнд хамруулж технологийн зам усалгаанд ашиглаж байна. 2022 оны 09 сарын 30-ний өдрийн байдлаар Ус шавхан зайлуулалт буюу шүүрэл – 45,791.0 шоо метр ус ашигласан байна.

Зураг 12. Шүүрлийн усны дээж авалт

2. Түвшин буйр, тахилтын булгийн эх ба уст цэгүүдийг цэвэрлэх арга хэмжээ зохион байгуулах

Уурхай орчмын уст цэгүүд болох Хөшөөтийн гол, Түвшин буйрын рашаан, Тахилтын булаг ойр орчмын хог хаягдлын цэвэрлэгээг сар бүр тогтмол хийж байна.

Зураг 13. Уст цэгүүд орчмын хог хаягдлын цэвэрлэгээ

2.3 Хөрсөн бүрхэвч газрын хэвлийд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ төлөвлөгөөний биелэлт

1. Засварын цехүүдэд аюултай хог хаягдлын түр хадгалах цэг байгуулах

Засвар үйлчилгээнээс гарсан хаягдал тос маслыг түр хадгалах 20тонн багтаамжтай 2 ширхэг ёмкосыг тусгайлан засаж цементелсэн талбайд байрлуулсан.

Зураг 14. Хаягдал тос масло түр хадгалах цэг

2. Түлш шатах, тослох материалаар хөрс бохирдохоос урьдчилан сэргийлэх, асгаралт үүссэн талбайг цэвэрлэх, хөрсийг саармагжуулах

Асгаралтаас хамгаалах иж бүрдлийг шаардлагатай газруудад байрлуулан асгаралт үүссэн тохиолдолд ашиглаж байна. Мөн хөрсний бохирдолыг саармагжуулах, цэвэршүүлэх зорилгоор

“Ашигтай бичил биетний био бэлдмэл EM-1” ашиглаж байна. Дээрх бодисыг засварын газар, түлш түгээх цэг, генераторуудын орчимд ашиглаж байна.

Зураг 15. Асгаралтаас хамгаалах иж бүрдэл, ашигатай бичил биетний биобэлдмэл EM-1

3. Үржил шимт хөрсийг стандартын дагуу хуулж, хадгалах үйл ажиллагаанд хяналт тавьна (шинээр хөрс хуулах тохиолдол бүр)

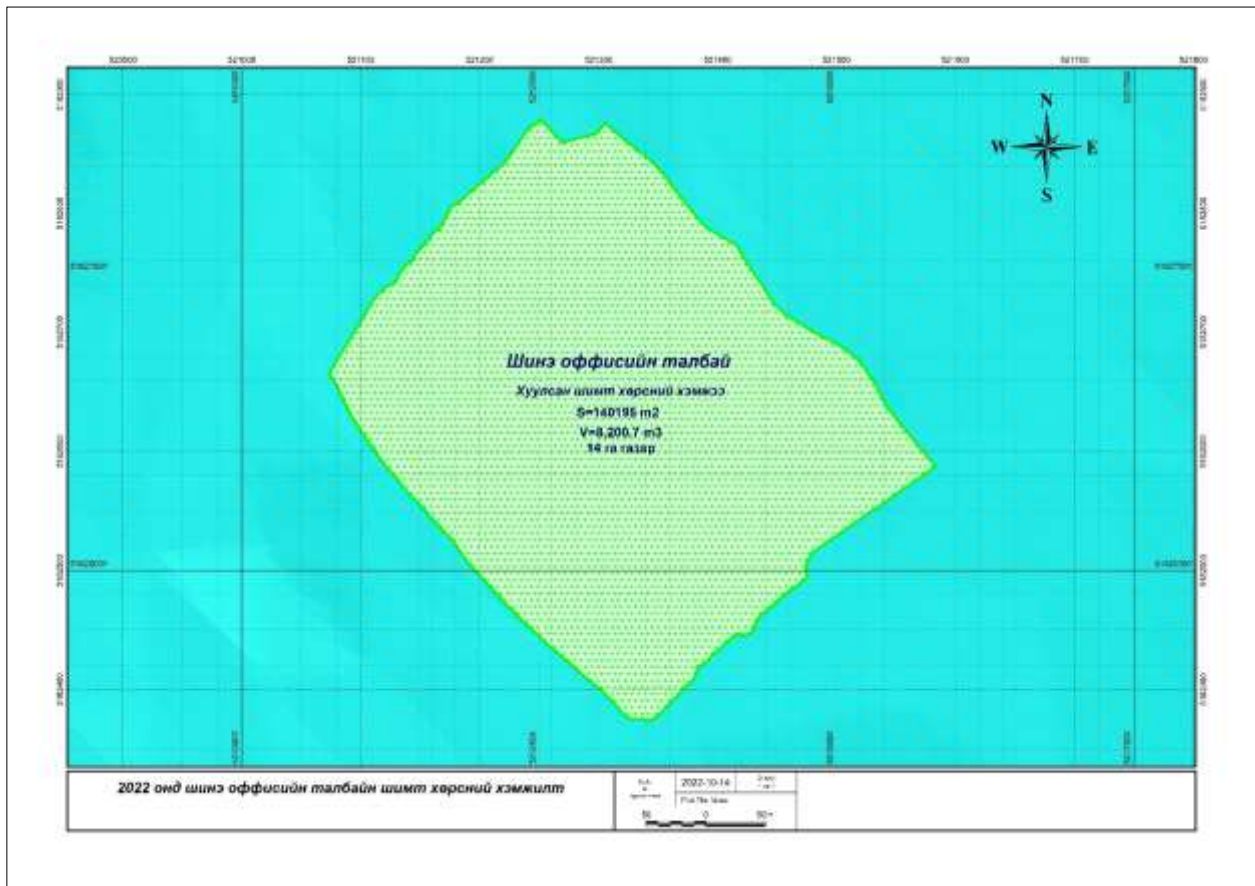
Тус онд засварын газрыг нүүлгэн шилжүүлэхтэй холбоотойгоор 14 га, 140,195м² талбайгаас 8,200.7 м³ шимт хөрсийг хуулж шимт хөрсний овоолгод стандартын дагуу хадгаласан. Уурхайн шимт хөрсний овоолгод 67,979.04 м³ шимт хөрс хадгалагдаж байна. Овоолго дахь шимт хөрсийг хамгаалах ургамалжуулах ажлыг хийж гүйцэтгэн хөрс авч ажилчдын кемп орчмын ногоон байгууламжийн ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

Зураг 16. Хуулсан шимт хөрс тээвэрлэлт

Зураг 17. Шимт хөрснөөс авч оффис орчимд ногоон байгууламж байгуулсан.

Зураг 18. 2022 онд хуулсан шимт хөрсний хэмжээ

2.4 Амьтны аймаг

1. Цаг хүндэрсэн үед уурхайн нөлөөллийн бүс дэх зэрлэг ан амьтанд биотехникийн арга хэмжээг авах

Биотехникийн арга хэмжээ: Цэцэг сум, Мянган угалзатын нурууны тусгай хамгаалалттай газар

Ховд аймаг Цэцэг сумын Мянган угалзатын нурууны тусгай хамгаалалттай газрын нутаг дэвсгэрт Цэцэг нуур багийн ИНХ-ын дарга О.Бямбацоож, Баянгол багийн иргэн П.Баярсайхан, Мянган угалзатын нурууны байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргааны байгаль хамгаалагч нартай хамтарч тусгай хамгаалалттай газар нутгийн аргаль, янгир нутагладаг газрууд болох Цахир хамар, Яргайтын хад, Хархөтөл гэх газруудад 200 пресс өвс, 1.5 тонн хужир тавьж биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан.

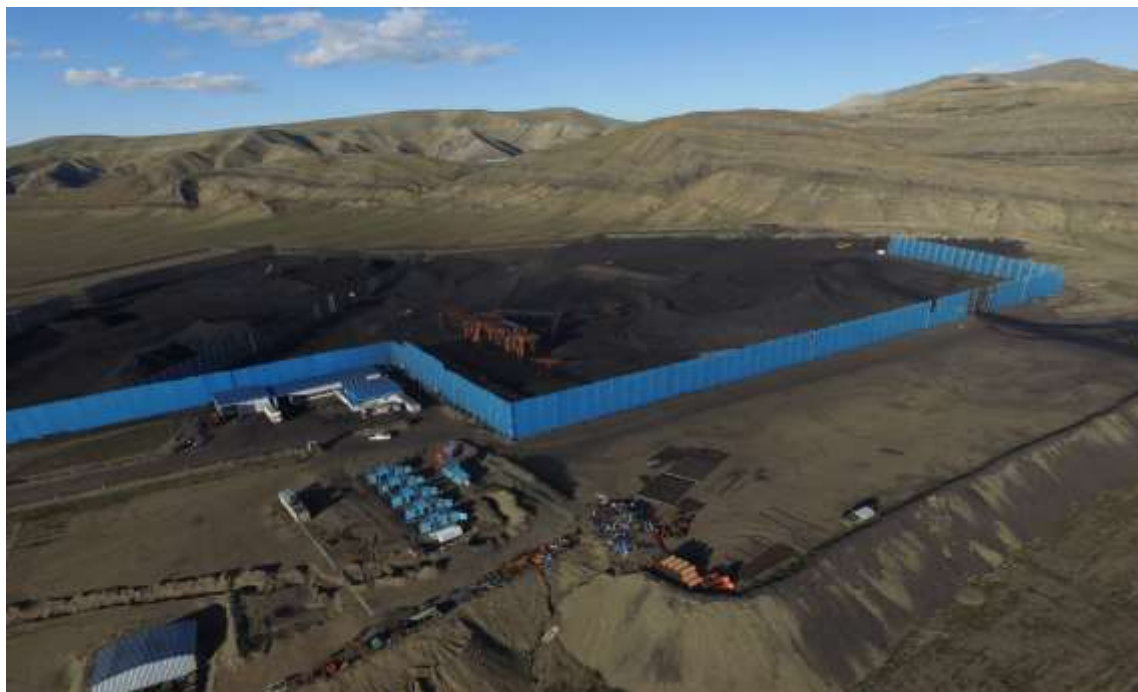
Зураг 19. Цэцэг сум Зэрлэг ан амьтад биотехникийн арга хэмжээ

2.5 Хуурай баяжуулах үйлдвэрийн тэжээлийн талбайд үүсэх тоосжилт бий болохоос сэргийлж тоос дарагч мананжуулагч машиныг үргэлжлүүлэн ашиглана.

Хуурай баяжуулах үйлдвэр, гаалийн хяналтын талбайн ачилтын талбайгаас үүсэх тоосны хэмжээг бууруулах сөрөг нөлөөллийг багасгах үүднээс 4 мананжуулагч машинаар мананжуулах усалгаа хийж байна. Мананжуулагч машин нь агаарт дэгдэх тоос руу усыг мананцар болгон өндөр даралтаар цацснаар барьцалдуулан газарт буулгадаг ач холбогдолтой. 2022.09.30-ны өдрийн байдлаар үйлдвэрлэлийн усны хэрэглээнд – 23,592 шоо метр ус зарцуулсан байна.

Зураг 20. Нүүрсний талбайд ажиллаж байгаа мананжуулагч машин

Зураг 21. Хуурай баяжуулах үйлдвэр, экспортын нүүрс ачилт, буулгалтын талбай

ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Нөхөн сэргээлтийн зориулалт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Одоогоор нөхөн сэргээлт хийх талбай байхгүй.	-	Тухай бүр	Одоогоор нөхөн сэргээлт хийх талбай байхгүй.	Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт стандарт MNS_5914_2008
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	Шимт хөрсний шинэ овоолгийн үржил шимийг алдагдуулахгүй хадгалалтыг уртасгахын тулд ургамалжуулах ажлыг үргэлжлүүлэх, олон наст ургамлын туршилт хийх	21,300,000	Нэг удаа	Уурхайн шимт хөрсний овоолгийн үржил шимийг алдагдуулахгүй хадгалалтыг уртасгахын тулд ургамалжуулж олон наст тэжээлийн ургамал тариалсан. <u>Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 3.1 дүгээр бүлгээс харна уу.</u>	Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт MNS_5916_2008
3		Уурхайн орчмын ногоон байгууламжыг нэмэгдүүлэх мод тарих	-	Нэг удаа	Намрын тарилтаар ойжуулах ажлыг Цэцэг суманд 2 га газарт 2000 ширхэг бургас, улиасны суулгацыг тарьж байна.	
4	Татан буулгах, хаалтад бэлтгэх	Одоогоор татан буулгах, хаалтад бэлтгэх талбай байхгүй.	-	Тухай бүр	Одоогоор татан буулгах, хаалтад бэлтгэх талбай байхгүй.	Байгаль орчны аудитын үл нийцлийг арилгах төлөвлөгөө
Нийт зардал, мян.төг					21,300,000	

3.1 Биологийн нөхөн сэргээлт

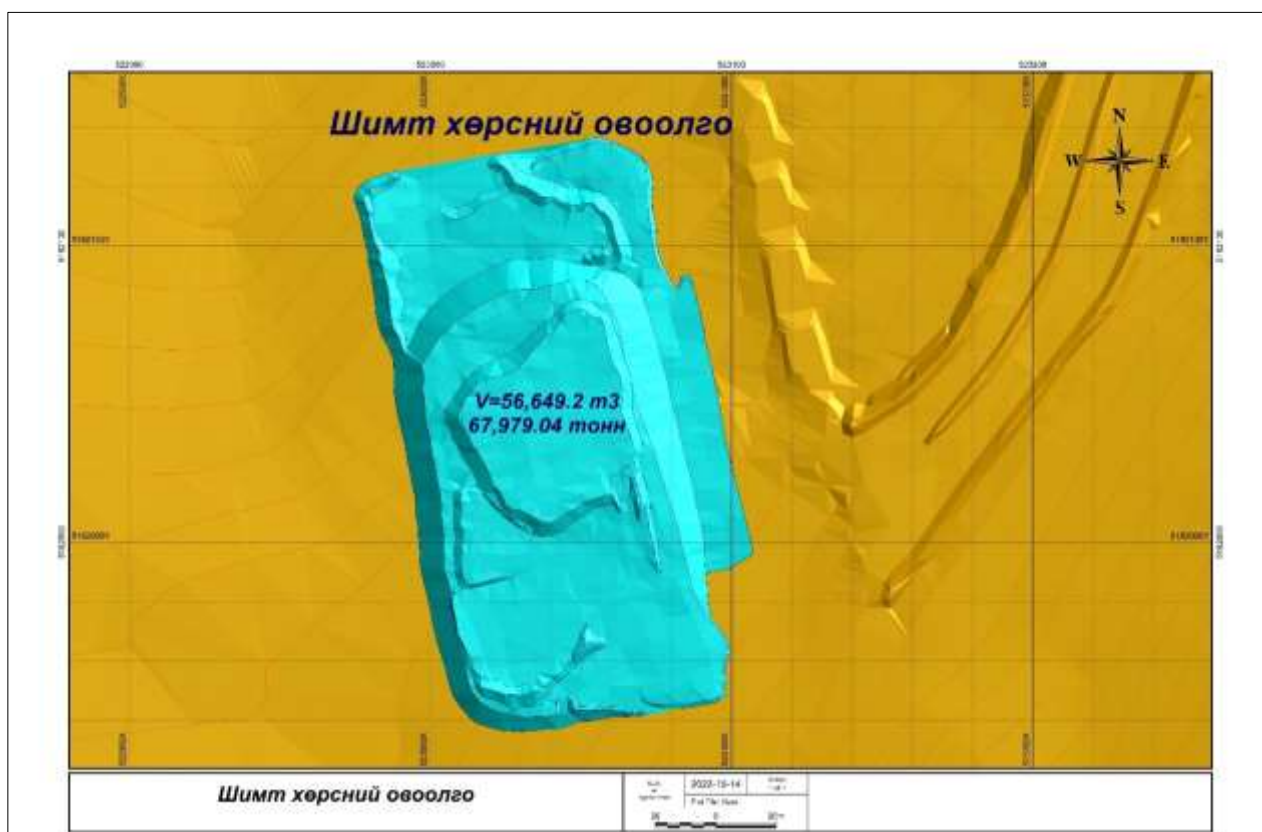
1. Шимт хөрсний шинэ овоолгийн үржил шимийг алдагдуулахгүй хадгалалтыг уртасгахын тулд ургамалжуулах ажлыг үргэжлүүлэх, олон наст ургамалын туршилт хийх

Уурхайн шимт хөрсний талбайн үржил шимийг урт хугацаанд хадгалах зорилгоор ургамалжуулж Ботуул, Ерхөг, Өлөнгө олон наст ургамлыг үрээр тариалсан.

Шимт хөрсний талбайгаас дээж авч улиралд 1 удаа Улаанбаатар хот “Шинжлэх ухааны академи Газарзүй – Геоэкологийн хүрээлэн Хөрсний лабораторид” Химийн үндсэн шинж, механик бүрэлдэхүүн, хүнд металлын агууламжыг тодорхойлуулсан. Дээжний үндсэн үзүүлэлтүүд бохирдолгүй хэвийн хэмжээнд байна. Мөн 2022 оны 5 дугаар сард уурхайн шимт хөрснөөс дээж авч МХЕГ-ын ХАБҮЛ лабораторид цацрагийн шинжилгээнд хамруулсан.

Зураг 22. Шимт хөрсний талбайд олон наст ургамалын үр тариалсан

Зураг 23. Шимт хөрсний талбайд хадгалагдаж байгаа шимт хөрсний хэмжээ

2. Уурхайн орчмын ногоон байгууламжыг нэмэгдүүлэх мод тарих

Уурхайн ойр орчмын ногоон байгууламжыг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд Намрын тарилтаар ойжуулах ажлыг Цэцэг суманд зохион байгуулж байна. Тус сумын нутагт зам дагуу 2 га газрыг хашиж хамгаалан, тор татаж 2000 ширхэг бургас, улиасны суулгац суулгасан.

Зураг 24. Цэцэг суманд ойн зурвас байгуулах ажлын үйл явц

ДӨРӨВ. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭХ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1		Үенч сумын төвд эвдэрсэн талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх /Үенч сумын санал/	Үенч сум	21,217,100	Нэг удаа	Үенч сумаас ирсэн саналын дагуу Үенч сумын төвд эвдэрсэн 10 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх, эвдэрсэн газрыг тэгшлэх, нөхөн дүүргэх, гадаргууг хэлбэршүүлэх ажлыг шат дараатай хийж гүйцэтгэн сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт стандарт MNS_5914_2008
2		Алтай суманд эвдэрсэн талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх /Аймгийн БОАЖГ-ын санал/	Алтай сум	5,990,430	Нэг удаа	Алтай сум, БОАЖГ-с ирсэн саналын дагуу Алтай сумын Алтангадас багт Майхан хар нэртэй газар 5 га, Хөндийн ам гэх газарт 3 га талбайд гар аргаар алт олборлоход өртөж эвдэрсэн газрыг тэгшлэх, нөхөн дүүргэх, гадаргууг хэлбэршүүлэх техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг шат дараатай хийж гүйцэтгэн сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	
3	Дүйцүүлэн хамгаалах нэмэлт ажил	Цагаан түнгэ, Улиаст, Нарийн гол, Жаргалан булгийн эх хамгаалах	Дарви, Үенч	-	Нэг удаа	Ховд аймгийн Үенч сумын Цагаан түнгэ, Нарийн гол багийн нутгуудад усны эх, булаг шанд хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн 4 булгийн эхийг хамгаалж сум орон нутагт нь хүлээлгэн өгсөн. Мөн Дарви сумын Мөнгөн аяга багийн Тунгалгийн булгийн усыг хашиж хамгаалан сум орон нутагт хүлээлгэн өгч, Мөрөн багийн Цагаан давааны булгийн эхийн торыг шинэчилж, ус тогтоох далан хийж байршуулсан. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Үенч сум ЗД
4		Сумдын байгаль хамгаалагчдыг чадавхжуулах сургалтыг Ховд аймгийн БОАЖГ-тай хамтран зохион байгуулах	Ховд аймаг, сумдын байгаль хамгаалагчид	0	Нэг удаа	Тус сургалтыг аймгийн БОАЖГ-аас зохион байгуулхаар төлөвлөсөн. Сургалт зохион байгуулагдах үед хамтран зохион байгуулна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Ховд аймгийн БОАЖГ санал

5		Сонгогдсон идвэхтэн байгаль хамгаалагчид байгаль хамгаалагчийн өвлийн хувцас, дурангаар дэмжлэг үзүүлэх	Идвэхтэн байгаль хамгаалагч	0	багц	Дарви сумын Мөрөн багийн сутаин баялаг мөрөн болон Баян хөвхөр нөхөрлөлийн идвэхтэн байгаль хамгаалагч болох С.Жамбалдорж, Ц.Заяат нарт хоёр нүдний дуран, өвлийн байгаль хамгаалагчийн хувцасаар дэмжлэг үзүүлсэн.	Ховд аймгийн БОАЖГ санал
6	Дүйцүүлэн хамгаалах урт хугацааны төлөвлөгөө	Сутай хайрхан УТХГ-ын мөстлөг, цасны судалгаагаар авиралт хийх	Дүйцүүлэн хамгаалах талбай	844,000	Тогтмол	Сутай хайрхан уулын авиралтыг МоЭнКо ХХК-ийн 4 ажилтан, хөтөч, Хүйсийн говь-Цэцэг нуурын сав газрын захиргааны 4 албан хаагчтай хамтран зохион байгуулсан. Тоосонцрын хэмжээг тодорхойлохоор тоосны хэмжилтийн Dusttruck багажыг РМ 2.5, РМ 10 хошуугаар 3 цэг авч хэмжилт хийсэн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.2 дугаар бүлгээс харна уу.	Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд
7		Дүйцүүлэн хамгаалах талбайд худаг гаргах	Дүйцүүлэн хамгаалах талбай	38,500,000	Нэг удаа	Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд малчид, ойжуулалт мод усалгаанд зориулсан хурдгийг гаргаж тохижуулах ажлыг мэргэжлийн байгууллага болох Алтайн хар сувд ХХК-тай гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.2 дугаар бүлгээс харна уу.	Дарви сум ЗД санал
8		Дүйцүүлэн хамгаалах талбайн шинэсэн ойд орон нутгийн ойн нөхөрлөлтэй хамтран тариалалт хийх	Дүйцүүлэн хамгаалах талбай	-	Нэг удаа	Ерөнхийлөгчийн санаачилсан тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөнд нэгдэж 1 сая мод тарьж ургуулах амлалт авч 2022 оны намрын тариалалтаар 20000 суулгац тарьж эхлүүлсэнтэй холбоотойгоор тухайн ажлыг хойшлуулсан байгаа.	Дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө
9		Өвөл, хаврын улиралд цаг хүндэрсэн тохиолдолд зэрлэг ан амьтанд био техникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх /Өвс, хужир, шүү/	Дүйцүүлэн хамгаалах талбай	3,870,000	Тухай бүрд	2022 оны 03 дугаар сард Ховд аймгийн Үенч сумдын тусгай хамгаалалттай газар нутгуудаар зэрлэг ан амьтад нутагладаг, үр төлөө гаргадаг газруудаар амьтдад 300 пресс өвс, 3тонн хужир тавьж өгч биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан. Мөн 2022.03.22-нд Ховд аймаг Цэцэг сумын Мянган угалзатын нурууны тусгай хамгаалалттай газрын нутаг дэвсгэрт Цэцэг нуур багийн ИНХ-ын дарга О.Бямбацоож, Баянгол багийн иргэн П.Баярсайхан, Мянган угалзатын нурууны байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргааны байгаль хамгаалагч нартай хамтарч тусгай хамгаалалттай	Дүйцүүлэн хамгаалах урт хугацааны төлөвлөгөө

						газар нутгийн аргаль, янгир нутагладаг газрууд болох Цахир хамар, Яргайтын хад, Хархөтөл гэх газруудад 200 пресс өвс, 1.5 тонн хужир тавьж биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.2 дугаар бүлгээс харна уу.	
10	МоЭнКо ХХК-ийн хэрэгжүүлэх нэг сая мод хөтөлбөр	Алим жимс, жимсгэний модны суулгац хүлээлгэн өгөх /Үенч сумын санал/	Үенч сум	7,850,000	Нэг удаа	Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “ТЭРБУМ МОД” үндэсний хөдөлгөөн, МоЭнКо ХХК-ийн хэрэгжүүлэх нэг сая мод хөтөлбөрийн хүрээнд, 2022 оны байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд Үенч сумын ЗДТГ-аас ирсэн ажлын саналыг хэрэгжүүлэх зорилгоор 200 ширхэг (Бэсрэг алим-100 ш, Слив-100ш) модны суулгацыг сумын ЗДТГ-т хүлээлгэн өгсөн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.3 дугаар бүлгээс харна уу.	Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “ТЭРБУМ МОД” үндэсний хөдөлгөөн
11		Булган голын ай сав дагуу улсын тусгай хамгаалалттай газарт бургас тариалах ойжуулах ажилд туслалцаа үзүүлэх /Булган сумын санал/	Булган сум	166,320,000	Нэг удаа	Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “ТЭРБУМ МОД” үндэсний хөдөлгөөнд нэгдэж 1 сая мод тарьж ургуулах амлалт авч, хариуцлагын гэрээнд гарын үсэг зурж батламжилсан. Тус ажлын хүрээнд 2022 онд хийгдэх ажлыг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусган Дарви саманд 10000 ширхэг, Цэцэг суманд 2000 ширхэг, Алтай суманд 2000 ширхэг, Булган суманд 6000 ширхэг нийт 20000 ширхэг суулгацаар ойн зурвас байгуулах ажлыг мэргэжлийн байгууллага хийж гүйцэтгэсэн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 4.3 дугаар бүлгээс харна уу.	
12		Алтай сумын Барлаг, Алтангадас багийн төв орчимд ойн зурвас байгуулах /Алтай сумын санал/	Алтай сум		Нэг удаа		
13		Дарви, Цэцэг сумдад ойн зурвас байгуулах /Дарви сумын санал/			218,744,180		
Нийт зардал, мян.төг						463,335,710	

4.1 Дүйцүүлэн хамгаалах нэмэлт ажил

1. Үенч сумын төвд эвдэрсэн талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх /Үенч сумын санал/

Үенч сумаас ирсэн саналын дагуу Үенч сумын төвд эвдэрсэн 10 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх, эвдэрсэн газрыг тэгшлэх, нөхөн дүүргэх, гадаргууг хэлбэршүүлэх ажлыг шат дараатай хийж гүйцэтгэн сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.

Нэмэлтээр: Сумын төвийн зам дагуу эвдэрсэн газруудыг засварлах, хөмсөг татах зэрэг ажлуудыг хийсэн.

Ажил эхлэхийн өмнө

Ажил дууссны дараа

Зураг 25. Үенч сум 10 га техникийн нөхөн сэргээлт

2. Алтай суманд эвдэрсэн талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх /Аймгийн БОАЖГ-ын санал/

Алтай сум, БОАЖГ-с ирсэн саналын дагуу Алтай сумын Алтангадас багийн Майхан хар нэртэй газарт 5 га, Хөндийн ам гэх газарт 3 га эвдэрсэн газрыг тэгшлэх, нөхөн дүүргэх, гадаргууг хэлбэршүүлэх техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг шат дараатай хийж гүйцэтгэн сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.

Ажил эхлэхийн өмнө

Ажил дууссны дараа

Зураг 26. Алтай сум Майхан хар 5 га техникийн нөхөн сэргээлт

Ажил эхлэхийн өмнө

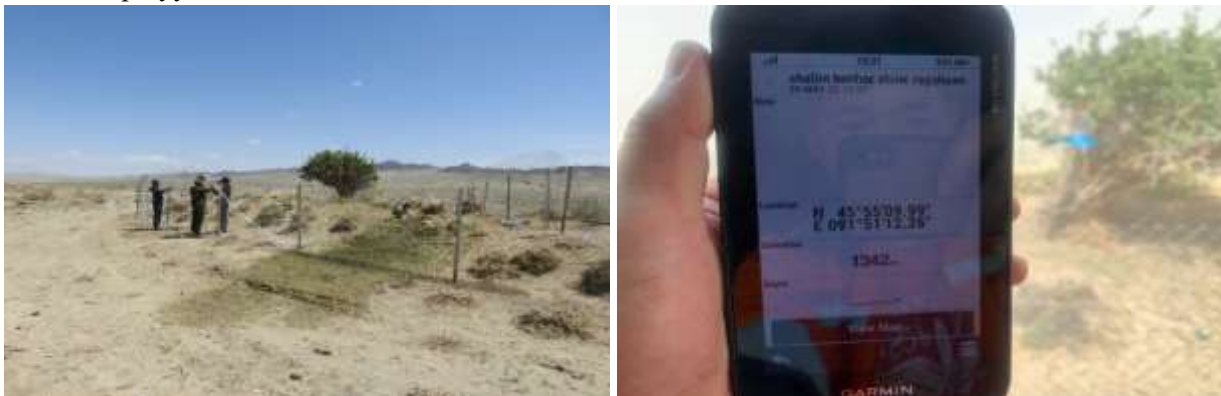
Ажил дууссны дараа

Зураг 27. Алтай сум Хөндийн ам 3га техникийн нөхөн сэргээлт

3. Цагаан түнгэ, Улиаст, Нарийн гол, Жаргалан булгийн эх хамгаалах /Үенч, Дарви/

Ховд аймгийн Үенч сумын Цагаан түнгэ, Нарийн гол багийн нутгуудад усны эх, булаг шанд хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн 4 булгийн эхийг хамгаалж сум орон нутагт нь хүлээлгэн өгсөн. Мөн Дарви сумын Мөнгөн аяга багийн Тунгалгийн булгийн усыг хашиж хамгаалан сум орон нутагт хүлээлгэн өгч, Мөрөн багийн Цагаан давааны булгийн эхийн торыг шинэчилж, ус тогтоох далан хийж байршуулсан.

Зураг 28. Үенч сум Цагаан түнгэ багт Шалын хотгорын булаг хамгаалсан байдал

Зураг 29. Үенч сум Нарийн гол багт Байшинт адаг усны булаг хамгаалсан байдал

Зураг 30. Үенч сум Нарийн гол багт Улиасны булаг хамгаалсан байдал

Зураг 31. Үенч сум Жаргалангийн гол Яргайтын булаг хамгаалсан байдал

Зураг 32. Дарви сум Тунгалгийн булгийн эхийг хашиж хамгаалсан байдал

Зураг 33. Дарви сум Цагаан давааны булгийн сэргээж зассан байдал

4.2 Дүйцүүлэн хамгаалах хөтөлбөр хэрэгжих урт хугацааны төлөвлөлтийн хүрээнд хийгдэх ажлууд

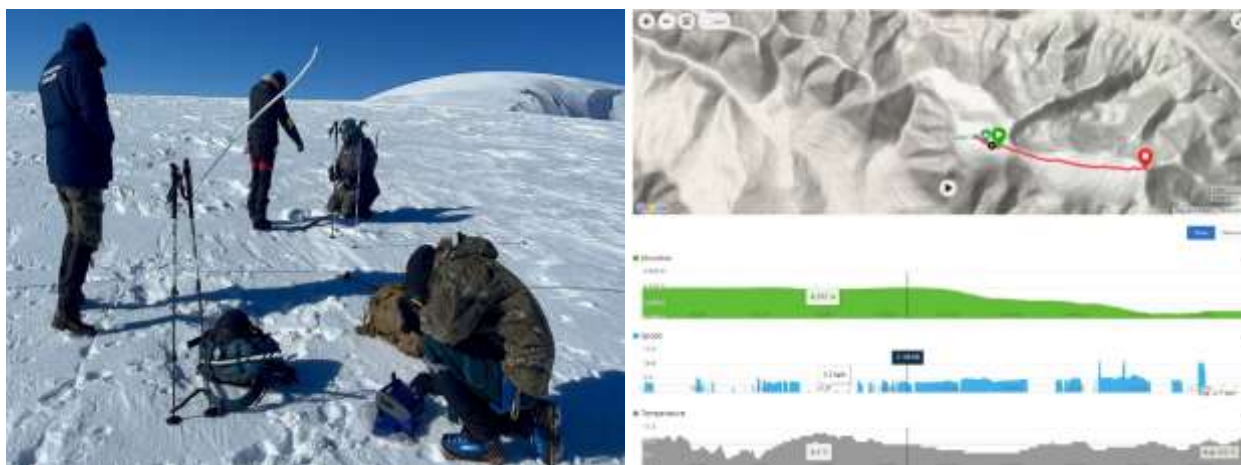
Сутай хайрхан УТХГ-ын мөстлөг, цасны судалгаагаар авиралт хийх

2021 оны 3-р сарын 25-ний өдөр МоЭнКо ХКК, “Монгол орны хүйтэн мандал судлалын төв” ТББ хамтран ажиллах гэрээ байгуулснаар энэхүү судалгааны ажил эхэлсэн.

Энэхүү судалгааны зорилго нь Хөшөөтийн уурхайн үйл ажиллагаа Сутай хайрхан уулын мөнх цасанд сөрөг нөлөө үзүүлж байгаа эсэхийг судлах зорилго тавьсан.

Сутай хайрхан уулын авиралтыг МоЭнКо ХХК-ийн 4 ажилтан, хөтөч, Хүйсийн говь-Цэцэг нуурын сав газрын захиргааны 4 албан хаагчтай хамтран зохион байгуулсан.

Тоосонцрын хэмжээг тодорхойлохоор тоосны хэмжилтийн Dusttruck багажыг PM 2.5, PM 10 хошуугаар 3 цэг авч хэмжилт хийсэн.

Зураг 34. Сутай хайрхан УТХГ-ын мөстлөг, цасны судалгааны авиралт

2. Дүйцүүлэн хамгаалах талбайд худаг гаргах

Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд малчид, ойжуулалт мод усалгаанд зориулсан худгийг гаргаж тохижуулах ажлыг мэргэжлийн байгууллага болох Алтайн хар сувд ХХК-тай гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгэсэн.

Зураг 35. Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд гаргасан худаг

3. Өвөл, хаврын улиралд цаг хүндэрсэн тохиолдолд зэрлэг ан амьтанд био техникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх /Өвс, хужир, шүү/

Биотехникийн арга хэмжээ: Үенч сум, Үенч сумын тусгай хамгаалалттай газар

Ховд аймгийн Үенч сумын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн зэрлэг ан амьтад нутагладаг газруудад Үенч сумын байгаль хамгаалагч Н.Эрхэм, ТХГ нутгийн байгаль хамгаалагч Ж.Ариунбат нарын ахласан баг бүрэлдэхүүнтэй хамтран зэрлэг ан амьтдад өвс, хужир тавьж өгөх биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан. Тус ажлын хүрээнд сумын төвөөс 60 км зайд тусгай хамгаалалттай газар нутагт байрлах Дэрстэйн эх хөндлөн гэх янгир ямаа нутагладаг, үр төлөө гаргадаг газарт 100 пресс өвс, 1 тонн хужир тавьж өгсөн.

Мөн Ховд аймаг Цэцэг сумын Мянган угалзатын нурууны тусгай хамгаалалттай газрын нутаг дэвсгэрт Цэцэг нуур багийн ИНХ-ын дарга О.Бямбацоож, Баянгол багийн иргэн П.Баярсайхан, Мянган угалзатын нурууны байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргааны байгаль хамгаалагч нартай хамтарч тусгай хамгаалалттай газар нутгийн аргаль, янгир нутагладаг газрууд болох Цахир хамар, Яргайтын хад, Хархөтөл гэх газруудад 200 пресс өвс, 1.5 тонн хужир тавьж биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан.

Ховд аймгийн Дарви сумын зэрлэг ан амьтад нутагладаг газруудад Дарви сумын байгаль хамгаалагч Б. Бум-Эрдэнэ нарын баг бүрэлдэхүүнтэй хамтран зэрлэг ан амьтдад өвс, хужир тавьж өгөх биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан.

Тус ажлын хүрээнд сумын төвөөс 40 км зайд тусгай хамгаалалттай газар нутагт байрлах Цагаан ар гэх янгир ямаа нутагладаг, үр төлөө гаргадаг газарт 200 пресс өвс, 1 тонн хужир тавьж өгсөн.

Зураг 24. Үенч сум зэрлэг ан амьтад биотехникийн арга хэмжээ

Зураг 36. Дарви сум зэрлэг ан амьтад биотехникийн арга хэмжээ

4.3 МоЭнКо ХХК-ийн хэрэгжүүлэх нэг сая мод хөтөлбөр

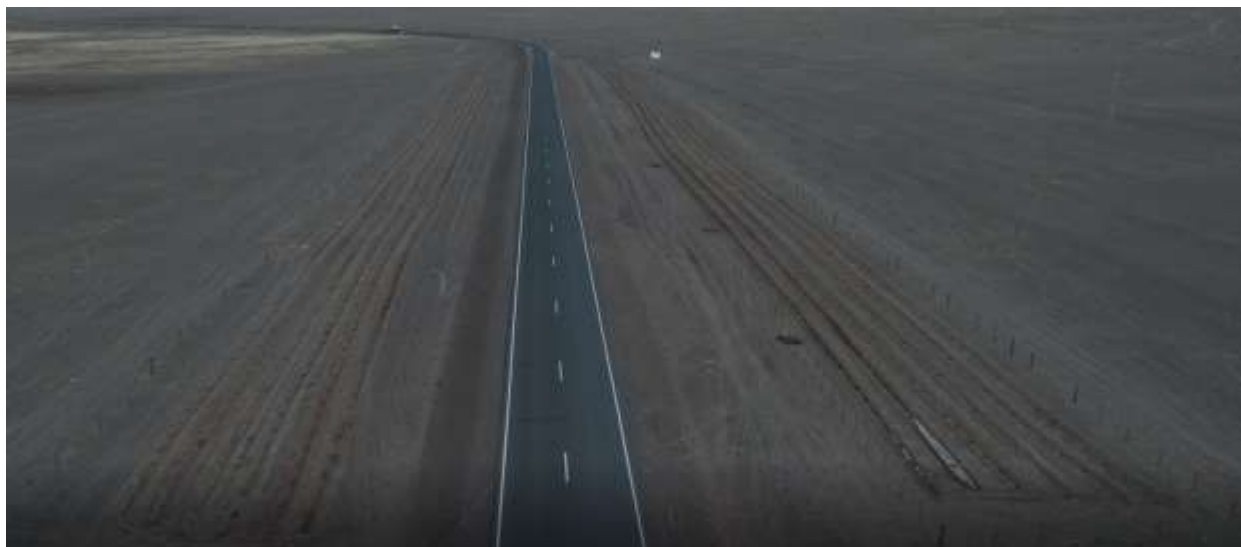
1. Алим жимс, жимсгэний модны суулгац хүлээлгэн өгөх /Үенч сумын санал/

Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “ТЭРБУМ МОД” үндэсний хөдөлгөөн, МоЭнКо ХХК-ийн хэрэгжүүлэх нэг сая мод хөтөлбөрийн хүрээнд, 2022 оны байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд Үенч сумаас ирүүлсэн саналыг хэрэгжүүлэх зорилгоор 200 ширхэг (Бэсрэг алим-100ш , Слив-100ш) модны суулгацыг сумын ЗДТГ-т хүлээлгэн өгсөн.

Зураг 37. Үенч суманд жимсний модны суулгац хүлээлгэн өгсөн

2. Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “ТЭРБУМ МОД” үндэсний хөдөлгөөнд нэгдэж 1 сая мод тарьж ургуулах амлалт авч, хариуцлагын гэрээнд гарын үсэг зурж батламжилсан. Тус ажлын хүрээнд 2022 онд хийгдэх ажлыг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусган Дарви саманд 10000 ширхэг, Цэцэг суманд 2000 ширхэг, Алтай суманд 2000 ширхэг, Булган суманд 6000 ширхэг нийт 20000 ширхэг суулгацаар ойн зурвас байгуулах ажлыг мэргэжлийн байгууллага хийж гүйцэтгэсэн.

Зураг 25. Дарви сум ойжуулалт

Зураг 26. Цэцэг сум ойжуулалт

Зураг 27. Булган ум ойжуулалт

Зураг 28. Алтай сум ойжуулалт

ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Нөлөөлөлд өртөх иргэд	Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Малчин өрх	Нүүлгэн шилжүүлэлтийн 2-р ээлжийн ажил болох уурхайн нөлөөллийн бүсийн өвөлжөө хаваржааны нүүлгэн шилжүүлэлтийн ажлыг үргэлжлүүлэх	Нөлөөллийн сумдын малчин өрх	Төслийн тусгай санхүүжилт	Ховд аймаг болон МоЭнКо ХХК хоорондын хамтран ажиллах гэрээний хугацаанд	2022 онд Хөшөөт багийн өвөлжөө хаваржааг нүүлгэн шилжүүлэх ажлын хүрээнд нийт 5 өрхтэй хэлэлцээр хийж 3 гэрээг баталгаажуулж нүүлгэн шилжүүлсэн. Д.Цогтбат, Б.Гансүх, Б.Лхагвапүрэв нарын өвөлжөө хаваржаанд хөрөнгийн үнэлгээний дүнгээр хэлцэл хийж гэрээ байгуулан нөхөн төлбөр олгосон байна. Т.Амартүвшинтэй зөвшилцсөн гэрээ батлагдах шатандаа явж байна. Бадамсүрэнгийн хаваржаанд хараахан зөвшилцөлд хүрээгүй.	Байгаль орчин нийгэмд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ, Ховд аймаг болон МоЭнКо ХХК хоорондын хамтран ажиллах гэрээ
Нийт зардал мян.төг					-		

1. Нүүлгэн шилжүүлэлтийн 2-р ээлжийн ажил болох уурхайн нөлөөллийн бүсийн өвөлжөө хаваржааны нүүлгэн шилжүүлэлтийн ажлыг үргэлжлүүлэх.

Уурхайн үйл ажиллагаанаас үүдэн гарч байгаа тоосжилтод өртөж байгаа малчдад нөхөн олговор олгох ажил Дарви Мөрөн баг, Цэцэг Хажинга багийн малчин өрхүүдэд судалгааны шатандаа явагдаж байна. 2022 онд Хөшөөт багийн өвөлжөө хаваржааг нүүлгэн шилжүүлэх ажлын хүрээнд нийт 5 өрхтэй хэлэлцээр хийж 3 гэрээг баталгаажуулж нүүлгэн шилжүүлсэн. Д.Цогтбат, Б.Гансүх, Б.Лхагвапүрэв нарын өвөлжөө хаваржаанд хөрөнгийн үнэлгээний дүнгээр хэлцэл хийж гэрээ байгуулан нөхөн төлбөр олгосон байна. Т.Амартүвшинтэй зөвшилцсөн гэрээ батлагдах шатандаа явж байна. Бадамсүрэнгийн хаваржаанд хараахан зөвшилцөлд хүрээгүй.

Зураг 29. Нөлөөллийн бүс дэх өвөлжөө, хаваржааны судалгаа

ЗУРГАА. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Нөлөөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1		Археологийн судалгаагаар тогтоогдсон уурхай орчмын хиргисүүр болон булшнуудыг фото зургаар баримтжуулж бүртгэлжүүлэх	Хөшөөтийн нүүрсний уурхай орчим	Үйл ажиллагааны зардлаас	Тухай бүр	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөөний хүрээнд 2010 онд Монгол улсын ШУА-ийн Археологийн авран хамгаалах хээрийн шинжилгээний багаар судалгаа хийлгэж бүртгэлжүүлсэн археологийн 114 тооны дурсгалаас Хөшөөт-111, Хөшөөт-112, Хөшөөт-113, Хөшөөт-114 дурсгалуудыг бүртгэлжүүлж фото зураг дарж баримтжуулсан. Мөн Хөшөөт-114 дурсгалыг хашаалж хамгаалсан. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 6.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Байгаль орчин нийгэмд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ
2	Уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө Археологи Палеонтологийн судалгаа хийгдсэн	Түүх дурсгалт газруудад самбар байрлуулах	Нөлөөллийн сумууд	10,410,000	Нэг удаа	Үенч сумаас ирсэн саналын дагуу Түүх соёлын өвийг хамгаалах, сурталчилан таниулах хөтөлбөрийн хүрээнд 3x2 харьцаатай 5 ширхэг самбар хүлээлгэн өгсөн. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Үенч сумын байгалийн 9 гайхамшиг танилцуулга ✓ Үенч сум мод үржүүлгийн талбайн самбар ✓ Унаган байгаль бидний бахархал танилцуулга Мөн өнгөрсөн оны үлдэгдэл ажил болох Цэцэг сумын “ШАХААТ” нэртэй газарт Түүх соёлын өвөө хамгаалах, сурталчилан таниулах 2 ширхэг мэдээллийн самбар байрлуулах ажлыг хийсэн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 6.2 дүгээр бүлгээс харна уу.	Үенч сумын санал
Нийт зардал мян.төг				10,410,000			

6.1 Археологийн судалгаагаар тогтоогдсон уурхай орчмын хиргисүүр болон булшнуудыг фото зургаар баримтжуулж бүртгэлжүүлэх

Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөөний хүрээнд 2010 онд Монгол улсын ШУА-ийн Археологийн авран хамгаалах хээрийн шинжилгээний багаар судалгаа хийлгэж бүртгэлжүүлсэн археологийн 114 тооны дурсгалаас Хөшөөт-111, Хөшөөт-112, Хөшөөт-113, Хөшөөт-114 дурсгалуудыг бүртгэлжүүлж фото зураг дарж баримтжуулсан. Мөн Хөшөөт-114 дурсгалыг хамгаалсан.

Хөшөөт-111. Хөшөөт 111: Дугуй хүрээтэй овгор дараастай хиргисүүр бий. Хүрээний хэмжээ 1600 см, голын овгор 1200 см. Зүүн талдаа 1100 см урт, 400 см өргөн дагуултай. Байршил: Хойд өргөрөгийн $46^{\circ}47'18.6''$, зүүн уртрагийн $93^{\circ}16'57.1''$ солбилцолд оршино.

Зураг 30. Дугуй хүрээтэй овгор дараастай хиргисүүр 2010-2022 он

Хөшөөт 112: Дугуй хүрээтэй нэг хиргисүүр байна. Хиргисүүрийн хүрээний голч 1700 см, голын овгор 850 см. Байршил: Хойд өргөрөгийн $46^{\circ}47'22.8''$, зүүн уртрагийн $93^{\circ}16'55.8''$ солбилцолд оршино.

Зураг 31. Дугуй хүрээтэй хиргисүүр 2010-2022 он

Хөшөөт 113: Хүрээгүй дугуй чулуун овоолго бүхий байгууламж бий. Хэмжээ 900см. Байршил: Хойд өргөрөгийн $46^{\circ}47'23.2''$, зүүн уртрагийн $93^{\circ}16'58.4''$ солбилцолд оршино.

2010 он

2022 он

Зураг 32. Хүрээгүй дугуй чулуун овоолго бүхий байгууламж 2010-2022 он

Хөшөөт 114: Дугуй хүрээтэй нэг хиргисүүр байна. Хүрээний голч 1300 см, голын овгор дараас 950 см хэмжээтэй. Байршил: Хойд өргөрөгийн $46^{\circ} 7'31.3''$, зүүн уртрагийн $93^{\circ}17'17.2''$ солбилцолд оршино.

2010 он

2022 он

Зураг 33. Хүрээ, дагуул байгууламжгүй хиргисүүр 2010-2021 он

Зураг 34. Хөшөөт 114: Дугуй хүрээтэй нэг хиргисүүрийг хамгаалсан

6.2 Уурхай орчмын түүх дурсгалын газруудад самбар хийх

Зураг 35. Үенч суманд байрлуулсан самбар

Цэцэг сумын төвөөс 15км зайд байх өндөр хар толгойн хойд үзүүрт Ард Аюуш нь Да лам Жамбаа, Гүн Маньбазар нартай зарга нэхэж шахаанд шургаж байсан түүхэн дурсгалт газар болох “ШАХААТ” нэртэй газарт Түүх соёлын өвөө хамгаалах, сурталчилан таниулах 2 ширхэг мэдээллийн самбар байрлуулсан.

Зураг 36. Цэцэг суманд байрлуулсан самбар

ДОЛОО. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Биелэлтийн шалгуур
1	Аюултай бодис асгарах	Химийн бодисын MSDS-д заасны дагуу хадгалах, асгаралт үүссэн онцгой үед хэрэглэх шингээгч материалыг зохих газруудад бэлэн байлгах	Нүүрсний чанарын лаборатори, төслийн талбайн шаардлагатай газруудад	Үйл ажиллагааны зардалаас	Тухай бүр	Химийн бодисын агуулахад асгаралт үүссэн онцгой үед хэрэглэх асгаралтаас хамгаалах иж бүрдлийг байрлуулсан. Үүнд <ul style="list-style-type: none"> ✓ Асгаралт үүссэн үед ашиглах тосгуур ✓ Асгаралт үүссэн талбайг хязгаарлагч хөвөн ✓ Үүссэн асгаралтыг шингээгч алчуур Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 7.1 дүгээр бүлгээс харна уу.
2	Аливаа халдварт өвчин бохирдолоос сэргийлэх	Ариутгал халдваргүйтгэл хийх	Уурхайн хэмжээнд	Гэрээт компанийн зардалаас	1 удаа	Ариутгал халдваргүйтгэл, шавьж мэрэгчгүйтгэл, устгалын ажлыг мэргэжлийн байгууллага болох “Ноён худаг нөхөрлөл”-тэй гэрээ байгуулан уурхайн ажлын байрууд, ажилтнуудын амрах байр, нийтийн ариун цэврийн өрөө, угаалгын газар болон уурхайн бүх хэсэгт улиралд 1 удаагийн давтамжтай хийж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 7.2 дугаар бүлгээс харна уу.
3	Химийн бодисын хадгалалтад хяналт тавих	Химийн хорт болон аюултай бодисын тооллого хийх	Нүүрсний чанарын лаборатори	Үйл ажиллагааны зардалаас	Улирал тутам	Ашиглах зөвшөөрөл бүхий 18 нэр төрлийн химийн бодисын тооллогыг сар тутам хийж бүртгэл хөтлөн ажиллаж байна. Хавсралт 2, 3
4	Химийн бодистой харьцдаг ажилчид	Агуулахад зориулалтын нүд угаах, гал унтраах анхан шатны багаж, хэрэгсэл, хор саармагжуулах бодис, уусмалыг байрлуулах	Нүүрсний чанарын лаборатори	Үйл ажиллагааны зардалаас	Багц	Химийн бодисын агуулахад гарч болох эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх үүднээс онцгой үед ашиглах дараах хэрэслүүдийг байрлуулсан. Үүнд <ul style="list-style-type: none"> ✓ Нүд угаах цэг ✓ Галын хор /ABC 4кг нунтаг/ ✓ Анхны тусламжийн хайрцаг ✓ Тэмдэг тэмдэглэгээ, мэдээлэл Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 7.3 дугаар бүлгээс харна уу.
5	Гал түймэр	Төслийн талбайд гал түймрээс сэргийлэх, эрсдлийг бууруулах, галын хор болон самбар нэмэж байрлуулах	Хөшөөтийн уурхайн нүүрсний чанарын лаборатори	500,000	Жилийн турш	Уурхайн галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор галын самбар хийлгэж уурхайн төв оффисийн үүдэнд байрлуулсан. Төслийн талбайд гал түймэр гарах урьдчилан сэргийлэх, эрсдлийг бууруулах үүднээс галын хорыг нэмэгдүүлсэн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 7.4 дүгээр бүлгээс харна уу.
Нийт зардал мян.төг				500,000		

МоЭнКо ХХК нь Ховд аймгийн мэргэжлийн хяналтын газраар химийн бодисын агуулахын ажлын байранд дүгнэлт гаргуулсан. Химийн бодис хадгалах агуулах нь агааржуулалтын системтэй, галын аюулгүй ажиллагааны үед ашиглах багаж хэрэгсэл, ослын үед хэрэглэх хүн нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслээр хангасан, байнгын харуул хамгаалалттай, химийн бодисын хор аюулын таних тэмдэглэгээг байрлуулсан байна. Энэхүү химийн бодисын агуулах нь химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулахын ерөнхий шаардлага MNS 6458:2014 стандартад тавигдах шаардлага хангасан гэж дүгнэсэн.

“Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль”, “Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам”-ыг чанд баримтлан ажиллаж байна. Химийн бодис асгарсан тохиолдолд ашиглах багаж, хэрэгсэл, шингээгч материал, хувийн хамгаалах хэрэгслийг ажлын байранд байршуулж, ажилчдад ашиглах дадлыг эзэмшүүлэх, химийн бодисын хог хаягдлыг аюултай хог хаягдал устгах зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжид шилжүүлэх хүртэл түр хадгалах аюулгүй нөхцөлийг бүрдүүлэн, химийн хорт болон аюултай бодисын сав, баглаа боодлыг импортлогч руу нь буцаадаг. Мөн аврах зам, гарц, цугларах цэг, анхны тусламжийн хайрцаг, хэрэгслийн байршил, чиглэлийн заасан тэмдэглэгээ, аюулгүй ажиллагааны тэмдэг, тэмдэглэгээ болон шаардлагатай утасны жагсаалтыг нүдэнд ил харагдахуйцаар байрлуулсан.

Зураг 37. Химийн бодисын хадгалалт

Зураг 38. Лабораторийн шинжилгээний үйл явц

7.1 Химийн бодисын MSDS-д заасны дагуу хадгалах, асгаралт үүссэн онцгой үед хэрэглэх шингээгч материалыг зохих газруудад бэлэн байлгах

Химийн бодисын агуулахад асгаралт үүссэн онцгой нөхцөл байдалд хэрэглэх зорилгоор асгаралтаас хамгаалах иж бүрдлийг байрлуулсан. Үүнд

- ✓ Асгаралт үүссэн үед ашиглах тосгуур
- ✓ Асгаралт үүссэн талбайг хязгаарлагч хөвөн
- ✓ Үүссэн асгаралтыг шингээгч алчуур

Зураг 39. Химийн бодисын агуулахад байрлуулсан асгаралтаас хамгаалах иж бүрдэл

7.2 Ариутгал халдваргүйтгэл хийх

Ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг хүний эрүүл мэнд болон хүнсний бүтээгдэхүүнд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагаар улиралд нэг удаа хийлгэдэг. “Ноён худаг БН” тусгай зөвшөөрөлтэй компанийн баг бүрэлдэхүүн ирж тусгай зориулалтын бодисоор ариутгал халдваргүйжүүлэлт, мэрэгчгүйтгэл, шавжгүйтгэлийг 23190 мкв талбайд хийсэн.

Зураг 40. Ариутгал халдваргүйжүүлэлт

7.3 Шатах тослох материалын тосох, зөөх савыг нэмэгдүүлэх

Нүүрсний чанарын лаборатори, Хуурай баяжуулах үйлдвэрийн засварын цех, засварын газруудад асгаралт үүсэхээс урьдчилан сэргийлж Асгаралтын иж бүрдэл байрлуулсан. Асгаралт үүссэн тохиолдолд дээрхи иж бүрдлийг түргэн шуурхай ашиглах зорилгоор бэлэн байлгаж байна.

Зураг 41. Асгаралтаас хамгаалах иж бүрдэл

7.4 Төслийн талбайд гал түймрээс сэргийлэх, эрсдлийг бууруулах, галын хор болон самбар нэмэж байрлуулах

Уурхайн галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор галын самбар хийлгэж уурхайн оффисийн үүдэнд байрлуулсан. Төслийн талбайд гал түймэр гарах урьдчилан сэргийлэх, эрсдлийг бууруулах үүднээс галын хорыг нэмэгдүүлсэн.

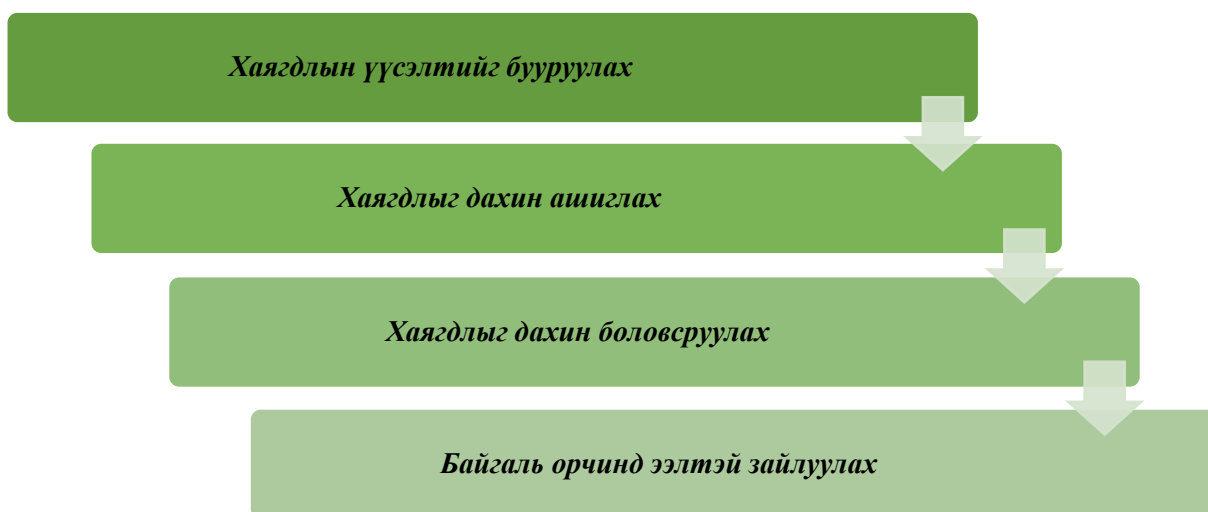
НАЙМ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хог хаягдлын менежментийн үндсэн зарчим

Хөшөөт төсөл аль болох бага хог хаягдал үүсгэх, дахин ашиглах эсвэл дахин боловсруулах замаар гарсан хог хаягдлын сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хог хаягдлыг байгаль орчинд аюулгүй арга технологиор устгах зарчмыг баримтлан зохицуулахыг зорьж ажилладаг. Хог хаягдлыг дараах үе шатаар явагддаг. Үүнд:

- Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь арилгах болон бууруулах
- Хаягдал бүтээгдэхүүнийг дахин ашиглах (хэрэв шаардлагатай бол сэргээн зассаны дараа)
- Хаягдал бүтээгдэхүүнийг дахин боловсруулах. Зөвхөн үүний дараа хог хаягдлыг устгах үйл ажиллагаа явагдана.

МоЭнКо ХХК-ийн хог хаягдлын менежментийн үндсэн зарчим нь дараах байдлаар тодорхойлогдоно.

Схем. Хог хаягдлын менежментийн үндсэн зарчим

Хог хаягдлын ангилан ялгалт

Хог хаягдлын менежментийг үр ашигтай явуулахад хог хаягдлын ангилан ялгалт нэн чухал бөгөөд хаягдлыг зайлуулах тохиромжтой зөв арга замыг тогтоож өгдөг. Ангилан ялгалтыг хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр ба хог хаягдлыг хүлээн авах нэгдсэн цэг дээр явуулдаг. Үүнд:

Хоёрдогч түүхий эд болгон ашиглах боломжтой хог хаягдал

- Хуванцар /ус, ундаа, кетчуп, ургамлын тос, бие угаагч шингэн, шампунь, угаалгын шингэний хуванцар сав/
- Хаягдал төмөр

Бусад хог хаягдал

- Нүүрсний үнс
- Түргэн муудах хоол, хүнсний хаягдал
- Ариун цэврийн хаягдал
- Цай, кофены уут
- Сав баглаа, боодол
- Шил, лааз
- Гялгар уут
- Модон эдлэлийн хаягдал
- Хаягдал дугуй

- Резин / хаймар
- Барилгын хаягдал (тоосго, бетон, мод, тусгаарлагч болон дулаалгын материал, хадаас, цахилгааны монтаж, сантехникийн тоног төхөөрөмж, арматур, хаягдал, плита, ханын цаас зэрэг барилгын материалаас гадна суурийн шороо, огтолсон мод, чулуу зэрэг барилгын бэлтгэл ажлын явцад үүссэн хог хаягдлыг багтаана).

Аюултай хог хаягдал

- Техник тоног төхөөрөмжийн засвараас гарах хаягдал (ашигласан тос, масло, антифриз)
- Техникийн тос материалаар бохирдсон шингээгч материал, алчуур, тосны шүүр
- Түлш, техникийн тосоор бохирдсон хөрс
- Нүүрсний химийн лабораториос гарах шингэн хаягдал

Эмнэлгийн хог хаягдал

Эрүүлийг хамгаалах үйл ажиллагааны явцад үүсдэг хэрэглэгдсэн тариур, тариурын зүү, дуслын систем, хэрэгсэл, бохирдсон боолт, биеийн хэсэг, оношилгооны дээж, цус, химийн бодис, эм, эмнэлгийн багаж, цацраг идэвхт материалыг багтаана.

Түр хадгалалт, тээвэрлэлт

Хог хаягдлыг тухайн үүссэн цэг дээр нь хаягжуулалт бүхий тусгай цэгт битүү хогийн савнуудад ангилан ялгасан төрлөөр нь тусад нь хадгалах ба тээвэрлэлтийг эрх бүхий байгууллага тодорхой хуваарийн дагуу холбогдох журам стандартын дагуу хийж гүйцэтгэдэг.

Хогийн цэгийн үйл ажиллагаа

Хог хаягдлын нэгдсэн цэг дээр дараах үндсэн үйл ажиллагаа явагддаг.

Хогийн төвлөрсөн цэг дээр эх үүсвэр дээрээ ангилагдаагүй хог хаягдлыг дахин ангилан ялгах

Ангилан ялгасан хог хаягдлыг дахин боловсруулах үйлдвэрүүдэд нийлүүлэх

Дахин ашиглагдах хог хаягдлыг ялгаж ангилсны дараа дахин ашиглах боломжгүй үлдсэн хог хаягдлыг шатаах зууханд шатаах

Шатаах зуухнаас гарсан үнс нурмыг булж устгах.

Ахуйн хог хаягдлын урсгал ба зохицуулалт

Төслийн үйл ажиллагааны хог хаягдлын менежментийн дагуу эх үүсвэрээс гарсан хог хаягдлын төрөл тус бүрд нийцсэн байгаль орчинд нөлөөлөх багатайгаар зайлуулах арга замыг сонгож хэрэгжүүлдэг.

Хүснэгт 8. Ахуйн хог хаягдлын төрөл ба зохицуулалт

Хог хаягдлын төрөл	Эх үүсвэр	Түр хадгалалтын нөхцөл	Хогийг цуглуулах болон зайлуулах явц	Тайлбар
Ахуйн хатуу хог хаягдал				
Ахуйн нийтлэг хог хаягдал	Ажилчдын кемпүүд, оффис	Хаягжуулсан саванд	Хог хаягдлыг ангилан ялгах, булшлах	Эрх бүхий ААН болон хувь хүмүүст өгөх
Цаасны хаягдал	Ажилчдын хотхон, Оффисууд,	Хаягжуулсан саванд	Дахин ашиглах, боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх	
Хуванцар сав	Ажилчдын хотхон, Оффисууд	Хаягжуулсан саванд	Дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх	
Ахуйн шингэн хаягдал				
Бохир ус	Ажилчдын хотхон, оффисууд	Зориулалтын танк	Ховд аймгийн цэвэрлэх байгууламж руу зөөх	Одоогоор цэвэрлэх байгууламж баригдаагүй тул зөөвөрлөж байна.
Хоолны үлдэгдэл	Хоолны газар	Хаягжуулсан саванд	Хоолны үлдэгдлийг нуггийн иргэдэд нохой, гахайн тэжээл болгон өгөх	Илүүдэл хаягдлыг булшилж устгах
Үйлдвэрлэлийн хатуу хаягдал				
Барилгын хаягдал	Барилга баригдсан талбай	Барилгын талбайд	Булшилж устгах	-
Хаягдал дугуйнууд	Засварын төв, Автопарк	Тусгай талбайд	Дахин ашиглах, Дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх,	Замын хаалт, тэмдгийн сууриар ашиглах
Поошиг	Уурхайн засварын төв	Тусгай талбайд	Цэвэрлээд хогийн сав болон хашааны материалд дахин ашиглах,	Замын тэмдгийн сууриар ашиглах
Төмөр	Төслийн нэгжүүд	Дахин ашиглах хаягдал цуглуулах цэгт	Дахин боловсруулах зорилгоор зах зээлд нийлүүлэх	Дахин боловсруулах компани болон хувь хүмүүст өгөх
Модон материалын хаягдал	Төслийн нийт нэгжүүдэд	Дахин ашиглах хаягдал цуглуулах цэгт	Дахин ашиглуулах зорилгоор нийлүүлэх	Орон нутгийн иргэдийн хэрэгцээнд өгөх

Аюултай хог хаягдлын хадгалалт, зохицуулалт

Химийн хорт болон аюултай бодисын хаягдлыг холбогдох мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн сум, дүүргийн Засаг даргаас тогтоосон цэгт холбогдох журмын дагуу хүний эрүүл мэнд, байгаль орчин, мал, амьтанд хоргүй буюу аюулгүй аргаар устгах бөгөөд энэхүү ажиллагаанд тухайн нутаг дэвсгэрийн байгаль орчин, эрүүл ахуйн улсын байцаагч, онцгой байдлын асуудал хариуцсан мэргэжилтнээс бүрдсэн комиссыг байлцуулна. Уг комисс химийн хорт болон аюултай бодисын хаягдал устгасан тухай акт үйлдэж, сум, дүүргийн Засаг даргад хүргүүлнэ гэж хуульчилсныг дагаж мөрдөх ба Монгол улсын хувьд одоогоор тусгай зориулалтын зайлуулах цэг байхгүй учраас хадгалах арга хэмжээ авна.

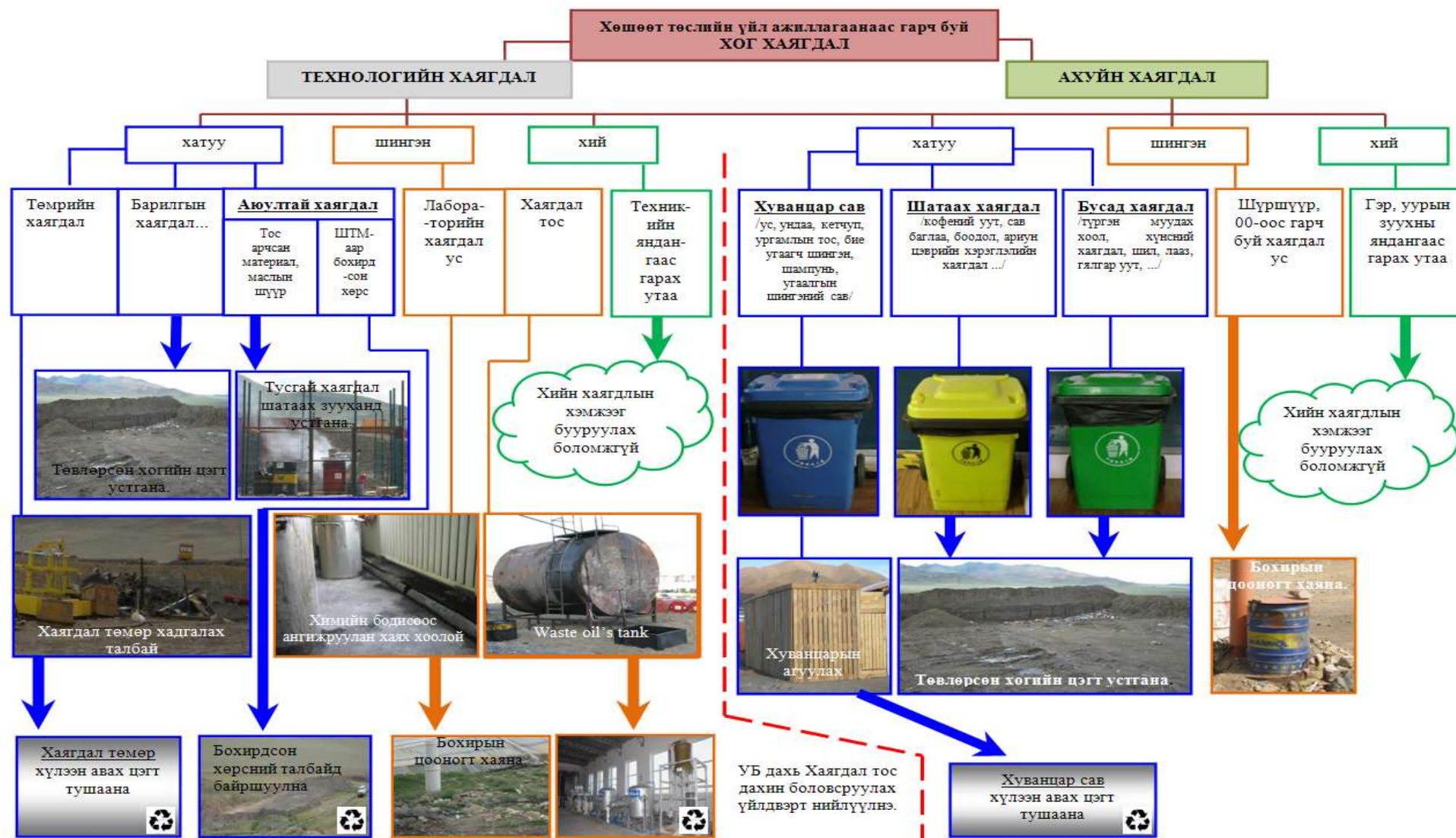
Хүснэгт 9. Аюултай хог хаягдлын төрөл ба зохицуулалт

Хог хаягдлын төрөл	Эх үүсвэр	Хадгалалт-ын нөхцөл	Хогийг цуглуулах болон зайлуулах явц	Тайлбар
Тосоор бохирдсон хаягдал даавуу алчуурууд, төрөл бүрийн тосны шүүр	Засварын төвүүд	Хаягжуулсан саванд	Зориулалтын шатаах зууханд устгах	Шатаалтын Үнсийг булшлах, төмрийг ангилан ялгах
Тос, тосолгооны материал	Үйлдвэр, засварын төв	Зориулалт-ын танканд	Дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх	Эрх бүхий ААН ба компанид
Аккумулятор	Засварын төвүүд	Тусгай талбайд	Худалдан авагч талд нийлүүлэх	-
Химийн бодисын хаягдал, сав баглаа	Угаалга, лаборатори	Бодисын агуулах	Бодисын агуулах, тусгай талбайд хадгална	Холбогдох хууль, журмын дагуу
Үнс	Цахилгаан станц	Нэгдсэн бункерийн систем	Булшилж устгах, Барилгын материалд ашиглах	-
Эмнэлгийн хог хаягдал	Анхны тусламжийн нэгж	Тусгай түр хогийн сав	Цэцэг сум	Зориулалтын дагуу хадгалах

Зураг 42. Аюултай хог хаягдлын ангилан ялгалт

ХӨШӨӨТ ТӨСЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС ГАРЧ БУЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ТӨРЛҮҮД, ЗАЙЛУУЛЖ БУЙ АРГА ЗАМ

НАЙМ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1	Ахуйн	Зам талбайд хийсч гарсан хог хаягдлын цэвэрлэгээ зохион байгуулах	Уурхайн талбай	1,250,000	Улиралд	Уурхай орчмын хог хаягдлын цэвэрлэгээ, бүх нийтийн их цэвэрлэгээ, нүүрс тээврийн зам дагуу хог хаягдлын цэвэрлэгээг тогтмол хийж байна. Бүх нийтийн цэвэрлэгээг нийт 3 удаа, орчны хог хаягдлын цэвэрлэгээг 7 хоногт 1 удаа хийж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 8.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Хог хаягдлын тухай хууль
2		Оффисын болон кемпийн өрөөнүүдэд хуванцар сав хадгалах хогийн савыг нэмэгдүүлэх	Хүндлэл кемп, ажилчдын оффис	7,400,000	1 удаа	Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах үүднээс оффисын болон кемпийн өрөөнүүдэд 3 төрлөөр ангилан ялгах зориулалт бүхий хогийн сав байрлуулж ангилан ялгаж байна. Үүнд -PLASTIC Хуванцар, Гялгар уут /ус, ундааны сав, бүх төрлийн гялгар уут/ -PAPER Цаас /бичгийн цаас, кардон бүх төрлийн цаасны хаягдал/ -NON RECYCLABLE Бусад хог /дахин ашиглах боломжгүй бусад хаягдал/ Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 8.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Хог хаягдлын тухай хууль
3		Уурхайгаас гарч байгаа шингэн хаягдлыг Ховд аймгийн цэвэрлэх байгууламж руу тээвэрлэх	Уурхайн талбай	12,160,500	Тогтмол	Ажилчдын амрах байр, уурхайн оффисын цэвэрлэх байгууламжуудаас шингэн хаягдлыг бохирын машинаар соруулж Ховд аймгийн төв цэвэрлэх байгууламж руу тээвэрлэн хүргэдэг. 2022.10.05 өдрийн байдлаар 945.75 тн шингэн хаягдлыг тээвэрлэн хүргэсэн байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 8.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	
4		Усны хуванцар савыг цуглуулах, тээвэрлэх, дахин ашиглах эрх	Уурхайн талбай	Үйл ажиллагааны зардлаас	Тогтмол	Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр ангилан ялгах, овор хэмжээг багасгах үүднээс хуванцар сав ангилан ялгах хадгалах цэг бэлдэж хүндлэл кемп, уурхайн оффис, засварын газарт байрлуулсан. 2022 онд 2 машин хуванцар	Хог хаягдлын тухай хууль

		бүхий мэргэжлийн байгууллагад нийлүүлэх				хаягдлыг пресслэгч машинаар пресслүүлж аймгийн БОАЖГ-г хүлээлгэн өгсөн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 8.1 дүгээр бүлгээс харна уу.	Аймгийн БОАЖГ-ын санал
5	Үйлдвэрийн	Гэрээт байгууллагаар нүүрс тээврийн 311 км зам дагуух хог хаягдлын цэвэрлэгээг хийлгэх	Нүүрс тээврийн зам дагуу	12,000,000	Сар тутам	Уурхайн нүүрс тээврийн 311 км зам дагуух хог хаягдлыг цэвэрлэх, ангилан ялгах, хогийн нэгдсэн цэг рүү тээвэрлэх үйл ажиллагааг сард 2 удаа хийхээр цэвэрлэгээ үйлчилгээний аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулж хяналт тавьж ажиллаж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 8.2 дугаар бүлгээс харна уу.	Хог хаягдлын тухай хууль
6		Нүүрс тээврийн 311 км зам дагуу хурд сааруулагч, нийтийн бие засах газар, хогийн сав байрлуулах	Нүүрс тээврийн зам дагуу	3,097,449.14	1 удаа	Нүүрс тээврийн зам дагуу Алтай сумын Алтангадас багийн нутаг дэвсгэрт тохойн гарам нэртэй газарт сумын байгаль хамгаалагч, цагдаагийн албан хаагчдын хамт 2 ширхэг хурд сааруулагч байрлуулж шаардлагатай тэмдэг тэмдэглэгээг тавьсан. Мөн Алтай сумын Барлаг баг, Алтангадас багийн нүүрс тээврийн зам дагуу тус тус 2 хүний тоосгон бие засах газар, хогийн цэг байгуулсан. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 8.2 дугаар бүлгээс харна уу.	Хог хаягдлын тухай хууль
7		Үйлдвэрийн болон барилга байгууламжаас гарах хаягдалыг устгах, хяналт тавьж ажиллах	Уурхайн талбай	Үйл ажиллагааны зардлаас	Тогтмол	Тус онд хийгдсэн барилга байгууламжын ажлыг гүйцэтгэхдээ аль болох хог хаягдал үүсгэхгүй үлдэгдэл материалыг дахин ашиглах зарчмыг баримталж цаашид дахин ашиглах боломжтой материалуудыг хураан хадгалсан. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 8.2 дугаар бүлгээс харна уу.	

8		Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгах сургалт сурталчилгааг ажилчдад өгөх	Уурхайн талбай	Үйл ажиллагааны зардлаас	Тухай бүр	Уурхайн нийт ажилтнууд болон шинээр ажилд орж байгаа ажилтан, зочид төлөөлөгчдөд ерөнхий зааварчилгааг тогтмол өгч ажилладаг. Мөн шатах тослох материал асгаралтын эсрэг авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ болон аюултай хог хаягдлын төрөл зүйлийн сургалтыг ордог.	
9	Аюултай	Уурхайн эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг Цэцэг сумын эмнэлэгт хүргүүлж журмын дагуу устгах	Уурхайн талбай	Уурхайн Эммэд партнер эмнэлгийн зардлаас	Тухай бүр	Уурхайн эмнэлгийн үйл ажиллагаанаас гарсан эмнэлгийн аюултай хог хаягдлыг Цэцэг сумын хүн эмнэлэгтэй байгуулсан гэрээний дагуу Цэцэг суманд хүргэж устгуулж байна. 2022 оны 9 сарын 18-ны өдрийн байдлаар 151.6 кг эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг устгуулсан байна. Үүнд <ul style="list-style-type: none"> ✓ Халдвартай хог хаягдал-111.6 кг ✓ Хурц үзүүртэй иртэй хог хаягдал-40 кг (Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын төлбөр 1,212,800 төгрөг) Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн хавсралт 3-аас харна уу.	Хог хаягдлын тухай хууль, Аюултай хог хаягдалын тухай журам
10		Засварын газраас гарах ашигласан тосыг хуримтлуулж хадгалахад хяналт тавих	Уурхайн талбай	Зардал гарахгүй	Тухай бүр	Засварын газраас гарч буй ашигласан тосыг 20 тоннын багтаамжтай 2 ёмкост хадгалаж хяналт тавьж ажиллаж байна. Хуурай баяжуулах үйлдвэр, Засварын газрын ашигласан 52 тонн тосыг 0103 НАА улсын дугаартай тээврийн хэрэгсэлтэй “ВЭ86060315” регистрийн дугаартай Шар овогтой Энхболдод актаар хүлээлгэн өгсөн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн хавсралт 3-аас харна уу.	
Нийт зардал, мян.төг				35,907,949			

8.1 Ахуйн хог хаягдал

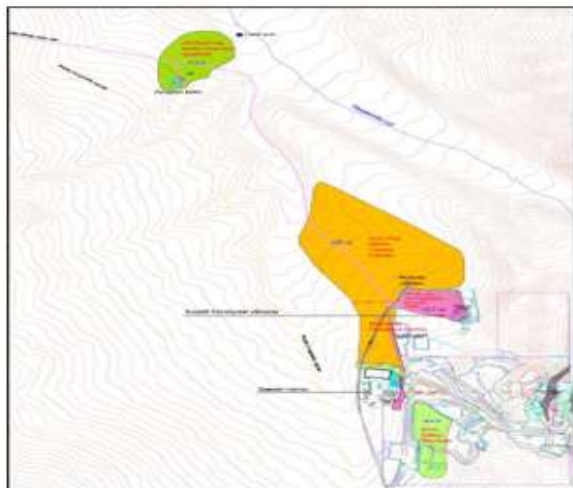
1. Зам талбайд хийсч тарсан хог хаягдлын цэвэрлэгээ зохион байгуулах

Уурхай орчмын хог хаягдлын цэвэрлэгээ, бүх нийтийн их цэвэрлэгээ, нүүрс тээврийн зам дагуу хог хаягдлын цэвэрлэгээг тогтмол хийж байна. Бүх нийтийн цэвэрлэгээ нийт 3 удаа, орчны хог хаягдлын цэвэрлэгээ 7 хоногт 1 удаа хийгдэж байна.

Цэвэрлэгээний өмнө

Цэвэрлэгээний дараа

Зураг 43. Хог хаягдлын нийтийн цэвэрлэгээ

2. Оффисын болон кемпийн өрөөнүүдэд хуванцар сав хадгалах хогийн савыг нэмэгдүүлэх

Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах үүднээс оффисын болон кемпийн өрөөнүүдэд 3 төрлөөр ангилан ялгах зориулалт бүхий хогийн сав байрлуулж ангилан ялгаж байна. Үүнд

- PLASTIC Хуванцар, Гялгар уут /ус, ундааны сав, бүх төрлийн гялгар уут/
- PAPER Цаас /бичгийн цаас, кардон бүх төрлийн ццасны хаягдал/
- NON RECYCLABLE Бусад хог /дахин ашиглах боломжгүй бусад хаягдал/

Зураг 44. Уурхайн ахуйн хог хаягдлын ангилан ялгалт

3. Уурхайгаас гарч байгаа шингэн хаягдлыг Ховд аймгийн цэвэрлэх байгууламж руу тээвэрлэх

Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн тодорхойлолт:

Хүндлэл кемп нь 50-300 хүний бохир ус цэвэрлэх байгууламжтай. Бохир ус цэвэрлэх байгууламж нь байгаль орчинд ямар нэгэн хор нөлөөгүй.

Ахуйн бохир усыг урсгахгүйгээр цооногтоо боловсруулах боломжтой ус цэвэршүүлэх төхөөрөмж юм. Цэвэрлэх байгууламж руу урсаж орсон бохир усыг хүчилтөрөгчгүй орчинд боловсруулсны дараа хөрсний боловсруулах төхөөрөмж рүү илгээгдэж хөрсний бичил биетээр хүчилтөрөгчтэй орчинд амьдрах чадвартай задралыг явуулна. Тус байгууламжийг цахилгаангүй газарт суурилуулах боломжтой. Байгалийн шалгарсан цэвэршүүлэх чадварыг бүрэн ашигладаг систем учраас ердийн ажиллагааны аргатай харьцуулахад засвар үйлчилгээний зардал болон ажиллагааны ачаалал багатай. Цэвэрлэх процесст ашиглагддаг нэвчүүлэн цэвэршүүлэх материалтай хатуу хаалт болон ус нэвтрүүлдэггүй хучилгат бокс зэрэг хөрсний даралтанд нилээд уян хатан шинж чанартай бат бөх болно. Мөн хүчиллэг, шүлтлэг шинж чанарт тэсвэртэй бөгөөд зэврэлтээс хамгаалах шинж чанартай тул байнгын хэрэглээ болгох боломжтой.

Тус байгууламж нь дараах 3 хэсгээс бүрдэнэ.

- Анхны ялган боловсруулах хэсэг
- 2-р ялган боловсруулах хэсэг
- Шүүх хэсэг

Ялган боловсруулах танкны систем нь хөрсний байгалийн цэвэршүүлэх чадварыг дээд зэргээр ашигладаг ус дахин ашиглах боломжтойгоор цэвэршүүлэх систем юм. Ялган боловсруулах төхөөрөмжид оруулсан бохир усыг хүчилтөрөгчгүй орчинд боловсруулсны дараа хөрс боловсруулах төхөөрөмж рүү илгээх бөгөөд хөрсний бичил биетээр хүчилтөрөгчтэй орчинд амьдрах чадвартай задралыг явуулдаг.

Уурхайн ахуйн бохир усыг зориулалтын бохир ус соруулдаг 20 тоннын 2 ширхэг автоцистерн машинаар соруулж Ховд аймгийн цэвэрлэх байгууламж руу хүргэдэг. 2022.10.05 өдрийн байдлаар 945.75 тн шингэн хаягдлыг тээвэрлэн хүргэсэн байна.

Зураг 45. Бохирын машин

4. Усны хуванцар савыг цуглуулах, тээвэрлэх, дахин ашиглах эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагад нийлүүлэх

Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр ангилан ялгах, овор хэмжээг багасгах үүднээс хуванцар сав ангилан ялгах хадгалах цэг бэлдэж хүндлэл кемп, уурхайн оффисс, засварын газарт байрлуулсан. 2022 онд 2 машин хуванцар хаягдлыг пресслэгч машинаар пресслүүлж аймгийн БОАЖГ-т хүлээлгэн өгсөн.

Зураг 46. Хуванцар сав ангилан ялгалт

8.2 Үйлдвэрийн хог хаягдал

1. Гэрээт байгууллагаар нүүрс тээврийн 311 км зам дагуух хог хаягдлын цэвэрлэгээг хийлгэх

Нүүрс тээврийн 311 км зам дагуух хог хаягдлыг цэвэрлэх, ангилан ялгах, тээвэрлэх, устгах үйл ажиллагааг сард 2 удаа хийхээр Ховд аймаг Цэцэг сумын “Мянган сутайн буян” ОНӨААТҮГ-тай цэвэрлэгээ үйлчилгээний гэрээ байгуулж ажиллаж байна.

Зураг 47. Нүүрс тээврийн зам дагуух хог хаягдлын цэвэрлэгээ

2. Нүүрс тээврийн 311 км зам дагуу хурд сааруулагч, нийтийн бие засах газар, хогийн сав байрлуулах

Нүүрс тээврийн зам дагуу Алтай сумын Алтангадас багийн нутаг дэвсгэрт тохойн гарам нэртэй газарт сумын байгаль хамгаалагч, цагдаагийн албан хаагчдын хамт 2 ширхэг хурд сааруулагч байрлуулж шаардлагатай тэмдэг тэмдэглэгээг тавьсан. Мөн Алтай сумын Барлаг баг, Алтангадас багийн нүүрс тээврийн зам дагуу тус тус 2 хүний тоосгон бие засах газар, хогийн цэг байгуулсан.

Зураг 48. Нүүрс тээврийн зам дагуу байрлуулсан бие засах газар, хурд сааруулагч

3. Барилга байгууламжаас гарах хаягдалыг устгах, хяналт тавьж ажиллах

Тус онд хийгдсэн барилга байгууламжын ажлыг гүйцэтгэхдээ аль болох хог хаягдал үүсгэхгүй үлдэгдэл материалыг дахин ашиглах зарчмыг баримталж цаашид дахин ашиглах боломжтой материалуудыг хураан хадгалсан.

Өмнө

дараа

Зураг 49. Дахин ашиглах боломжтой барилгын хог хаягдлыг дахин ашиглаж байна

8.3 Аюултай хог хаягдал

1. Уурхайн эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг Цэцэг сумын эмнэлэгт хүргүүлж журмын дагуу устгах

Уурхайн эмнэлгийн үйл ажиллагаанаас гарсан эмнэлгийн аюултай хог хаягдлыг Цэцэг сумын хүн эмнэлэгтэй байгуулсан гэрээний дагуу Цэцэг суманд хүргэж устгуулж байна. 2022 оны 9 сарын 18-ны өдрийн байдлаар 151.6 кг эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг устгуулсан байна. Үүнд

- Халдвартай хог хаягдал-111.6 кг
- Хурц үзүүртэй иртэй хог хаягдал-40 кг

Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/611 дүгээр тушаалын арваннэгдүгээр хавсралт
Эрүүл мэндийн бүртгэлийн маягт СТ-29

ТУСГАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН БҮРТГЭЛ

Он 2022 сар

№	Хог хаягдлын ангилал Он сар өдөр	Халдварын зэргэл өндөртэй хог хаягдал	Халдвартай хог хаягдал	Хурц үзүүртэй иртэй хог хаягдал	Эмгэг хог хаягдал	Эм, химийн бодис, эсэд хортой хог хаягдал	Даралтат сав	Цацраг идэвхит хог хаягдал	Хүнд металлын хог хаягдал	Дахин боловсруулах хог хаягдал	Хог хаягдал хүлээлгэн өгссөн хүний гарын үсэг	Хог хаягдал хүлээн авсан хүний нэр гарын үсэг
1	2022.01.05		22	40	-	-	-	-	-	-	Борендэг	Түвшингэр
2	2022.04.08		15	55	-	-	-	-	-	-	Борендэг	Түвшингэр
3	2022.05.09		15	54	-	-	-	-	-	-	Борендэг	Түвшингэр
4	2022.06.23		12	40	-	-	-	-	-	-	Борендэг	Түвшингэр
5	2022.07.18		15	55	-	-	-	-	-	-	Эрван	Түвшингэр
6	2022.08.01		8.5	70	-	-	-	-	-	-	Ундрумаа	Түвшингэр
7	2022.08.15		9	40	-	-	-	-	-	-	Эрван	Түвшингэр
8	2022.09.09		10.5	60	-	-	-	-	-	-	Эрван	Түвшингэр
9	2022.09.18		46	-	-	-	-	-	-	-	Ундрумаа	Түвшингэр
10	2022.10.		11	11								
11	Нийт		111.6	40								
12			15	45								
13												
14	2022.01-09 сарын 2022 оны 9 сарын 18-ны өдрийн байдлаар халдвартай хог хаягдлыг устгуулсан байна.											
15	Халдвартай хог хаягдал-111.6 кг											
16	Хурц үзүүртэй иртэй хог хаягдал-40 кг											
17	Устгуулсан хог хаягдал-151.6 кг											
18												
19												

Зураг 50. Эмнэлгийн хог хаягдлын бүртгэлийн маягт

ЕС. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Нийт зардал мян.төг	Биелэлтийн шалгуур	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
Гадаргын ба газар доорхи усны хяналт шинжилгээ						
1	Хөшөөтийн уурхай орчмын уст цэгүүдийн усыг химийн ерөнхий шинжилгээнд улиралд нэг удаа мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх	Хөшөөтийн уурхай орчмын уст цэгүүд	3 удаа	2,184,590	2022 оны 2, 5, 8 дугаар саруудад Хөшөөтийн уурхай, Үенч Гаалийн хяналтын талбайн уст цэгүүдээс 26 дээж авч /ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн усны лаборатори, “Монгол ус” ТӨҮГ, МХЕГ-н Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторид хүргүүлж ерөнхий химийн шинжилгээнд хамруулсан. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Түвшин буйрийн рашаан ✓ Тахилтын булаг ✓ Хөшөөтийн гол ✓ Уурхайн худаг ✓ Үенч ГХТ ашиглалтын худаг ✓ Үенч голын ус Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь “Ундны усны стандарт MNS0900:2018”-ын шаардлага хангаж байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.1 дүгээр бүлгээс харна уу	MNS0900:2010 MNS4586:1998
2	Үенч ГХТ-н ашиглалтын худаг, Үенч голын усыг химийн ерөнхий шинжилгээнд улиралд нэг удаа мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх	Үенч ГХТ орчмын уст цэгүүд	3 удаа			MNS0900:2010 MNS4586:1998
3	Үенч сум Хөх үзүүр баг сумын төвийн худгийн усыг химийн ерөнхий шинжилгээнд мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх	Үенч сум Хөх үзүүр баг	1 удаа			MNS0900:2010 MNS4586:1998
4	Булган голын усыг химийн ерөнхий шинжилгээнд мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх	Булган сум Булган гол	1 удаа			
5	Уурхай орчмын уст цэгүүдийн усыг хүнд металлын шинжилгээнд мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх	Хөшөөтийн уурхай орчмын уст 5 цэг	2 удаа	567,272	2022 оны 5, 8 дугаар саруудад Хөшөөтийн уурхай орчмын уст цэгүүдээс 14 дээж авч “Монгол ус” ТӨҮГ, МХЕГ-н Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторит хүргүүлэн хүнд металлын шинжилгээнд хамруулсан. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Түвшин буйрийн рашаан, Тахилтын булаг ✓ Хөшөөтийн гол, Уурхайн худаг ✓ Үенч гол, худаг Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.1 дүгээр бүлгээс харна уу	MNS0900:2018
6	Үенч ГХТ орчмын уст цэгүүдийн усыг хүнд металлын шинжилгээнд мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх	Үенч ГХТ орчмын уст 2 цэг	2 удаа			MNS0900:2018

7	Бохир усны химийн шинжилгээ	Хөшөөтийн уурхайн цэвэрлэх байгууламж	1 удаа	170,700	Уурхайн цэвэрлэх байгууламжаас бохир усны дээж авч Цаг уур орчны шинжилгээний газар, байгаль орчин, хэмжилзүйн төв лабораторид хүргүүлж MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага стандартаар шинжилгээнд хамруулсан.	MNS ISO 6222:1998
8	Гадаргын болон газар доорхи усны мониторингийн хэмжилт	Хөшөөтийн уурхайн 6 цэг	хоног	Үйл ажиллагааны зардлаас	Уурхай орчмын уст цэгүүдийн байршлыг тэмдэгжүүлж мониторинг хэмжилтийг Газар доорхи усны хяналтын 2 цэгт, Гадаргын усны хяналтын 3 цэгт 3 хоногт нэг удаагийн давтамжтай хийж мэдээг бүртгэж байна. Газар доорхи усны мониторинг хэмжилт (Газар доорхи усны түвшин / метр) <ul style="list-style-type: none"> ✓ Хяналтын цооног Well-1 ✓ Хяналтын цооног ВН-D-3 Гадаргын усны мониторинг хэмжилт (Урсац м3/с, Хурд м/с, Түвшин / м, Өргөн / м) <ul style="list-style-type: none"> ✓ Далангийн системийн доор ✓ Мөрөнгийн ам ✓ Мөрөнгийн бригадыг урд ✓ Тахилтын булаг Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.1 дүгээр бүлгээс харна уу	
9	Гадаргын усны мониторингийн хэмжилт	Булган голын эхэнд	1 удаа	Үйл ажиллагааны зардлаас	Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт байрлах МоЕпСо ХХК-ны 2022 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан /гадаргын усны мониторингийн хэмжилт/ Ховд аймаг Булган сумын “ Булган голын эх” Урд онуудад хамгаалсан уст цэгийн мониторинг судалгааг Үенч, Булган сумуудад хийж гүйцэтгэсэн. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.1 дүгээр бүлгээс харна уу	
10	Урд онуудад хамгаалсан уст цэгийн мониторинг судалгаа хийх	Дарви, Үенч сум	1 удаа	Үйл ажиллагааны зардлаас	2021 онд хашиж хамгаалсан Дарви сумын Мөрөн багийн Цагаан давааны булгийн эхийн тор эвдэрсэн байсан тул торыг засварлаж, урсацыг нэмэгдүүлэх үүднээс усны эхээс зайдуу ус тогтоогч хийж байршуулсан.	
	Нийт			2,922,562		

Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ						
11	Агаарын төлөв байдал чанарын болон тоосны судалгаа шинжилгээ хийх	Хөшөөтийн уурхай орчим	1	18,103,636	Уурхайн орчмын агаарын чанарын судалгааг мэргэжлийн байгууллага болох “Ногоон титэм” ХХК-иар уурхайн агаарын чанарын хяналтын 10 цэгт, 4 уурын зууханд хийлгэсэн. Судалгааны ажлын хүрээнд агаар бохирдуулагч бодисууд болох Азотын давхар исэл NO2, Хүхэрлэг хий SO2-ын агууламж MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс даваагүй хэвийн харин PM2.5, PM10 тоосонцрын агууламж зарим цэгүүд дээр стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан үзүүлэлттэй байна. <u>Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.2 дугаар бүлгээс харна уу</u>	MNS4585:2007 Агаарын чанар, техникийн ерөний шаардлага
12	Төслийн үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй дуу шуугианы түвшнийг хийх	Хөшөөтийн уурхай орчим	удаа	Үйл ажиллагааны зардлаас	Дуу шуугианы түвшнийг уурхай орчмын 10 цэгт Digital Environment Multimeter EM5 багажаар 14 хоногт 1 удаагийн давтамжтай хийж мэдээг бүртгэж байна. Хэмжилтийн цэгүүд дээр Монгол Улсын дуу чимээний стандарт (MNS 4585: 2017) болон ДЭМБ-ын заавар дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс даваагүй хэвийн байна. <u>Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.2 дугаар бүлгээс харна уу</u>	
13	Уурхай орчмын гадаад орчны агаарын чанарын /PM10, PM2.5 тоос/ хэмжилт хийх	Хөшөөт төсөл 10 цэгт	хоног	Үйл ажиллагааны зардлаас	Уурхай орчмын агаарын чанарын хяналтын 10 цэгт таних тэмдэг тэмдэглэгээ байрлуулсан. Хөшөөтийн уурхай орчмын агаарын бохирдол тоосны хэмжилтийг уурхай орчмын хяналтын 10 цэгт /pm2.5, pm10/ АНУ-д үйлдвэрлэгдсэн “DustTrak II Aerosol Monitor” багажаар 14 хоногт 1 удаагийн давтамжтай хийж мэдээллийн сан үүсгэн тухайн жилийн байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланд тусган ажиллаж байна. “DustTrak II Aerosol Monitor” багаж нь АНУ-д үйлдвэрлэсэн багаж юм ажиллагаа нь бодит хугацаан дахь аэрозолын масс концентрацийг лазер сарнилын фотометрийн аргаар 10 микроноос бага хэмжээтэй PM2.5, PM10 тоосонцруудыг нэгэн зэрэг шууд хэмждэг автомат багаж юм. “DustTrak II Aerosol Monitor” багажны үйлдвэрийн тохиргоог АНУ-ын TSI-н үйлдвэрт хийлгэдэг ба 2021 сүүлд 2021.07.19 нд хийлгэсэн. <u>Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.2 дугаар бүлгээс харна уу</u>	MNS4585:2007 Агаарын чанар, техникийн ерөний шаардлага
	Нийт			18,103,636		

Хөрсний судалгаа шинжилгээ						
14	Уурхай орчмын хөрсний мониторингийн цэгээс дээж авч шинжилгээнд хамруулах	Уурхай орчмын мониторингийн цэгүүдээс	3 удаа	6,566,000	Уурхай орчмын хяналтын 16 цэг, Үенч гаалийн хяналтын талбайн 6 цэгээс дээж авч улиралд 1 удаа Улаанбаатар хот “Шинжлэх ухааны академи Газарзүй – Геоэкологийн хүрээлэн Хөрсний лабораторид” Химийн үндсэн шинж, механик бүрэлдэхүүн, хүнд металлын агууламжыг тодорхойлуулж байна. Нэг, хоёр, гуравдугаар улирлын дээжийг 2022.02, 05, 08 дугаар сард авч шинжилгээнд хамруулсан. Дээжний үндсэн үзүүлэлтүүд бохирдолгүй хэвийн хэмжээнд байна. Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.3 дугаар бүлгээс харна уу	БОНБҮТ хууль
15	Мониторингийн цэгээс дээж авч цацрагийн шинжилгээ хийлгэх	Хөшөөтийн уурхай, Үенч ГХТ	1 удаа	70,000	2022 оны 5 дугаар сард уурхайн шимт хөрсний талбай, Үенч гаалийн хяналтын талбайн шимт хөрснөөс дээж авч цацрагийн шинжилгээнд хамруулсан. ✓ Цацрагийн шинжилгээ - 2 дээж МХЕГ-ын ХАБҮЛ лаборатори Дэлгэрэнгүйг тус тайлангийн 9.3 дугаар бүлгээс харна уу	Аудитын үл нийцэл
Нийт				6,636,000		
Ургамал, Амьтны аймгийн судалгаа						
16	Уурхайн орчимд хийгдсэн амьтан ургамлын судалгааг үргэлжлүүлэн үе шаттайгаар зохион байгуулж судлан, шаардлагатай арга хэмжээг төлөвлөх	Уурхай орчим	Удаа	-	Тус онд хийгдээгүй	БОНБҮТ ХУУЛЬ
17	Цахилгааны шугаманд шувуу үргээгч байрлуулах	Уурхай орчим	Тухай бүр	0	Цахилгаан шугаманд суурилуулах шувуу үргээгчийг 200 ширхэгийг худалдан авах захиалга хийгдсэн байна. Шаардлагатай газруудад байрлуулхаар төлөвлөсөн байгаа.	
Нийт					0	
ОХШХ-н нийт зардал, мян.төг					27,662,198	

9.1 Гадаргын ба газар доорхи усны хяналт шинжилгээ

1. Хөшөөтийн уурхай орчмын уст цэгүүдийн усыг химийн ерөнхий шинжилгээнд мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх

2022 оны 1, 2, 3 дугаар улиралд 32 дээжийг Хөшөөтийн уурхай орчмын уст цэг Үенч гаалийн хяналтын талбайн ашиглалтын худаг, Үенч голоос дээж авч /ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн усны лаборатори, “Монгол ус” ТӨҮГ, МХЕГ-н Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторид хүргүүлж ерөнхий химийн шинжилгээнд хамруулсан.

- ✓ Түвшин буйрийн рашаан
- ✓ Тахилтын булаг
- ✓ Хөшөөтийн гол
- ✓ Уурхайн худаг

Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь “Ундны усны стандарт MNS0900:2018”-ын шаардлага хангаж байна. Шинжилгээний хариуг хавсралт 1-ээс харна уу.

Зураг 51. Усны ерөнхий химийн шинжилгээний дээж авч буй байдал

2. Үенч сум Хөх үзүүр баг сумын төвийн худаг, Булган голын усыг химийн ерөнхий шинжилгээнд мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх

Үенч сумын төвийн худаг, Булган голоос дээж авч “Монгол ус” ТӨҮГ-т Ерөнхий химийн шинжилгээнд хамруулсан. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь “Ундны усны стандарт MNS0900:2018”-ын шаардлага хангаж байна. Шинжилгээний хариуг хавсралт 1-ээс харна уу.

Зураг 52. Үенч сумын төвийн худаг /Ерөнхий химийн шинжилгээ/

Зураг 53. Булган гол /Ерөнхий химийн шинжилгээ

3. Хөшөөтийн уурхай, Үенч Гаалийн хяналтын талбайн уст цэгүүдийн усыг хүнд металлын шинжилгээнд мэргэжлийн лабораториор шинжлүүлэх

Хөшөөтийн уурхай орчмын уст цэгүүдээс дээж авч “Монгол ус” ТӨҮГ-г хүргүүлэн хүнд металлын шинжилгээнд хамруулсан. Шинжилгээний хариуг хавсралт 1-ээс харна уу.

- ✓ Түвшин буйрийн рашаан
- ✓ Тахилтын булаг
- ✓ Хөшөөтийн гол
- ✓ Уурхайн худаг
- ✓ Well 1 цооног
- ✓ Үенч гол
- ✓ Ашиглалтын худаг

Зураг 54. Уст цэгүүдийн хүнд металлын шинжилгээ

4. Гадаргын болон газар доорхи усны мониторингийн хэмжилт

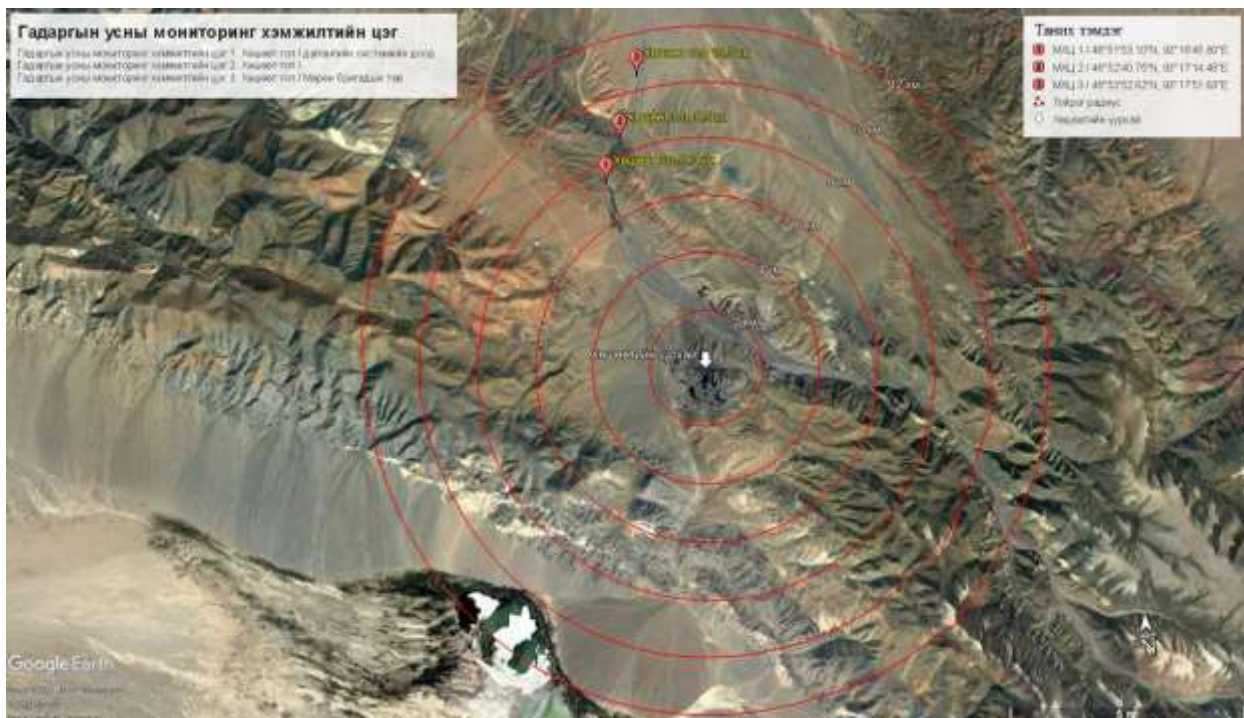
Уурхай орчмын уст цэгүүдийн байршлыг тэмдэгжүүлж мониторинг хэмжилтийг Газар доорхи усны хяналтын 2 цэгт, Гадаргын усны хяналтын 3 цэгт 7 хоногт нэг удаагийн давтамжтай хийж мэдээг бүртгэж байна.

Газар доорхи усны мониторинг хэмжилт (Газар доорхи усны түвшин / метр)

- Хяналтын цооног Well-1
- Хяналтын цооног ВН-D-3

Гадаргын усны мониторинг хэмжилт (Урсац м3/с, Хурд м/с, Түвшин / м, Өргөн / м)

- Далангийн системийн доор
- Мөрөнгийн ам
- Мөрөнгийн бригадын урд
- Тахилтын булаг

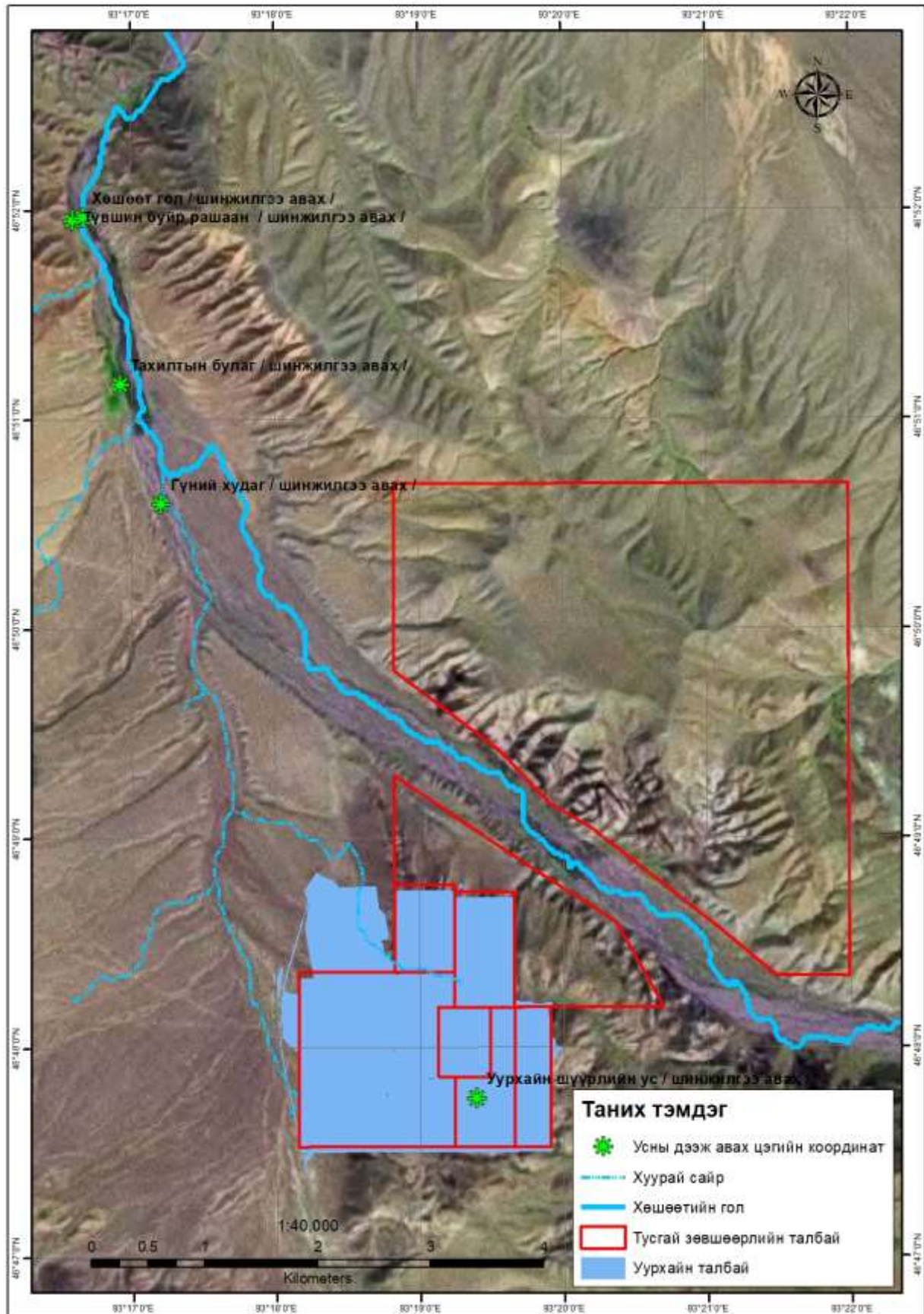

Зураг 55. Гадаргын болон газар доорхи усны мониторинг хэмжилт

2021 онд хашиж хамгаалсан Дарви сумын Мөрөн багийн Цагаан давааны булгийн эхийн тор эвдэрсэн байсан тул торыг засварлаж, урсацыг нэмэгдүүлэх үүднээс усны эхээс зайдуу ус тогтоогч хийж байршуулсан.

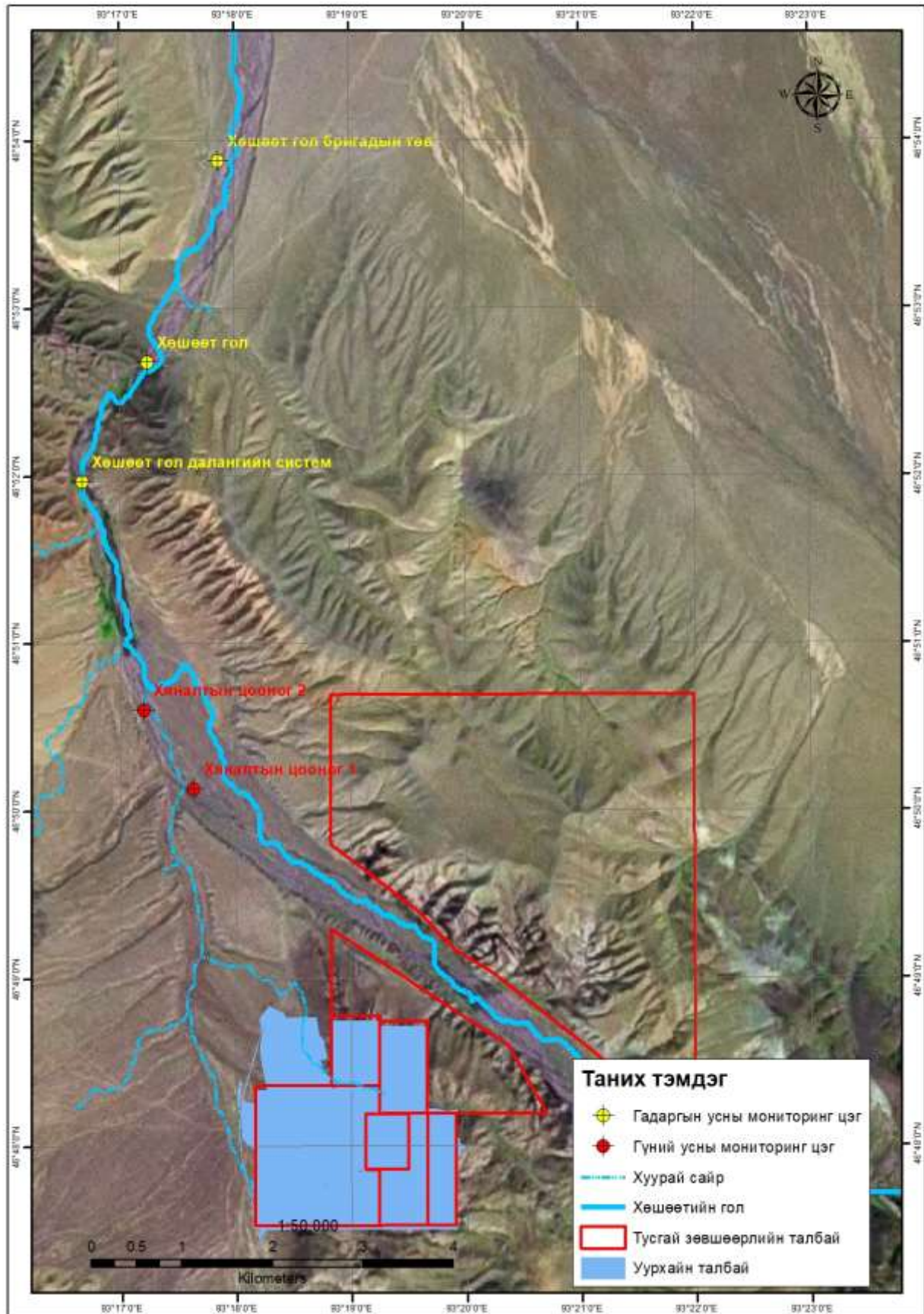

Зураг 56. Усны дээж авах хяналтын цэгийн байршил

Зураг 57. Гадаргын болон газар доорх усны хэмжилтийн багаж

Зураг 58. Хөшөөтийн уурхайн усны мониторинг хэмжилтийн цэгийн байршил

3. Гадаргын усны мониторингийн хэмжилт /Булган Үенч голын эхэнд/

Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт байрлах МоЭнКо ХХК-ийн 2022 оны хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан Гадаргын усны мониторингийн хэмжилт болон усны тоо бүртгэлийн 2 удаагийн ажлыг зохион байгуулж хийлээ.

Үүнд: 1. Үенч, Бодонч, Булган голын сав газрын захиргааны Ахлах мэргэжилтэн Б.Мөнхбат, мэргэжилтэн Б. Мэргэн, Мэргэжилтэн А.Алимаа, Жолооч Ц.Даваажав нартай хамтран 2022 оны 9 сарын 14-өөс 9 сарын 16-ны хооронд Булган сумын нутаг Дээд нарийн, Доод нарийн, Сөнхөл,Таван хумст, Шүвтэр, Ендэртийн ам, Бумбат гэсэн маршрутаар явж гадаргын усны мониторингийн ажлыг хийсэн.

2. Гидрогеологич С.Ганбаатар, туслах гидрогеологич З.Билгүүн, Байгаль орчины ажилтан Б.Мөнх-Эрдэнэ, жолооч Т.Мөнхжаргал нартай хамтран 2022 оны 8 сарын 3-наас 8 сарын 5-ны өдрүүдэд Булган, Үенч гэсэн чиглэлд явж усны тоо бүртгэл болон мониторинг, гадаргын усны болон Үенч сумын ундны усны худаг голоос усны 5 дээж, хөрсний 7дээж аван шинжилгээнд явуулах ажлуудыг хийж гүйцэтгэв./Хавсралт зургууд/

Энэ жил бороо хур бага байснаас голын усны тэжээгдэл хомс учир усны түвшин бага байлаа. Гадаргын усны мониторингийн хэмжилтийг Үенч гол, Булган голын цутгал том жижиг нийт 25 гол, 3 булагт хийсэн.

Үүнд: Усны PH/Pondus Hydrogenium/, температур, урсгалын хэмжээ, урсгалын хурд, голын өргөн, голын гүн, голын тэжээгдлийн горимуудыг ялган, тухайн хэмжилт хийсэн солбилцолыг нь тодорхойлж /Хүснэгт-10/ -т харуулав.

Хүснэгт 10

№	Уст цэгийн байршил	Объект нэр	солбилцол	Усны /РН /	°C	Урсгалын хэмжээ /м3секунд/	Урсгалын хурд м/с	Голын өргөн /м/	Голын Дундаж гүн /см/	Голын тэжээгдлийн горим
1	Ховд аймаг Булган сум	Булган гол	N46°29.28.67 E91°23.43.22	8.5	19	0.069	0.16	25м	113	Байнгын урсацтай
2	Ховд аймаг Үенч сум	Үенч гол	N45°59.10.26 E91°57.52.12	8.4	25.3	0.17	0.65	8.73	33	Байнгын урсацтай
3	Ховд аймаг Үенч сум	Улиастын гол	N46°15,35.2 E91°28,45.6	8.6					15см	Байнгын урсацтай
4	Ховд аймаг Булган сумын баянсудал баг	Доод нарийн гол	N46°15,35.2 E91°28,45.6	8.4	17.3	0.007	0.01	5	13	Байнгын урсацтай
5	Ховд аймаг булган сумын Баянгол баг	Тошилтын гол	N46°31,12.6 E91°22,0.9 ДТД 1484м	8.4	16.4			2	10	Байнгын урсацтай
6	Ховд аймаг булган сум Баян судал багийн	дээд нарийн гол	N46°34,03.3 E91°29,30.2 ДТД 1963м	8.2	13.1			1.5	15	Байнгын урсацтай
7	Ховд аймгийн Булган сум	Захчин салаан худгийн булаг	N46°36,15.6 E91°30,41.4 ДТД 2411м	7.8	7.6					
8	Баян-өлгий аймаг Булган сум	Их түргэний гол	N46°42,20.9 E91°34,25.2 ДТД 2308м	8.3	6.8	0.221	0.55		30	Байнгын урсацтай
9	Баян-өлгий аймаг Булган сум	Бага түргэний гол	N46°43,54.8 E91°32,42.9 ДТД 2232м	8.2	6.5	0.075	0.58	2	25	Байнгын урсацтай
10	Баян-өлгий аймаг Булган сум	Гүртийн гол	N46°46,02.4 E91°29,26.5 ДТД 2176м	8.1		0.061	0.38	8	50	Байнгын урсацтай
11	Баян-өлгий аймаг Булган сум Шүвтэр баг	Хэц сайгийн гол	N46°48,58.6 E91°21,27.2 ДТД 1884м	7.9		0.077	0.4	2.5	40	Байнгын урсацтай Цүнхэл голд цутагана.
12	Баян-Өлгий аймаг, Булган сум	Сөнхөл гол	N46°47,11.9 E91°19.00.5	8.02		0.055	0.27		40	Байнгын урсацтай.

										Булган голд цутагана
13	Баян-өлгий аймаг Булган сум Улаанхус баг	Их төмөртийн гол	N46°43,48.9 E91°19.32.7 ДТД 1747м	8.1	8.5	0.037	0.17	4	30	Байнгын урсацтай
14	Баян-өлгий аймаг Булган сум сөнхөл баг	Дунд төмөртийн гол	N46°41,59.2 E91°19.51.7 ДТД 1705м	8.3	9.7			8	60	Байнгын урсацтай
15	Ховд аймаг Булган сум	Хундагатын гол	N46°41,36.37.2 E91°18.11.0 ДТД 1847м	7.4	9.2			1	6	Цас бороогоор тэжээгдэж Эндэртийн голд цутагана.
16	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Адуучийн салаан гол	N46°36.39.00 E91°12.36.4 ДТД 2300м	8.1	8	0.01	0.09	1	30	Байнгын урсацтай
17	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Эндэртийн гол	N46°36.44.0 E91°09.21.3 ДТД 2453м	8.2	3.2	0.028	0.4	4	15	Байнгын урсацтай Булган голд цутагана.
18	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Эндертийн Шангийн салаан гол	N46°38.10.3 E91°07.42.9 ДТД 2601м	8.3	4					Цас бороогоор тэжээгдэнэ. Хүн малын унданд ашиглана.
19	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	харцагатын гол	N46°39.45.3 E91°04.10.4 ДТД 2660м	7.8	2.4			60см	10	Цас бороогоор тэжээгдэнэ. Хүн малын унданд ашиглана. Гадагш Урсацтай
20	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Бумбатын гол	N46°37.25.2 E91°04.05.0 ДТД 2368м	9.3	8.1			10см	50	Байнгын урсацтай харгайтын голд цутагана.
21	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Бумбатын Адуучийн салаан гол	N46°36.36.8 E91°04.28.1 ДТД 2306м							Түр зуурын урсацтай тасардаг.
22	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Бумбатын шангийн салаан гол	N46°35.48.5 E91°04.51.1 ДТД 2381м							Түр зуурын урсацтай тасардаг.
23	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Харгайтын гол	N46°35.05.3 E91°05.51.4 ДТД 2348м	8.4	8.2	0.086	0.74	15см	1	Байнгын урсацтай гадагш урсацтай.
24	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Цагаан чулуутын гол	N46°34.01.1 E91°06.02.7 ДТД 2284м	7.6	10.01					Түр зуурын урсацтай тасардаг.
25	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Гол салаан гол	N46°29.35.6 E91°05.34.4 ДТД 1918м	8.9	14.6			30см	5см	Байнгын урсацтай Сонгиногийн голд Цутагана.
26	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	даршаантын гол	N46°27.26.0 E91°06.18.1 ДТД 1891м	8.46	18.03			40см	8см	Байнгын урсацтай
27	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Тосон тасгийн Булаг	N46°36.43.8 E91°09.13.3 ДТД 2454м	8.5	1.2					Байнгын урсацтай Эндэртийн голд цутагана.
28	Ховд аймаг Булган сум Алагтолгой баг	Хөх булаг	N46°36.42.0 E91°09.38.2 ДТД 2459м	8	0.7					

Зураг 59. Булган гол усны хэмжилт, дээж авалт

Зураг 60. Үенч сумын төвийн худаг, ГХТ ашиглалтын худаг

Зураг 61. Үенч голын хэмжилт, усны дээж

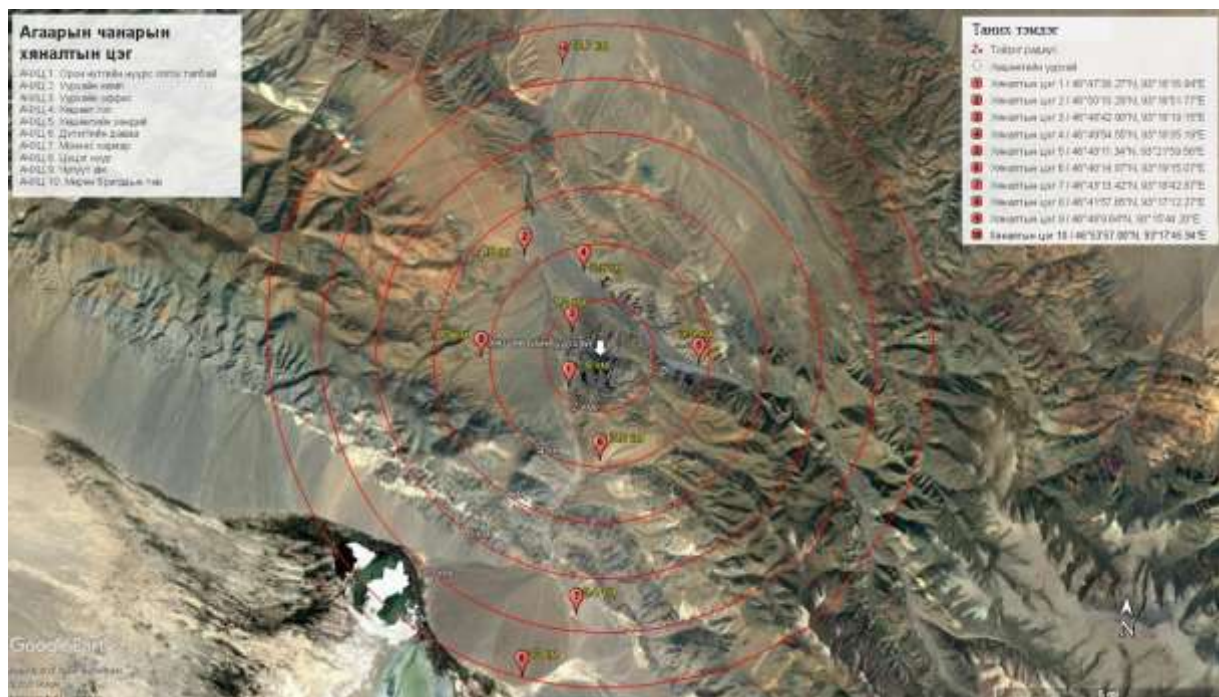
9.2 Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ

1. Мэргэжлийн байгууллагын судалгаа.

Хөшөөтийн чулуун нүүрсний уурхай орчмын агаарын чанар хяналт шинжилгээг мэргэжлийн байгууллага болох Цаг уур орчны шинжилгээний газраар (ЦҮОШГ) жил бүр хийлгэж дүгнэлт зөвлөмж гаргуулж ажиллаж байна. 2018, 2019, 2020 оны агаарын чанарын судалгааг тухайн орчин бүс нутгийг төлөөлж чадахуйц 5 цэг тогтоож цэг тус бүрээс хүхэрлэг хий SO_2 , азотын давхар исэл NO_2 -ийн сорьц авч, $PM_{2.5}$, PM_{10} тоосонцорын хэмжилтийг хийлгэсэн.

Агаарын чанарын хяналт шинжилгээг үндэсний (MNS) стандарт арга, аргачлалын дагуу тоосонцрын хэмжээг тоосны хэмжээг тодорхойлох жингийн арга, агаар дахь азотын давхар ислийн хэмжээг тодорхойлох фотоколориметрийн арга, агаар дахь хүхрийн хийн хэмжээг тодорхойлох фотоколориметрийн арга болон автомат багаж төхөөрөмж ашиглан шууд хэмжлийн аргаар тодорхойлсон. Өмнөх онуудын хяналт шинжилгээгээр агаар бохирдуулагч бодисуудын агууламж нь стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс хэтрээгүй гэж дүгнэсэн.

2022.03.02-08 хүртэлх хугацаанд Уурхайн орчмын агаарын чанарын судалгааг мэргэжлийн байгууллага болох “Ногоон титэм” ХХК-иар уурхайн агаарын чанарын хяналтын 10 цэгт, 4 уурын зууханд хийлгэсэн. Судалгааны ажлын хүрээнд агаар бохирдуулагч бодисууд болох Азотын давхар исэл NO_2 , Хүхэрлэг хий SO_2 -ын агууламж MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс даваагүй хэвийн харин $PM_{2.5}$, PM_{10} тоосонцрын агууламж зарим цэгүүд дээр стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан үзүүлэлттэй байна. Дэлгэрэнгүйг хавсралт 1-ээс харна уу

Зураг 62. Ногоон титэм ХХК агаарын чанарын судалгаа

Дуу шуугианы түвшнийг уурхай орчмын 10 цэгт Digital Environment Multimeter EM5 багажаар 14 хоногт 1 удаагийн давтамжтай хийж мэдээг бүртгэж байна. Монгол Улсын дуу чимээний стандарт (MNS 4585: 2017) болон ДЭМБ-ын заавар дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс даваагүй хэвийн байна.

Хэмжүүр	MNS Стандарт Дб(А)		ДЭМБ-ын заавар Дб (А)	
	Өдрийн цаг	Шөнийн цаг	Өдрийн цаг	Шөнийн цаг
	07:00 – 23:00	23:00 – 07:00	07:00 – 22:00	22:00 – 07:00
Олон нийтэд орчны дуу чимээний үзүүлэх хамгийн дээд хэмжээ	60	45	ДЭМБ ангилал I - Сууршлын, институтын, боловсролын: 55	ДЭМБ ангилал I - Сууршлын, институтын, боловсролын: 45
			ДЭМБ ангилал II - Аж үйлдвэрийн, худалдаа үйлчилгээний: 70	ДЭМБ ангилал II - Аж үйлдвэрийн, худалдаа үйлчилгээний: 70

Эх сурвалж: MNS 4585: 2007 болон ДЭМБ Дуу чимээний чанарын удирдамж (1999) ОУСК-ын байгаль орчин, эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын удирдамж (2007)

Зураг 63. Төслийн талбайн дуу шуугианы хэмжилт

2. Агаарын чанар дотоод хяналт мониторинг

Уурхай орчмын агаарын чанарын хяналтын 10 цэгт таних тэмдэг тэмдэглэгээ байрлуулсан.

Хөшөөтийн уурхай орчмын агаарын бохирдол тоосны хэмжилтийг уурхай орчмын хяналтын 10 цэгт / $\mu\text{m}2.5$, $\mu\text{m}10$ / АНУ-д үйлдвэрлэгдсэн “DustTrak II Aerosol Monitor” багажаар 14 хоногт 1 удаагийн давтамжтай хийж мэдээллийн сан үүсгэн тухайн жилийн байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланд тусган ажиллаж байна.

Тоосны хэмжилтийн багаж “DustTrak II Aerosol Monitor”

“DustTrak II Aerosol Monitor” багаж нь АНУ-д үйлдвэрлэсэн багаж юм ажиллагаа нь бодит хугацаан дахь аэрозолын масс концентрацийг лазер сарнилын фотометрийн аргаар 10 микроноос бага хэмжээтэй $\text{PM}2.5$, $\text{PM}10$ тоосонцруудыг нэгэн зэрэг шууд хэмждэг автомат багаж юм.

“DustTrak II Aerosol Monitor” багажны үйлдвэрийн тохиргоог АНУ-ын TSI-н үйлдвэрт хийлгэдэг.

Хавсралт 1

Зураг 64. Тоосонцор хэмжилтийн DustTrack багаж

“DustTrak II Aerosol Monitor” багаж тохиргоо

	500 Cardigan Road Shoreview, MN 55126 USA EIN 41-0843524	Tel:(800)680-1220 Fax:(651)490-3824 Web:www.TSI.com Email:answers@TSI.com	Page 1 of 1 07/19/2021 19:56:35
<h2>Service Request Submission</h2>			
* PLEASE INCLUDE THIS COPY OF THE SERVICE REQUEST PRINTOUT WITH YOUR INSTRUMENT ON THE INSIDE OF THE SHIPPING PACKAGE. *			
Service Request # 300359123			
Estimated Total 710.00 USD			
Typical turnaround for this service is 5 business days once the unit arrives at TSI. If you chose FastTrak™ service your turn around will be shorter.			
Customer Number: 5477515			
Bill To Information		Ship To Information	
Attn: Munkhsaikhan Gundsambuu		Attn: Munkhsaikhan Gundsambuu	
Org: MoEnCo LLC		Org: MoEnCo LLC	
Addr 1: Seoul street 23		Addr 1: Seoul street 23	
Addr 2:		Addr 2:	
Addr 3:		Addr 3:	
City: Ulaanbaatar		City: Ulaanbaatar	
Region:		Region:	
Zip: 14250		Zip: 14250	
Country: Mongolia		Country: Mongolia	
Phone: 99059693		Phone: 99059693	
Fax:		Fax:	
Email: munkhsaikhan.gu@mongolia-energy.com		Email: munkhsaikhan.gu@mongolia-energy.com	
Method of Payment		Shipping Information	
Type: Purchase Order		Via: 38-FedEx Int'l Economy	
PO#: PO0001-2021		Type: Add to Invoice	
CC#:		Acct:	
Product Information - Item # 1		Service Request - 300359123	
Service Type: CL-8530 Clean and Calibrate Model 8530			
Serial Number: 8530111401	Material: 8530	Equipment: 663314	
Quote Price: 710.00 USD	FastTrak: NO (0.00)	Repair Pre Authorization: NO	
Reason for Return Calibrate			
* PLEASE RETURN THIS PAGE WITH YOUR INSTRUMENT *			
TSI Incorporated 500 Cardigan Road Shoreview MN 55126 U.S.A.			

Зураг 65. Дуу шуугианы түвшин, салхины хурд хэмжигч багаж

Зураг 66. Гоосонцор, дуу шуугианы мониторинг хэмжилт

3. Тоосонцрыг бууруулах чиглэлээр авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ

Мананжуулагч машин нь усыг мананцар болгон агаарт цацсанаар агаарт дэгдэх тоос, тоосонцрыг барьцалдуулж газарт буулгадаг мөн газраас тоос үүсэх нөхцөлийг бууруулдаг

- Байгаа газраасаа 35-45 м радиус бүхий талбайд бүх чиглэлд цацна
- Хөдөлгөөнт байдлаар цацдаг учир тоосжилт үүсч байгаа бүх газруудад очиж ажиллах боломжтой
- Тасралтгүй 2 цаг ажиллах ба уурхайд 5 ширхэг мананжуулагч машин тогтмол ажилладаг.

Зураг 67. Тоосонцор дарагч мананжуулагч машин

Тоосжилт бууруулах торон хашаа

Тоосжилт бууруулах 12 метр өндөртэй цэнхэр хашаа нь салхины хурдыг сааруулж үүсэх тоосонцрын хэмжээг тогтоон барих ач холбогдолтой.

Зураг 68. Тоосжилт бууруулах салхины хурдыг сааруулах 12 метр өндөр торон хашаа

Зам усалгаа

Технологийн замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор зам усалгааны ажлыг туслан гүйцэтгэгч гэрээт компаниудын нийт 6 усны машин /шүүрлийн ус, худгаас ус/ авч тогтмол хийж байна.

Зураг 69. Уурхайн технологийн зам усалгаа

4. Ажлын байран дахь эрүүл ахуйн хэмжилт

Ажлын байран дахь сөрөг хүчин зүйлийн нөлөөлөл /тоосжилт, дуу шуугиан, доргион, халуун хүйтэн, уур чийг г.м /-ийг тохиромжтой хэмжээнд байлгахад чиглэсэн ажлын байрны хэмжилтүүдийг тогтмол хийж нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ авч байна. Ажлын байрны хэмжилтийг:

- Оффис - 55 цэг
- Хүндлэл кемп – 9 цэг
- Уулын оффис – 7 цэг
- Засварын газар – 16 цэг
- Хуурай баяжуулах үйлдвэр – 11 цэгүүдэд 14 хоногт 1 удаа тогтмол хийдэг.

Зураг 70. Ажлын байрны эрүүл ахуйн хэмжилт

9.3 Хөрсний судалгаа

Хөрсний хяналт шинжилгээ: Уурхай орчмын хяналтын 16 цэг, Үенч гаалийн хяналтын талбайн 6 цэгээс дээж авч улиралд 1 удаа Улаанбаатар хот “Шинжлэх ухааны академи Газарзүй – Геоэкологийн хүрээлэн Хөрсний лабораторид” Химийн үндсэн шинж, механик бүрэлдэхүүн, хүнд металлын агууламжыг тодорхойлуулж байна.

Хөрсний химийн үндсэн шинж: Сүүлийн шинжилгээний дүгнэлт

Хөрс нь шүлтлэг карбонатын агууламж 0.00-9.09% хүртэл их, ялзмагийн агууламж бага, SMP03, SMP8, SMP13 дээж бага зэрэг давсжилттай бусад дээж давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор бага, хөдөлгөөнт кали түвшин дундаж хэмжээнд байна.

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж: Сүүлийн шинжилгээний дүгнэлт

Хөрсний хүнд металлын агууламж стандарт (MNS 5850:2019)-аас бага, бохирдолгүй хэвийн хэмжээнд байна.

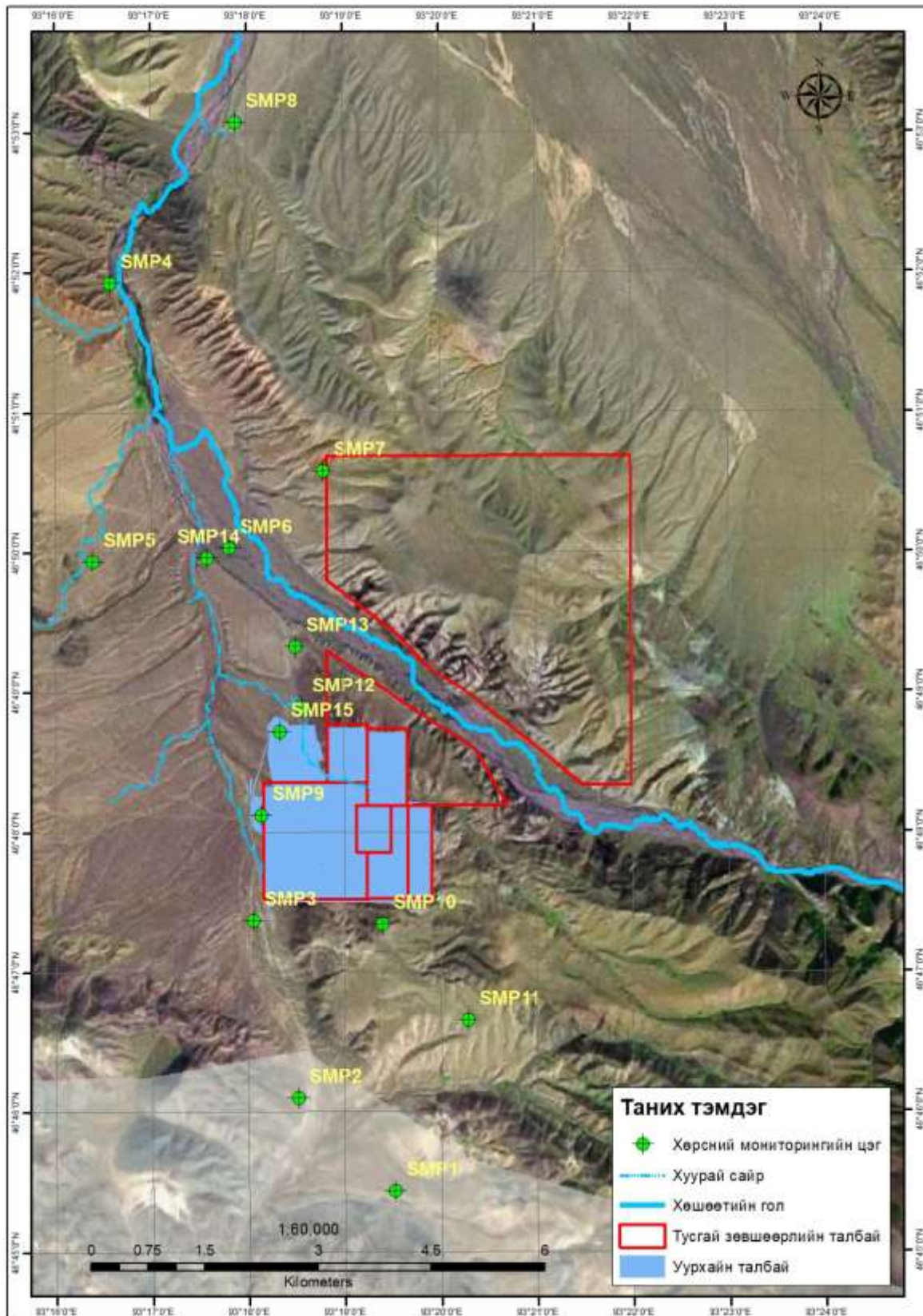
Нэгдүгээр улирлын дээжийг 2022.02 дугаар сард авч шинжилгээнд хамруулсан. Дээжний үндсэн үзүүлэлтүүд бохирдолгүй хэвийн хэмжээнд байна. [Хавсралт 1](#)

Хоёрдугаар улирлын дээжийг 2022.05 дугаар сард авч шинжилгээнд хамруулсан. Дээжний үндсэн үзүүлэлтүүд бохирдолгүй хэвийн хэмжээнд байна. [Хавсралт 1](#)

Гуравдугаар улирлын дээжийг 2022.08 дугаар сард авч шинжилгээнд хамруулсан. Дээжний үндсэн үзүүлэлтүүд бохирдолгүй хэвийн хэмжээнд байна. [Хавсралт 1](#)

Зураг 71. Хөрсний дээж авах ажиллагаа

Зураг 72. Хөрсний мониторингийн цэгийн байршил

9.4 Амьтан, ургамал

“МоЭнКо ХХК” Хөшөөтийн нүүрсний уурхай нь жил бүр байгаль орчныг хамгаалах менежмент төлөвлөгөөндөө цаг хүндэрсэн үед зэрлэг ан амьтдыг хамгаалах, өвс тэжээл, хужир тавьж өгөх биотехникийн арга хэмжээ авах ажлыг тусган хийж хэрэгжүүлдэг.

Дарви сумын байгаль хамгаалагч Б.Бум-Эрдэнэ нарын баг бүрэлдэхүүнтэй хамтарч хөшөөтийн уурхайн дүйцүүлэн хамгаалхаар сонгогдсон талбай, тусгай хамгаалалттай газар нутгуудаар зэрлэг ан амьтдад нутагладаг янгир ямаа нутагладаг, үр төлөө гаргадаг газруудаар 200 пресс өвс, 1тонн хужир тавьж биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан.

Зураг 73. Дарви сум биотехникийн арга хэмжээ

**АРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН
БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар	Биелэлтийн шалгуур
			2022 он					
			Сар	Сар	Сар			
1	Үенчийн гаалийн хяналтын талбайн БОННУ-ний нэмэлт тодотгол	-	6	7	8	Байгаль орчны Орлогч менежер	БОННУ хийгдээд 5 жил болж байгаа тул үнэлгээнд нэмэлт тодотгол хийх.	Мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ хийгдэж байна.
2	Үенчийн гаалийн хяналтын талбайн Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгаа	-	6	7	8	Байгаль орчны Орлогч менежер	Хуулийн дагуу 5 жилийн хугацаа дууссан	Үенчийн гаалийн хяналтын талбайн Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгаа хийх эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагатай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан ажиллаж байна.
3	Хүндлэл кемпийн газрын төлөв байдал чанарын улсын хянан баталгаанд нэмэлт тодотгол хийлгэх	-	6	7	8	Байгаль орчны Орлогч менежер	Уурхайн кемпийн талбайн өргөтгөл хийгдэж байгаа тул	Хүндлэл кемпийн Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгаа хийх эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагатай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан ажиллаж байна.
4	Байгаль орчны хуваарьт аудитыг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	29,320,000	6	7	8	Байгаль орчны Орлогч менежер	Хуулийн дагуу 2 жил тутамд хийгдэнэ	Хуулийн дагуу байгаль орчны Аудитыг 2 жил тутамд хийлгэж байна. 2022 оны Аудитын ажлыг Мэргэжлийн байгууллага болох EBG consulting LLC-р гүйцэтгүүлж байна. 2022.10.17,18-нд уурхай дээр ирж газар дээрх аудит хийсэн.
5	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө ба түүний биелэлтийн тайланг боловсруулах	-			11	Байгаль орчны Орлогч менежер	Хэрэгжилт 90 %-с доошгүй байх	2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хагас жилийн тайлан боловсруулж Аймгийн БОАЖГ, Дарви сумын байгаль орчны тасагт хүргүүлсэн.
Нийт зардал, мян.төг			29,320,000					

Байгаль орчны аудитыг мэргэжлийн байгууллага болох EBG consulting LLC-р гүйцэтгүүлж байна. 2022.10.17,18-нд уурхайд ирж холбогдох бичиг баримт болон хийж гүйцэтгэсэн ажлуудтай газар дээр нь танилцсан.

**АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ
НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал мян.төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан	Зохион байгуулах газар
1	Холбогдох төрийн байгууллага	Цахим	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан	11 сарын 01-нд	-	Хөшөөтийн уурхайн байгаль орчны баг	2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хагас жилийн тайлан боловсруулж Аймгийн БОАЖГ, Дарви сумын байгаль орчны тасагт хүргүүлсэн.
2	Дарви сумын ЗДТГ, байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч	Цахим	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн улирал тутамын тайлан	Хагас жилд	-	Хөшөөтийн уурхайн байгаль орчны баг, ОНХ баг	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хагас жилийн тайланг Дарви сумын ЗДТГ, байгаль хамгаалагчид хүргүүлсэн.
3	Олон нийтэд	Орон нутгийн сонин болон социал медиа	Байгаль хамгаалах чиглэлээр хийгдсэн ажлуудыг олон нийтэд мэдээллэх	Тухай бүр	-	Хөшөөтийн уурхайн байгаль орчны баг, ОНХ баг	Байгаль хамгаалах чиглэлээр хийгдсэн ажлуудыг олон нийтэд мэдээллэх зорилгоор социал медиа ашиглан хийгдсэн ажлуудыг цаг тухай бүр нь олон нийтэд мэдээллэж байна
Нийт зардал, мян.төг					-		

Байгаль хамгаалах чиглэлээр хийгдсэн ажлуудыг олон нийтэд мэдээллэх зорилгоор сошиал медиа ашиглан хийгдсэн ажлуудыг цаг тухай бүр нь олон нийтэд мэдээллэж байна.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТӨСВИЙН ЗАДАРГАА

№	Хийгдэх ажлын чиглэл	Төсвийн задаргаа, мян.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	56,576,404
2	Нүүрс хуурай аргаар баяжуулах үйлдвэр	-
3	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	21,300,000
4	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	463,335,710
5	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
6	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	10,410,000
7	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	500,000
8	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	35,907,949
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	27,662,198
10	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	29,320,000
11	Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	-
Нийт		645,012,261

**ХАВСРАЛТ 1. Орчны хяналт шинжилгээний
хөтөлбөрийн хүрээнд хийсэн хээрийн хэмжилт, авсан
дээжнүүдийн лабораторийн шинжилгээний үр дүн эх
хувиар**

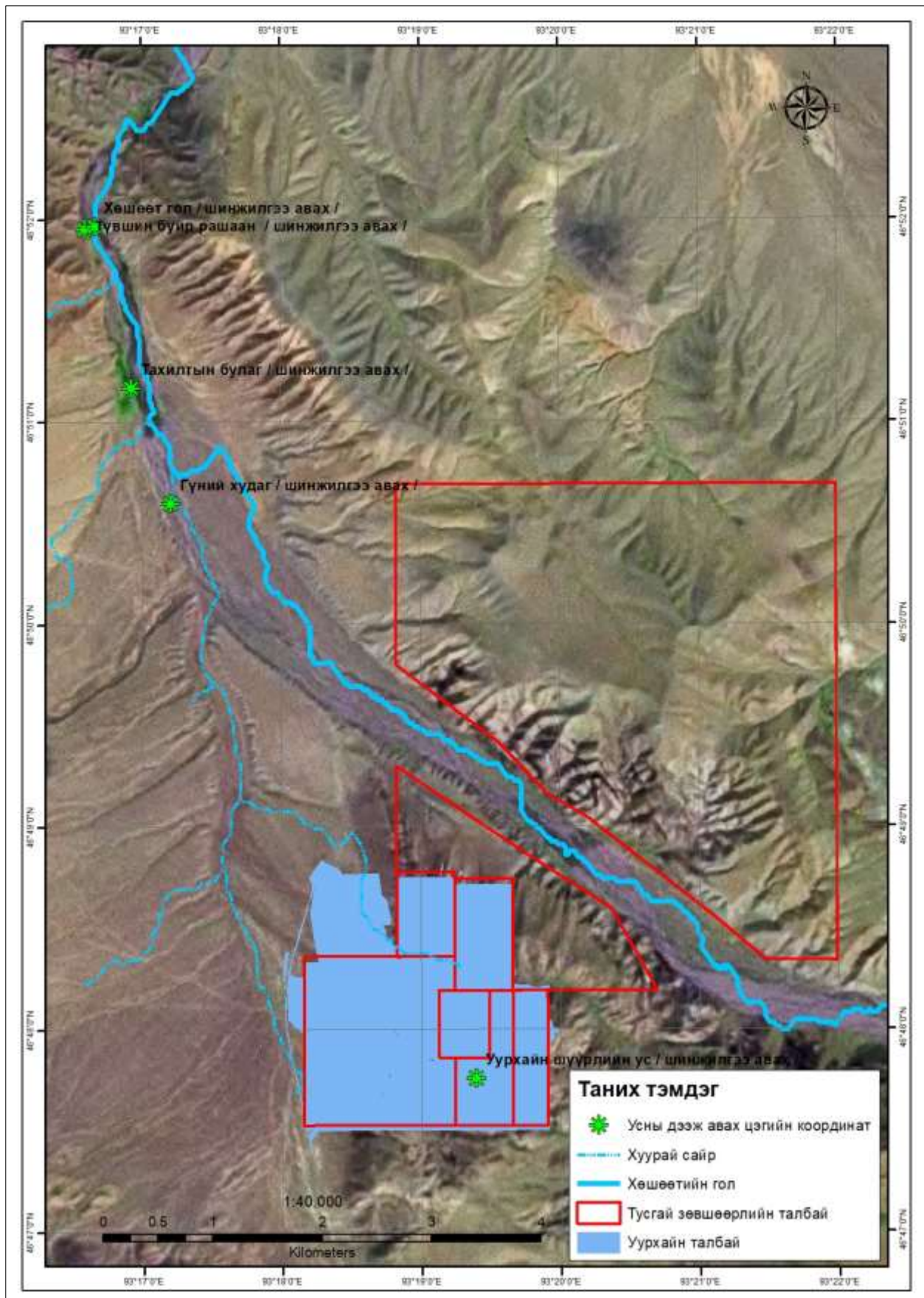
ХАВСРАЛТ 1.1. Усны шинжилгээ

Шинжилгээнд хамруулсан цэгүүд: *Хөшөөтийн уурхай орчмын 5 уст цэг, Үенч Гаалийн хяналтын талбайн 2 уст цэг, Булган гол, Үенч гол, Үенч сумын төвийн худаг*

Шинжилгээний төрөл: *Цэвэр усны хими, Хүнд металлын шинжилгээ*

Шинжилгээ хийлгэсэн газар: *Газарзүй Геоэкологийн хүрээлэн усны шинжилгээний лаборатори, МОНГОЛ-УС ТӨҮГ, МХЕГ-н ХАБҮЛ лаборатори*

Усны дээжний цэг

Усны Ерөнхий химийн шинжилгээ: 1 дүгээр улирал /Түвшин буйр рашаан/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ ГАЗАРЗҮЙ -
 ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН УСНЫ
 ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2022 оны 03 сарын 01 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 03 сарын 03 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг
 Түвшин буйрын рашаан

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Эн Ко" ХХК

Солбицол X= Гүн: м
 Y= Ундарга: л/с

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: рашаан тест булгийн ус

Тодорхойлсон нь:

Анион	1 дм ³ -д байгаа			Катион	1 дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	24.9	0.70	12.6	Na ⁺ +K ⁺	24.4	1.06	19.1
SO ₄ ²⁻	80.0	1.67	29.9	Ca ²⁺	63.7	3.18	57.1
NO ₂ ⁻	0.01	0.00	0.0	Mg ²⁺	16.1	1.32	23.7
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	NH ₄ ⁺	0.1	0.01	0.1
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	195.2	3.20	57.5	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	300.1	5.57	100.0	Дүн	104.3	5.57	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 306.7 мг/ дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 404.3 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг: 4.50 мг-экв/ дм³

pH: 7.56

Исэлдэх чанар:

1.76 мг/ дм³

EC: 510 µS/cm

TDS: 290 ppm

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см
 Өнгө: үгүй

Үнэр: үгүй
 Амт: ***

Тунадас: үгүй
 Булшгар: 1.27 NTU

Усны найрлагын томъёо: M_{0.4} $\frac{HCO_3^- 58 SO_4^{2-} 30 Cl^- 13}{Ca^{2+} 57 Mg^{2+} 24 Na^+ + K^+ 19}$

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явц нь шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, Магистр (M.Sc) П. Энхжаргал/
 Шинжилгээг

Хянасан: УШЛабораторийн эрхлэгч, Доктор (Ph.D) Б. Одсүрэн/

Усны Ерөнхий химийн шинжилгээ: 1 дүгээр улирал /Хөшөөтийн уурхайн худаг/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ ГАЗАРЗҮЙ -
 ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН УСНЫ
 ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2022 оны 03 сарын 01 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 03 сарын 03 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг
 №04, Хөшөөтийн уурхайн худаг

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Эн Ко" ХХК

Солбицол X= Гүн: м
 Y= Ундарга: л/с
 Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1 дм ³ -д байгаа			Катион	1 дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-эқв	мг-эқв%		мг	мг-эқв	мг-эқв%
Cl ⁻	11.4	0.32	6.2	Na ⁺ +K ⁺	17.0	0.74	14.3
SO ₄ ⁻	80.0	1.67	32.4	Ca ⁺⁺	60.1	3.00	58.3
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	17.0	1.40	27.2
NO ₃ ⁻	10.0	0.16	3.1	NH ₄ ⁺	0.1	0.01	0.1
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	183.0	3.00	58.3	Fe ⁺⁺⁺	0.1	0.01	0.1
Дүн	284.4	5.15	100.0	Дүн	94.3	5.15	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 287.2 мг/дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 378.7 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг: 4.40 мг-эқв/дм³

pH: 7.65

Исэлдэх чанар:

1.76 мг/дм³

EC: 473 µS/cm

TDS: 286 ppm

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30см

Өнгө: үгүй

Үнэр: үгүй

Амт: ***

Тунадас: үгүй

Булигар: 1.89 NTU

HCO₃⁻ 58 SO₄²⁻ 32

Усны найрлагын томъёо: M_{0.38}

Ca²⁺ 58 Mg²⁺ 27 Na⁺+K⁺ 14

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгээ, зөвлөлтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Ундны усны стандарт MNS0900:2018"-ын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэвээс оорьц авах үйл ажиллагааг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, Магистр (M.Sc)

Г.Энхжаргал/

Шинжилгээг

Хянасан: УШЛабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) Б.Одсүрэн/

Усны Ерөнхий химийн шинжилгээ: 1 дүгээр улирал /Тахилтын булаг/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ ГАЗАРЗҮЙ -
 ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН УСНЫ
 ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2022 оны 03 сарын 01 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 03 сарын 03 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг
 Хөшөөтийн уурхай, Тахилтын булаг

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Эн Ко" ХХК

Солбицлол X= Гүн: м
 Y= Ундарга: л/с

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: булгийн ус

Тодорхойлсон нь:

Анион	1 дм ³ -д байгаа			Катион	1 дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	30.2	0.85	13.5	Na ⁺ +K ⁺	32.7	1.42	22.5
SO ₄ ²⁻	75.0	1.56	24.8	Ca ²⁺	63.1	3.15	50.0
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	21.0	1.73	27.4
NO ₃ ⁻	12.0	0.19	3.1	NH ₄ ⁺	0.1	0.01	0.1
CO ₃ ²⁻	6.0	0.20	3.2	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	213.5	3.50	55.5	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	336.7	6.31	100.0	Дүн	116.9	6.31	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 346.9 мг/ дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 453.6 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг: 4.88 мг-экв/ дм³

pH: 7.93

Исэлдэх чанар:

1.44 мг/ дм³

EC: 520 µS/cm

TDS: 312 ppm

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

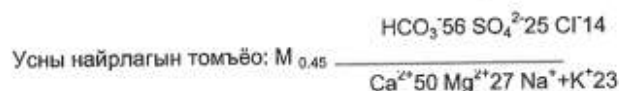
Өнгө: үгүй

Үнэр: үгүй

Амт: ***

Тунадас: үгүй

Будингар: 1.36 NTU

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн булгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгээ, зөөлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэвээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн харууцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, Магистр (M.Sc)

Шинжилгээг

Хянасан: УШЛабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) Б.Одсүрэн / Г.Энхжаргал/

Усны Ерөнхий химийн шинжилгээ: 1 дүгээр улирал /Хөшөөтийн гол/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ ГАЗАРЗҮЙ -
ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН УСНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2022 оны 03 сарын 01 өдөр
Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 03 сарын 03 өдөр
Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг
Хөшөөтийн уурхай, Хөшөөт гол
Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Эн Ко" ХХК

Солбицлол X= Гүн: м
Y= Ундарга: л/с

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: голын ус

Тодорхойлсон нь:

Анион	1 дм ³ -д байгаа			Катион	1 дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	16.0	0.45	7.0	Na ⁺ +K ⁺	34.6	1.50	23.5
SO ₄ ⁻	98.0	2.04	32.0	Ca ⁺⁺	63.1	3.15	49.3
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ^{**}	21.0	1.73	27.1
NO ₃ ⁻	12.0	0.19	3.0	NH ₄ ⁺	0.05	0.00	0.0
CO ₃ ⁻	6.0	0.20	3.1	Fe ^{**}	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	213.5	3.50	54.8	Fe ^{***}	0.0	0.00	0.0
Дүн	345.5	6.39	100.0	Дүн	118.8	6.39	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
нийлбэр: 357.5 мг/ дм³

Анион катионуудын
нийлбэр: 464.2 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг: 4.88 мг-экв/ дм³

pH:7.88

Исэлдэх чанар:

1.44 мг/ дм³

EC: 520 µS/cm

TDS:320 ppm

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Өнгө: үгүй

Үнэр: үгүй

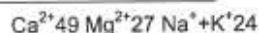
Амт: ***

Тунадас: үгүй

Булигар: 2.01 NTU

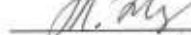
Усны найрлагын томъёо: M_{0.46}

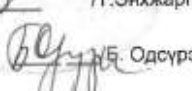
Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөөтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн харууцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, Магистр (M.Sc) Г.Энхжаргал/

Шинжилгээг

Хянасан: УШЛабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) Б.Одсүрэн/

Усны Ерөнхий химийн шинжилгээ Үенч: 1 дүгээр улирал /Гаалийн хяналтын талбайн худаг/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ ГАЗАРЗҮЙ -
 ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН УСНЫ
 ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2022 оны 03 сарын 01 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 03 сарын 03 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Үенч сум
 ТХТ худаг

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Эн Ко" ХХК

Солбицол X= Гүн: м
 Y= Ундарга: л/с
 Уст цэгийн төрөл ба дугаар: худаг

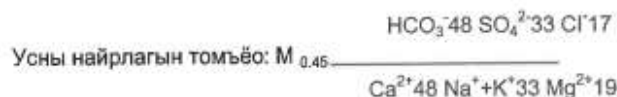
Тодорхойлсон нь:

Анион	1 дм ³ -д байгаа			Катион	1 дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	39.1	1.10	17.4	Na ⁺ +K ⁺	47.9	2.08	33.0
SO ₄ ²⁻	100.0	2.08	33.0	Ca ²⁺	60.1	3.00	47.5
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	14.8	1.22	19.3
NO ₃ ⁻	8.0	0.13	2.0	NH ₄ ⁺	0.1	0.01	0.1
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	183.0	3.00	47.5	Fe ³⁺	0.05	0.00	0.0
Дүн	330.1	6.31	100.0	Дүн	123.0	6.31	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 361.6 мг/дм³ Анион катионуудын
 нийлбэр: 453.1 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг: 4.22 мг-экв/дм³
 pH: 7.62 EC: 629 µS/cm
 Исэлдэх чанар: 1.92 мг/дм³ TDS: 346 ppm

Физик шинж чанар
 Тунгалаг: 30 см Үнэр: үгүй Тунадас: үгүй
 Өнгө: үгүй Амт: *** Булгар: 1.96 NTU

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Ундны усны стандарт MNS0900:2018"-ын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шилжүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, Магистр (M.Sc) Т.Энхжаргал/
 Шинжилгээг Хянасан: УШЛабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) Б. Одсүрэн/

Усны хүнд металлын шинжилгээ: 2 дугаар улирал /Уурхайн худаг/

TL 092
 MNS ISO 17025

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
 /Central inspection laboratory/

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 2-р хороо
 Хөвд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг, Уурхайн худаг № 4

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
 / Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
 /MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр /Customer name/: "Мо Эн Ко"ХХК

Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/			Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
№ 625	Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг, Уурхайн худаг № 4			Гүний худаг	-
Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Date receipt/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага / Technical requirements/ MNS 0900 2018	
1.5 л / 1.5 л /	2022.05.30	2022.06.10-06.23	2022.06.24	Шинжлэлийн аргын стандарт /Test method/ MNS ISO 11885:2011 /ICP/	

№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) мг/л /Manganese, Mn, mg/L /	<0.1	<0.0002	11	Хөнгөнцагаан, (Al), мг/л /Aluminum, Al, mg/L /	<0.5	<0.005
2	Никель, (Ni) мг/л /Nickel, Ni, mg/L /	<0.02	<0.005	12	Лити, (Li) мг/л /Lithium, Li, mg/L /	-	0.0051
3	Зэс, (Cu) мг/л /Copper, Cu, mg/L /	<2.0	0.0057	13	Барий, (Ba) мг/л /Barium, Ba, mg/L /	<0.7	<0.005
4	Кадми, (Cd) мг/л /Cadmium, Cd, mg/L /	<0.003	<0.0025	14	Мөнгө, (Ag) мг/л /Silver, S, mg/L /	<0.1	<0.005
5	Кобальт, (Co) мг/л /Cobalt, Co, mg/L /	-	<0.0007	15	Бор, (B) мг/л /Bor, B, mg/L /	<2.4	0.0028
6	Хар тугалга, Pb мг/л /Lead, Pb, mg/L /	<0.01	0.0042	16	Галли, (Ga) мг/л /Gallium, Ga, mg/L /	-	<0.0007
7	Цайр, (Zn) мг/л /Zinc, Zn, mg/L /	<5.0	0.0121	17	Стронци, (Sr) мг/л /Strontium, Sr, mg/L /	<2.0	<0.005
8	Нийт хром (Cr) мг/л /Chromium, Cr, mg/L /	<0.05	<0.0001	18	Инди, (In) мг/л /Indium, In, mg/L /	-	0.519
9	Нийт төмөр (Fe) мг/л /Iron, Fe, mg/L /	<0.3	0.0203	19	Талли, (Tl) мг/л /Tallium, Tl, mg/L /	-	<0.0021
10	Бисмут, (Bi) мг/л /Bismuth, Bi, mg/L /	-	<0.0007	20	Ванади, (V) мг/л /Vanadium, V, mg/L /	-	<0.0004

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/
 Химич /Chemist/

Д. Урантэс /Urantes D /

Хянасан /Approved/

Лабораторийн эрхлэгч / Head of laboratory/

Б. Хулаачин / Khulagchin B MSc/

Хуудас1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. /The test result report is applicable to the sample/
 Сорилтын лабораторийн зөвшөөрлөггүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ: 2 дугаар улирал /Түвшин буйр рашаан/

TL 092
 MNS ISO 17025

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
 /Central inspection laboratory/

Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 21 дугаар хороо, Мөнхтөрийн замын
 талбайн 1180027

**ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
 СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС**

/ Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
 /MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр / Customer name /: "Мо Эн Ко"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	№ 629	Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг, Түвшин буйрын рашаан №3	Гадаргын ус	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л / 1.5l	2022.05.30	2022.06.07	2022.06.09	MNS 4586:98

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.29
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	-	0.53
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	-	3.80
4	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	65.33
5	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	6.57
6	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.40
7	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<300.0	24.11
8	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	158.60
9	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L/	MNS 4431-2005	<0.02	0.00
10	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<9.0	0.72
11	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L/	MNS 4430:2005	-	0.10
12	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<100.0	82.24
13	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	-	344.00
14	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) мг/л /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	28.62
15	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<0.5	0.06

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Д. Урантэс /Urantes. D/

Хянасан /Approved/

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Б. Хулагчин /Khulagchin. B MSc/
 Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчлэгтэй. /The test result report is applicable to the sample/
 Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ: 2 дугаар улирал /Уурхайн худаг/

TL 092
MNS ISO 17025

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
/MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр / Customer name /: "Мо Эн Ко"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	№ 625	Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг, Уурхайн худаг №4	Гүний худаг	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л/ 1.5l	2022.05.30	2022.06.07	2022.06.09	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.37
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	0.47
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	<7.0	4.32
4	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<100.0	62.52
5	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<30.0	14.60
6	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.20
7	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<350.0	164.70
8	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	11.34
9	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L/	MNS 4431-2005	<1.0	0.00
10	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	1.74
11	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L/	MNS 4430:2005	<0.3	0.04
12	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<500.0	78.50
13	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	<1000.0	354.00
14	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<200	8.36
15	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<1.5	0.12

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Д. Урантэс /Urantes. D/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Б. Хулагчин /Khulagchin. B MSc/

Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ: 2 дугаар улирал /Тахилтын булаг/

TL 092
 MNS ISO 17025

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
 /Central inspection laboratory/

Төвөөрөөр гүйцэтгэгч /Central inspection laboratory/ 2-д үйлдвэр /Central inspection laboratory/

Утас: 77180275

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
 СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
 / Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
 /MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр / Customer name /: "Мо Эн Ко"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/
Цэвэр усны хими	№ 624	Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг, Тахилтын булаг №2	Гадаргын ус

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л/ 1.5л	2022.05.30	2022.06.07	2022.06.09	MNS 4586:98

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.53
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	-	0.63
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	-	4.60
4	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	64.93
5	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	16.50
6	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.40
7	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<300.0	36.87
8	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	195.20
9	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мгN/л /Nitrite ion, mg/L/	MNS 4431-2005	<0.02	0.00
10	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мгN/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<9.0	0.53
11	Темөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrum ion, mg/L/	MNS 4430:2005	-	0.04
12	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<100.0	87.33
13	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	-	457.00
14	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	34.44
15	Аммони, (NH ₄ ⁺) мгN/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<0.5	0.06

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Д. Урантэс /Urantes. D/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Б. Хулагчин /Khulagchin.B MSc/

Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. /The test result report is applicable to the sample/

Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Үенч: 2 дугаар улирал /Үенч ГХТ худаг/

TL 092
 MNS ISO 17025

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
 /Central inspection laboratory/

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
 СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
 / Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
 /MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр / Customer name /: "Мо Эн Ко"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	№ 626	Ховд аймаг, Үенч сум, ГХТ худаг №2	Гүний худаг	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л/ 1.5l	2022.05.30	2022.06.07	2022.06.09	MNS 0900:2018

No	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжилэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.38
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	0.64
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	<7.0	4.00
4	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<100.0	60.52
5	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<30.0	11.90
6	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.20
7	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<350.0	35.45
8	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	170.80
9	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L/	MNS 4431-2005	<1.0	0.01
10	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	0.24
11	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrum ion, mg/L/	MNS 4430:2005	<0.3	0.25
12	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<500.0	125.70
13	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	<1000.0	455.00
14	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<200	55.70
15	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<1.5	0.09

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Д. Урантэс /Urantes. D/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Б. Хулагчин /Khulagchin B MSc/

Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. /The test result report is applicable to the sample/
 Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Үенч: 2 дугаар улирал /Үенчийн гол/

TL 092
 MNS ISO 17025

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

Хөвд аймгийн 10-дугаар хороо, Үенч сум, Үенч гол №1

**ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
 СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС**
/ Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ - УС" ТӨҮГ
 /MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр / Customer name /: "Мо Эн Ко"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	№ 627	Ховд аймаг, Үенч сум, Үенч гол №1	Гадаргын ус	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л/ 1.5l	2022.05.30	2022.06.07	2022.06.09	MNS 4586:98

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөж дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.68
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	-	0.29
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	-	2.64
4	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	36.47
5	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	9.97
6	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.10
7	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<300.0	12.05
8	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	128.10
9	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L/	MNS 4431-2005	<0.02	0.00
10	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<9.0	0.12
11	Темөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrum ion, mg/L/	MNS 4430:2005	-	0.16
12	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<100.0	37.32
13	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	-	173.00
14	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	13.47
15	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<0.5	0.16

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Д. Урантэс /Urantes. D/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Б. Хулагчин /Khulagchin. B MSc/

Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. The test result report is applicable to the sample/
 Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Үенч: 2 дугаар улирал /Үенч сумын төвийн худаг/

TL 092
 MNS ISO 17025

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
 /Central inspection laboratory/

ХАМГААГАХ АЖ АХУЙН ГЭРЛЭГ
 УЛААНБААТАР УРС
 ХАМГААГАХ АЖ АХУЙН ГЭРЛЭГ
 ТӨВ
 10160021

**ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
 СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС**
 / Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
 /MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр / Customer name /: "Мо Эн Ко"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	№ 620	Ховд аймаг, Үенч сумын төвийн худаг №3	Гүний худаг	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л/ 1.5l	2022.05.30	2022.06.02	2022.06.03	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжилэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6,5-8,5	7.48
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	0.72
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	<7.0	3.32
4	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<100.0	45.29
5	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<30.0	12.90
6	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.10
7	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297-2005	<350.0	30.49
8	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	213.50
9	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L/	MNS 4431-2005	<1.0	0.00
10	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	13.50
11	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L/	MNS 4430:2005	<0.3	0.04
12	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<500.0	100.10
13	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	<1000.0	431.00
14	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<200	76.90
15	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<1.5	0.04

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/ Д. Урантэс /Urantess D/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ Б. Хулагчин /Khulagchin B MSc/

Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. /The test result report is applicable to the sample/

Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Булган: 2 дугаар улирал /Булган гол /

TL 092
 MNS ISO 17025

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

Холбооны улсын байгууллага /National Accreditation Center/

Телефон: 7711-318027

**ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
 СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС**
/ Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
 /MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр / Customer name /: "Мо Эн Ко"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	№ 622	Ховд аймаг, Булган сум, Булган гол, №4	Гадаргын ус	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л/ 1.5л	2022.05.30	2022.06.07	2022.06.09	MNS 4586:98

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	6.74
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	-	0.10
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	-	0.92
4	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	12.83
5	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	3.40
6	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
7	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<300.0	13.74
8	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	30.50
9	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L/	MNS 4431-2005	<0.02	0.00
10	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<9.0	0.07
11	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrum ion, mg/L/	MNS 4430:2005	-	0.18
12	Сүльфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<100.0	9.07
13	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	-	52.00
14	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	-	3.54
15	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<0.5	0.12

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Д. Урантэс /Urantes. D/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Б. Хулагчин /Khulagchin B MSc/

Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. The test result report is applicable to the sample/
 Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ: 3 дугаар улирал /Хөшөөтийн гол/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг
 Хөшөөт гол
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо-Энко" ХХК

Солбицлол: X= Гүн: м
 Y= Ундарга:
 Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Гол Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	23.8	0.67	10.9	Na ⁺ +K ⁺	15.9	0.69	11.2
SO ₄ ⁻²	101.0	2.10	34.1	Ca ⁺⁺	67.7	3.38	54.7
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	25.5	2.10	34.0
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ⁻²	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	207.4	3.40	55.1	Fe ⁺⁺⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	332.2	6.17	100.0	Дүн	109.2	6.17	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 337.7 мг/дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 441.4 мг/дм³

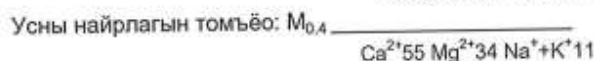
Ерөнхий хатуулаг 5.48 мг-экв/дм³
 pH: 7.94

EC: 524 µS/cm
 TDS: 313 ppm

Исэлдэх чанар: 3.04 мг/дм³
 Физик шинж чанар

Тунгалаг: 23 см
 Өнгө: борвотор

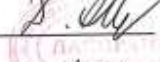
Үнэр: үгүй Тунадас: хүрэн бор
 Амт: +++

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, хатуувтар ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байгаа боловч ГУЦЗА-ын нормтой харьцуулахад физик үзүүлэлтүүдээрээ /өнгө, тунгалаг/ "Бохирдолттой" гэсэн ангилалд хамаарч байна.

Жич: Энэхүү уст цэвэе сорьц авах үйл явцыг шалжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Д.Гэрэлт-Од/
 Шинжилгээг

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ: 3 дугаар улирал /Тахилтын булаг/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг
 Тахилт булаг
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо-Энко" ХХК

Солбицлол: X= Гүн: м
 Y= Ундарга:
 Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Булаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%		МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%
Cl ⁻	28.0	0.79	13.4	Na ⁺ +K ⁺	26.8	1.16	19.8
SO ₄ ⁻	79.0	1.65	28.0	Ca ⁺⁺	60.5	3.02	51.3
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	20.7	1.70	28.9
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	210.5	3.45	58.6	Fe ⁺⁺⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	317.5	5.89	100.0	Дүн	108.0	5.89	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 320.3 мг/ дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 425.5 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг 4.72 мг-эquiv/ дм³

EC: 518 µS/cm

pH: 7.77

TDS: 310 ppm

Исэлдэх чанар: 3.84 мг/ дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: ү/м бор

Өнгө: үгүй

Амт: ***

HCO₃⁻ 59 SO₄²⁻ 28 Cl⁻ 13

Усны найрлагын томъёо: M_{0.4} _____
 Ca²⁺ 51 Mg²⁺ 29 Na⁺+K⁺ 20

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гуйцэтгэсэн байна.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) _____ /Д.Гэрэлт-Од/

Шинжилгээг

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) _____ /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ: 3 дугаар улирал /Түвшин буйр рашаан/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн бат
 Түвшин буйрын рашаан
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо-Энко" ХХК

Солбицлол: X= Гүн: м
 Y= Ундарга:
 Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Рашаан Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	45.4	1.28	20.3	Na ⁺ +K ⁺	32.6	1.42	22.4
SO ₄ ⁻	69.0	1.44	22.8	Ca ⁺⁺	69.1	3.45	54.6
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	17.6	1.45	23.0
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	219.6	3.60	57.0	Fe ⁺⁺⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	334.0	6.32	100.0	Дүн	119.4	6.32	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 343.6 мг/ дм³

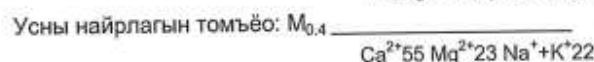
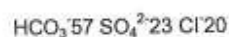
Анион катионуудын
 нийлбэр: 453.4 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг 4.90 мг-экв/ дм³
 pH: 7.38

EC: 543 μS/cm
 TDS: 325 ppm

Исэлдэх чанар: 4.16 мг/ дм³
 Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см Үнэр: үгүй Тунадас: үгүй
 Өнгө: үгүй Амт: ***

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) *[Signature]* /Д.Гэрэлт-Од/
 Шинжилгээг

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) *[Signature]* /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ: 3 дугаар улирал /Уурхайн худаг/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн баг
 Уурхайн худаг
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо-Энко" ХХК

Солбицлол: X= Гүн: м
 Y= Ундарга:
 Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	17.4	0.49	8.5	Na ⁺ +K ⁺	20.2	0.88	15.2
SO ₄ ²⁻	96.0	2.00	34.5	Ca ²⁺	64.3	3.21	55.4
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	20.7	1.70	29.4
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	201.3	3.30	57.0	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	314.7	5.79	100.0	Дүн	105.2	5.79	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 319.3 мг/дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 419.9 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 4.91 мг-экв/дм³
 pH: 7.37

EC: 500 µS/cm
 TDS: 300 ppm

Исэлдэх чанар: 2.72 мг/дм³
 1.20 Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см
 Өнгө: үгүй

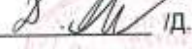
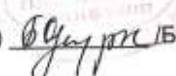
Үнэр: үгүй
 Амт: ***
 Тунадас: үгүй

Усны найрлагын томъёо: M_{0.4} HCO₃⁻57 SO₄²⁻35
 Ca²⁺55 Mg²⁺29 Na⁺+K⁺15

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018"-ын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл ажиллагааг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн харууцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Д.Гэрэлт-Од/
 Шинжилгээг
 Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ: 3 дугаар улирал /Шүүрлийн ус/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви сум, Мөрөн бат
 Шүүрлийн ус, Phase-3
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо-Энко" ХХК

Солбицлол: X= Гүн: м
 Y= Ундарга:
 Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Шүүрлийн ус Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%		МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%
Cl ⁻	74.2	2.09	14.8	Na ⁺ +K ⁺	123.3	5.36	37.9
SO ₄ ⁻	257.0	5.35	37.9	Ca ⁺⁺	90.8	4.53	32.0
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	51.7	4.25	30.0
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	408.7	6.70	47.4	Fe ⁺⁺⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	739.9	14.14	100.0	Дүн	265.8	14.14	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 801.4 мг/дм³ Анион катионуудын
 нийлбэр: 1005.7 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 8.78 мг-экв/дм³ EC: 1259 μS/cm
 pH: 7.49 TDS: 755 ppm

Исэлдэх чанар: 7.20 мг/дм³
 Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см Үнэр: үгүй Тунадас: үл мэдэг
 Өнгө: үгүй Амт: ***

HCO₃⁻47 SO₄²⁻38 Cl⁻15
 Усны найрлагын томъёо: M_{1.0} Na⁺+K⁺38 Ca²⁺32 Mg²⁺30

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонат-сульфатын ангийн, холимог бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд давсархай, хатуу ус байна. Цаашид бичил элементийн шинжилгээ хийлгэх шаардлагатай.

Жиш: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шилжүүлсэн байгууллага, хувь хүн харилцан гуйцртгасан болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) *[Signature]* /Д.Гэрэлт-Од/

Шинжилгээг Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) *[Signature]* /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Үенч: 3 дугаар улирал /Үенч ГХТ худаг/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр

Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Үенч сум

Үенч кемпийн худаг

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Энко" ХХК

Солбицол: X=45°58'59.22"

Гүн: м

Y= 91°58'08.06"

Ундарга:

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	86.6	2.44	27.9	Na ⁺ +K ⁺	90.6	3.94	45.1
SO ₄ ²⁻	24.0	0.50	5.7	Ca ²⁺	62.3	3.11	35.6
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	20.6	1.69	19.3
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	353.8	5.80	66.4	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	464.4	8.74	100.0	Дүн	173.5	8.74	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын

нийлбэр:

461.0 мг/ дм³

Анион катионуудын

нийлбэр:

637.9 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг

4.80 мг-экв/ дм³

ЕС: 697 μS/cm

pH: 7.58

TDS: 418 ppm

Исэлдэх чанар:

3.04 мг/ дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: үгүй

Өнгө: үгүй

Амт: ***

HCO₃ 66 Cl 28

Усны найрлагын томъёо: M_{0.6}

Na⁺+K⁺45 Ca²⁺36 Mg²⁺19

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, натри-кальцийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэгдүү, зөөлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018"-ын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Д.Гэрэлт-Од/

Шинжилгээг

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Үенч: 3 дугаар улирал /Үенч гол/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр
Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Үенч сум, Үенч гол

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Энко" ХХК

Солбицлол: X=45°59'10.26" Гүн: м
Y= 91°57'52.12" Ундарга:
Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Гол

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	33.4	0.94	14.2	Na ⁺ +K ⁺	50.9	2.21	33.4
SO ₄ ²⁻	76.0	1.58	23.9	Ca ²⁺	58.3	2.91	43.9
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	18.2	1.50	22.6
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	24.0	0.80	12.1	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	201.3	3.30	49.8	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	334.7	6.62	100.0	Дүн	127.5	6.62	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
нийлбэр: 361.5 мг/ дм³

Анион катионуудын
нийлбэр: 462.1 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг 4.41 мг-экв/ дм³

ЕС: 510 µS/cm

pH: 8.06

TDS: 306 ppm

Исэлдэх чанар: 2.88 мг/ дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: ү/м

Өнгө: үгүй

Амт: ***

HCO₃⁻50 SO₄²⁻24 Cl⁻14

Усны найрлагын томъёо: M_{0.4}

Ca²⁺44 Na⁺+K⁺33 Mg²⁺23

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөвлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Д.Гэрэлт-Од/

Шинжилгээг

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Үенч: 3 дугаар улирал /Үенч сумын төвийн худаг/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Үенч сум
 Сумын төвийн худаг
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Энко" ХХК

Солбицлол: X=46°04'13.80"
 Y= 92°02'08.70"
 Гүн: м
 Ундарга:
 Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	54.0	1.52	23.1	Na ⁺ +K ⁺	79.8	3.47	52.7
SO ₄ ⁻	70.0	1.46	22.2	Ca ⁺⁺	41.1	2.05	31.1
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	12.9	1.06	16.1
NO ₃ ⁻	0.3	0.00	0.1	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	219.6	3.60	54.7	Fe ⁺⁺⁺	0.1	0.01	0.1
Дүн	343.9	6.58	100.0	Дүн	133.8	6.58	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 367.9 мг/ дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 477.7 мг/ дм³

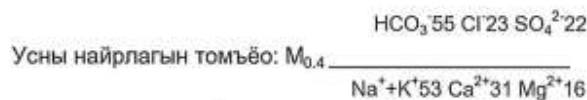
Ерөнхий хатуулаг 3.11 мг-экв/ дм³
 pH: 7.62
 Исэлдэх чанар: 3.36 мг/ дм³

ЕС: 615 µS/cm
 TDS: 369 ppm

Тунгалаг: 30 см
 Өнгө: үгүй

Физик шинж чанар

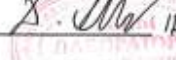
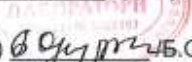
Үнэр: үгүй
 Амт: ***
 Тунадас: үгүй

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, натрийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөвтөр ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018"-ын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Д.Гэрэлт-Од/
 Шинжилгээг
 Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) Б.Гурбажнар /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Булган: 3 дугаар улирал /Булган гол доод нарийний ам/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр

Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Вулган сум, Булган гол
 Доод нарийний ам

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Энко" ХХК

Солбицол: X=46°29'28.67"

Гүн: м

Y=91°23'43.22"

Ундарга:

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Гол

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%		МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%
Cl ⁻	22.0	0.62	16.1	Na ⁺ +K ⁺	20.2	0.88	22.7
SO ₄ ²⁻	11.0	0.23	5.9	Ca ²⁺	47.1	2.35	60.9
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	7.7	0.63	16.3
NO ₃ ⁻	0.5	0.01	0.2	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	3.0	0.10	2.6	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	176.9	2.90	75.2	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	213.4	3.86	100.0	Дүн	74.9	3.86	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 199.9 мг/ дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 288.3 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг 2.98 мг-экв/ дм³

EC: 327 µS/cm

pH: 8.29

TDS: 196 ppm

Исэлдэх чанар: 3.04 мг/ дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: ү/м цайвар бор

Өнгө: үгүй

Амт: ***

HCO₃75 Cl16

Усны найрлагын томъёо: M_{0.3} Ca²⁺61 Na⁺+K⁺23 Mg²⁺16

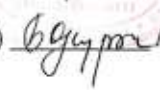
Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг, зөөлөн ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэвээс сорьц авах үйл ажиллагааг хийж байгууллага, хувь хүн харууцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Д.Гэрэлт-Од/

Шинжилгээг

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) /Б.Одсүрэн/

Усны ерөнхий химийн шинжилгээ Булган: 3 дугаар улирал /Булган гол/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 08 сарын 16 өдөр

Сорьц авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Булган сум, Булган гол

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Мо Энко" ХХК

Солбицлол: X=46°06'19.97"

Гүн: м

Y= 91°32'31.66"

Ундарга:

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Гол

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	14.9	0.42	19.0	Na ⁺ +K ⁺	11.9	0.52	23.4
SO ₄ ²⁻	8.5	0.18	8.0	Ca ²⁺	24.4	1.22	55.3
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	5.7	0.47	21.3
NO ₃ ⁻	0.6	0.01	0.4	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	97.6	1.60	72.5	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	121.6	2.21	100.0	Дүн	42.0	2.21	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 114.9 мг/ дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 163.7 мг/ дм³

Ерөнхий хатуулаг 1.69 мг-экв/ дм³

EC: 194 µS/cm

pH: 7.88

TDS: 116 ppm

Исэлдэх чанар: 2.56 мг/ дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: ү/м цайвар бор

Өнгө: үгүй

Амт: ***

HCO₃⁻73 Cl⁻19

Усны найрлагын томъёо: M_{0.1} $\frac{Ca^{2+}55 Na^{+}+K^{+}23 Mg^{2+}21}{HCO_3^{-}73 Cl^{-}19}$

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд нэн цэнгэг, зөөлөн ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998" стандартын шаардлага хангаж байна.

Жич: Энэхүү уст цэвээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн харилцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Д.Гэрэлт-Од/

Шинжилгээг

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) /Б.Одсүрэн/

Усны хүнд металлын шинжилгээ: 3 дугаар улирал /МХЕГ-Н ХАБҮҮЛ лаборатори /

8/23/22, 11:01 AM GASI-LIMS

TL 06
 MNAS ISO/IEC 17025

МХЕГ-ын Хүнсний Аюулгүй Байдлын Үндэсний Лавлагаа лабораторийн
 Ерөнхий захирлын 2018 оны 05 сарын 09-ний өдрийн А/20 дугаар
 тушаалын хяналт
 Машт 01-65

**МХЕГ-ЫН ХҮНСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН
 ҮНДЭСНИЙ ЛАВЛАГАА ЛАБОРАТОРИ**
 Улаанбаатар 17042, Хан-Уул дүүрэг, Чингисийн арван нэгийг 75.
 Утас: 70005972, Факс: 70006946

**ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН
 CERTIFICATE OF ANALYSIS**

Бүртгэлийн дугаар : 22-4008
 Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр : МоЭнКо ХХК
 Дэд лабораторийн нэр : Хими, хор судлалын лаборатори

Дээжийн тодорхойлолт					
Дээжийн дугаар	Дээжийн нэр	Цувралын дугаар	Үйлдвэрлэсэн улс	Бүтээгдэхүүний хүчинтэй хугацаа	Дээжийн төв хэмжээ
18703	Уурхайн хурдгийн ус		Монгол Улс	Тодорхойгүй	1.5 л
18704	Ус /Хөшөөт/		Монгол Улс	Тодорхойгүй	1.5 л
18705	Ус /тахилт/		Монгол Улс	Тодорхойгүй	1.5 л
18706	Ус /гүвшин буйр/		Монгол Улс	Тодорхойгүй	1.5 л
18707	Ус /шүүрлийн ус/		Монгол Улс	Тодорхойгүй	1.5 л
18708	Ус /хөндлөн булаг/		Монгол Улс	Тодорхойгүй	1.5 л

Хүтээн авсан өгнөө	Шинжилгээ дууссан өгнөө	Хэвлэсэн өгнөө
2022 он 08 сар 11 өдөр	2022 он 08 сар 19 өдөр	2022 он 08 сар 23 өдөр

Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Шинжилгээн үзүүлэлтийн нэр, хэмжээний нэгж	Шалдлага	Шинжилгээний дүн
18703	ISO 15586:2003	Зэс (**)	1,0 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Кадми (**)	0,003 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Манган (**)	-	0,004 мг/л
	ISO 15586:2003	Хар тугалга (**)	0,01 мг/л	0,003 мг/л
	ISO 15586:2003	Хром (**)	0,05 мг/л	0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Цайр (**)	5,0 мг/л	0,025 мг/л
18704	ISO 15586:2003	Зэс (**)	1,0 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Кадми (**)	0,003 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Манган (**)	-	0,007 мг/л
	ISO 15586:2003	Хар тугалга (**)	0,01 мг/л	0,003 мг/л
	ISO 15586:2003	Хром (**)	0,05 мг/л	0,003 мг/л
	ISO 15586:2003	Цайр (**)	5,0 мг/л	0,013 мг/л
18705	ISO 15586:2003	Зэс (**)	1,0 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Кадми (**)	0,003 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Манган (**)	-	0,004 мг/л
	ISO 15586:2003	Хар тугалга (**)	0,01 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Хром (**)	0,05 мг/л	0,005 мг/л
	ISO 15586:2003	Цайр (**)	5,0 мг/л	<0,001 мг/л
18706	ISO 15586:2003	Зэс (**)	1,0 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Кадми (**)	0,003 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Манган (**)	-	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Хар тугалга (**)	0,01 мг/л	0,002 мг/л
	ISO 15586:2003	Хром (**)	0,05 мг/л	0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Цайр (**)	5,0 мг/л	0,003 мг/л

gasi.shinjige.mn/generalTestPage?sid=0# 1/2

8/23/22, 11:01 AM

GASI-LIMS

Дүжгийн дугаар <i>Sample number</i>	Шинжилгээний аргын стандарт <i>Method standard</i>	Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж <i>Test parameter/unit</i>	Шаардлага <i>Test requirement</i>	Шинжилгээний дүн <i>Test result</i>
18707	ISO 15586:2003	Зэс (**)	1,0 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Кадми (**))	0,003 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Манган (**)	-	0,091 мг/л
	ISO 15586:2003	Хар тугаага (**)	0,01 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Хром (**)	0,05 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Цайр (**)	5,0 мг/л	0,054 мг/л
18708	ISO 15586:2003	Зэс (**)	1,0 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Кадми (**)	0,003 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Манган (**)	-	0,082 мг/л
	ISO 15586:2003	Хар тугаага (**)	0,01 мг/л	<0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Хром (**)	0,05 мг/л	0,001 мг/л
	ISO 15586:2003	Цайр (**)	5,0 мг/л	0,022 мг/л

"(**) Энэхүү үзүүлэлт нь ANAB-аар (ANSI-ASQ National Accreditation Board) итгэмжлэгдсэн байна."

Санал тайлбар:

Approval and authorization

ХЯНАСАН: АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ:

Reviewed by

БАТАЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

Approved by

Л.МӨНХЗАЯА/

Ц.БОЛОРЦЭЦЭГ/

Signature

Энэ шинжилгээний дүн нь зөвхөн шинжилгээ хийсэн дээжэнд хамаарна.
Шинжилгээний дүнг лабораторийн зөвшөөрөлгүй хуульбараахыг хориглоно

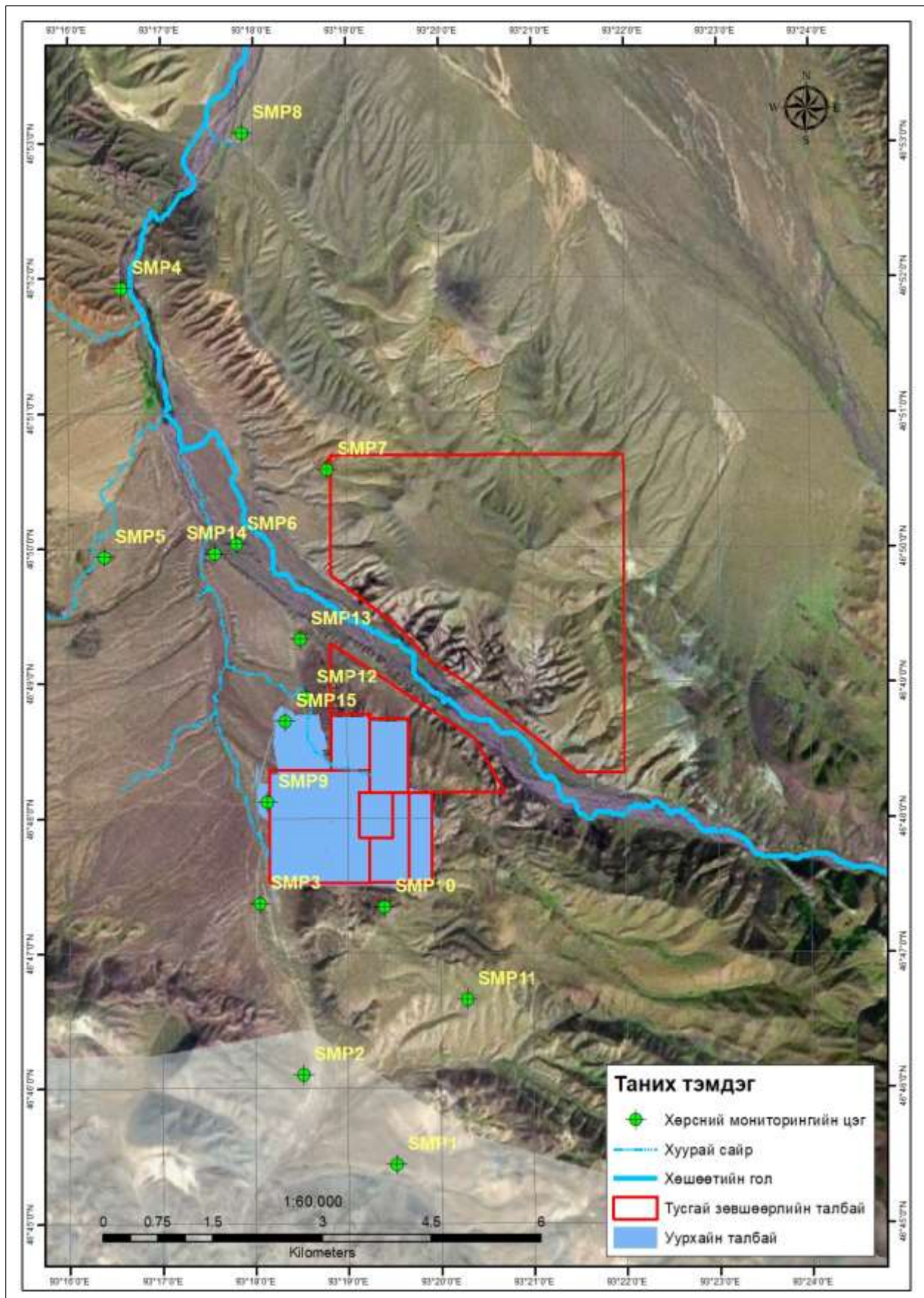
ХАВСРАЛТ 1.2. Хөрсний шинжилгээ

Шинжилгээнд хамруулсан цэгүүд: *Хөшөөтийн уурхай орчмын хөрсний хяналтын 15 цэг, шимт хөрс, Үенч Гаалийн хяналтын талбайн хөрсний хяналтын 6 цэг*

Шинжилгээний төрөл: *Хөрсний химийн үндсэн шинж, Хөрсний механик бүрэлдэхүүн, Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж, Цацрагийн шинжилгээ*

Шинжилгээ хийлгэсэн газар: *Газарзүй Геоэкологийн хүрээлэн Хөрсний лаборатори, МХЕГ-н ХАБҮЛ лаборатори*

Хөрсний мониторинг цэг

Хөрсөн дэх химийн үндсэн шинж: 1 дүгээр улирал /Хөшөөтийн уурхай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн

Хөрсний лаборатори

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч:

"Мо Эн Ко" ХХК

Дээж авсан газар:

Ховд аймаг Хөшөөтийн нүүрсний уурхай

2022 он 03 сар 09 өдөр

Хөрсний химийн үндсэн шинж

Дээж авсан газар	Дээжний дугаар	pH _{1:2.5} (1:2.5)	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	EC _{2.5} dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
						P ₂ O ₅	K ₂ O
Уурхайн оффис	SMP-1	7.43	2.64	1.433	0.119	1.04	13.2
Тосгон хойд агуулах	SMP-2	7.58	1.13	1.558	0.163	1.06	12.0
Тосгон засмал	SMP-3	7.64	5.02	0.623	0.275	0.95	13.8
Сургалтын талбай	SMP-4	7.49	1.86	1.906	0.211	1.24	11.4
DRP-зүүн хойно хашааны гадна	SMP-5	7.65	0.59	1.530	0.094	1.05	14.0
Хайгуулын талбай /020299/	SMP-6	7.30	0.00	1.332	0.160	1.00	12.8
Хөшөөтийн гол	SMP-7	7.44	5.19	2.086	1.111	1.22	14.1
Тахилтын булаг	SMP-8	7.75	3.41	0.876	0.249	0.99	13.0
Түвшин буйр	SMP-9	7.73	3.98	1.766	0.209	0.94	11.7
Дэнжийн мод	SMP-10	7.55	3.64	1.556	0.224	1.13	10.0
Бор толгой	SMP-11	7.78	2.64	2.505	0.146	1.21	9.2
Хүндлэл	SMP-12	7.39	0.43	1.827	0.230	0.94	14.0
Орон нутаг	SMP-13	7.13	0.00	2.060	1.255	1.03	12.1
Чулуут ам	SMP-14	7.38	0.00	3.012	0.144	1.12	12.4
Дэтэгийн даваа	SMP-15	7.63	0.00	1.658	0.147	1.16	13.1
Шимт хөрс	SMP-16	7.28	2.42	1.786	0.539	1.13	14.0

Товч дүгнэлт

Хөрс нь шүлтлэг, карбонатын агууламж 0.00-5.19 % хүртэл их, ялмагийн агууламж бага, SMP-07, SMP-13 дээж бага зэрэг давсжилттай бусад дээж давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор бага, хөдөлгөөнт кали түвшин дундаж хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D)..... О.Батхишиг

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн: 1 дүгээр улирал /Хөшөөтийн уурхай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геозкологийн хүрээлэн

Хөрсний лаборатори

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч: "Мо Эн Ко" ХХК

Дээж авсан газар: Ховд аймаг Хөшөөтийн нүүрсний уурхай

2022 он 03 сар 09 өдөр

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжний дугаар	Ширхэгийн хэмжээ, % (мм-ээр)		
	Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)
SMP-1	59.6	30.9	9.5
SMP-2	61.4	30.4	8.2
SMP-3	60.7	28.9	10.4
SMP-4	63.0	28.0	9.0
SMP-5	61.2	30.1	8.7
SMP-6	60.4	27.5	12.1
SMP-7	59.7	27.3	13.0
SMP-8	62.1	24.5	13.4
SMP-9	63.0	27.0	10.0
SMP-10	61.0	28.9	12.1
SMP-11	63.4	26.2	10.4
SMP-12	58.2	32.6	9.2
SMP-13	61.8	29.8	8.4
SMP-14	60.0	30.0	10.0
SMP-15	61.2	27.6	11.2
SMP-16	57.0	32.3	10.7

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D)..........О.Батхишиг

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж: 1 дүгээр улирал /Хөшөөтийн уурхай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн

Хөрсний лаборатори

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч:

"Мо Эн Ко" ХХК

Дээж авсан газар:

Ховд аймаг Хөшөөтийн нүүрсний уурхай

Задлан шинжилгээний арга:

Атомын Шингээлтийн Спектрометр

2022 он 03 сар 09 өдөр

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж

Дээжний дугаар	Хүнд металлын агууламж, мг/кг				
	Cr	Pb	Cd	Ni	Zn
SMP-1	27.0	22.1	1.08	28.2	42.5
SMP-2	26.1	24.2	1.02	24.1	50.0
SMP-3	24.3	26.0	1.15	24.6	47.0
SMP-4	21.5	22.9	0.84	21.3	36.2
SMP-5	26.9	21.1	0.75	22.1	40.5
SMP-6	24.8	17.1	1.05	16.2	31.1
SMP-7	23.1	26.7	1.21	21.5	37.6
SMP-8	26.1	26.7	0.89	20.4	35.2
SMP-9	22.0	22.9	0.92	19.4	32.1
SMP-10	24.1	18.4	0.84	19.8	29.5
SMP-11	23.1	24.4	0.69	23.1	32.1
SMP-12	19.5	21.6	0.77	22.7	27.4
SMP-13	18.4	20.7	1.05	26.6	26.1
SMP-14	21.1	21.0	1.16	21.0	30.5
SMP-15	26.8	22.0	1.07	29.8	32.4
SMP-16					
Стандарт (MNS 5850 : 2019)	150.0	100.0	3.0	150.0	300.0

Товч дүгнэлт

Хөрсний хүнд металлын агууламж стандарт (MNS 5850:2019)-аас бага, бохирдолтгүй, хэвийн хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D)

О.Батхшиг

Хөрсний хими, механик бүрэлдэхүүн Үенч: 1 дүгээр улирал /Үенч гаалийн хяналтын талбай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн Хөрсний лаборатори
Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч: "Мо Эн Ко" ХХК

Дээж авсан газар: Ховд аймгийн Үенч сум, Гаалийн хяналтын талбай

2022 он 03 сар 09 өдөр

Хөрсний химийн үндсэн шинж

Дээжний дугаар	pH _{1:2.5}	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	EC _{2.5} dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
					P ₂ O ₅	K ₂ O
SMP-1	7.77	1.87	0.154	0.115	0.94	9.5
SMP-2	7.88	3.30	0.123	0.086	0.72	11.4
SMP-3	7.81	3.30	0.152	0.260	0.82	10.0
SMP-4	7.62	1.59	0.618	0.803	0.74	9.4
SMP-5	7.89	1.82	0.135	0.179	0.52	10.7
SMP-6	7.51	2.35	0.241	0.861	0.67	8.2

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжний дугаар	Ширхэгийн хэмжээ, % (мм-ээр)		
	Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)
SMP-1	64.2	26.6	9.2
SMP-2	68.0	21.5	10.5
SMP-3	64.1	28.3	7.6
SMP-4	63.8	26.8	9.4
SMP-5	70.5	18.7	10.8
SMP-6	67.2	23.3	9.5

Товч дүгнэлт

Хөрс нь шүлтлэг, карбонатын агууламж 1.82-3.30 % хүртэл их, ялзмагийн агууламж бага, давскилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор бага, хөдөлгөөнт кали дундаж түвшинд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D)..... О.Батхишиг

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж Үенч: 1 дүгээр улирал /Үенч гаалийн хяналтын талбай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн

Хөрсний лаборатори

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч: "Мо Эн Ко" ХХК

Дээж авсан газар: Ховд аймгийн Үенч сум, Гаалийн хяналтын талбай

Задлан шинжилгээний арга: Атомын Шингээлтийн Спектрометр

2022 он 03 сар 09 өдөр

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж

Дээжний дугаар	Хүнд металлын агууламж, мг/кг				
	Cr	Pb	Cd	Ni	Zn
SMP-1	25.4	22.0	1.24	21.0	35.0
SMP-2	21.0	25.0	1.06	22.5	48.0
SMP-3	22.8	24.0	1.04	20.5	38.7
SMP-4	26.6	28.6	0.83	23.6	33.0
SMP-5	21.3	23.7	1.06	20.8	29.5
SMP-6	19.0	19.2	1.14	22.0	27.3
Стандарт (MNS 5850 : 2019)	150.0	100.0	3.0	150.0	300.0

Товч дүгнэлт

Хөрсний хүнд металлын агууламж стандарт (MNS 5850:2019)-аас бага, бохирдолтгүй,
хэвийн хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D.) О.Батхишиг

Хөрсөн дэх химийн үндсэн шинж: 2 дугаар улирал /Хөшөөтийн уурхай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн Хөрсний лаборатори
Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч: "Мо Эн Ко" ХХК
 Дээж авсан газар: Ховд аймаг Хөшөөтийн нүүрсний уурхай

2022 он 06 сар 06 өдөр

Хөрсний химийн үндсэн шинж

Дээж авсан газар	Дээжний дугаар	pH _{H₂O} (1:2.5)	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	EC _{2.5} dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
						P ₂ O ₅	K ₂ O
Уурхайн оффис	SMP-1	7.49	5.45	0.951	0.204	0.94	9.2
Тосгон хойд агуулах	SMP-2	7.47	1.09	1.693	0.199	1.05	11.1
Тосгон засмал	SMP-3	7.36	3.64	1.289	1.080	1.12	14.1
Сургалтын талбай	SMP-4	7.41	1.09	1.725	0.184	1.05	10.8
DRP-зүүн хойно хашааны гадна	SMP-5	7.29	0.00	1.570	0.223	1.35	12.5
Хайгуулын талбай /020299/	SMP-6	7.47	4.36	0.984	0.254	0.94	12.0
Хөшөөтийн гол	SMP-7	7.39	6.54	1.122	0.293	1.20	9.4
Тахилтын булаг	SMP-8	7.57	9.09	1.099	1.070	0.88	14.1
Түвшин буйр	SMP-9	7.91	1.82	0.319	0.197	0.67	10.8
Дэнжийн мод	SMP-10	7.38	1.82	2.387	0.123	1.42	13.4
Бор толгой	SMP-11	7.53	1.09	1.661	0.280	1.16	7.8
Хүндлэл	SMP-12	7.35	2.18	2.037	0.188	1.35	10.4
Орон нутаг	SMP-13	7.48	1.45	0.129	1.300	0.46	12.1
Чулуут ам	SMP-14	7.40	0.36	2.087	0.265	1.12	10.7
Дэтэгийн даваа	SMP-15	7.73	1.82	1.545	0.149	0.99	13.4
Шимт хөрс	SMP-16	7.46	5.45	1.587	0.537	1.17	11.0

Товч дүгнэлт

Хөрс нь сул шүлтлэг, карбонатын агууламж 0.00-9.09 % хүртэл их, ялзмагийн агууламж бага, SMP-03, SMP-8, SMP-13 дээж бага зэрэг давжилттай бусад дээж давжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор бага, хөдөлгөөнт кали түвшин дундаж хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D).....

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн: 2 дугаар улирал /Хөшөөтийн уурхай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геозкологийн хүрээлэн

Хөрсний лаборатори

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч: "Мо Эн Ко" ХХК

Дээж авсан газар: Ховд аймаг Хөшөөтийн нүүрсний уурхай

2022 он 06 сар 06 өдөр

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжний дугаар	Ширхэгийн хэмжээ, % (мм-ээр)		
	Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)
SMP-1	60.2	31.4	8.4
SMP-2	59.1	30.4	10.5
SMP-3	61.0	29.8	9.2
SMP-4	60.8	30.8	8.4
SMP-5	62.4	28.3	9.3
SMP-6	59.2	30.4	10.4
SMP-7	60.4	28.6	11.0
SMP-8	61.1	29.2	9.7
SMP-9	62.7	27.2	10.1
SMP-10	60.8	27.5	11.7
SMP-11	59.9	31.0	9.1
SMP-12	61.1	29.1	9.8
SMP-13	62.4	29.5	8.1
SMP-14	60.0	31.0	9.0
SMP-15	61.0	28.6	10.4
SMP-16	59.1	30.9	10.0

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D).....

 О.Батхшиг
ХӨРСНИЙ
ЛАБОРАТОРИ
УТГААСНЫ
ЭЗЭМ
УТГААСНЫ
ЭЗЭМ

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж: 2 дугаар улирал /Хөшөөтийн уурхай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн

Хөрсний лаборатори

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч: "Мо Эн Ко" ХХК
 Дээж авсан газар: Ховд аймаг Хөшөөтийн нүүрсний уурхай
 Задлан шинжилгээний арга: Атомын Шингээлтийн Спектрометр

2022 он 06 сар 06 өдөр

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж

Дээжний дугаар	Хүнд металлын агууламж, мг/кг				
	Cr	Pb	Cd	Ni	Zn
SMP-1	30.0	20.5	0.94	26.0	34.6
SMP-2	29.0	19.2	1.04	19.0	49.2
SMP-3	27.1	24.5	1.09	22.0	51.2
SMP-4	23.0	21.0	0.76	22.8	41.2
SMP-5	24.8	23.0	0.85	26.0	38.0
SMP-6	22.0	18.2	1.04	24.0	32.0
SMP-7	21.8	24.3	1.16	19.4	34.1
SMP-8	24.6	22.0	0.99	21.1	33.5
SMP-9	27.1	26.1	0.94	22.0	30.4
SMP-10	25.0	19.0	1.12	18.4	28.0
SMP-11	22.8	23.0	0.78	20.4	29.4
SMP-12	18.2	24.0	0.86	23.8	26.5
SMP-13	26.5	25.6	0.96	26.0	23.0
SMP-14	20.4	21.0	1.04	30.0	27.1
SMP-15	24.0	21.6	0.99	26.0	29.0
SMP-16	23.4	20.7	1.03	24.1	30.4
Стандарт (MNS 5850 : 2019)	150.0	100.0	3.0	150.0	300.0

Товч дүгнэлт

Хөрсний хүнд металлын агууламж стандарт (MNS 5850:2019)-аас бага, бохирдолгүй, хэвийн хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D).....

Хөрсний хими, механик бүрэлдэхүүн Үенч: 2 дугаар улирал /Үенч гаалийн хяналтын талбай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геозкологийн хүрээлэн Хөрсний лаборатори
 Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч: "Мо Эн Ко" ХХК

Дээж авсан газар: Ховд аймгийн Үенч сум, Гаалийн хяналтын талбай

2022 он 06 сар 06 өдөр

Хөрсний химийн үндсэн шинж

Дээжний дугаар	pH _{1:2.5}	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	EC _{2.5} dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
					P ₂ O ₅	K ₂ O
SMP-1	7.77	4.36	0.034	0.262	0.74	10.5
SMP-2	7.41	6.18	0.028	0.137	0.89	11.5
SMP-3	7.45	2.91	0.123	1.331	0.94	9.4
SMP-4	7.54	1.45	0.104	0.531	0.62	7.2
SMP-5	7.47	4.73	0.047	0.104	0.49	11.5
SMP-6	7.59	4.73	0.024	0.159	0.66	9.2
SMP-7	7.52	4.00	0.022	0.188	0.52	10.4

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжний дугаар	Ширхагийн хэмжээ, % (мм-ээр)		
	Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)
SMP-1	62.1	29.5	8.4
SMP-2	67.1	23.7	9.2
SMP-3	63.0	30.0	7.0
SMP-4	62.0	29.0	9.0
SMP-5	68.0	24.0	8.0
SMP-6	64.1	26.2	9.7
SMP-7	61.8	30.8	7.4

Товч дүгнэлт

Хөрс нь шүлтлэг, карбонатын агууламж 1.45-6.18 % хүртэл их, ялзмагийн агууламж бага, SMP-3 бага зэрэг дасжилттай бусад дээж давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор бага, хөдөлгөөнт кали дундаж түвшинд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D).....

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж Үенч: 2 дугаар улирал /Үенч гаалийн хяналтын талбай/

ШУА-ийн Газарзүй-Геозкологийн хүрээлэн

Хөрсний лаборатори

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Захиалагч: "Мо Эн Ко" ХХК

Дээж авсан газар: Ховд аймгийн Үенч сум, Гаалийн хяналтын талбай

Задлан шинжилгээний арга: Атомын Шингэлтийн Спектрометр

2022 он 06 сар 06 өдөр

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж

Дээжний дугаар	Хүнд металлын агууламж, мг/кг				
	Cr	Pb	Cd	Ni	Zn
SMP-1	24.0	23.6	1.05	20.5	36.0
SMP-2	23.1	21.5	0.94	23.1	41.5
SMP-3	21.0	24.0	1.12	22.0	39.2
SMP-4	19.4	27.2	0.99	24.1	38.0
SMP-5	21.3	21.1	1.12	21.0	27.1
SMP-6	24.8	20.4	1.24	23.9	25.0
SMP-7	22.1	19.4	1.08	24.0	24.4
Стандарт (MNS 5850 : 2019)	150.0	100.0	3.0	150.0	300.0

Товч дүгнэлт

Хөрсний хүнд металлын агууламж стандарт (MNS 5850-2019)-аас бага, бохирдолтгүй хэвийн хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D)...

 О.Батхишиг
ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Хөрсөн дэх химийн үндсэн шинж: 3 дугаар улирал /Хөшөөтийн уурхай/

**ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг,
 7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Ховд аймаг Дарви
 Дээж шинжлүүлсэн байгууллага: "Мо Эн Ко" ХХК
 Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 09 сар 08

Хөрсний химийн үндсэн шинж

Дээж авсан газар	Дээжний дугаар	pH _{1:2.5}	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	EC _{2.5} dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
						P ₂ O ₅	K ₂ O
Уурхайн оффис	SMP-1	7.94	0.61	2.628	0.074	0.94	9.2
Тосгон хойд агуулах	SMP-2	8.03	3.64	1.879	0.073	1.05	11.1
Тосгон засмал	SMP-3	7.75	0.00	2.120	0.079	1.12	14.1
Сургалтын талбай	SMP-4	8.10	0.36	1.954	0.090	1.05	10.8
DRP-зүүн хойно хашааны гадна	SMP-5	7.80	2.18	2.679	0.113	1.35	12.5
Хайгуулын талбай /020299/	SMP-6	8.00	1.82	1.839	0.066	0.94	12.0
Хөшөөтийн гол	SMP-7	7.95	0.36	1.310	0.013	1.20	9.4
Тахилтын булаг	SMP-8	8.00	7.88	3.141	0.127	0.88	14.1
Түвшин буйр	SMP-9	7.86	1.82	1.456	0.111	0.67	10.8
Дэнжийн мод	SMP-10	8.23	3.03	1.874	0.050	1.42	13.4
Бор толгой	SMP-11	8.10	0.73	2.714	0.068	1.16	7.8
Хүндлэл	SMP-12	8.12	3.64	1.989	0.074	1.35	10.4
Орон нутаг	SMP-13	7.94	1.82	2.923	0.269	0.46	12.1
Чулуут ам	SMP-14	8.14	0.73	1.363	0.148	1.12	10.7
Дэтэгийн даваа	SMP-15	8.16	6.91	1.622	0.154	0.99	13.4
Шимт хөрс	SMP-16	8.10	1.82	2.524	0.245	1.17	11.0

Товч дүгнэлт:

Хөрс нь сул шүлтлэг, карбонатын агууламж 0.00-7.88 % хүртэл их, ялзмагийн агууламж бага, SMP-13, SMP-16 дээж бага зэрэг давсжилттай бусад дээж давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор бага, хөдөлгөөнт кали дундаж хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D) О.Батхишиг

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн: 3 дугаар улирал /Хөшөөтийн уурхай/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг,
7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага: "Мо Эн Ко" ХХК

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 09 сар 08

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжний дугаар	Ширхэгийн хэмжээ, % (мм-ээр)		
	Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)
SMP-1	61.3	29.3	9.4
SMP-2	58.4	30.6	11.0
SMP-3	59.1	31.1	9.8
SMP-4	61.5	29.7	8.8
SMP-5	60.2	29.6	10.2
SMP-6	57.8	32.4	9.8
SMP-7	61.4	26.5	12.1
SMP-8	62.0	29.8	8.2
SMP-9	63.0	26.0	11.0
SMP-10	61.2	26.8	12.0
SMP-11	48.7	42.9	8.4
SMP-12	60.2	31.9	7.9
SMP-13	61.1	29.9	9.0
SMP-14	59.7	31.9	8.4
SMP-15	63.2	26.8	10.0
SMP-16	58.4	32.9	8.7

Хөрс судлалын салбарын зрхлэгч: доктор (Ph.D) О.Батхишиг

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж: 3 дугаар улирал /Хөшөөтийн уурхай/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг,
7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Ховд аймаг, Дарви

Дээж шинжлүүлсэн байгуулага: "Мо Эн Ко" ХХК

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 09 сар 08

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж

Дээжний дугаар	Хүнд металлын агууламж, мг/кг				
	Cr	Pb	Cd	Ni	Zn
SMP-1	32.0	22.0	0.97	27.2	35.0
SMP-2	27.0	21.6	1.02	21.5	48.2
SMP-3	30.0	23.0	1.18	20.5	50.0
SMP-4	26.8	19.8	0.75	19.3	40.0
SMP-5	27.0	18.6	0.95	24.6	31.6
SMP-6	20.0	20.5	1.16	23.0	29.5
SMP-7	25.0	22.0	1.09	19.8	30.0
SMP-8	26.1	20.8	1.03	20.8	32.0
SMP-9	24.8	22.0	0.88	21.0	27.5
SMP-10	25.3	16.0	0.95	19.7	29.5
SMP-11	23.8	21.4	0.96	20.0	30.5
SMP-12	19.9	26.0	1.05	23.8	27.8
SMP-13	24.4	27.0	1.10	25.6	22.0
SMP-14	22.6	21.0	1.13	27.6	25.6
SMP-15	23.3	19.2	1.05	24.0	27.1
SMP-16	21.0	21.2	0.96	19.6	28.0
Стандарт (MNS 5850 : 2019)	150.0	100.0	3.0	150.0	300.0

Товч дүгнэлт

Хөрсний хүнд металлын агууламж стандарт (MNS 5850:2019)-аас бага, бохирдолтгүй,
хэвийн хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D) О.Батхишиг

Хөрсний хими, механик бүрэлдэхүүн Үенч: 3 дугаар улирал /Үенч гаалийн хяналтын талбай/

**ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг,
7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Ховд аймгийн Үенч сум, Гаалийн хяналтын талбай

Дээж шинжлүүлсэн байгуулага: "Мо Эн Ко" ХХК

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 09 сар 08

Хөрсний химийн үндсэн шинж

Дээжний дугаар	pH _{1:2.5} (1:2.5)	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	EC _{2.5} dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
					P ₂ O ₅	K ₂ O
SMP-1	8.04	3.27	0.052	0.479	0.56	11.2
SMP-2	7.97	1.82	0.042	0.160	0.94	12.0
SMP-3	8.00	3.64	0.024	0.081	0.81	10.0
SMP-4	7.97	0.73	0.350	0.168	0.77	8.6
SMP-5	7.91	1.82	0.019	0.068	0.58	10.4
SMP-6	7.84	1.82	0.027	0.084	0.72	8.0

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжний дугаар	Ширхэгийн хэмжээ, % (мм-ээр)		
	Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)
SMP-1	64.2	26.0	9.8
SMP-2	66.0	21.5	10.5
SMP-3	64.0	26.2	9.8
SMP-4	63.5	26.3	10.2
SMP-5	69.8	20.4	9.8
SMP-6	65.5	24.0	10.5
SMP-7	62.4	29.4	8.2

Товч дүгнэлт

Хөрс нь шүлтлэг, карбонатын агууламж 0.73-3.64 % хүртэл их, ялмагийн агууламж бага, SMP-1 бага зэрэг давсжилттай бусад дээж давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор бага, хөдөлгөөнт кали дундаж түвшинд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D) О.Батхишиг

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж Үенч: 3 дугаар улирал /Үенч гаалийн хяналтын талбай/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг,
7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Ховд аймгийн Үенч сум, Гаалийн хяналтын талбай

Дээж шинжлүүлсэн байгуулага: "Мо Эн Ко" ХХК

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 09 сар 08

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж

Дээжний дугаар	Хүнд металлын агууламж, мг/кг				
	Cr	Pb	Cd	Ni	Zn
SMP-1	26.0	24.0	1.16	21.1	32.6
SMP-2	27.1	20.6	0.99	22.8	40.5
SMP-3	20.0	23.1	1.09	26.0	27.8
SMP-4	21.5	28.2	1.04	24.1	36.0
SMP-5	19.5	22.7	0.94	22.0	29.8
SMP-6	25.0	21.0	1.06	20.5	31.0
SMP-7	23.8	19.8	1.02	23.0	27.0
Стандарт (MNS 5850 : 2019)	150.0	100.0	3.0	150.0	300.0

Товч дүгнэлт

Хөрсний хүнд металлын агууламж стандарт (MNS 5850:2019)-аас бага, бохирдолтгүй,
хэвийн хэмжээнд байна.

Хөрс судлалын салбарын эрхлэгч: доктор (Ph.D) О.Батхишиг

ХАВСРАЛТ 1.3. Агаарын шинжилгээ

2022.03.02-08 хүртэлх хугацаанд Уурхайн орчмын агаарын чанарын судалгааг мэргэжлийн байгууллага болох “Ногоон титэм” ХХК-иар уурхайн агаарын чанарын хяналтын 10 цэгт, 4 уурын зууханд хийлгэсэн.

Мониторингийн цэгүүд	Координат	Азотын давхар исэл	Хүхэрлэг хий	Нүүрстөрөгчий н дутуу исэл	PM2.5 тоосонцор	PM10 тоосонцор	Хүнд метал	Цацраг
ХусМоннис карьер	46°43'13.42"N 93°18'42.87"E	√	√	√	√	√	√	√
Цэцэгт нуурын орчим	46°41'57.65"N 93°17'12.27"E	√	√	√	√	√	√	√
Хөшөөт голын орчим	46°49'54.55"N 93°18'35.19"E	√	√	√	√	√	√	√
Мөрөн багийн төв	46°53'57.00"N 93°17'45.94"E	√	√	√	√	√	√	√
Хөшөөтийн хөндий	46°48'11.34"N 93°21'59.56"E	√	√	√	√	√	√	√
Хүндлэл кэмп	46°50'10.29"N 93°16'51.77"E	√	√	√	√	√	√	√
Чулуутын ам	46°48'9.64"N, 93°15'44.20"E	√	√	√	√	√	√	√
Уурхайн оффис	46°48'42.90"N 93°18'19.15"E	√	√	√	√	√	√	√
Орон нутгийн нүүрс олгох талбай	46°47'38.27"N 93°18'16.84"E	√	√	√	√	√	√	√
Дэтэгтийн даваа	46°46'14.87"N 93°19'15.07"E	√	√	√	√	√	√	√
Нам даралтын зуух								
Хүндлэл кэмп халаалтын зуух	46°50'6.50"N, 93°16'54.41"E	√	√	-	√	√	√	-
Оффисын халаалтын зуух	46°48'45.47"N 93°18'21.76"E	√	√	-	√	√	√	-
Засварын газрын халаалтын зуух	46°48'31.54"N 93°18'18.40"E	√	√	-	√	√	√	-
Уулын оффисын халаалтын зуух	46°47'54.13"N 93°19'10.92"E	√	√	-	√	√	√	-

Ногоон титэм ХХК-аар Агаарын чанарын судалгааны ажлыг гүйцэтгүүлсэн.

MEC

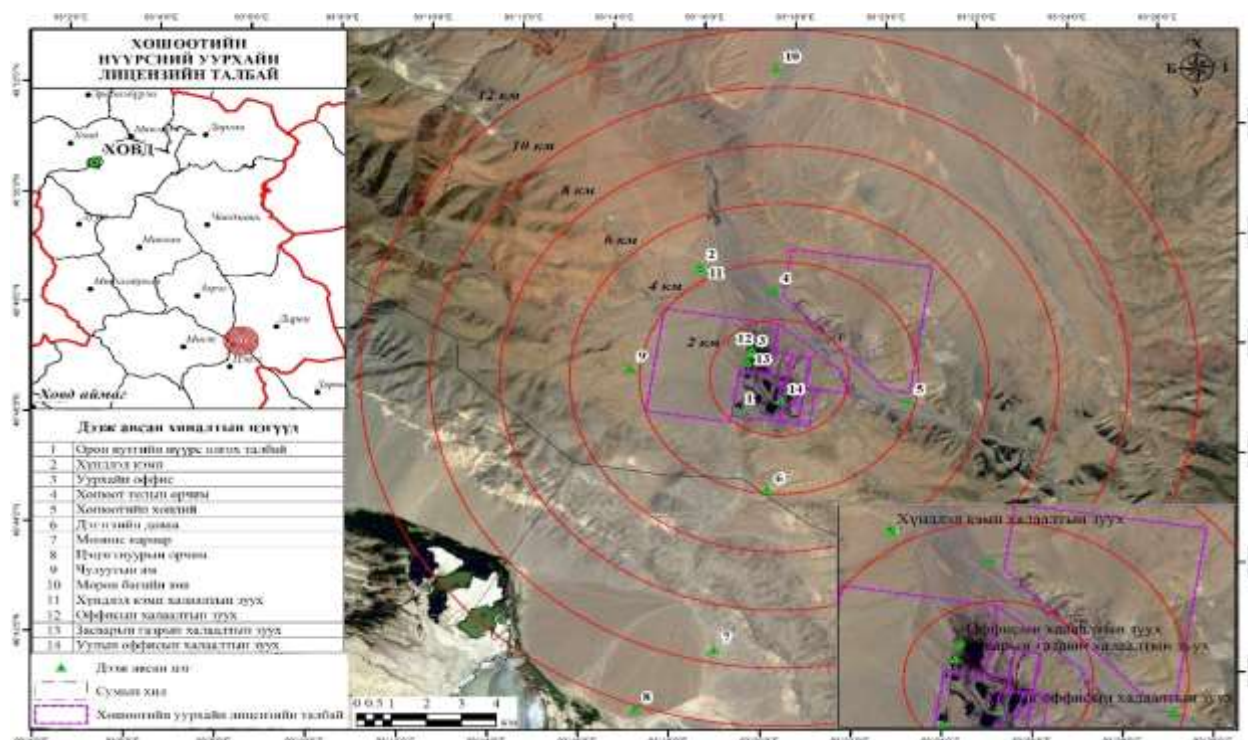
НОГООН
ТИТЭМ
ХХК

Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт байрлах МоЭнКо ХХК-ийн
Хөшөөтийн нүүрсний уурхай орчмын агаарын тоосонцор болон хүнд
металлын хэмжээг тодорхойлох судалгааны ажлын тайлан

НОГООН ТИТЭМ ХХК
УЛААНБААТАР ХОТ
2022 ОН

Агаараас дээж авсан цэгийн байршил

Агаар дахь хүнд металлын агууламж

№	Сорьцны дугаар	Сорьц байршил	Кадми, Cd	Хар тугалга Pb	Хөнгөн цагаан Al	Хүнцэл, As	Хром, Cr
1	2203252	Моннис кариар	0.0550	0.0001	0.0035	0.00004	0.0186
2	2203253	Уурхайн оффис	0.0600	0.0001	0.0185	0.00005	0.0186
3	2203254	Орон нутгийн нүүрс олгох талбай	0.0600	ИДХ*	0.0043	0.00005	0.0188
4	2203255	Хүндлэл кэмп халаалтын зуух	0.1200	0.0001	0.0077	0.00008	0.0378
5	2203256	Чулуутын ам	0.0590	ИДХ*	0.0113	0.00003	0.0186
6	2203257	Дэгэгтийн даваа	0.0640	ИДХ*	0.0044	0.00002	0.0187
7	2203258	Хөшөөтийн хөндий	0.0640	0.0001	0.0059	0.00005	0.0019
8	2203259	Цэцэгтнуурын орчим	0.0610	ИДХ*	0.0105	0.00004	0.0019
9	2203260	Засварын газрын халаалтын зуух	0.1170	0.0002	0.0085	0.00008	0.0039
10	2203261	Уулын оффисын халаалтын зуух	0.1150	0.0001	0.009	0.00008	0.0038
11	2203262	Хөшөөт голын орчим	0.0620	ИДХ*	0.0152	0.00005	0.0018
12	2203263	Хүндлэл кэмп	0.0590	0.0001	0.0032	0.00005	0.0018
13	2203264	Мөрөн багийн төв	0.0570	ИДХ*	0.0031	0.00004	0.0019
14	2203265	Оффисын халаалтын зуух	0.1140	0.0001	0.0082	0.00007	0.0035
	MNS 5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ. Техникийн ерөнхий шаардлага, мкг/м3		0.075 (30 минутын дундаж)			0.1 (1 цагийн дундаж)	1 (1 цагийн дундаж)

Эрүүл ахуй хор судлалын лаборатори: Хүнд металлын лабораторийн сорилтын дүн

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Үйлчлүүлэгч: "Мо Эмко" ХХК

Дугаар: REP-2203045

Эрүүл ахуй, хор судлалын лаборатори

Хэлт энд Сэфти Солушинс ХХК, Улаанбаатар хот 13374, БЗД, 25-р хороо, Манлайбаатар
Дамидансүрэнгийн гудамж, УБ Таяур барилга 705 тоот
Тел: +976-7577-9922; +976-9400-4884, Имэйл: contact@hss.mn, Вa6: hss.mn

1. Үйлчлүүлэгчийн мэдээлэл	
Үйлчлүүлэгчийн нэр	Мо Эмко ХХК
Бүртгэлийн дугаар	CLT-001
Харилцах албан тушаалтан	С.Одбаяр, Техникийн менежер
Хаяг	Ховд аймаг, Дарви сум, Хөшөөтийн уурхай
	Тел: +976 88088918 88868918 Имэйл: odbayar@greencrown.mn

2. Сорьцны мэдээлэл	
Сорьцны тоо	14
Сорьц цуглуулагч хэрэгсэл	37 мм 0.8 мкм нүхтэй MCE филтер
Сорьц хүлээн авсан огноо	2022/03/10
Шинжилгээ хийсэн огноо	2022/04/01
Шинжилгээ хийсэн газар	Хэлт энд Сэфти Солушинс ХХК

3. Сорилтын мэдээлэл	
Шинжлэгдэхүүн	Шинжилгээний арга
Хүнд металл	MNS ISO 15202-3. Ажлын байрны агаар. Агаарын ширхэглэгт тоосонцор дах металл ба металл төстийн агууламжийг индукцийн холбоот плазм бүхий атомын цацаргалтын спектрометр (ICP)-ээр тодорхойлох. 3-р хэсэг: Шинжилгээ

4. Тайлангийн мэдээлэл	
Үйлчлүүлэгчийн хүсэлтийн дугаар	REQ-2203045
Тайланг хэвлэсэн огноо	2022/04/05
Тайланг хянасан хувилбар	R02
Итгэмжлэлийн шаардлага	MNS ISO/ IEC 17025 (ISO/IEC 17025)

Энэхүү тайланг хянаж энд дурдсан аргачлал, үйлчлүүлэгчийн хүсэлт, ISO/IEC 17025 стандартын шаардлагыг хангасан болохыг баталгаажуулав.

Тайланг боловсруулсан

T. Baasanjargal

T.Баасанжаргал, Аналитик химич

Гарын үсэг зурсан
огноо:
2022/04/05

Үр дүнг хянаж, баталгаажуулсан

D. Naransukh
H&S solutions
Д.Нарансүх, Лабораторийн эрхлэгч

Гарын үсэг
зурсан огноо:
2022/04/05

Маягтын дугаар: M-026A-V6 (2021/01/12-ны өдөр шинэчлэв)

Энэхүү сорилтын тайлан нь зөвхөн дээрх сорьцуудад хамааралтай. Эрүүл ахуй, хор судлалын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр энэхүү тайланг дахин хэвлэхийг хориглоно.

Хуудас | 1/3

Эрүүл ахуй хор судлалын лаборатори: Хүнд металлын лабораторийн сорилтын дүн

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Үйлчлүүлэгч: "Мо Эмко" ХХК

Дугаар: REP-2203045

Эрүүл ахуй, хор судлалын лаборатори

Халт энд Сэфти Солүшнис ХХК, Улаанбаатар хот 13374, БЗД, 25-р хороо, Манлайбаатар Дамидансүрэнгийн гудамж, УБ Таяур барилга 705
 тоот

Тел: +976-7577-9922; +976-9400-4884, И-мэйл: contact@hss.mn, Вэб: hss.mn

5. Сорилтын үр дүн														
Цулцанд нэвтэрдэг тоос														
#	Элемент	Берилли, Be	Ванади, V	Кобальт, Co	Манган, Mn	Никель, Ni	Зэс, Cu	Төмөр, Fe	Стронци, Sr	Хар тугалга, Pb	Хөнгөнцагаан, Al	Хүнцэл, As	Хром, Cr	Цайр, Zn
	Сорьцны дугаар	мкг/м ³												
1.	2203252	ИДХ*	0.051	0.019	0.315	1.053	1.66	22.26	0.008	0.056	3.49	0.039	18.57	0.301
2.	2203253	ИДХ*	0.013	0.022	0.767	10.66	1.23	44.41	0.009	0.058	18.50	0.053	18.58	0.761
3.	2203254	ИДХ*	0.036	0.015	0.331	1.069	0.20	24.67	0.008	0.049	4.33	0.053	18.75	0.305
4.	2203255	ИДХ*	0.084	0.040	0.653	2.162	1.68	73.18	0.016	0.079	7.71	0.077	37.83	0.630
5.	2203256	ИДХ*	0.025	0.022	0.515	1.098	2.41	29.98	0.008	0.046	11.34	0.033	18.64	0.371
6.	2203257	ИДХ*	0.045	0.011	0.334	1.092	0.39	20.76	0.008	0.025	4.44	0.019	18.73	0.371
7.	2203258	ИДХ*	0.038	0.013	0.419	1.067	1.03	25.16	0.008	0.066	5.94	0.048	1.88	0.605
8.	2203259	ИДХ*	0.024	0.021	0.515	1.084	0.89	35.74	0.008	0.046	10.53	0.036	1.87	0.372
9.	2203260	ИДХ*	0.091	0.028	0.673	2.189	2.36	61.10	0.016	0.161	8.54	0.083	3.93	0.552
10.	2203261	ИДХ*	0.093	0.322	0.662	2.161	2.76	68.45	0.015	0.082	9.00	0.083	3.75	0.622
11.	2203262	ИДХ*	0.027	0.019	0.760	1.089	0.33	28.03	0.009	0.032	15.20	0.053	1.83	0.588
12.	2203263	ИДХ*	0.049	0.013	0.304	1.058	0.42	34.33	0.007	0.064	3.24	0.053	1.83	0.271
13.	2203264	ИДХ*	0.044	0.015	0.307	1.089	0.54	10.30	0.008	0.022	3.07	0.042	1.88	0.273
14.	2203265	ИДХ*	0.080	0.362	0.639	2.076	4.08	33.60	0.015	0.076	8.20	0.069	3.50	0.713

Маягтын дугаар: M-026A-V6 (2021/01/12-ны өдөр шинэчлэв)

Энэхүү сорилтын тайлан нь зөвхөн дээрх сорьцнуудад хамааралтай. Эрүүл ахуй, хор судлалын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр энэхүү тайланг дахин хэвлэхийг хориглоно.

Хуудас | 2/3

Эрүүл ахуй хор судлалын лаборатори: Хүнд металлын лабораторийн сорилтын дүн

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Үйлчлүүлэгч: "Мо Эмко" ХХК

Дугаар: REP-2203045

Эрүүл ахуй, хор судлалын лаборатори

Хэлт энд Сэфти Солушинс ХХК, Улаанбаатар хот 13374, БЗД, 25-р хороо, Манлайбаатар
Дамидансүрэнгийн гудамж, УБ Тауэр барилга 705 тоот
Тел: +976-7577-9922; +976-9400-4884, И-мэйл: contact@hss.mn, Вэб: hss.mn

ИДХ*- Илрүүлэх доод хязгаараас Берелли - 0.00005 мг/м³ -аас бага.

6. Лавлагаа мэдээлэл: Зөвлөмж хэмжээ	
Химийн бодисын нэр	24-ЦЖД өртөлтийн ЭДХ MNS 5885:2008 стандарт
Берилли	-
Ванади	1 мкг/м ³
Кобальт	-
Манган	0.15 мкг/м ³
Никель	2 мкг/м ³
Стронци	-
Хар тугалга	-
Хөнгөнцагаан	-
Хүнцэл	0.0066
Хром	-
Төмөр	-
Зэс	50 мкг/м ³
Цайр	-

7. Сорилтод ашигласан багаж төхөөрөмж	
Багажны бүртгэлийн дугаар	Тодорхойлолт
TEQ-011001	ICP-OES Индукцийн холбоот плазм бүхий атомын цацаргалтын спектрометр

Маягтын дугаар: M-026A-V6 (2021/01/12-ны өдөр шинэчлэв)

Энэхүү сорилтын тайлан нь зөвхөн дээрх сорьцнуудад хамааралтай. Эрүүл ахуй, хор судлалын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр энэхүү тайланг дахин хэвлэхийг хориглоно.

Хуудас | 3/3

**ХАВСРАЛТ 2. Батлагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөнд
үндэслэн зарцуулсан химийн хортой болон аюултай
бодисын ашиглалтын дүн мэдээ**

Хөшөөтийн уурхайн лабораторид ашиглаж байгаа бодис

№	Ашиглах зориулалт	Химийн бодисын нэр		Томъёо	CAS дугаар	Өмнөх оны үлдэгдэл	Тухайн онд ирсэн хэмжээ	Нийт	Ашигласан хэмжээ	Үлдэгдэл нөөц	Хэмжих нэгж
		Монгол	English								
1	Нүүрсний баяжуулалтанд	Перхлорэтилен	Perchloroethylene	C ₂ Cl ₄	127-18-4	2107.30	1772.5	3879.8	2228.0	1651.8	л
2	Нүүрсний баяжуулалтанд	Цагаан спирт	White spirit	-	8052-41-3	783.82	0.0	783.8	434.3	349.6	л
3	Нүүрсний баяжуулалтанд	Хлорт цайр	Zinc chloride	ZnCl ₂	7646-85-7	0.00	100.0	100.0	0.0	100.0	л
4	Хүхэр тодорхойлох	Магнийн перхлорат	Magnesium perchlorate	Mg(ClO ₄) ₂	10034-81-8	280.00	0.0	280.0	50.0	230.0	г
5	Дулаан тодорхойлох	Бензойны хүчил	Benzoic acid	C ₆ H ₅ COOH	65-85-0	509.00	0.0	509.0	171.1	337.9	г
6	G-индекс тодорхойлох	Антрацит	Antracite	-	8029-10-5	180.05	50.0	230.1	149.1	81.0	кг
7	Фторын шинжилгээнд	Натрийн гидроксид	Sodium hydroxide	NaOH	1310-73-2	13.350	0.0	13.4	0.04	13.3	кг
8	Фторын шинжилгээнд	Тринатрийн цитрат	Trisodium citrate	Na ₃ C ₆ H ₅ O ₇	6132-04-3	17.14	0.0	17.1	1.6	15.5	кг
9	Фторын шинжилгээнд	Калийн нитрат	Potassium nitrate	KNO ₃	7757-79-1	17.93	0.0	17.9	0.1	17.8	кг
10	Фторын шинжилгээнд	Азотын хүчил	Nitric acid	HNO ₃	7697-37-2	16.48	0.0	16.5	0.03	16.5	л

11	Фторын шинжилгээнд	Бромокрисол ногоон индикатор	Bromocresol green indicator	C ₂₁ H ₁₄ Br ₄ O ₅ S	76-60-8	473.16	0.0	473.2	0.0	473.2	г
12	Фторын шинжилгээнд	Этилийн спирт	Ethanol	C ₂ H ₅ OH	64-17-5	13.30	0.0	13.3	0.0	13.3	л
13	Фторын шинжилгээнд	Натрийн фторид	Sodium fluoride	NaF	7681-49-4	11.55	0.0	11.6	0.01	11.5	кг
14	Фторын шинжилгээнд	Лимоны хүчил (талст)	Crystalline citric acid	C ₆ H ₈ O ₇	77-92-9	22.60	0.0	22.6	0.0	22.6	кг
15	Фторын шинжилгээнд	Хүхрийн хүчил	Sulfuric Acid	H ₂ SO ₄	7664-93-9	0.90	0.0	0.9	0.0	0.9	л
16	Дулаан, фтор, хүхэр тодорхойлох	Хүчилтөрөгч	Oxygen	O ₂	7782-44-7		0.0	0.0	0.0	0.0	баллон
17	Хөөлтийн зэрэг тодорхойлох	Пропан	Propane	C ₃ H ₈	74-98-6		0.0	0.0	0.0	0.0	баллон
18	Фторын шинжилгээнд	Кварцын элс	Quartz sand	SiO ₂	14808-60-7	6.02	0.0	6.0	2.4	3.6	кг

Химийн бодис ашиглах тусгай зөвшөөрлийн хавсралт

Химийн хорт болон аюултай бодисыг
Ашиглах 0001868 дугаартай
тусгай зөвшөөрлийн хавсралт

Д/д	Химийн бодисын нэр	Олон улсын нэршил	Химийн томьёо	CAS дугаар	Зөвшөөрсөн хэмжээ, кг
1	Перхлорэтилен	Perchloroethylene	C ₂ Cl ₄	127-18-4	9000
2	Цагаан спирт	White spirit		8052-41-3	5000
3	Цайрын хлорид	Zinc chloride	C ₂ Cl ₂	7646-85-7	600
4	Магнийн перхлорат	Magnesium perchlorate	Mg(ClO ₄) ₂	10034-81-8	20
5	Бензойны хүчил	Benzoic acid	C ₆ H ₅ COOH	65-85-0	5
6	Антрацит	Anthracite	-	8029-10-5	1000
7	Натрийн шүлт	Sodium hydroxide	NaOH	1310-73-2	20
8	Тринатрийн цитрат	Trisodium citrate	Na ₃ C ₆ H ₅ O ₇	6132-04-3	40
9	Калийн нитрат	Potassium nitrate	KNO ₃	7757-79-1	20
10	Азотын хүчил	Nitric acid	HNO ₃	7697-37-2	28
11	Бромкрезолын ногоон индикатор	Bromocresol green indicator	C ₂₁ H ₁₄ Br ₄ O ₅ S	76-60-8	0.5
12	Этилийн спирт	Ethanol	C ₂ H ₅ OH	64-17-5	40
13	Натрийн фторид	Sodium fluoride	NaF	7681-49-4	12
14	Лимоны хүчил (талст)	Crystalline citric acid	C ₆ H ₈ O ₇	77-92-9	10
15	Хүхрийн хүчил	Sulfuric Acid	H ₂ SO ₄	7664-93-9	10
16	Хүчилтөрөгч	Oxygen	O ₂	7782-44-7	600
17	Пропан	Propane	C ₃ H ₈	74-98-6	1200
18	Гадаргууг задлах хольц бодис	Super foam/Foam plus	Холимог (lauryl sulfate sodium salt, glycol ethers)		2650
19	Тос	Hammer oil	Холимог	64742-65-0; 64742-62-7	3050
20	Өрмийн гарцыг нэмэгдүүлэгч бодис	CR650/CHP	Acrylates copolymer	25035-69-2	3300
21	Иж бүрэн өрмийн шингэн найруулагч	Aus Trol/CX Trol	Холимог		1770
22	Чичирхийлэл, үрэлтийг бууруулах өтгөрүүлсэн тос	Rod grease extra tacky/Rod grease	Холимог		510
23	Цооногийн нуралтаас сэргийлэх бодис	Ausgel/CX gel	Холимог		11200
24	Өрмийн шингэний шингэн бүсийг нэвтрүүлэгч бодис	Aus Plug/Plug	Холимог		320
25	Өтгөрүүлэгч бодис	Liquid pol/Super pol	Холимог		500
26	Өрөмдлөгийн худгийн ус цэвэрлэгч бодис	Wellclean/CX water well clean	Neutralized phosphate acid		1140
27	Ургамлын гаралтай уусдаг тос	Bit lube/Drill lube	Холимог		300

ХАВСРАЛТ 3. Аюултай хог хаягдлыг устгах, хадгалах арга хэмжээг хэрхэн гүйцэтгэснийг нотлох гэрэл зураг

Аюултай хог хаягдлын төрөл: Эмнэлэгийн хог хаягдал, Ашигласан тос масло

Авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ: Эмнэлэгийн аюултай хог хаягдлыг Цэцэг сумын хүн эмнэлэгтэй байгуулсан гэрээний дагуу устгуулж байна. 2022.10 сарын байдлаар 151.6 кг аюултай хог хаягдлыг устгуулсан.

Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 30-ны
өдрийн А/611 дүгээр тушаалын арваннэгдүгээр хавсралт
Эрүүл мэндийн бүртгэлийн маягт СТ-29

ТУСГАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН БҮРТГЭЛ

Он 2022 сар _____

№	Хог хаягдлын ангилал Он сар өдөр	Халдварын зэрэглэл өндөргүй хог хаягдал	Халдвартай хог хаягдал	Хурц үзүүртэй ирмэгтэй хог хаягдал	Эмгэг хог хаягдал	Эм, химийн бодис, эсэд хоргтой хог хаягдал	Даралтат сав	Цацраг идэвхит хог хаягдал	Хүнд металлын хог хаягдал	Дахин боловсруулах хог хаягдал	Хог хаягдал хүлээлгэн өгссөн хүний гарын үсэг	Хог хаягдал хүлээн авсан хүний нэр гарын үсэг
1	2022.01.05		22	4.0	-	-	-	-	-	-	Бэлэнбид	Түвшингэр
2	2022.04.08		15.0	5.0	-	-	-	-	-	-	Бөртөнбөх	Түвшингэр
3	2022.05.09		15.0	5.0	-	-	-	-	-	-	Бөртөнбөх	Түвшингэр
4	2022.06.23		12.0	4.0	-	-	-	-	-	-	Бөртөнбөх	Түвшингэр
5	2022.07.18		15.0	5.0	-	-	-	-	-	-	Эрван	Түвшингэр
6	2022.08.01		8.5	7.0	-	-	-	-	-	-	Ундруул	Түвшингэр
7	2022.08.15		9.0	4.0	-	-	-	-	-	-	Эрван	Түвшингэр
8	2022.09.09		10.0	6.0	-	-	-	-	-	-	Эрван	Түвшингэр
9	2022.09.18		4.6	-	-	-	-	-	-	-	Ундруул	Түвшингэр
10	2022.10.		11	11								
11	Нийт		111.0	40.0								
12			15	15								
13												
14	2022-01-09 сартай Эмнэлгийн											
15	халдвартай хог хаягдлыг											
16	тайлбартай гэрээний											
17	үх эм устгуулж											
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
31												

Аюултай хог хаягдлын бүртгэл

Ашигласан тос маслыг хүлээлгэн өгсөн акт

Ашигласан тосыг хүлээлгэн өгөх тухай акт

2022.08.09

Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт байрлах Хөшөөтийн уурхайн "МоЭнко" ХХК-ний Баяжуулах үйлдвэр, Засварын газрын ашигласан 52тонн тосыг 0103 НАА улсын дугаартай тээврийн хэрэгсэлтэй ВЭ86060315 регистрийн дугаартай Шар овогтой Энхболдод хүлээлгэн өгөв.

Хүлээлгэн өгсөн:

ХАБЭАБОС-ын орлогч менежир Э.Уянсайхан

Байгаль орчны ажилтан Б. Мөнх-Эрдэнэ.....

Хүлээн авсан:

Иргэн Ш. Энхболд

Авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ: Ашигласан тос маслын хаягдлыг уурхайн засварын цех дээр 20 тоннын багтаамжтай түр хадгалах 2 ёмкост хуримтлуулж хаягдал тос дахин ашигладаг “Мөнх Монгол Трейд” ХХК-д нийлүүлдэг.

Хаягдал тос агуулах сав

Хаягдал тосыг ачуулж буй байдал

ХАВСРАЛТ 4. Хийж гүйцэтгэсэн ажлын акт

1. Үенч сум биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн акт */хужир 1 тонн, өвс 100 пресс/*
2. Үенч сум эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн акт */10 га талбай/*
3. Алтай сум Майхан хар гэх эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн акт */5га талбай/*
4. Алтай сум Хөндийн ам гэх эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн акт */3га талбай/*
5. Үенч сумын ЗДТГ-т самбар хүлээлгэн өгсөн тухай акт/5 ширхэг самбар/
6. Үенч сумын ЗДТГ-т жимсний модны суулгац хүлээлгэн өгсөн тухай акт */200 суулгац/*
7. Үенч сумын Цагаан түнгэ багт Шалын хотгорын булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт
8. Үенч сумын Нарийн гол багт жаргалангийн голын Яргайтын булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт
9. Үенч сумын Нарийн гол багт Байшинт адаг усны булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт
10. Үенч сумын Нарийн гол багт жаргалангийн голын Улиасны булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт
11. Дарви сумын Мөнгөн аяга багт Тунгалагийн усны булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт

1. Үенч сум биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн акт

**ҮЕНЧ СУМЫН НУТАГТ ЗЭРЛЭГ АН АМЬТДАД БИОТЕХНИКИЙН АРГА ХЭМЖЭЭ
АВАХ АЖЛЫГ ХҮЛЭЭЛЦЭХ ТУХАЙ АКТ**

2022.03.15

“МОЭНКО” ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, Нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хороо, газрын нэр:	Ховд аймаг Үенч сумын нутаг дэвсгэрт
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар, регистр:	МоЭнКо ХХК, ААН-ийн ГД: 9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А, 1640А, 4322А, 6525А, 11887А, 11888А, 020229А, 15289А
4	Ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан: овог нэр:	“МоЭнКо” ХХК-ний Байгаль орчны ажилтан: М. Өсөхбаяр
5	Ажлын зорилго:	Зэрлэг ан амьтдад өвс, хужир тавьж өгөх биотехникийн арга хэмжээ авах
6	Ажил гүйцэтгэсэн газрын координат	46°22'02.81" 92°02'55.20"
7	Тоо хэмжээ /ширхэг/	100 пресс өвс, 1 тонн хужир
8	Ажилласан хүний тоо	Үенч 4, МоЭнКо 5
9	Ашигласан техник	Шалаанз, Бекаб

АЖЛЫН ТУХАЙ:

2022.03.15-16нд Ховд аймгийн Үенч сумын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн зэрлэг ан амьтад нутагладаг газруудад Үенч сумын байгаль хамгаалагч Н.Эрхэм, ТХГ нутгийн байгаль хамгаалагч Ж.Ариунбат нарын ахалсан баг бүрэлдэхүүнтэй хамтран зэрлэг ан амьтдад өвс, хужир тавьж өгөх биотехникийн арга хэмжээ авч ажилласан.

Тус ажлын хүрээнд сумын төвөөс 60 км зайд тусгай хамгаалалттай газар нутагт байрлах Дэртэйн эх хөндлөн гэх янгир ямаа нутагладаг, үр төлөө гаргадаг газарт 100 пресс өвс, 1 тонн хужир тавьж өгсөн.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

“МоЭнКо” ХХК ХАБЭАБОС-ын албаны менежер: Б.Эрдэнэбилэг

“МоЭнКо” ХХК Байгаль орчны ажилтан: М.Өсөхбаяр

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд аймгийн Үенч сумын засаг дарга:

Үенч сум Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч: Д.Мөнхдалай

Үенч сум Байгаль хамгаалагч: Н.Эрхэм

Ажлын зураг

2. Үенч сум эвдэрсэн 10 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн акт

АЖИЛ ХҮЛЭЭЛЦЭХ ТУХАЙ АКТ

2022.07.17 "МОЭНКО" ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, Нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хороо, газрын нэр:	Ховд аймаг Үенч сум
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар, регистр:	МоЭнКо ХХК, ААН-ийн ГД: 9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А, 1640А, 4322А, 6525А, 11887А, 11888А, 020229А, 15289А
4	Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн координат:	1. 46°05'87.15"N 92°02'86.24"E 2. 46°05'77.99"N 92°02'90.64"E 3. 46°05'88.27"N 92°03'41.12"E 4. 46°05'96.98"N 92°03'32.00"E
5	Ажлын хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан: овог нэр:	"МоЭнКо" ХХК-ийн Байгаль орчны ажилтан: Б. Мөнх-Очир
6	Зорилго:	2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд орон нутгаас тусгагдсан ажлыг хийж гүйцэтгэх, эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх.
7	Ажлын хэмжээ /га/	10 га
8	Ажилласан хоног	9 хоног
9	Ажилласан техник	Дугуйт ачигч /Ковш/-1 Экскеватор-1 Өөрөө буулгагч /Howo/-1 Автотрайлер-2 Портер-1

ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ТУХАЙ:

Хөшөөтийн уурхай МоЭнКо ХХК-ийн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын хүрээнд Үенч сумын төвд эвдэрсэн 10 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх, эвдэрсэн газрыг тэгшлэх, нөхөн дүүргэх, гадаргууг хэлбэршүүлэх ажлыг шат дараатай хийж гүйцэтгэн сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.
 Нэмэлтээр: Сумын төвийн зам дагуу эвдэрсэн газруудыг засварлах, хөмсөг татах зэрэг ажлуудыг хийсэн.
 Ажлын явцын зургийг хавсаргав.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

"МоЭнКо" ХХК-ийн Байгаль орчны ажилтан: /.....*Б. Мөнх-Очир*...../ Б. Мөнх-Очир

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд аймаг Үенч сумын Засаг дарга:

Үенч сум Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч:

Үенч сумын Байгаль хамгаалагч:

Ажлын явцын зураг

Өмнө

Дараа

3. Алтай сум эвдэрсэн 5 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн акт

**АЛТАЙ СУМЫН МАЙХАН ХАР ГЭХ ГАЗАРТ ГАР АРГААР ОЛБОРЛОЛТОД ӨРТӨН
 ЭВДЭРСЭН 5 ГА ТАЛБАЙД ХИЙГДСЭН ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫГ
 ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ**

2022.08.28 “МОЭНКО” ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, Нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хороо, газрын нэр:	Ховд аймаг Алтай сум
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг; гэрчилгээний дугаар, регистр:	МоЭнКо ХХК, ААН-ийн ГД: 9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А, 1640А, 4322А, 6525А, 11887А, 11888А, 020229А, 15289А
4	Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн координат:	1. 45°44'03.70"N 92°11'47.50"E 2. 45°44'05.01"N 92°11'46.11"E 3. 45°44'08.56"N 92°41'51.39"E 4. 45°44'09.72"N 92°11'59.46"E 5. 45°44'09.62"N 92°12'09.44"E 6. 45°44'07.76"N 92°12'08.86"E
5	Ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан: овог нэр:	“МоЭнКо” ХХК-ийн Байгаль орчны ахлах ажилтан: А. Энх-Амар
6	Зорилго:	2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд БОАЖГ-с ирүүлсэн саналын дагуу гар аргаар олборлолтод өртөн эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх.
7	Ажлын хэмжээ /га/	5 га
8	Ажилласан хоног	4 хоног
9	Ажилласан техник	Дугуйт ачигч /Ковш/-1 Экскеватор-1 Автотрайлер-1 Хөнгөн тэрэг-1

ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ТУХАЙ:

Хөшөөтийн уурхай МоЭнКо ХХК-ийн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын хүрээнд Алтай сумын Майхан хар гэх газарт гар аргаар олборлолтод өртөж эвдэрсэн 5 га талбайд эвдэрсэн газрыг тэгшлэх, техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийж гүйцэтгэн сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн. Ажлын явцын зургийг хавсаргав.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:
 “МоЭнКо” ХХК-ий Байгаль орчны ахлах ажилтан: _____ / А. Энх-Амар

ХҮЛЭЭН АВСАН:
 Ховд аймаг Алтай сумын Засаг дарга: _____ / Х. Түмэндэлгэр

Алтай сумын Байгаль хамгаалагч: _____ / Б. Мөнхцэцэг

Ажлын явцын зураг

Өмнө

Дараа

4. Алтай сум эвдэрсэн 3 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн акт

**АЛТАЙ СУМЫН ХӨНДИЙН АМ ГЭХ ГАЗАРТ ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ ХИЙСЭН
АЖЛЫГ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ**

2022.08.28 “МОЭНКО” ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Бийршил Аймаг, Нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хороо, газрын нэр:	Ховд аймаг Алтай сум
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар, регистр:	МоЭнКо ХХК. ААН-ийн ГД: 9019023025 РД-5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А, 1640А, 4322А, 6525А, 11887А, 11888А, 020229А, 15289А
4	Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн координат:	1. 2. 45°44'03.70"N 92°11'47.50"E 45°44'05.01"N 92°11'46.11"E
5	Ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан: овог нэр:	“МоЭнКо” ХХК-ийн Байгаль орчны ахлах ажилтан: А. Энх-Амар
6	Зорилго:	2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд БОАЖГ-с ирүүлсэн саналын дагуу гар аргаар олборлолтод өртөн эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх.
7	Ажлын хэмжээ /га/	3 га
8	Ажилласан хоног	5 хоног
9	Ажилласан техник	Дугуйт ачигч /Ковш/-1 Автомобиль-1 Хөнгөн тэрэг-1

ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ТУХАЙ:

Хөшөөтийн уурхай МоЭнКо ХХК-ийн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын хүрээнд Алтай сумын Хөндийн ам гэх газарт гар аргаар алт олборлолтод өртөж эвдэрсэн 3 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийж гүйцэтгэн сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн. Ажлын явцын зургийг хавсаргав.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:
“МоЭнКо” ХХК-ийн Байгаль орчны ахлах ажилтан: /..... / А. Энх-Амар

ХҮЛЭЭН АВСАН:
Ховд аймаг Алтай сумын Засаг дарга: /..... / Х. Түмэндэлгэр

Алтай сумын Байгаль хамгаалагч: /..... / Б. Мөнхцэцэг

Ажлын явцын зураг

Өмнө

Дараа

5. Үенч сумын ЗДТГ-т 5 ширхэг самбар хүлээлгэн өгсөн тухай акт

**ХОВД АЙМГИЙН ҮЕНЧ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАРТ САМБАР
ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН АКТ**

2022.10.03

“МОЭНКО” ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, Нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хороо, газрын нэр:	Ховд аймаг Үенч сум Хөх үзүүр баг
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар, регистр:	МоЭнКо ХХК, ААН-ийн ГД: 9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А, 1640А, 4322А, 6525А, 11887А, 11888А, 020229А, 15289А
4	Ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан: овог нэр:	“МоЭнКо” ХХК-ийн Байгаль орчны ахлах ажилтан: А. Энх-Амар
5	Зорилго:	Хөшөөт уурхайн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежмент төлөвлөгөө, Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд Үенч сумаас ирсэн саналыг хэрэгжүүлэх.
6	Тоо хэмжээ	3х2 метрийн харьцаатай 5 ширхэг самбар

АЖЛЫН ТУХАЙ:

Хөшөөт уурхайн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежмент төлөвлөгөө, Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд Үенч сумаас ирсэн саналыг хэрэгжүүлж Үенч сумын ЗДТГ-т 3х2м-ын харьцаатай 2 хөлтэй фосфортдог материалтай 5 самбар хүлээлгэн өгсөн.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчны ахлах ажилтан: /..... А. Энх-Амар

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд Үенч сумын засаг дарга:

Үенч сумын /Байгаль орчны улсын байцаагч/

Үенч сумын /Байгаль хамгаалагч/

/..... Э. Уртнасан
/..... Д. Мөнхдалай
/..... Н. Эрхэм

Хавсралт

6. Үенч сумын ЗДТГ-т 200 ширхэг жимсний модны суулгац хүлээлгэн өгсөн тухай акт

**ҮЕНЧ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАРТ 200 ШИРХЭГ ЖИМСНИЙ
МОДНЫ СУУЛГАЦ ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГӨХ АКТ**

2022 10.03

“МОЭНКО” ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, нийслэл ,сум, дүүрэг, баг ,хороо, газрын нэр:	Ховд аймаг Үенч сум, Хөх үзүүр баг
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар регистер:	МоЭнКо ХХК ААН-ийн ГД:9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А 1640А 4322А 6525А 11887А 11888А 020229А 15289А
4	Талбайн координат	
5	Жимсний модны суулгац хүлээлгэн өгөх албан тушаалтан. Овог нэр:	МоЭнКо ххк-ний Байгаль орчны ахлах ажилтан А. Энх-Амар
6	Зорилго	Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “ТЭРБУМ МОД” үндэсний хөдөлгөөн, МоЭнКо ХХК-ийн хэрэгжүүлэх нэг сая мод хөтөлбөрийн хүрээнд, 2022 оны байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын саналыг хэрэгжүүлэх.
7	Тоо хэмжээ, төрөл	200 ш (Бэсрэг алим-100ш , Слив-100ш)

МОДНЫ СУУЛГАЦ ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН АЖЛЫН ТУХАЙ:

Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “ТЭРБУМ МОД” үндэсний хөдөлгөөн, МоЭнКо ХХК-ийн хэрэгжүүлэх нэг сая мод хөтөлбөрийн хүрээнд, 2022 оны байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын саналыг хэрэгжүүлэх зорилгоор 200 ширхэг (Бэсрэг алим-100ш , Слив-100ш) модны суулгацыг сумын ЗДТГ-т хүлээлгэн өгсөн.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчны ахлах ажилтан: А. Энх-Амар

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд Үенч сумын засаг дарга: Э. Уртнасан

Үенч сумын /Байгаль орчны улсын байцаагч/ Д. Мөнхдалай

Үенч сумын /Байгаль хамгаалагч/ Н. Эрхэм

Хавсралт

7. Үенч сумын Цагаан түнгэ багт Шалын хотгорын булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт

ҮЕНЧ СУМЫН ЦАГААН ТҮНГЭ БАГТ ШАЛЫН ХОТГОРЫН БУЛГИЙН ЭХИЙГ ХАШИЖ ХАМГААЛАХ
 АЖЛЫГ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ

2022.05.18

"МОЭНКО" ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, нийслэл ,сум, дүүрэг, баг ,хороо, газрын нэр:	Ховд Үенч Цагаан түнгэ баг
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар регистер:	МоЭнКо ХХК ААН-ийн ГД:9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын түсгэй зөвшөөрөл	1414А 1640А 4322А 6525А 11887А 11888А 020229А 15289А
4	Талбайн координат	
5	Хашаа татах хаалга хийх ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан : Овог нэр:	МоЭнКо ххк-ний Байгаль орчны ажилтан А. Энх-Амар
6	Зорилго	Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд Үенч сумын Шалын хотгорын булгийн эхийг хамгаалах
7	Ажилласан хоног	1
8	Ажилласан хүний тоо	4
9	Ажилласан материал/ төрөл /	Шон,тор,өргөст тор

НӨХӨН СЭРГЭЭХ АЖЛЫН ТУХАЙ

МоЭнКо ХХК-ийн Хөшөөтийн уурхайн, Гаалийн хяналтын бүсийн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын хүрээнд Үенч сумын Шалын хотгорын булгийн эхийг хашиж хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн.Сүм орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.

Цаашид Шалын хотгорын булгийг эхийг хашиж хамгаалсан торны бүрэн бүтэн байдлыг Үенч сүм хариуцна.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчин хариуцсан ажилтан: А. Энх-Амар

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд Үенч сумын засаг дарга:

Үенч сумын /Байгаль орчны улсын байцаагч/ Э. Уртнасан

Үенч сумын /Байгаль хамгаалагч/ Д. Мөнхдалай
 Н. Эрхэм

Зураг 04

/ Үенч сумын Шалын хотгорын булгийн эхийг хашиж хамгаалах ажил/

8. Үенч сумын Нарийн гол багт жаргалангийн голын Яргайтын булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт

ҮЕНЧ СУМЫН НАРИЙН ГОЛ БАГТ ЖАРГАЛАНГИЙН ГОЛЫН ЯРГАЙТЫН БУЛГИЙН ЭХИЙГ ХАШИЖ
ХАМГААЛАХ АЖЛЫГ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ

2022.05.18

"МОЭНКО" ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, нийслэл ,сүм, дүүрэг, баг ,хороо, газрын нэр:	Ховд Үенч Нарийн гол баг
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар регистер:	МоЭнКо ХХК ААН-ийн ГД:9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А 1640А 4322А 6525А 11887А 11888А 020229А 15289А
4	Талбайн координат	
5	Хашаа татах хаалга хийх ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан : Овог нэр:	МоЭнКо ххк-ний Байгаль орчны ажилтан А. Энх-Амар
6	Зорилго	Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд Үенч сумын Нарийн гол багт Жаргалангийн голын Яргайтын булгийн эхийг хамгаалах
7	Ажилласан хоног	1
8	Ажилласан хүний тоо	4
9	Ажилласан материал/ төрөл /	Шон,тор,өргөст тор

НӨХӨН СЭРГЭЭХ АЖЛЫН ТУХАЙ

МоЭнКо ХХК-ийн Хөшөөтийн үүрхэйн, Гаалийн хяналтын бүсийн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын хүрээнд Үенч сумын Нарийн гол багт Жаргалангийн голын Яргайтын булгийн эхийг хашиж хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн. Сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.

Цаашид Жаргалангийн голын Яргайтын булгийг эхийг хашиж хамгаалсан торны бүрэн бүтэн байдлыг Үенч сум хариуцна.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчин хариуцсан ажилтан:

..... А. Энх-Амар

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд Үенч сумын засаг дарга:

..... Э.Уртнасан

Үенч сумын /Байгаль орчны улсын байцаагч/

..... Д.Мөнхдалай

Үенч сумын /Байгаль хамгаалагч/

..... Н. Эрхэм

/ Үенч сумын Жаргалангийн голын Яргайтын бүлгийн эхийг хашиж хамгаалах ажил/

9. Үенч сумын Нарийн гол багт Байшинт адаг усны булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт

ҮЕНЧ СУМЫН НАРИЙН ГОЛ БАГТ БАЙШИНТ АДАГ УСНЫ БУЛГИЙН ЭХИЙГ ХАШИЖ ХАМГААЛАХ
 АЖЛЫГ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ

2022. 05.18

"МОЭНКО" ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, нийслэл ,сүм, дүүрэг, баг ,хороо, газрын нэр:	Ховд Үенч Нарийн гол баг
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар регистер:	МоЭнКо ХХК ААН-ийн ГД:9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А 1640А 4322А 6525А 11887А 11888А 020229А 15289А
4	Талбайн координат	
5	Хашаа татах ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан : Овог нэр:	МоЭнКо ххк-ний Байгаль орчны ажилтан А. Энх-Амар
6	Зорилго	Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд Үенч сумын Нарийн гол багт Байшинт адаг усны булгийн эхийг хамгаалах
7	Ажилласан хоног	1
8	Ажилласан хүний тоо	4
9	Ажилласан материал/ төрөл /	Шон,тор,өргөст тор

НӨХӨН СЭРГЭЭХ АЖЛЫН ТУХАЙ

МоЭнКо ХХК-ийн Хөшөөтийн уурхайн, Гаалийн хяналтын бүсийн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын хүрээнд Үенч сумын Нарийн гол багт Байшинт адаг усны булгийн эхийг хашиж хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн. Сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.

Цаашид Байшинт адаг усны булгийг эхийг хашиж хамгаалсан торны бүрэн бүтэн байдлыг Үенч сум хариуцна.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчин хариуцсан ажилтан: /..... А. Энх-Амар

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд Үенч сумын засаг дарга:

Үенч сумын /Байгаль орчны улсын байцаагч/ /..... Э.Уртнасан

Үенч сумын /Байгаль хамгаалагч/ /..... Д. Мөнхдалай

/..... Н. Эрхэм

/ Үенч сумын Нарийн гол багт Байшинт адаг усны бүлгийн эхийг хашиж хамгаалах ажил/

10. Үенч сумын Нарийн гол багт жаргалангийн голын Улиасны булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт

ҮЕНЧ СУМЫН НАРИЙН ГОЛ БАГТ ЖАРГАЛАНГИЙН ГОЛЫН УЛИАСНЫ БУЛГИЙН ЭХИЙГ ХАШИЖ
 ХАМГААЛАХ АЖЛЫГ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ

2022 05,18

"МОЭНКО" ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, нийслэл ,сүм, дүүрэг, баг ,хороо, газрын нэр:	Ховд Үенч Нарийн гол баг
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар регистер:	МоЭнКо ХХК ААН-ийн ГД:9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	1414А 1640А 4322А 6525А 11887А 11888А 020229А 15289А
4	Талбайн координат	
5	Хашаа татах ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан : Огноо нэр:	МоЭнКо ххк-ний Байгаль орчны ажилтан А. Энх-Амар
6	Зорилго	Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд Үенч сумын Нарийн гол багт Жаргалангийн голын Улиасны булгийн эхийг хамгаалах
7	Ажилласан хоног	1
8	Ажилласан хүний тоо	4
9	Ажилласан материал/ төрөл /	Шон,тор,өргөст тор

НӨХӨН СЭРГЭЭХ АЖЛЫН ТУХАЙ

МоЭнКо ХХК-ийн Хөшөөтийн уурхайн, Гаалийн хяналтын бүсийн 2022 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын хүрээнд Үенч сумын Нарийн гол багт Жаргалангийн голын Улиасны булгийн эхийг хашиж хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн. Сүм орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.

Цаашид Жаргалангийн голын Улиасны булгийн эхийг хашиж хамгаалсан торны бүрэн бүтэн байдлыг Үенч сум хариуцна.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчин хариуцсан ажилтан: /..... А. Энх-Амар

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд Үенч сумын засаг дарга:

Үенч сумын /Байгаль орчны улсын байцаагч/ Д. Мөнхдалай

Үенч сумын /Байгаль хамгаалагч/ Н. Эрхэм

/ Үенч сүм Жаргалангийн голын Улиасны булгийн эхийг хашиж хамгаалах ажил/

11. Дарви сумын Мөнгөн аяга багт Тунгалагийн усны булгийн эхийг хашиж, хамгаалах ажлыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт

ХОВД АЙМГИЙН ДАРВИ СУМЫН МӨНГӨН АЯГА БАГИЙН ТУНГАЛГИЙН УСЫГ ХАШИЖ
 ХАМГААЛАХ АЖЛЫГ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ

2022. 06.10

“МОЭНКО” ХХК

№	Асуулт	Хариулт
1	Байршил Аймаг, нийслэл ,сум, дүүрэг, баг ,хороо, газрын нэр:	Ховд аймаг Дарви сум Мөнгөн аяга баг
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр хаяг: гэрчилгээний дугаар регистер:	МоЭнКо ХХК ААН-ийн ГД:9019023025 РД:5141583
3	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	MV-001414A, MV-001640A, MV-006525A, MV-004322A, MV-01187A, MV-020299A, MV-11888A, MV-015289A
4	Талбайн координат	47°19'14.32"N 93°29'0.53"E 47°19'12.86"N 93°29'4.26"E
5	Хашаа татах хаалга ажилгүйдлийг ажлыг хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан : Овог нэр:	МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчны ажилтан А. Энх-Амар Б.Мөнх-Эрдэнэ
6	Зорилго	2022 оны Хөшөөтийн уурхайн Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд Ховд аймгийн Дарви сумын Мөнгөн аяга багийн Тунгалгийн усыг хашиж хамгаалах
7	Ажилласан хоног	2
8	Ажилласан хүний тоо	15
9	Ашиглагдсан материал/ төрөл /	200м тор 60ш шон 200м төмөр утас

НӨХӨН СЭРГЭЭХ АЖЛЫН ТУХАЙ

МоЭнКо ХХК-ийн 2022 оны Хөшөөтийн уурхайн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд Ховд аймгийн Дарви сумын Мөнгөн аяга багийн Тунгалгийн усыг хашиж хамгаалан орон нутагт хүлээлгэн өглөө.

Цаашид Дарви сумын Мөнгөн аяга багийн Тунгалгийн усыг хашиж хамгаалсан торны бүрэн бүтэн байдлыг Дарви сум хариуцна .

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчны ажилтан:

МоЭнКо ХХК-ийн Байгаль орчны ажилтан:

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Ховд аймгийн Дарви сумын засаг дарга:

Дарви сумын Мөнгөн аяга багийн засаг дарга:

1. *[Signature]* А. Энх-Амар
 2. *[Signature]* Б.Мөнх-Эрдэнэ
 3. *[Signature]* О. Ганцоож
 4. *[Signature]* Б.Баг-Эрдэнэ

Зураг 1

Зураг 2

Мөнгөн аяга багийн Тунгалгийн усыг хэшиж хамгаалсан байдал.

**ХАВСРАЛТ 5. Хуваарьт болон хуваарьт бус аудитын
дүгнэлт, зөвлөмжийн дагуу хэрэгжүүлсэн арга
ХЭМЖЭЭНИЙ ТАЙЛАН**

MONGOLIA ENERGY CORPORATION

М о Э н К о Х Х К

ХОВД АЙМГИЙН ДАРВИ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “МОЭНКО” ХХК-ИЙН ХӨШӨӨТИЙН НҮҮРСНИЙ ОРДЫГ АШИГЛАХ ТӨСӨЛ 2021 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТЫН ҮЛ НИЙЦЛИЙН ТАЙЛАН

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР: (MV-001414A, MV-001640A, MV-006525A, MV-004322A, MV-011887A, MV-020299A, MV-011888A, MV-015289A)

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 5141583

2022 он

ДҮГНЭЛТ

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайг ил аргаар ашиглах төсөл, Гаалийн хяналтын бүсийн байгаль орчны багц хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн түвшин нь нийцэл 199 үл нийцэл 34 буюу 85.4%-тай үнэлэгдсэн байна.

Аудитын мэргэжлийн тусгай зөвшөөрөлтэй “ЭБГ Консалтинг” ХХК нь 2020 онд Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн Байгаль орчны аудитын ажлыг гүйцэтгэсэн тайлангаар 34 үл нийцэлтэй байна гэсэн дүгнэлт гарснаар 2021, 2022 онд 13 үл нийцэлийг Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлж ажилласан. 2022 онд мөн Аудитын “ЭБГ Консалтинг” ХХК-аар Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн Байгаль орчны аудитын ажлыг гүйцэтгүүлж байна.

13 үл нийцлийг чиглэл тус бүрээр хүснэгтэд үзүүллээ.

№	Байгаль орчны бүрэлдэхүүн	Үнэлэмж	
		Үл нийцэл	2021, 2022 онд хэрэгжүүлсэн нийцэл
1	Удирдлага зохион байгуулалт	2	2
2	Газар ашиглалт ба хөрсөн бүрхэвч	3	3
3	Агаарын чанар	4	1
4	Ус ашиглалт	4	1
5	Нөхөн сэргээлт чиглэлээр	3	1
6	Биологийн олон янз байдал дүйцүүлэн хамгаалал	5	1
7	Хог хаягдал	12	3
8	Химийн бодисын ашиглалт	1	1
НИЙТ		34	13

**ХАВСРАЛТ 6. БОХ-3 маягт. Уул уурхайн олборлолтын
улмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийн жилийн
МЭДЭЭ**

Маяг БОХ-3

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨГӨӨН ХӨГЖИЛ,
АЛЛАЛ ЖУУРЧЛАЛЫН ЯАМ**

Төрийн статистикийн алганы сөрөг эхээр өөрөөр байгаа, өрнө, нэгдсэн аллага, нутаг, нутагчлалын сөрөгтэй 20... гана ... р сөрөг ...-ны төрийн ... р тусламж байгаа.

**УУЛ УУРХАЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ УЛМААС ЭВДЭРСЭН ГАЗРЫН НӨХВН СЭРГЭЭЛТ,
УС, ХИМИЙН БОДИСЫН АШИГЛАЛТ, ҮҮСЭН ХОГ ХАЯГДЛЫН 2021 ОНЫ ЖИЛИЙН МЭДЭЭ**

1. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хаяг

Регистрийн дугаар	5	1	4	1	5	8	3
Аж ахуйн нөхц, байгууллагын нэр	Мо Эн Ко ХХК						
Байршил		Нэр		Код			
Аймаг, нийслэл	Ховд						
Сум, дүүрэг	Дарвин						
Баг, хороо	Мөрөн						
Гудамж, хороолол							
Байр, байшин							
Хашаа, хаалганы дугаар							
Утас	70110563						
Факс							
Цахим шуудан							
Цахим хуудас	http://						

2. Ерөнхий мэдээлэл

Ашигт малтмалын төрөл				Чулуун нүүрс
Тусгай зөвшөөрлийн дугаар				1414А, 1640А, 4322А, 6525А, 11387А, 15239А, 20299А, 11388А
Тусгай зөвшөөрлийн талбай, га	1	8	8	8
Уулын адалбар газрын хэмжээ, га	1	0	0	0
Ашиглалт эхэлсэн он	2	0	1	0
Ашиглалтын төрөл	Ил			
Баяжуулах технологийн төрөл	Хуурай			
БОНБНГ хийсэн байгууллага	"Олт Оус" ХХК			
БОНБНГ хийсэн он	2	0	2	1

3. Уул уурхайн ашиглалт, нөхөн сэргээлт

Түүшлэл	Хэмжих нэгж	Мөрийн дугаар	Гүйцэтгэл
А	Б	В	Г
3.1. Ашигласан талбай			
Ашиглалт эхэлсэн үеэс, өссөн дүнгээр	Ашигласан талбай	талбай	100.45
	Хаягдал чулуулгийн талбай	га	50,383.734
	Овоолго	мян.мб	-
	Хөрсний овооло	га	178.98
		м	100
		га	10.13
Ашиглалт хийсэн талбайг онд	Ашигласан талбай	талбай	10,101.399
	Хаягдал чулуулгийн талбай	га	-
	Овоолго	мян.мб	-
	Хөрсний овооло	га	21.85
		м	90
		га	-
3.2. Техникийн нөхөн сэргээлт			

Activate Windows
 Go to Settings to activate Windows.

БОНБУ-д заасан техникийн нөхөн сэргээлт хийх нийт талбайн хэмжээ	талбай	га	13	
	сэргээлт хийсэн	мян.мб	14	
Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай, өссөн дүнгээр	талбай	га	15	
	сэргээлт хийсэн	мян.мб	16	
Тайлан тугацаанд ашигласан талбай	Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн	га	17	
	Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн	га	18	
	Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн	га	19	
	сэргээлт хийсэн	мян.мб	20	
3.3. Биологийн нөхөн сэргээлт				
БОНБУ-д заасан биологийн нөхөн сэргээлт хийлгэх нийт талбайн хэмжээ		га	21	
Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай, өссөн дүнгээр		га	22	
Тайлан тугацаанд ашигласан талбай	Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай	га	23	
	Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай	га	24	
	Нөхөн сэргээлт хийсэн талбай	га	25	
3.4. Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөгжлөлтөөр зааснаас гадна хэрэгжүүлсэн				
	Дүйцүүлэн хамгаалсан газар	га	26	
3.5. Байршуулсан нөхөн сэргээлтийн баталгааны				
	Олборлолт эхэлсэн үеэс, өссөн дүнгээр	сая.төг	27	
3.6. Тайланг онд байгаль орчныг хамгаалахад зарцуулсан хөрөнгө				
	Тайланг тугацаанд	сая.төг	28	229,598.00
	Байгаль хамгаалах зардал	сая.төг	29	652,797.27
	Техникийн нөхөн сэргээлтийн зардал	сая.төг	30	
	Биологийн нөхөн сэргээлтийн зардал	сая.төг	31	48,215.90

Activate Windows
 Go to Settings to activate Windows.

4. Уул уурхайн дагалдах дэд бүтцийн нөлөөнд эвдэрсэн газар, нөхөн сэргээлт

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Мөрийн дугаар	Гүйцэтгэл
A	Б	В	Г
Хөрс хуулалт хийсэн, эвдэрсэн газрын нийт хэмжээ (мд31 мд38)	га	1	304.35
Зам, шугам сүлжээний газар	га	32	17.6
Цахилгаан шугам сүлжээ, өндөр хүчдэл	га	33	
Төрийн хамгаалалт, далан	га	34	
Хог хаягдлын далан	га	35	0.83
Барилга, байгуулалт	га	36	13.13
Шатахуун түлээлүүр	га	37	0.53
Нөмөлт нөөц ийн хамгуулаар эвдэрсэн газрын хэмжээ	га	38	
Бусад	га	39	
Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай	га	40	
Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай	га	41	
Нөхөн сэргээлтэд зарцуулсан зардал	аят төг	42	

5. Ус, химийн бодисын ашиглалт

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Мөрийн дугаар	Гүйцэтгэл
A	Б	В	Г
Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулсан эсэх, ямар байгууллагаар хэдэн онд	0	42	БСАХК усны нөөцийн өвчлөл 2013 он 10 сарын 15 ны 05 дугаартай тогтоолоор. Хөшөөтийн хөндийн газар дотор усны ашиглах боломжит нөөцийн таллан
Ус ашиглах эх үүсвэр	-	43	Газар доорхи ус, well-2 дугаартай ашиглалтын худаг
Ашигласан усны хэмжээ	м ³ /с	44	111,857.86
Дахин ашиглах усны хэмжээ	мян.м ³	45	13,243.86
Усны нөөцийн хэмжээ, /Б, С зэргээр/	м ³	46	Үйлдвэрлэлийн С зэргээр 16.5 л/с бууд 1598.4 м ³ /онго
Усны дүгнэлтийн огтоо, дугаар	-	47	2021 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдрийн №1/261 тоот дүгнэлт
Ашиглалтанд өртөн ойн бүрхэвчийн талбайн хэмжээ	га	48	
Химийн хорт, акултай бодисын зарцуулалт	-	49	16- нэр төрөл
Зөвшөөрөгдсөн хэмжээ	кг	50	
Ашигласан хэмжээ	кг	51	1994 литр, 127.4 кг

6. Үүссэн хог хаягдал

Агуу хатуу хог хаягдал	кг	52	9.668
Агуу шингэн хог хаягдал	мян.м ³	53	
Агуу бохир ус	тонн	54	784
Үйлдвэрийн хатуу хог хаягдал	кг	55	
Үйлдвэрийн шингэн хог хаягдал	мян.м ³	56	
Үйлдвэрийн бохир ус	мян.м ³	57	
Дахин ашигласан хатуу хог хаягдал	кг	58	3,840
Асуулын хог хаягдал	кг	59	72.5

ТАМГА Захирал/ Эзэн /
 Нягтлан бодогч /

2021 . . оны . . -р сарын . . -ны өдөр

Activate Windows
 Go to Settings to activate Windows.

ХАВСРАЛТ 7. Хайгуулын ажил, ТЭЗҮ-г хүлээн авсан тушаал, тэмдэглэл

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2016 оны 11 сарын 29 өдөр

Дугаар Т/Н

Улаанбаатар хот

Техник-эдийн засгийн үндэслэл
хүлээн авах тухай

Засгийн газрын Агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, "Ашигт малтмалын тухай хууль"-ийн 48 дугаар зүйлийн 48.4 дэх хэсэг, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2016 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн хуралдааны т/16-15-05 тоот дүгнэлтийг үндэслэн ТУШААХ нь:

Нэг. Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших "МоЭнКо" ХХК-ийн Хөшөөтийн нүүрсний ордын баяжуулах үйлдвэрийн техник-эдийн засгийн үндэслэл /тодотгол/-ийг хүлээн авсанд тооцсугай.

Хоёр. Техник-эдийн засгийн үндэслэлийн дагуу уулын ажил явуулах зөвшөөрөл олгох, хяналт тавьж ажиллахыг Уул уурхайн үйлдвэрлэл, технологийн хэлтэс (Д.Хангай)-т даалгасугай.

Гурав. Техник-эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан үйлдвэрийн хүчин чадал, техник, тоног төхөөрөмж, технологи, эдийн засгийн тооцоог өөрчлөх тохиолдолд уг техник-эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэж байхыг Уул уурхайн үйлдвэрлэл, технологийн хэлтэс (Д.Хангай)-т даалгасугай.

Дөрөв. Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших "МоЭнКо" ХХК-ийн Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордын баяжуулах үйлдвэрийн техник-эдийн засгийн үндэслэл, бичвэр, дискийн хамт ЭБМЗ-ийн хурагдааны тэмдэглэл, дүгнэлт, тушаалыг хүлээн авсан өдрөөс хойш ажлын 5 өдөрт багтаан Геологи мэдээллийн төв архивт хүлээлгэн өгөхийг "МоЭнКо" ХХК (Ж.Оюунчимэг)-д даалгасугай.

ДАРГА Б. БААТАРЦОГТ

10 0486

**УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ
АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗАР ТОСНЫ ГАЗАР
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮГНЭЛТ**

2016 оны 10 дугаар
сарын 25-ны өдөр

Дугаар т/16-15-05

Улаанбаатар хот

Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших Хөшөөтийн нүүрсний ордын баяжуулах үйлдвэрийн техник-эдийн засгийн үндэслэл /тодотгол/-ийг хэлэлцсэн тухай

"МоЭнКо" ХХК-ийн захиалгаар Геологи уул уурхайн зураг төсөл, судалгааны "Гложөкс" ХХК-ийн төслийн багийн боловсруулсан Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших Хөшөөтийн нүүрсний ордын баяжуулах үйлдвэрийн техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол, зөвлөсөн Монгол улсын зөвлөх инженер Ц.Цэгмэд, Монгол Улсын Зөвлөх инженер Д.Эрдэнэчимэг шинжээчийн дүгнэлтийг авч хэлэлцээд Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөс дараах ДҮГНЭЛТ-ийг гаргаж байна.

1. Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших Хөшөөтийн нүүрсний ордын баяжуулах үйлдвэрийн техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол (ТЭЗҮ) нь ордын товч танилцуулга, ордын геологи ил уурхай, нүүрсний шинж чанар, нүүрсний баяжигдах шинж чанарын судалгаа, нүүрс баяжуулах технологи, дэд бүтэц хүний нөөц, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, байгаль орчин, зах зээлийн судалгаа, эдийн засгийн тооцоо гэсэн үндсэн 163 хуудас тайлбар бичиг бүхий 11 бүлэг, 11 ширхэг хавсралт материал, 5 ширхэг хавсралт зургуудаас бүрдэж байна.
2. Эрдэс Баялгийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн 2015 оны 11 дугаар сарын 13-ны өдрийн хуралдааны ХХ-11-05/01, ХХ-11-05/02, ХХ-11-05/03, ХХ-11-05/04, ХХ-11-05/05, ХХ-11-05/06, ХХ-11-05/07, ХХ-03-08/01, ХХ-03-08/02 дүгнэлтүүдийг үндэслэн Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших Хөшөөтийн нүүрсний ордод 2007, 2008-2014 онуудад гүйцэтгэсэн нарийвчилсан хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан (ордын нөөц 2015 оны 01 дүгээр сарын 01-ний байдлаар) дахь "Хөшөөт" нэртэй MV-1414, MV-1640, MV-6525, MV-4322, MV-11887, MV-11888, MV-15289, MV-020299 тоот тусгай зөвшөөрлүүдийн талбайд хамаарагдах бодитой болон боломжтой (B+C) зэргээр нүүрсний нөөцийг 120,205.36 мян.тн-оор зохиогчийн хувилбараар хүлээн авсан байна.
3. "МоЭнКо" ХХК-ийн захиалгаар "Ай Эм Кэй" ХХК нь Хөшөөтийн нүүрсний ордын хуурай баяжуулах үйлдвэрийн техник, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулж, Эрдэс Баялгийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн хуралдаанаар батлуулан 2013 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдөр Эрдэс Баялгийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн дүгнэлт гарсан байна. Төслийг хэрэгжүүлэгч "МоЭнКо" ХХК нь Хөшөөт нүүрс хуурай баяжуулах үйлдвэрийг 2014 оны 12 дугаар сарын 01-ны өдрөөс ажиллуулж эхэлсэн ба улмаар ордын С, В давхаргаас нүүрсний олборлолтыг хийж нүүрсээ борлуулж байна.
4. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь Хөшөөтийн ордод 2007, 2008-2014 онуудад нарийвчилсан хайгуулын ажлыг гүйцэтгэж Хөшөөтийн ордын нөөцийн тайланг

боловсруулж 2015 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдөр Эрдэс Баялгийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж нөөцийг шинэчлэн бүртгүүлсэн байна. Иймд ордын шинэ нөөцөд тулгуурлан техник, эдийн засгийн үндэслэлийг (ТЭЗҮ) дахин тодотгох шаардлагатай болсон юм.

5. Хөшөөтийн ордод эдийн засгийн үр ашигтай бодитой В зэргээр 87.9 сая.тн нүүрс, боломжтой С зэргээр 32.2 сая.тн нүүрс, (В+С) зэргээр нийтдээ 120.2 сая.тн нүүрс нарийвчилсан хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлангаар улсын нөөцөд бүртгүүлсэн. Хөшөөтийн ордод шинээр батлуулсан нөөцөд тулгуурлан ил уурхайн хэсгийн техник, эдийн үндэслэлийн тодотголыг Уул уурхайн хүрээлэнгийн төслийн багийнхан Micro Mine программ ашиглаж төлөвлөлтийг гаргасан. Төсөлд үйлдвэрлэлийн нөөцийг бодохдоо ил уурхайн хил хязгаар доторх геологийн нөөц 84.58 сая тн -оос технологийн болон ашиглалтын хаягдлыг 10.6%, чулуулгийн бохирдлыг 10.3%-иар тооцож, магадласан үйлдвэрийн (В) зэрэглэлийн нөөц 84.36 сая тн нүүрс олборлохоор төлөвлөсөн байна. Хөшөөтийн нүүрсний уурхайг ашиглалтын 25 жилийн хугацаанд 237.5 сая. м³ хөрс хуулалтыг хийж, 22.6 сая.тн Ч2 буюу эрчим хүчний нүүрс, 18.9 сая.тн Ч3 маркийн нүүрс, 42.9 сая.тн Ч4 маркийн нүүрсийг олборлох ба хөрс хуулалтын дундаж коэффициент 2.81 м³/тн байна.

6. Ил уурхайд уламжлалт өрөмдлөг тэсэлгээ, ухааж ачих болон тээвэрлэх гэсэн үндсэн процессууд хэрэгжинэ. Ил уурхайд Atlas Copco үйлдвэрийн DM 45Hr маркийн өрмийн машин, хөрс тээвэрт Liebherr R954C маркийн экскаватор, "Caterpillar" CaT 772 маркийн автосамосвал, мөн ашиглалтын 2-р хэсгээс эхлэн нэмж Liebherr R9100 маркийн экскаватортай хослон "Caterpillar" CaT 777G маркийн автосамосвал, нүүрсний тээвэрт Liebherr R954C маркийн экскаватортай хослон "Caterpillar" CaT 772 маркийн автосамосвал, хөрсний овоолгод асгац түрэх, мөргөцөгт тэсэлгээгээр үүсэх нурлын хормой шуух ажилд АНУ-ын CAT D9T маркийн бульдозер зэрэг тоног төхөөрөмжүүдийг ашиглана.

7. Хөшөөтийн ордын нүүрсний баяжигдах шинж чанарын судалгаа, технологийн туршилт шинжилгээг БНХАУ-ын Нүүрсний Геологийн ерөнхий газрын төв лабораторид гүйцэтгүүлсэн бөгөөд 2012 онд үйлдвэрлэлийн урьдчилсан зураг төслийг БНХАУ-ын Шин Ян зураг төслийн судалгааны төвд хийлгүүлсэн байдаг. Нүүрс хуурай аргаар баяжуулах үйлдвэр нь 2014 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрөөс ажлаж эхэлсэн бөгөөд 2014-2015 онуудад тус үйлдвэрт суурилагдсан тоног төхөөрөмж болон үйлдвэрийн дэргэдэх лабораторидоо хагас үйлдвэрлэлийн туршилтын ажлыг дахин гүйцэтгэж үр дүнгийн тайланг бичсэн байна.

8. Нүүрсэнд хийсэн технологийн туршилтын үр дүнд түүхий нүүрсний чийглэгийн хэмжээ дунджаар 1.73%, дэгдэмхий бодисын хэмжээ дунджаар 20.4%, үнслэг дунджаар 30.3%, хүхрийн агуулга дунджаар 0.43%, G индекс дунджаар 66.5, илчлэгийн хэмжээ дунджаар 8428 кг/ккал байна. Хуурай баяжуулах үйлдвэрээс гарсан коксжих нүүрсний чийглэгийн хэмжээ дунджаар 2.06%, дэгдэмхий бодисын хэмжээ дунджаар 19.7%, үнслэг дунджаар 20.15%, хүхрийн агуулга дунджаар 0.43%, G индекс дунджаар 68.9, илчлэгийн хэмжээ дунджаар 6994 кг/ккал байна.

9. Нүүрс баяжуулах үйлдвэр нь ашиглалтын 1-15 дугаар жилүүдэд жилд дунджаар 2.8 сая.тн, ашиглалтын 16-25 дугаар жилүүдэд жилд дунджаар 2.5 сая.тн хүчин чадалтайгаар ажиллахаар байна. Үйлдвэр нь төсөл хэрэгжих 25 жилийн хугацаанд 61,767,000.00 тн түүхийн нүүрсийг хуурай аргаар баяжуулж 47,560,590.49 тн

G=20-65, G>65 дээш өсөх шинж чанартай ЧЗ болон Ч4 маркийн коксжих нүүрсийг гарган авна. Коксжих нүүрсний үнслэгийн хэмжээ нь 19.69-19.73%, илчлэгийн хэмжээ нь 6242-6239 кг/ккал, G индексийн хэмжээ нь 40-78% байна.

10. Хөшөөтийн нүүрсний ордыг ашиглах төслийг хэрэгжүүлэгч "МоЭнКо" ХХК нь байгаль орчин, нөхөн сэргээлтийн тухай Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомж, стандартуудыг мөрдлөг болгон ажиллана. Уг төслийн хэрэгжилтийн явцад 26.8 га талбай элэгдэл эвдрэлд өртсөн. Эвдэгдсэн талбайд холбогдох стандартын дагуу нөхөн сэргээлтийг хийх бөгөөд байгаль хамгаалах төлөвлөгөө, техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт, хянан магадлагаа, үйлдвэрийн хаалтанд нийт 1,291.9 сая төгрөг зарцуулахаар төсөвлөсөн байна.

11. Үйлдвэрийн талбайн техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлуудыг MNS5914:2008, MNS 5917:2008, MNS5918:2008 Монгол улсын стандарт зааварчилгааны дагуу гүйцэтгэж, үржил шимт давхаргыг сэргээх үүднээс тухайн бүсийн уур амьсгалын нөхцөл байдалд тохирсон олон наст ургамлын үр, навчит мод болон сөөг ургамал тарихаар биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлуудыг хийж гүйцэтгэхээр төсөлд тусгасан байна. Байгаль орчин, хаалт, нөхөн сэргээх ажлын хэрэгжилтэд анхаарч ажиллахыг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид анхааруулахаар тогтов. Уурхайн хаалтын төсөл хэрэгжүүлэхэд нийтдээ ашиглалтын хугацаанд 50 сая төгрөг зарцуулахаар байна.

12. Хөшөөтийн нүүрс баяжуулах үйлдвэр төслийн хүрээнд нийт орон тоогоор 144 хүнийг ажлын байраар хангаж, 1 ажилтны сарын дундаж цалин 1.8 сая төгрөг байна.

13. Төслийн цахилгаан хангамжийг ашиглалтын эхний жил суурилагдан ажиллаж байгаа дизель генераторуудаар хангана. Ашиглалтын 2 дахь жилээс Баруун бүсийн эрчим хүчний системээс хангана. Баруун бүсийн эрчим хүчний системээс цахилгаанаар хангахын тулд 110/35/10 кВ-н "Манхан" дэд станцын 110 кВ-н хувиарлах байгууламжийг өргөтгөж, төслийн талбай хүртэл 35 кВ-н шугам татаж ашиглана. Төслийн хүрээнд үүсч байгаа үйлдвэрийн талбайн орчмын тоос дарах болон галын усны хэрэглээг ил уурхайн шүүрэлтийн уснаас хангахаар төсөл тусгасан байна.

14. Төслийн хугацаанд нийт 679.6 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт шаардагдах ба үүний 301.5 тэрбум төгрөг нь балансын үлдэгдэл өртөг, 378.2 тэрбум төгрөг нь ашиглалтын үеийн нэмэлт хөрөнгө оруулалт бөгөөд төсөл хэрэгжих 25 жилийн хугацааны зцэст 6.9 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэл өртөгтэй байна.

15. 1 тн баяжуулсан нүүрсний дундаж бүрэн өөрийн өртөг 99.8 мянган төгрөг, 1 м³ уулын цул олборлох өртөг 16366.6 төгрөг байна. Нийт зардлын 36.9 хувийг олборлолт, 32.3 хувийг гадаад тээврийн зардал, 11.9 хувийг үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, 8.2 хувийг татавар төлбөр, хураамж, 3.6 хувийг баяжуулах үйлдвэр, 0.9 хувийг байгаль орчин, нөхөн сэргээлтийн зардал 5 хувийг бусад зардлууд тус тус эзэлж байна.

16. 1 тн эрчим хүчний нүүрсийг (G=0-20) уурхайн амны нөхцөлөөр орон нутагт 16 ам доллар буюу 32000 төгрөгөөр, нүүрс баяжуулах үйлдвэрээс гарах коксжих нүүрсийг Ярантын боомт хүртэл тээвэрлэн, хил нөхцөлөөр ЧЗ маркийн (G=20-65) коксжих нүүрсийг 36 ам доллар буюу 72000 төгрөг, Ч4 маркийн (65<) коксжих нүүрсийг 68 ам доллар буюу 136000 төгрөгөөр зарж борлуулна.

17. Хөшөөтийн нүүрсний ордоос төслийн хугацаанд нийт магадласан үйлдвэрийн (В) зэрэглэлийн нөөц 84.36 сая.тн нүүрс олборлож үүнээс 47.6 сая.тн баяжуулсан нүүрс үйлдвэрлэн, 24.7 сая эрчим хүчний нүүрс худалдан борлуулах бөгөөд нийт 6.3 их наяд төгрөг, жилд дунджаар 253 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийнэ.

18. Үйл ажиллагааны мөнгөн урсгалаас хөрөнгө оруулалтын зардлыг хассан ашигт жилийн 10%-ийн дискаунтын (хорогдуулалт) нормоор бууруулан, өнөөгийн мөнгөнд шилжүүлсэн цэвэр ашгаар (NPV@10%) тооцвол 263 тэрбум төгрөг, өгөөжийн дотоод норм (IRR) 22.5% болж байна. Төслийн үргэлжлэх хугацаанд орж ирэх үйл ажиллагааны нийт мөнгөн урсгал нь 1,748.5 тэрбум төгрөг болох бөгөөд энэ нь нийт борлуулалтын орлогын 28%-тай тэнцэнэ.

19. Эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл, ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр, газар, ус ашигласны төлбөр, агаарын бохирдлын төлбөр, аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар болон бусад татвар хураамжийг Монгол улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй холбогдох хууль тогтоол, дүрэм, журмын дагуу тооцоолсон байна.

20. Хөшөөтийн нүүрсний төслөөс жилд дунджаар 31.5 тэрбум төгрөгийн татвар төлбөрийг хураамж байдлаар улс орон нутгийн төсөвт оруулах ба энэ нь борлуулалтын орлогын 12.5%-ийг эзлэхээр байна.

21. Төсөлд шаардлагатай мэргэжлээр Монгол улсын иргэдийг бэлтгэх, тэдгээрийг ажлын байраар хангах, нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, нийгмийн өмнө хүлээсэн үүргээ биелүүлж байгаль орчныг нөхөн сэргээх, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллаж байхыг заан тэмдэглэж, эрсдэлээ багасгаж ажиллахыг ЭБМЗ-өөс анхааруулж байна.

22. ТЭЗҮ-ийн тодотголыг уншихад ойлгомжтой, цэгц дараалал сайтай, мэргэжлийн төвшинд, чанар сайтай боловсруулж уурхайг эхлэн байгуулж үйлдвэрлэл явуулах бүхий л шат дамжлага буюу үйл ажиллагааг хамарсан, цаашид хэрхэн ашиглаж нүүрс олборлох, уулын ажлын төлөвлөгөө боловсруулах зэрэгт үндсэн баримт бичиг болжээ.

23. Энэхүү техник эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол нь ЭБЭХЯамны сайдын 2012 оны 04 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 074 тоот тушаалаар батлагдсан "Уул уурхайн төслийн ТЭЗҮ -д тавигдах шаардлага, хүлээн авах заавар"-ын дагуу гүйцэтгэгдсэн байна гэж үзлээ.

Техник-эдийн засгийн үндэслэлд хийсэн шинжээчийн дүгнэлт, Зөвлөлийн гишүүдийн саналыг үндэслэн Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн хуралдаанаас дараах шийдвэрийг гаргах тухай Ашигт малтмал, газрын тосны газрын даргад уламжлахаар шийдвэрлэв.

1. Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших Хөшөөт нэртэй MV-1414, MV-1640, MV-6525, MV-4322, MV-11887, MV-11888, MV-15289, MV-020299 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлүүдтэй нүүрсний ордын нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн техник, эдийн засгийн үндэслэл /тодотгол/-ийг хүлээн авав.

2. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасны дагуу Геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас томилсон комисс уурхайг хүлээн авсны дараа уг уурхайг энэхүү техник, эдийн

засгийн үндэслэлийн тодотголын дагуу ажиллуулж эхлэхийг "МоЭнКо" ХХК (Ж.Оюунчимэг)-д анхааруулах.

3. Техник, эдийн засгийн үндэслэлийн дагуу жил бүр уулын ажлын төлөвлөгөөг боловсруулж зохих газраар хянуулах, холбогдох бусад зөвшөөрлийг эрх бүхий бусад хуулийн этгээдээс авахыг "МоЭнКо" ХХК (Ж.Оюунчимэг)-д даалгах, уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу уулын ажил явуулах зөвшөөрөл олгохыг Уул уурхайн үйлдвэрлэл, технологийн хэлтэс (Д.Хангай)-т зөвшөөрөх.

4. ЭБМЗ-ийн 2016 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн салбар хуралдааны 16-15-05 дугаар дүгнэлтийн 12, 20, 21-т заасныг хэрэгжүүлж ажиллахыг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид анхааруулж, байгаль орчны төлөвлөгөөний хэрэгжилт, зардалд хяналт тавьж ажиллахыг Уул уурхайн үйлдвэрлэл, технологийн хэлтэс (Д.Хангай)-т тус тус даалгах.

5. Техник, эдийн засгийн үндэслэлийг бичвэр, дискийн хамт ЭБМЗ-ийн дүгнэлтийг хүлээн авсан өдрөөс хойш ажлын 5 хоногт багтаан Геологи мэдээллийн төв архивт хүлээлгэн өгөхийг "МоЭнКо" ХХК (Ж.Оюунчимэг)-д даалгах.

6. Дүгнэлтийн 5-д заасан үүргийг хэрэгжүүлээгүй тохиолдолд үйл ажиллагааг нь түдгэлзүүлүүлэх хүртэл арга хэмжээ авахыг "МоЭнКо" ХХК (Ж.Оюунчимэг)-д анхааруулах.

7. Техник, эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан уурхайн хүчин чадал, техник, тоног төхөөрөмж, технологи, эдийн засгийн тооцоог өөрчлөх тохиолдолд уг техник, эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэж байхыг "МоЭнКо" ХХК (Ж.Оюунчимэг)-д, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, технологийн хэлтэс (Д.Хангай)-т тус тус даалгах.

8. "МоЭнКо" ХХК -ий захиалгаар Хөшөөтийн нүүрсний ордын нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголд тусгагдсан техник, технологийн сонголт, уулын ажлын төлөвлөлт, цахилгаан болон ус хангамж, дэд бүтэц, байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээ хөтөлбөр, нөхөн сэргээлт, хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагаа, төслийн эдийн засгийн үнэлгээг боловсруулсан Геологи уул уурхайн зураг төсөл, судалгааны "Гложекс" ХХК хариуцах, түүний үнэн бодит байдал чанарт гаргасан дүгнэлтийг шинжээч Монгол улсын зөвлөх инженер Д.Эрдэнэчимэг хариуцна.

ХУРАЛДААНЫГ УДИРДСАН:
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Б.БААТАРЦОГТ

БОЛОВСРУУЛСАН:
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР ХУРАЛДААНЫ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

Д.Маасүрэн

Д.МААСҮРЭН

**ХАВСРАЛТ 8. Байгаль орчны менежмент
төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан хүлээн авах
хяналтын хуудас**

ХАВСРАЛТ 9. Байгууллагын хариуцлагын даатгалын хуулбар

БАТЛАВ:

АРД ДААТГАЛ ХК
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Г.ЦОГБАДРАХ

БАТЛАВ:

МӨЗНКО ХХК
ДЭД ЗАХИРАЛ Ж.ОЮУНЧИМЭГ

ДААТГАЛЫН ГЭРЭЭ

2020 оны 10 сарын 10-ны өдөр

№ D2020012085679 / М.С.Г. 0115-2020 Улаанбаатар хот

Нэг талаас 2062089 тоот регистрийн дугаартай АРД ДААТГАЛ ХК (цаашид Даатгагч гэх)-ийг төлөөлж ДААТГАЛЫН МЕНЕЖЕР О.МАЙБАЯР, нөгөө талаас 5141583 тоот регистрийн дугаартай МӨЗНКО ХХК-ийг төлөөлж ХАНГАМЖИЙН МЕНЕЖЕР Д.МУРАТ (цаашид Даатгуулагч гэх) нар дор дурдсан даатгалын гэрээг харилцан тохиролцож дараах нөхцөлтэйгээр байгуулав.

1) БРӨНХИЙ НӨХЦӨЛ

НЭГ. Төдөрхойлөлт

- 1.1 Энэхүү гэрээнд хэрэглэсэн дараах нэр товчлоог дор дурдсан утгаар ойлгоно. Үүнд:
 - 1.1.1 **даатгагч** гэж Даатгалын тухай Монгол Улсын хуулийн дагуу даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан, Монгол улсын хуулийн этгээд болох Ард Даатгал ХХК-ийг;
 - 1.1.2 **даатгуулагч** гэж өөрийн ашиг сонирхлын төлөө даатгалын звйлээ даатгуулж, даатгагчтай гэрээ байгуулсан иргэн, хуулийн этгээдийг;
 - 1.1.3 **даатгалын зүйл** гэдэгт эд хөрөнгө, иргэдийн амь нас, эрүүл мэнд, түүрчлэн хуульд харшлагагүй эдийн бус ашиг сонирхлыг;
 - 1.1.4 **даатгалын эрсдэл** гэдэгт даатгалд хамрагдсан зүйлд хохирол учруулж болох нөхцөл, орчныг;
 - 1.1.5 **даатгалын тохиолдол** гэж даатгуулсан звйлд даатгалын эрсдэлийн улмаас учирсан хохирол, тохиролцсон болзол бүрдэхийг;
 - 1.1.6 **даатгалын хураамж** гэж даатгуулагч даатгалын звйлээ даатгуулсны төлөө даатгагчид төлөх төлбөрийг;
 - 1.1.7 **даатгалын нөхөн төлбөр** гэж гэрээний дагуу даатгалын тохиолдол бий болсон нөхцөлд даатгалын звйлд учирсан хохирлыг нөхөн төлөх зорилгоор даатгагчаас даатгуулагчид олгох мөнгөн хөрөнгийг;
 - 1.1.8 **даатгалын үнэлгээ** гэж даатгуулж байгаа эд хөрөнгийн болон эдийн бус ашиг сонирхлын мөнгөн нлэрхийллийн хэмжээг;
 - 1.1.9 **бүрэн сүйрэл** гэдэгт даатгалын зүйл нөхөн сэргээгдэх, засварлагдах боломжгүй буюу нөхөн сэргээгдэх зардал нь даатгалын үнэлгээнээс хэтэрсэн байх нөхцөл байдлыг;
 - 1.1.10 **өөрийн хүлээх хариуцлага** гэж даатгалын тохиолдлоос үүссэн хохиролд даатгагчийн олгох нөхөн төлбөрөөс хасагдах хэмжээ буюу даатгуулагчийн хариуцах мөнгөн төлбөрийн хэмжээ;
 - 1.1.11 **нөхөн сэргээх зардал** гэж даатгалын зүйл нөхөн сэргээгдэх, засварлагдахад гарах шууд зардлыг;
 - 1.1.12 **шууд бус зардал** гэж даатгалын тохиолдол бий болсоны улмаас даатгалын зүйлийг сэргээн засварлахтай холбогдон гарах нөхөн сэргээх зардлаас бусад зардлыг;
 - 1.1.13 **элэгдэл** гэж даатгалын зүйл нь хэвийн ашиглалтын явцад зөвхөн хугацаанаас хамааран хорогдсон өртгийг;
 - 1.1.14 **бодит үнэ** гэж нөхөн төлбөрийн үед даатгалын зүйлийг нөхөн сэргээх төлбөрөөс элэгдэл хассан үнийг тус тус ойлгоно.

Ард Даатгал ХК (МэЗөлбө ХХК) даатгалын гэрээ №: ДД020012025679

ХОЁР. Нийтлэг үндэслэл

- 2.1 Энэхүү гэрээгээр нэг талаас даатгуулагч нь энэхүү гэрээнд болон түүний хавсралтаанд дурдсан даатгалын зүйлийг даатгалын хэлбэрээр даатгуулж даатгалын хураамж төлөх, нөгөө талаас даатгагч нь даатгалын тохиолдол болсон нөхцөлд даатгалын зүйлд учирсан хохирлыг даатгуулагчид нөхөн төлөх харилцааг зохицуулна.
- 2.2 Хоёр тал энэхүү гэрээг хэрэгжүүлэхдээ Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Даатгалын тухай Монгол улсын хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөнө.
- 2.3 Энэхүү гэрээний Ерөнхий болон Тусгай нөхцөлүүд хоорондоо зөрчилдсөн тохиолдолд талууд гэрээний Тусгай нөхцөлийг баримтлана.

ГУРАВ. Даатгалын гэрээний хугацаа

- 3.1 Энэхүү гэрээ нь 2020 оны 10 сарын 10-ны өдрийн 00 цагаас 2021 оны 10 сарын 09-ний өдрийн 24 цаг хүртэл хүчин төгөлдөр байна.
- 3.2 Даатгалын гэрээ дараах тохиолдолд дуусгавар болно. Үүнд:
 - 3.2.1 Хууль болон даатгалын гэрээгээр тогтоосон хугацаа дууссан;
 - 3.2.2 даатгагч эсхүл даатгуулагч дампуурсан, татан буугдсан;
 - 3.2.3 шүүх гэрээг хүчин төгөлдөр бус гэж тогтоосон;
 - 3.2.4 даатгагдсан хөрөнгө шүүхийн шийдвэрээр хураагдсан;
 - 3.2.5 даатгалын хугацааг гэрээнд зааснаас өмнө дуусгавар болгохоор 2 тал тохиролцсон;
 - 3.2.6 даатгагч гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бүрэн биелүүлсэн.
- 3.3 Гэрээний хугацаа дуусмагц Талууд гэрээг цуцлах санал тавиагүй бөгөөд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ гүйцэтгэсээр байгаа бол энэхүү гэрээг гэрээний үндсэн хугацаагаар сунгагдсанд тооцно.

ДӨРӨВ. Даатгагчийн эрх

- 4.1 Даатгуулагчийн эрх, үүрэг нь шинэ эзэмшигчид шилжих тохиолдолд гэрээнд өөрчлөлт оруулах саналыг шинэ эзэмшигчид тавих;
- 4.2 Даатгуулагчаас хууль болон гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг шаардах, биелүүлээгүй тохиолдолд гэрээг цуцлах болон түүнд өөрчлөлт оруулах санал тавих;
- 4.3 Даатгалын зүйлийн хадгалалт хамгаалалт, аюулгүй байдлыг шаардлагатай тохиолдолд газар дээр нь очиж танилцах;
- 4.4 Даатгуулагч аюулыг санаатайгаар ихэсгэсэн бол даатгагч гэрээг цуцлах саналыг нөгөө талд тавих;
- 4.5 Даатгалтай холбоотой шаардлагатай гэж үзсэн мэдээлэлийг даатгуулагчаас бүрэн хэмжээгээр гаргуулах;
- 4.6 Хууль болон гэрээнд заасан үндэслэлээр нөхөн төлбөрийг бүрэн буюу зарим хэсгийг нөхөн төлөхөөс татгалзах

ТАВ. Даатгагчийн үүрэг

- 5.1 Даатгалын хууль тогтоомж, даатгалын нөхцөлүүдийг даатгуулагчид танилцуулах;
- 5.2 Монгол улсын хуульд зааснаас бусад тохиолдолд даатгуулагчийн талаархи мэдээ, материалын нууцыг хадгалах, бусдад дамжуулахгүй байх;
- 5.3 Даатгалын тохиолдол бий болсны улмаас учирч болох хохирлын хэмжээг багасгахын төлөө даатгуулагчийн авсан арга хэмжээний өртгийг даатгалын нөхөн төлбөр дээр нэмж даатгуулагчид нөхөн төлөх;
- 5.4 Хохирлын хэмжээг үнэн зөв тогтоох зорилгоор Даатгуулагчтай бүх талаар идэвхитэй хамтран ажиллах.
- 5.5 Ард Даатгал компанийн Ховд аймаг дахь салбар болон Ховд аймгийн Дарви сумын төлөөлөгч нь дараах үүрэгтэй. Үүнд:

Ард Даатгал ХК (МонЭко ХХК) баатгалын гэрээ №: 02020012005679

- 5.5.1 Учирсан хохирлыг газар дээр нь очиж зургаар баталгаажуулах
- 5.5.2 Даатгалын сургалт зөвлөгөө өгөх
- 5.5.3 Орон нутгийн удирдлагуудтай харилцаа холбоотой байж тус компанийг даатгалын асуудлаар төлөөлөн ажиллах
- 5.5.4 Нөхөн төлбөрийн материал бүрдүүлэх, Улаанбаатарт хүргүүлэх
- 5.5.5 Орон нутагт даатгалын тохиолдол учирсан үед Ард даатгал ХК-ний:
 - 5.5.5.1 Ховд аймаг дахь салбарын захирал холбогдох утас: 88101522

ЗУРГАА, Даатгуулагчийн эрх

- 6.1 Даатгалын тохиолдол болсон үед гэрээний нөхцөлийн дагуу нөхөн төлбөр олгохыг даатгагчаас шаардах;
- 6.2 Даатгагч хууль болон гэрээний үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд гэрээг цуцлах болон түүнд өөрчлөлт оруулахыг шаардах;
- 6.3 Даатгуулагчийн эрх үүрэг шинэ эзэмшигчид шилжих тохиолдолд шинэ эзэмшигч энэхүү гэрээнд өөрчлөлт оруулах саналыг даатгагчид тавих;
- 6.4 Шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд даатгагчийн санхүүгийн чадавхийн талаар холбогдох мэдээ, мэдээлэл шаардах;
- 6.5 Хохирлын хэмжээг үнэн зөв тогтоох зорилгоор Даатгагчтай бүх талаар иднхитэй хамтран ажиллах.
- 6.6 Даатгалын тохиолдол бий болсны улмаас учирсан хохирлын шалтгаан нөхцөл, хэмжээг үнэн зөв тогтоохын тулд хууль, хяналтын байгууллага, цагдаа, галын байгууллага, эмнэлэг зэрэг мэргэжлийн холбогдох байгууллагын хүмүүс оролцсон комисс томилж акт тогтоох
- 6.7 Даатгалын гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг Даатгагчаас шаардах;

ДОЛОО, Даатгуулагчийн үүрэг

- 7.1 Даатгалын хураамжийг энэхүү гэрээ батлагдсан өдрөөс доорхи хувиарийн дагуу даатгагчид тална. Үүнд:

	Төлбөр төлөх огноо	Төлбөр төлөх хэмжээ
1	2020.07.10	24,427,980
2	2020.11.02	9,172,566.5
3	2021.01.28	9,172,566.5
4	2021.04.28	9,172,566.5
5	2021.07.28	9,172,566.5

- 7.2 Даатгал болон даатгалын зүйлтэй холбоотой баримт, материал ба даатгалын тохиолдол бий болсон үед энэхүү гэрээ болон даатгалын нөхцөлүүдэд тусгагдсан баримт материалыг даатгагчид бүрэн гүйцэд, хууль зүйн дагуу бүрдүүлэн, даатгалын тохиолдол бий болсон өдрөөс хойш хуанлийн 180 хоногийн дотор хүлээлгэн өгөх;
- 7.3 Даатгалын зүйлийг эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх, даатгалын тохиолдол болсон үед хохирлыг багасгах зорилгоор боловцоотой арга хэмжээ авах;
- 7.4 Даатгалын тохиолдол бий болсон болсон тухай даатгагчийн шуурхай албаны **77200088-(1)** утсаар холбогдож даатгалын тохиолдол болсоноос хойш 72 цагийн дотор урьдчилан мэдэгдэх (утас, факс, албан бичиг гэх мэт аль боломжтой арга хэлбэрээр);
- 7.5 Даатгалын тохиолдол бий болсон үед Даатгуулагч өөрийн зурдлаар шаардлагатай бүх мэдээлэл болон баримт бичгийг хангах;
- 7.6 Даатгуулагч нь гэрээ байгуулахдаа өөрийн мэдэж байгаа аюул учруулах буюу даатгалын тохиолдол бий болоход нөлөөлж болох нэгдтэй нөхцөл байдал, түүнчлэн гэрээ байгуулснаас хойш бий болсон нөхцөл байдал болон даатгалын тохиолдол бий болох таагүй нөхцөл орчин бүрдсэн тухай даатгагчид нэн даруй мэдээлэх үүрэгтэй.

- 7.7 Даатгалын зүйлийн өмчлөл, эзэмшилд өөрчлөлт орсон талаар даатгагчид 30 хоногт багтаан мэдэгдэж гэрээнд өөрчлөлт хийлгүүлэх.
- 7.8 Үйл ажиллагаа зогсох үед 15 хоногийн өмнө даатгагчид мэдэгдэх үүрэгтэй.

НАЙМ. Даатгалын нөхөн төлбөрийн ерөнхий нөхцөл

- 8.1 Даатгалын нөхөн төлбөрийг дараах материалыг үндэслэн олгоно. Үүнд:
 - 8.1.1 Даатгуулагчийн өргөдөл, хүсэлт;
 - 8.1.2 Даатгалын гэрээ, баталгааны хуулбар эсвэл хувь;
 - 8.1.3 Даатгалын тохиолдол бий болсныг нотлох фото зураг, боломжтой бол хэргийн газар дээрээс баталгаажуулсан бусад нотлох баримтууд, эд мөрийн баримтууд;
 - 8.1.4 Хохирлын шалтгаан, хэмжээ, зүйлийг эрх бүхий байгууллагаас тодорхойлсон акт, материал, баримт;
 - 8.1.5 Мэргэжлийн холбогдох байгууллагын гаргасан дүгнэлт, тодорхойлолт; шүүхийн шийдвэр;
- 8.2 Хохирлын хэмжээг тодорхойлохдоо эхлээд даатгуулагчийн гаргасан үнэлгээг харгалзан үзэх бөгөөд Даатгагч уг үнэлгээг үндэслэлгүй байна гэж үзвэл өөрөө хохирлын хэмжээг тодорхойлон Даатгуулагчтай зөвшилцөж болно. Талууд ийнхүү тохиролцоонд эс хүрсэн тохиолдолд Монгол улсад үнэлгээ хийх эрх бүхий үнэлгэгчин, аудитаар хөндлөнгийн үнэлгээ хийлгэнэ. Хэрэв уг үнэлгээг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй бол гуравдагч үнэлгээний байгууллагаар дахин үнэлүүлэх бөгөөд дахин үнэлүүлэхтэй холбогдсон зардлыг талууд хамтран хариуцна.
- 8.3 Энэхүү гэрээнд заасан хугацаанаас хойш хүндэтгэн үзэх шалтгаантай 30 хоногийн дотор Даатгуулагч даатгалын хураамжаа төлөөгүй байх үед даатгалын тохиолдол бий болсон нөхцөлд даатгалын нөхөн төлбөрийг гэрээнд заагдсан хувь хэмжээгээр нөхөн төлөх эсэхийг даатгагч дангаар шийдэх ба хэрэв шийдвэл уг нөхөн төлбөрөөс талбал зохих нийт даатгалын хураамжийг суутган тооцно. Суутгалын дараа төлөгдөөгүй үлдсэн даатгалын хураамжийг хэрхэн төлөх талаар гэрээний талууд харилцан тохиролцоно.
- 8.4 Даатгалын тохиолдол болсон үед Даатгагчийн нөхөн төлбөр хариуцсан албан тушаалтан нөхөн төлбөрийн баримтуудыг бүрэн гэж хүлээн авч, зохих баримт үйлдсэн өдрөөс хойш ажлын 10 өдрийн дотор хууль болон энэхүү гэрээгээр тохиролцсон хэмжээнд олгоно. Хэрэв талууд нөхөн төлбөрийн хэмжээг харилцан тохиролцоогүй тохиолдолд энэхүү хугацааг ажлын 14 өдөр хүртэлх хугацаагаар сунгаж болно.
- 8.5 Хэрэв, даатгалын нөхөн төлбөртэй холбоотойгоор тухайн хэрэг төрийн захиргааны байгууллагад хянагдаж байгаа, шүүхийн журмаар хянан хэлэлцэгдэж байгаа нөхцөлд энэхүү гэрээний 8.4 дугаар зүйлд заасан зохицуулалт үйлчлэхгүй.
- 8.6 Даатгагчаас даатгуулагчид олгох нөхөн төлбөр болон хохирол бууруулах үйл ажиллагааны зардлын нийлбэр нь даатгалын үнэлгээнээс хэтэрч үл болно.
- 8.7 Даатгалын тохиолдол бий болсны дараа даатгагч нөхөн төлбөрийг олгосон нөхцөлд буруутай этгээдээс талбөр нэхэмжлэх даатгуулагчийн эрх нь даатгалаар олгогдсон нөхөн төлбөр, түүнтэй холбогдон гарсан зардлын хэмжээгээр даатгагчид шилжинэ.
- 8.8 Даатгуулагч зохих журмын дагуу нөхөн төлбөрийг авснаас хойш гарсан хохирлоо буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн болох нь тогтоогдсон тохиолдолд даатгуулагч нь олгогдсон нөхөн төлбөрийг даатгагчид бүрэн буцаан төлнө.
- 8.9 Даатгуулагч нөхөн төлбөр авсаны дараа даатгалын үлдсэн хугацаан дахь даатгалын үнэлгээг сэргээгээгүй бол дараагийн нөхөн төлбөрийг олгохдоо даатгалын үлдэгдэл үнэлгээг зах зээлийн үнэнд харьцуулж хувь тэнцүүлэн тооцно.
- 8.10 Даатгуулагч энэхүү гэрээний дагуу нөхөн төлбөр авсан тохиолдолд даатгалын үнэлгээ мөнгүү гэрээний хүчин төгөлдөр байх хугацаанд тухайн хэмжээгээр буурах бөгөөд Даатгагчтай харилцан тохиролцсон бол зохих хураамжийг төлсний үндсэн дээр даатгалын үнэлгээг дахин сэргээж болно.
- 8.11 Даатгалын тохиолдол бий болсны дараа талууд нөхөн төлбөрийг урьдчилсан байдлаар харилцан тохиролцон түүнээс тодорхой хувийг нь нөхөн төлбөр эцсийн байдлаар тогтоогдохоос өмнө даатгуулагчид олгож болно.

Ард Даатгал ХК (Монголын ХХК) дотоодын гэрээ №: 00920012085679

- 8.12 Даатгагчидтай тохиролцолгүйгээр даатгалын зүйлийг нөхөн сэргээсэн зардал нь нөхөн төлбөрийн хэмжээг тодорхойлох үндэслэл болохгүй.
- 8.13 Дараах тохиолдолд даатгалын нөхөн төлбөрийг бүрэн буюу зарим хэсгийг олгохоос татгалзах Үүнд:
- 8.13.1 Даатгуулагч санаатайгаар хохирол учруулсан буюу даатгалын тохиолдол бий болох нөхцөл, орчныг бүрдүүлсэн;
- 8.13.2 Даатгуулагч даатгалын зүйлийн талаар даатгагчид худал мэдээлсэн, хуурамч бичиг баримт бүрдүүлсэн нь тогтоогдсон;
- 8.13.3 Даатгалын тохиолдол болсныг нотлох боломжгүй, даатгалын гэрээнд тусгагдаагүй шалтгаан, эрсдэлийн улмаас хохирол гарсан;
- 8.13.4 Гарсан хохирлыг даатгуулагч буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн буюу нөхөн төлүүлэхээр шүүхийн шийдвэр гарсан
- 8.13.5 Хууль тогтоомжид заасан бусад үндэслэл.
- 8.13.6 Даатгалын тохиолдлын үед эрсдэлийг таслан зогсоох арга хэмжээ аваагүй буюу хохирлыг санаатайгаар ихэсгэсэн нь тогтоогдсон бол (Эрсдэлийг бууруулах, таслан зогсоох арга хэмжээ авах боломжгүй нөхцөл байдал үүссэн, эсхүл энэхүү арга хэмжээг авснаар өөрт учрах хохирол нь эрсдэлээс учирч болох хохиролоос их болох нь илэрхий байвал энэ заалт хамаарахгүй.)
- 8.13.7 Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол нэмэлт эрсдэлийн улмаас үүдэн гарсан хохирол, нэмэлт зардал
- 8.14 Дараах тохиолдолд даатгалын нөхөн төлбөрийг олгохоос татгалзах.
- 8.14.1 Монгол улсын нутаг дэвсгэрээс гадна үүссэн хохирол
- 8.14.2 Даатгуулагч энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол
- 8.14.3 Хохирлоос үүдэн гарсан адийн засгийн алдагдал;
- 8.14.4 Даатгалын эрсдэлийн улмаас даатгалын зүйлийн байршиж буй газар, шороо, хөрс, агаар, газрын хэвлийн болон байгаль орчинд учирсан хохирол;
- 8.14.5 Даатгалын зүйлийг гэмт хэргийн зорилгоор болон хууль бусаар ашиглаж явсан үед учирсан хохирол
- 8.14.6 Ажил хаялт, нийгмийн эмх замбараагүй байдал, иргэний бослого, үймээн, гэмт халдлага, дайн, дайны шинжтэй тэмцэл, хувьсгал, маргаан, булаан эзлэх, барьцаалах, баривчлан саатуулах, мина хаях, бөмбөг дэлбэлэх, террорист болон улс төрийн шинж чанартай үйл ажиллагааны улмаас үүдсэн хохирол;
- 8.14.7 Техникийн бүрэн бүтэн байдал хангаагүй, ашиглалтын горимыг зөрчсөн, өөрчилсөн, эд ангийн зориулалт, даац ачаалаа хэтрүүлснээс үүссэн хохирол
- 8.14.8 Шалган турших зорилгоор эсвэл санаатайгаар ачааллыг хэтрүүлэх болон хэвийн бус байдлыг буй болгосон аливаа тохиолдлоос үүссэн хохирол
- 8.14.9 Согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис хэрэглэсэн, сэтгэцийн эмгэг болон эрх зүйн чадамжгүй этгээдийн хийсэн аливаа үйлдлээс үүдэн гарсан аливаа хохирол
- 8.14.10 Даатгалын тохиолдлын бус үед зайлшгүй сэргээн засварлахтай холбогдон гарах зардал;
- 8.14.11 Даатгалын үнэлгээнээс давсан хохирол болон хохиролоос үүдсэн ашиг орлогын алдагдал;
- 8.14.12 Эд хөрөнгийн ердийн элэгдэл, бараа материалын хэвийн хорогдол, ууршилт зэрэг тухайн эд хөрөнгө бараа материалын шинж чанараас шалтгаалан гарсан хохирол гэмтэл;
- 8.14.13 Даатгуулагч даатгагчидтай тохиролцолгүйгээр хохирлыг арилгасан, нөхөн сэргээсэн нь хохиролын бодит үнэлгээг тогтоох, батлах боломжгүй болгосон тохиолдолд хохиролыг нөхөн төлөхгүй;
- 8.14.14 Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол даатгалын зүйлийн зөвшөөрөгдсөн байршил өөрчлөгдсөн, бусдад түрээслэх, барьцаалуулах, эзэлдүүлэх, ашиглуулах, тээвэрлэх мөн энэ тухай даатгагчид мэдэгдээгүй үед гарсан хохирол

8.14.15 Даатгалын зүйлийн өмчлөл, эзэмшилд өөрчлөлт орсон талаар даатгагчид 30 хоногт багтаан мэдэгдээгүй үед учирсан хохирол;

8.14.16 Даатгалын зүйлд зориулалтын бус болон тусгай зөвшөөрөлгүй тоноглол, төхөөрөмжийг нэмэлтээр суулгаснаас үүдэн гарсан аливаа хохирол, түүний үр дагавар болох нь тогтоогдсон бол

ЕС. Гэрээний нууцлал

- 9.1 Талууд гэрээний хугацаанд ажил үүргийн шаардлагаар олж мэдсэн, эзэмшиж, ашиглаж байсан баримт бичиг, мэдээ материал болон Талуудын бизнесийн ашиг сонирхолд шууд болон шууд бус хамааралтай компанийн болоод харилцагчийн үйл ажиллагаатай холбоотой бүх төрлийн мэдээлэл, даатгалын хэмжээ, төлбөр, тооцоо, бусад үзүүлэлтүүд, байгууллага, хувь хүний нууц, Ноу-Хаут хугацаагүй чанд нууцалж, бусдад дамжуулах, хэвлэн нийтлэхгүй байх үүрэгтэйгээр хадгална.

АРАВ. Гэрээний хариуцлага

- 10.1 Хэрэв даатгагч энэхүү гэрээнд заасан журмын дагуу нөхөн төлбөрийг хугацаанд нь олгоогүй тохиолдолд ажлын хоног тутамд олгогдох нөхөн төлбөрийн 0.05 хувьтай тэнцүү хэмжээний алдангийг Даатгуулагчид төлнө.
- 10.2 Даатгуулагч даатгалын хураамжийг хугацаанд нь төлөөгүй байхад даатгалын тохиолдол бий болсон бол даатгагч гэрээнд заасан үүрэг хүлээхгүй.
- 10.3 Даатгалын гэрээг дараах үндэслэлээр цуцална. Үүнд:
- 10.3.1 Даатгуулагч нь төлбөл зохих даатгалын хураамжийг төлөөгүй тохиолдолд Даатгагч гэрээг өөрийн санаачлагаар цуцлах эрхтэй;
- 10.3.2 Даатгуулагч даатгалын тохиолдол бий болох нөхцөлийг ихэсгэсэн, энэ талаар шаардлагатай арга хэмжээ аваагүй болох нь тогтоогдсон бол
- 10.3.3 Даатгалтай холбоотой баримт бичгийг хуурамчаар үйлдсэн, хууль бус баримт бичиг бүрдүүлсэн;
- 10.3.4 Энэхүү гэрээний нууцлалыг задруулснаас гэрээний аль нэг талын ашиг сонирхолд хохирол учирсан буюу учирч болох нөхцөл байдал бүрдсэн;
- 10.3.5 Даатгагчийн санхүүгийн чадавхи илт буурсан нь эрх бүхий байгууллагын дүгнэлтээр тодорхойлогдсон.
- 10.4 Даатгалын гэрээ цуцлагдсанаас үүсэх үр дагавар
- 10.4.1 Гэрээний аль нэг тал энэхүү гэрээний нууцлалыг задруулсны улмаас гэрээний нөгөө талд хохирол учирсан тохиолдолд учирсан шууд хохирлыг нөхөн төлөх үүрэгтэй.
- 10.4.2 Даатгагчийн санаачлагаар гэрээг хугацаанаас өмнө цуцлахад хүриэл даатгуулагчийн төлсөн хураамжийг бүрэн хэмжээгээр Даатгуулагчид буцаан төлнө. Хэрэв, даатгалын нөхөн төлбөр олгосон байх үед даатгагчийн санаачлагаар гэрээг хугацаанаас нь өмнө цуцалсан тохиолдолд даатгалын нийт хураамжаас орлогод тооцсон хураамжийг хасаж, үлдэх хэсгийг даатгуулагчид эргүүлэн олгоно.
- 10.4.3 Даатгуулагчийн санаачлагаар гэрээг цуцалбал даатгалын нийт хураамжаас орлогод тооцсон хураамжийг хасаж, үлдэх хэсгийг даатгуулагчид эргүүлэн олгоно. Хэрэв, даатгалын нөхөн төлбөр олгосон байх үед даатгуулагчийн санаачлагаар гэрээг хугацаанаас нь өмнө цуцалсан тохиолдолд талууд биелэгдсэн үүргийн гүйцэтгэлийг харилцан бие биедээ бүрэн хэмжээгээр буцаан нөхөн төлнө.
- 10.4.4 Гэрээний аль нэг тал энэхүү гэрээнээс үндэслэлгүйгээр татгалзах эрхгүй бөгөөд хүндэтгэн үзэх шалтгаан байгаа тохиолдолд гэрээнээс татгалзах тухай бичгэн мэдэгдлийг 1-ээс доошгүй сарын өмнө нөгөө талдаа өгнө. Гэрээний аль нэг тал гэрээнээс үндэслэлгүйгээр татгалзсанаас нөгөө талд учирсан шууд хохирлыг нөхөн төлөх үүрэгтэй.
- 10.4.5 Гэнэтийн буюу давагдангүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдал, эсхүл талуудын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах үүднээс гэрээг хүчин төгөлдөр болгох,

Ард Даатгал ХК (МОНЭКО ХХК) даатгалын гэрээ №: 02020012085679

- гэрээний хугацааг үргэлжлүүлэх, сунгах, гэрээний үүргээ биелүүлэхийг шаардах боломжгүй нөхцөл байдлыг хүндэтгэн үзэх үндэслэл гэж үзнэ.
- 10.5 Даатгагч болон даатгуулагч нь хамтын ажиллагааны хүрээнд тохиролцоо хийж болох ба энэ тохиолдолд даатгуулагч "Мэргэжлийн туслалцаа авах тухай мэдэгдэл"-ийг гарын үсэг зурж, тамга тэмдгээр баталгаажуулан даатгагчид өгнө.
- 10.6 Энэхүү гэрээний хугацаа дуусмагц талууд уг гэрээг дүгнэж нэгдсэн дүгнэлт гаргаж ажиллана.
- 10.6.1 Уг дүгнэлтийг үндэслэн даатгалын гэрээг сунгахад Даатгагчийн зүгээс хураамжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх эсвэл бууруулах саналыг гаргаж болно.

АРВАННЭГ. Талуудын албан ёсны хаяг

ДААТГАГЧ- Ард Даатгал ХК
Хаяг: Ард Санхүүгийн Нэгдлийн байр 2-р давхар, Ерөнхий сайд Амарын гудамж,
Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот 14200, Монгол улс
Утас: 77200088; Факс: 77200089;
Холбоо барих хүний нэр: Даатгалын менежер О.Майбаяр
Гар утас: 88104408

ДААТГУУЛАГЧ – МОЭНКО ХХК
Хаяг: Түшиг төв-3 давхар, Сүхбаатар дүүрэг, 4 дүгээр хороо, Улаанбаатар-14250,
Монгол улс
Утас: 976 77110567
Факс: 976 77110570
Email хаяг: murat.da@mongolia-energy.com
Холбоо барих: Хангамжийн ахлах ажилтан Д.Мурат
Гар утас: 976 99056553

АРВАНХОЁР. Бусад зүйл

- 12.1 Талууд энэхүү гэрээг хэрэгжүүлэхдээ Монгол улсын хууль тогтоомжид заагдсан эрхийг эдэлж, үүрэг хүлээнэ.
- 12.2 Талууд харилцан тохиролцож гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба энэ нэмэлт, өөрчлөлтийг энэхүү гэрээнд бичгээр оруулсан нөхцөлд уг өөрчлөлт хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- 12.3 Талууд энэхүү гэрээтэй холбогдон гарах аливаа асуудал, маргааныг Монгол Улсын хууль тогтоомж, энэхүү гэрээ болон гэрээний талуудын эрх тэгш байдлын үндсэн дээр аль болох эв зүйгээр шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд хэрэв талууд тохиролцоонд хүрээгүй тохиолдолд шүүхэд хандаж шийдвэрлүүлнэ.
- 12.4 Энэхүү гэрээг 18 хуудас бүхий 2 хува үйлдсэн бөгөөд гэрээний эх хувиуд хууль зүйн адил хүчинтэй байна.

АРВАНДӨРӨВ. ЕРӨНХИЙ ХАРИУЦЛАГЫН ДААТГАЛ

- 14.1 Энэхүү даатгалын хэлбэрт хэрэглэгдэх нэр томъёог дараахь байдлаар ойлгоно. Үүнд:
- 14.1.1 Ерөнхий хариуцлагын даатгал гэдэг нь даатгуулагчийн эрхэлж байгаа үйл ажиллагаатай холбоотой даатгуулагчийн санамсар болгоомжгүй үйлдлийн улмаас гуравдагч этгээдийн эд хөрөнгө, амь нас, эрүүл мэндийн өмнө хүлээх хариуцлагын даатгал юм.
- 14.1.2 Шүүхийн зардал гэж шүүхээс эрх зүйн маргааныг шийдвэрлэхтэй холбогдон гарах өмгөөлөлийн зардал, нотариатын хөлс, шинжээчийн зардал болон холбогдох зардлуудыг хэлнэ;
- 14.1.3 Тэмдэгтийн хураамж гэж шүүхээс эрх зүйн маргааныг шийдвэрлэхтэй холбогдсон үйлчилгээ үзүүлсний төлөө зохих этгээдээс төлж байгаа мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ.
- 14.1.4 Даатгалын зүйл гэдэгт даатгуулагчийн гуравдагч этгээдийн амь нас, эрүүл мэнд болон эд хөрөнгийн өмнө хүлээх хариуцлага байна.

- 14.2 Ерөнхий хариуцлагын даатгалын үнэлгээ, хураамж, нөхцөл
- 14.2.1 Ерөнхий хариуцлагын даатгалын нийт үнэлгээ, хураамж дараах хэмжээтэй байна. Үүнд:

Хавсралт №	Даатгалын хэлбэр	Нийт үнэлгээ (төгрөг)	Хураамжын хэмжээ (төгрөг)
1	Ерөнхий хариуцлагын даатгал	2,000,000,000	Хураамж тооцохгүй
Нийт дүн		2,000,000,000	

Даатгалын нийт үнэлгээ: (хоёр тэрбум төгрөг)

- 14.2.2 Даатгуулагчийн нэр: МОЭНКО ХХК
- 14.2.3 Нийт хариуцлагын хэмжээ: 2,000,000,000 төгрөг
- 14.2.4 Даатгалын нэг удаагийн тохиолдлоор хүлээх хариуцлагын хязгаар: 600,000,000 төгрөг хүртэл, үүнээс:
- 14.2.4.1 эд хөрөнгөний төлөө хүлээх хариуцлагын хязгаар: нэг удаагийн тохиолдлоор хүлээх хариуцлагын 50 хүртэл хувь 300,000,000 төгрөг хүртэл
- 14.2.4.2 амь нас, эрүүл мэндийн төлөө хүлээх хариуцлагын хязгаар: нэг удаагийн тохиолдлоор хүлээх хариуцлагын 50 хүртэл хувь буюу 300,000,000 төгрөг хүртэл
- 14.2.5 Даатгалын нэг удаагийн тохиолдлоор нэг хүнд ногдох хариуцлагын дээд хязгаар: 20,000,000 төгрөг хүртэл
- 14.2.6 Нэг удаагийн тохиолдолд даатгуулагчийн өөрийн хүлээх хариуцлагын хэмжээг 2,000,000 төгрөг ба учирсан хохирлын 10 хувийн аль ихээр тооцно.
- 14.2.7 Даатгалын хамрах газар нутаг: Ховд аймаг, Дарви сум, Улаанбаатар хот, Монгол улс
- 14.3 Ерөнхий хариуцлагын даатгалын эрсдэл:
- 14.3.1 Даатгуулагчийн үйл ажиллагаатай холбоотой даатгуулагчийн санамсар болгоомжгүй үйлдэл, санаатай бус үйл ажиллагааны улмаас
- 14.3.1.1 Бусдын амь нас эрүүл мэндэд хохирол учруулах

Ард Даатгал ХК (МэЭвКө ХХК) даатгалын гэрээ №: D2620012085679

- 14.3.1.2 Бусдын эд хөрөнгөд хохирол учруулах
- 14.3.1.3 Нэмэлт зардлын даатгал: Даатгагч нь даатгалын тохиолдлын дараа бий болсон баримтаар нотлогдсон 500,000 төгрөг хүртэлх нэмэлт зардлыг /үнэлгээний болон ослын газраас зөөн тээвэрлэх зардал, аюулыг зайлуулах зардал/ дааттуулагчид төлнө.
- 14.4 Ерөнхий хариуцлагын даатгалын нөхөн төлбөр
- 14.4.1 Даатгалын хугацаанд бусдын эд хөрөнгө, эрүүл мэндэд учирсан хохиролд олгох нөхөн төлбөрийн дээд хэмжээ нь даатгалын гэрээнд заасан нийт хариуцлагын хэмжээгээр хязгаарлагдана.
- 14.4.2 Даатгагч нь даатгалын нэг удаагийн тохиолдлын нэхэмжлэлд дурьдсан бусдын эд хөрөнгө, эрүүл мэндэд учирсан хохирлыг энэхүү гэрээгээр тохирсон даатгалын нэг удаагийн тохиолдлоор хүлээх хариуцлагын хязгаарт багтаан барагдуулна.
- 14.4.3 Монгол улсын шүүхийн шийдвэр, эрх бүхий байгууллагын тогтоосон хохирлын актыг, тэмдэгтийн хураамжийг хуульд заасан хэмжээгээр, шүүхийн зардлыг жишиг тарифийг үндэслэн тус тус тооцож хохирлыг барагдуулна.
- 14.4.4 Эд хөрөнгийн хохирлыг зах зээлийн үнэлгээгээр тооцсон, баримтаар нотлогдож буй нөхөн сэргээх, засварлах зардлыг нэг удаагийн тохиолдлоор хүлээх хариуцлагын хязгаарт багтаан олгоно.
- 14.4.5 Олгохоор тооцсон нөхөн төлбөрөөс дааттуулагчийн өөрийн хүлээх хариуцлагын дүнг хасч олгоно.
- 14.4.6 Даатгагчаас дааттуулагчид олгох нөхөн төлбөр болон хохирол бууруулах үйл ажиллагааны зардлын нийлбэр нь даатгалын нэг удаагийн тохиолдлоор хүлээх хариуцлагын хязгаараас хэтэрч үл болно.
- 14.4.7 Хохиролд өртсөн зүйл бүрэн сүйрсэн гэж үзэж, даатгагч нь даатгалын нөхөн төлбөрийг бүрэн хэмжээгээр олгосон тохиолдолд тухайн сүйрсэн зүйлийн өмчлөгч нь өмчлөх эрхээ даатгагчид шилжүүлнэ.
- 14.4.8 Даатгалын тохиолдол болсон үед хохиролд орсон зүйлийг аюулаас зайлуулах, хадгалж хамгаалах талаар тодорхой арга хэмжээ аваагүй бол хэсэгчлэн төлнө.
- 14.4.9 Даатгалын нэг удаагийн тохиолдлын хохирлын нэхэмжлэл нь хоёр ба түүнээс дээш хохирогчтой ба хохирлын хэмжээ нь даатгагдсан нэг удаагийн тохиолдлоор хүлээх хариуцлагын дүнгээс давсан тохиолдолд уг хариуцлагын хязгаарт багтаан хувь тэнцүүлэн хувиарлалт хийж нөхөн төлбөрийг төлнө.
- 14.4.10 Тухайн нэхэмжлэлд нэг хүний эрүүл мэндэд учирсан хохиролд олгож болох дээд хэмжээ нь нэг удаагийн тохиолдлоор нэг хүнд ногдох хариуцлагын хязгаартай тэнцүү байна.
- 14.4.11 Бусдын амь нас, эрүүл мэндэд учирсан хохирлыг хохирогчийн нэхэмжлэлийн талаар гаргасан шүүхийн шийдвэр болон дотоодын эмчилгээ үйлчилгээний тарифаар тооцсон баримтаар нотлогдох эмчилгээ үйлчилгээний зардлын дүнгээр нөхөн олгоно.
- 14.4.12 Нөхөн төлбөр олгох нотолгоо баримт бүрдүүлээгүй бол нөхөн төлбөрийг дараах байдлаар тооцож олгоно. Үүнд:
- 14.4.12.1 Дааттуулагчийн буруугаар хохирогч этгээд нас барах, хөдөлмөрийн чадвараа бүрэн алдах тохиолдолд даатгалын нэг удаагийн тохиолдлоор нэг хүнд ногдох хариуцлагын хязгаарт багтаан 100 хувиар нөхөн төлбөр олгоно.
- 14.4.12.2 Хохирогч нь хөдөлмөрийн чадвараа хагас алдсан бол дааттуулагчийн эмнэлэгт хэвтсэн, амбулатори болон гэрээр эмчлүүлсэн (эмнэлгийн байгууллагын тодорхойлолт хэрэв тахир дутуугийн тэтгэвэр тогтоолгосон бол тэтгэврийн дэвтэр зэргийг үндэслэн) хуанлийн өдрөөр тооцсон хугацаанаас хамааруулан дор дурьдсан хувиар хариуцлагын хязгаараас бодож нөхөн төлбөр олгоно. Үүнд:
- а. 45 хүртэл хоногийн хугацаагаар эмчлүүлсэн хуанлийн хоног тутамд 0,3 хувь;

Ард Даатгал ХК (МоЭнКо ХХК) даатгалын гэрээ №: D2020012095679

- b. 46-аас дээш хоног эмчлүүлсэн бол 46 дах хоногоос эхлэн 90 хүртэл хоногийн хугацаагаар эмчлүүлсэн хуанлийн хоног тутамд 0,5 хувь.
- c. 91 хоногоос дээш хугацаагаар эмчлүүлэх шаардлагатай буюу тахир дутуугийн тэтгэвэр тогтоолгосон бол (a.) ба (b.)-т заасан нөхөн төлбөр дээр даатгуулсан хариуцлагын дүнгээс дараах хувиар нөхөн төлбөр тооцож нэмж олгоно. Үүнд:
 - i) Тахир дутуугийн тэтгэвэр 3 хүртэл сараар тогтоолгосон бол 30 хувь;
 - ii) Тахир дутуугийн тэтгэвэр 6 сарын хугацаагаар тогтоолгосон бол 50 хувь;
 - iii) Тахир дутуугийн тэтгэвэр нэг жил ба түүнээс дээш хугацаагаар тогтоолгосон бол эмчлүүлсэн хоногоос шалтгаалахгүйгээр 100 хувь.

14.4.13 Тухайн даатгалын онцлогтой холбоотой дараах тохиолдлууд нотлогдсон бол даатгалын нөхөн төлбөрийг бүрэн буюу зарим хэсгийг олгохоос татгалзана. Үүнд:

- 14.4.13.1 Даатгуулагчийн өөрийн эд хөрөнгө, эрүүл мэндэд учруулсан хохирол
 - 14.4.13.2 Даатгуулагч байгууллагатай хөдөлмөрийн буюу ажил гүйцэтгэх гэрээгүй хүний гаргасан аливаа хохирол;
 - 14.4.13.3 Даатгуулагч даатгагчидтай тохиролцолгүйгээр хөрөнгийг нөхөн сэргээсэн нь хохиролын бодит үнэлгээг тогтоох, батлах боломжгүй болгосон тохиолдолд хохиролыг нөхөн төлөхгүй;
 - 14.4.13.4 Даатгуулагчийн ажилчид албан хаагчид ба дадлага хийж буй иргэдийн хөрөнгийн буюу амь нас эрүүл мэндийн хохирол болон даатгуулагчийн өөрийн хөрөнгөд учирсан хохирол;
 - 14.4.13.5 Даатгуулагчийн үл хөдлөх хөрөнгө, байр барилга тоног төхөөрөмж түр авсан, зээлсэн, түрээслэсэн, лизингээр гэрээгээр авсан эд хөрөнгөнд учирсан хохирол;
 - 14.4.13.6 Даатгуулагчийн эрхэлж буй үйл ажиллагаа нь Монгол улсын зохих лиценз зөвшөөрөлгүй байхад тохиолдсон бусдын амь нас, эрүүл мэнд хөрөнгөд хохирол учирсаны төлөө хүлээх хариуцлага;
 - 14.4.13.7 Даатгуулагчийн санаатайгаар бусдын амь нас, эд хөрөнгөд учруулсан хохирол
 - 14.4.13.8 Даатгалын үнэлгээнээс давсан хохирол болон хохиролоос үүдсэн ашиг орлогын алдагдал;
 - 14.4.13.9 Даатгуулагчийн болон түүний ажилтаны бүхий л дотоод шаталтийн хөдөлгүүртэй тээврийн, усан, агаарын тээврийн хэрэгслэлийг эзэмших жолоодохоос үүсэх хохирол;
 - 14.4.13.10 Даатгуулагчийн бусдын жор, патент, лиценз гэрчилгээний эрхийг зөрчсөнөөс үүссэн хохирол;
- 14.5 Даатгуулагчийн хүлээх тусгай үүрэг:
- 14.5.1 Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлд гарсан өөрчлөлтийг цаг тухайд нь даатгагчид мэдэгдэх

ХАВСРАЛТ 10. Нөөц ашигласны төлбөр тушаасан баримтын хуулбар

ҮНЭГ хэргийн № 47-2

Төлбөрийн даалгавар № 0000000085

Ажлын №: 2008/0409	Датныг нутаар	Дүн
Тусламч: "Мн Зо Ко" ХХК	Добит	488,215.00
Тусламч: Ард Хали Банк	5807216428	
Тусламч: АМГТХН	Кредит	
Тусламч: Монгол Шүүрэн Банк	1100471571	
Бичгийн дүн тоотнуур (үсэгээр)	488,215.00 хэвэгний .. хэвэгний
<i>Дарамт хүүг өөрсөндөө хийж хэвэг хүүг өрсөлдөөндөө өгөх</i>		
Тусламч хуульчилсан буюу ажлын үйлчилгээг гүйцэтгүүрсэн		Дүн (хэрэглээний хэвэг)
Бичгийн баримт №:	Огноо: 2008/0409	
Тусламчийн зориулалт (Баримт болон ажлын үйлчилгээний зэрэг)		Гүйцэтгэлийн үзэг
<i>хэвэгний бичиг дээр өгөх</i>		Тусламчийн зориулалт
Тусламч: 	Тусламчийн гүйцэтгэл хийсэн	Тусламч хуульчилсан
Тусламч: 	Б. 1004 0409 дүнгээр	Тусламчийн үзэг
Тусламч: 	(Гэмтэл, гэрлийн үзэг)	

ХАВСРАЛТ 11. Нөөцийн хөдөлгөөний тайлангийн хуулбар

БАТЛАВ: "МоЭнКо" ХХК-ны Дэд ТАНИЛЦСАН: АМГТГ-ын Нүүрс, судалгааны
захирал *[Signature]* /Ж.Оюунчимэг/ хэлтсийн дарга *[Signature]* /М.Мэндбаяр/

ХӨШӨӨГИЙН НҮҮРСНИЙ УУРХАЙН 2015-2020 ОНЫ НӨӨЦИЙН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТАЙЛАН

(Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-001414, MV-001640, MV-004322, MV-006525, MV-011887, MV-011888, MV-015289, MV-020299)

ХЯНАСАН:

АМГТГ-ын НСХ-ийн тайлан, төлөвлөгөө, нөөцийн хөдөлгөөний
бүртгэл хариуцсан мэргэжилтэн *[Signature]* / 17.Зорагч /

ХҮЛЭЭН АВСАН:

Үндэсний геологийн албаны Геологийн баримтын төв архивын
ажилтан *[Signature]* /

БОЛОВСРУУЛСАН:

"МоЭнКо" ХХК-ний ахлах геологич *[Signature]* / Г.Будмэд /

Улаанбаатар хот

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

Гарчиг

БҮЛЭГ 1. ОРШИЛ	2
1.1 Ордын газарзүйн байршил	2
1.2 Ордын судалгааны түүх	3
БҮЛЭГ 2. ОРДЫН ГЕОЛОГИ	5
2.1 Давхаргазүй	5
2.2 Ордын структур, хагарлууд	5
2.3 Ордын тектоник	8
БҮЛЭГ 3. ХӨШӨӨТ ОРДЫН НӨӨЦИЙН ТООЦОО	9
БҮЛЭГ 4. ДҮГНЭЛТ	10

Тайлангийн бичвэрт өрсөн Зургийн жагсаалт

Зураг 1: Ордын байршилны зураг	3
Зураг 2: Стратиграфийн багана	6
Зураг 3: Ордын геологийн зураг	7

Тайлангийн бичвэрт өрсөн Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1: Тусгай зоншоорлийн талбайн солбицол	2
Хүснэгт 2: Нөөц баялаг	9
Хүснэгт 3: Нөөц баялаг	9
Хүснэгт 4: Нөөцийн хөдөлгөөний хүснэгт	10
Хүснэгт 5: Хөшөөтийн ордын нөөц (2015 он, Я.Бат-Ирээдүй, Г.Будмэд нар) ба нөөцийн хөдөлгөөн 2020 оны эцсийн байдлаар	13
Хүснэгт 6: Ашиглалтанд өртсөн нөөц (2015 оны уулын ажлын тайлангийн маягт-3- с авав)	14
Хүснэгт 7: Ашиглалтанд өртсөн нөөц (2016 оны уулын ажлын тайлангийн маягт-3- с авав)	15
Хүснэгт 8: Ашиглалтанд өртсөн нөөц (2017 оны уулын ажлын тайлангийн маягт-3- с авав)	16
Хүснэгт 9: Ашиглалтанд өртсөн нөөц (2018 оны уулын ажлын тайлангийн маягт-3- с авав)	17
Хүснэгт 10: Ашиглалтанд өртсөн нөөц (2019 оны уулын ажлын тайлангийн маягт-3- с авав)	18
Хүснэгт 11: Ашиглалтанд өртсөн нөөц (2020 оны уулын ажлын тайлангийн маягт-3- с авав)	19
Хүснэгт 12 : Нөөцийн хөдөлгөөний хүснэгт	28

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нооцлын хөдөлгөөний тайлан

БҮЛЭГ 1. ОРШИЛ

“МоЭнКо” ХХК нь Ховд аймгийн Дарви сумын нутагт орших Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордыг хамарсан ашиглалтын долоон (MV-001414, MV-001640, MV-004322, MV-006525, MV-011887, MV-011888, MV-015289, MV-020299) тусгай зөвшөөрлийг эзэмшдэг ба 2007 онд нарийвчилсан хайгуулын ажлыг гүйцэтгэж “Хөшөөтийн нүүрсний ордын нэмэлт хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан”-г 2008 онд ЭБМЗ-р батлуулж, тус тайланд үндэсэж 2009 онд “Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордыг ашиглах ил уурхайн техник-эдийн засгийн үндэслэл”-г (ТЭЗҮ) батлуулан 2010 оноос олборлолтын ажил эхэлсэн. 2008-2014 онд нарийвчилсан хайгуулын ажлыг гүйцэтгэж “Хөшөөтийн нүүрсний ордын нэмэлт хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан”-г 2015 онд ЭБМЗ-р батлуулж, тус тайланд үндэсэж 2015 онд “Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордыг ашиглах ил уурхайн техник-эдийн засгийн үндэслэл”-г (ТЭЗҮ) батлуулсан.

Хөшөөтийн орд нь Монгол Алтайн нурууны зүүн-урд төгсгөлийн хойд хэсэгт далайн түвшнээс дээш 1900-2250 м өндөрт оршино. Орд нь урд зүгээс хойшоогоо чиглэх бөгөөд нүүрсний давхраасын унал нь баруунаас зүүн зүгт чиглэнэ. Ордын урт нь 2.2 км, өргөн нь 1.5 км болно. Тус ордын нүүрс нь дээд зэргийн коксжих чанарын нүүрс юм.

1.1 Ордын газарзүйн байршил

Хөшөөтийн нүүрсний орд газар нь Ховд хотоос зүүн урагш 210 км, Зэрэг сумаас зүүн урагш 60 км, Цэцэг сумаас хойш 29 км, Алтайн нурууны үргэлжлэл дээр орших ба Монгол Алтайн уулархаг их мужийн Алтайн мужид хамаарна. Орд газрын талбай нь Хүснэгт.1-д үзүүлсэн солбилцлоор хязгаарлагдана. Хөшөөтийн нүүрсний ордын байршилг Зураг 1-д үзүүлэв.

Хүснэгт 1: Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицол

Цэгийн дугаар	Өнцгийн нэгж					
	град	мин	сек	град	мин	сек
1	93	22	0	47	50	40
2	93	22	0	46	48	10
3	93	19	55	46	48	10
4	93	19	55	46	47	30
5	93	18	10	46	47	30
6	93	18	10	46	48	20
7	93	18	50	46	48	20
8	93	18	50	47	50	40

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

Зураг 1: Ордын байршлын зураг

1.2 Ордын судалгааны түүх

- Нейбург М.Ф. нар 1927 онд Баатар хайрхан уулын орчим нутагт хийсэн геологийн судалгааны ажлаар Хөшөөтийн нүүрсийг анх илрүүлсэн байна.
- Лувсанданзан, Феодоров нар 1956 онд Монгол Алтайг судлахад Хөшөөтийн голд нүүрс байгааг бүрэн батлан, тогтоцыг линз маягийн биет бөгөөд 25м хүртэл зузаантай карбон дээд ба дунд үед үүссэн гэж тодорхойлсон болно.
- Д.Дашцэрэн нар 1967 онд эрэл-хайгуулын ажил явуулсан.
- Б.Даваасамбуу 1972 онд нарийвчилсан хайгуулын ажил хийсэн байна.
- Н.Авид 1978 онд тус ордын өмнөд хэсэгт нарийвчилсан хайгуулын ажлыг үргэлжлүүлэн хийжээ. Эдгээр судалгаануудын үр дүнд Хөшөөтийн ордын хэмжээнд нийт 22881.10 мян.тн нүүрсний нөөц бодсон бөгөөд 1972 оноос эхлэн орон нутгийн хэрэгцээг хангах чиглэлээр олборлолт явуулж иржээ.

Гидрогеологийн судалгааны хувьд уг бүс нутгийн нийт талбайн хэмжээнд 1:1000000, 1:500000 масштабтай гидрогеологийн тоймчилсон бүдүүвч зураг зохиогдсон. Гидрогеологийн судалгааг Цэцэг сумын төвд ганцаарчилсан цэгүүдэд геофизикийн цэгчилсэн хэмжилт хийж, гидрогеологийн өрөмдлөг, сорилт туршилтын ажлыг нэлээд хэдэн удаа гүйцэтгэж байсан.

- 1970, 1973, 1987, 1991, 1992 онд өрөмдлөг, сорилт туршилтын ажлыг хийж, дээрх ажлын үр дүнг үндэслэн богино яндант болон өрөмдмөл худаг гаргаж, ашиглалтад оруулж байсан.
- 1998 оны бүс нутгийн хэмжээнд гидрогеологийн урьдчилсан судалгааг

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нооцийн хөдөлгөөний тайлан

Д.Пүрэвхүү нар хийсэн бөгөөд 1998 онд гидрогеологийн эрэл-хайгуулын ажлыг зохих түвшинд явуулан нааштай үр дүнд хүрэн, Цэцэг сумын төвийн усан хангамжийн шинэ найдвартай эх үүсвэрийн асуудал шийдвэрлэгдэж газрын доорх усны ашиглалтын нөөц баялгийг нарийвчлан тогтоосон байна.

- 2007 онд “МоЭнКо” ХХК-ний хөрөнгөөр Ховд аймгийн Хөшөөтийн Уурхайн орчимд баригдах цахилгаан станцын барилга, усан сангийн даланд зориулсан инженер геологийн тойм судалгааг хийсэн. Гидрогеологийн судалгааны хүрээнд 2007 - 2008 онд Хөшөөтийн уурхайгаас 50км радиустай талбайн хэмжээнд геофизикийн судалгаа явуулж нийт 5 талбайг ялгасан.

- Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн үйлдвэрийн болон ахуйн усан хангамжийн зориулалтаар 2008 онд Бооржийн голын адаг нэртэй талбайд газар доорх усны эрэл хайгуулын 11 цооногийг өрөмдөж урьдчилсан байдлаар газрын доорх усны нөөцийг С2 зэргээр үнэлж, боломжит нөөцийг 18765 м³/хоноогоор тодорхойлсон.

- 2007-2014 онд “МоЭнКо” ХХК геологи хайгуулын ажлаа үргэлжлүүлж Нүүрсний чанарын судалгааг баталгаажуулсан.

- 2007 онд хайгуулын 197 цооног буюу 48946.29 т.м
- 2007 онд гидрогеологийн 2 цооног буюу 745.59 т.м
- 2008 онд хайгуулын 39 цооног буюу 6920.63 т.м
- 2008 онд геотехникийн 3 цооног буюу 652.12 т.м
- 2009 онд хайгуулын 113 цооног буюу 25829.59 т.м
- 2009 онд хойд хөшөөтийн хэсэгт урьдчилсан хайгуулын 4 цооног буюу 1368.45 т.м.
- 2010 онд ашиглалтын хайгуулын 21 цооног буюу 3933.3 т.м
- 2010 онд хойд хөшөөтийн хэсэгт урьдчилсан хайгуулын 59 цооног буюу 13980.05 т.м.
- 2010 онд хөрсний овоолгод өртөх талбайн үнэлгээний зориулалтаар (MV-011887 тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд) 32 цооног буюу 6399.9 т.м.
- 2011 онд хөрсний овоолгод өртөх талбайн үнэлгээний зориулалтаар (Уурхайн эдэлбэр газарт) 37 цооног буюу 5629.7т.м.
- 2013 онд ашиглалтын хайгуулын 42 цооног буюу 2148.0 т.м
- 2014 онд хайгуулын 2 цооног буюу 199.6 т.м

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны төлөвлөгөөний тайлан

БҮЛЭГ 2. ОРДЫН ГЕОЛОГИ

2.1 Давхаргазүй

Дээд перм (P2hs). Терриген тунамал чулуулгаас тогтсон хурдас юм. Хөрзөн, гравелит, элэжин, алевролит, нүүрсний давхраасуудаас зонхилон бүрдэнэ. Эдгээрийн нийт зузаан нь 1000 -1300м бөгөөд дотроо доод буюу хөрзөнгийн, дээд буюу нүүрс агуулагч гэсэн хоёр мэмбэрт ангилагддаг. Доод хөрзөн мэмбэр(P2hs1) нь хөрзөн ба элэжингийн том зузаалгаас бүрдэнэ. Нийт зузаан нь 200-300м. Зүсэлт дэх 100м орчим зузаантай хөрзөнгийн үе нь маш олон жижиг нүүрсний үеүдтэй байдаг. Нүүрсний үеүдийн хуримтлагдсан зузаан нь 2м-ээс доош байгаа нь үйлдвэрлэлийн ач холбогдолгүй болно. Дээд нүүрс агуулагч мэмбэр (P2hs2)-ийн зүсэлт нь элэжин, алевролит, шаваржин, нүүрсний давхраасуудаас тогтох ба зузаан нь 800-1000м. Энд ашиглалт явуулах боломжтой нүүрсний В, С давхраасууд байршина. Нийт нүүрсний давхраасын дундаж зузаан нь 84м бөгөөд тэдгээрээс В, С давхраасын дундаж зузаан нь 50м, үүнээс В давхраас 16.8м, С давхраас 36.5м байна. Эдгээр нүүрсний давхраасууд нь ил уурхайгаар ашиглах гол нүүрсний давхраасууд /нүүрсний давхраасын стратиграфийн баганыг Зураг 2-д үзүүлэв/ юм. Ордын талбай нь нэлээд атираажилт шахалтанд өртсөнөөс гадна хүчтэй ан цавын структур үүсгэж, бие даасан хагарлын блокуудад таслагдсан байна.

Дөрөвдөгчийн галавын дунд плейстоцений хурдас. Хайгуулын талбайн хойд хилээс эхлээд Хөшөөт голын дунд хэсгийг Плейстоцений бүрдлийн дарагдсан аллювиаль хурдас бүрдүүлдэг ба Хөшөөтийн голын баруун цоколь дэнжийг даган 60м хүртэл зузаантай хуримтлагдсан байна.

Дөрөвдөгчийн галав голоцений. Хөндлөн гол, түүний салаанууд, жижиг толгодуудыг даган уг хурдас тархах бөгөөд уурхайн талбайн хойд хэсгээр голдуу байдаг.

2.2 Ордын структур, хагарлууд

Голдох структурууд. Нүүрс агуулсан Хөшөөт формац нь структурын деформацид нэлээд хүчтэй орсон байдаг. Хөшөөтийн нүүрсний ордын структурын тогтоц нь гол структурын өвөрмөц онцлогийг тогтоосон жижиг атирааны хамт доошлох хоёр түүнээс дээш буюу бага 2 хос хойноосоо урагшаа чиглэсэн синклиналь атираануудаас бүрдэнэ. Синклиналь жигүүрийн дагуух уналууд нь тусгай зөвшөөрлийн хилийн төв хэсэг рүү бага, баруун бүсийн урд хэсэгт бараг эгц дээшээ чиглэлд хэлбэлздэг бөгөөд дахин тусгай зөвшөөрлийн хилийн хойд хэсэгт 60-70° түүнээс ч эгц болдог. Тусгай зөвшөөрлийн талбайд Хөндлөн голын хагарал нь зүүнээсээ баруун зүгт чиглэсэн. Синклиналь атирааны баруун жигүүр хэд хэдэн хос зөрөл хагарлуудаар шилжсэн байдаг. Хагарлуудын дагуух зөрүү нь талбайн хэмжээнд хэдэн м-ээс хэдэн 100м хооронд өөрчлөгддөг. Хайгуулын талбайн хэмжээнд 250 - 4500м хүртэл урттай том жижиг 15 гаруй хагарал байдаг.

Хошоотийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны ноццийн хөдөлгөөний тайлан

2.3 Ордын тектоник

Монгол орны тектоник-бүтцийн мужлалын зураг дээр, судалгааны талбай нь Умард Монголын түрүү каледоны атираат тогтолцооны Нуурын бүсэд хамаарна.

Нуурын бүтэц-хэлбэршлийн бүс. Талбайн төв хэсгээр баруун хойноос зүүн урагш сунаж тогтсон Нуурын бүс, хойт зүүн хойт талаар Дарви-Баян-Улааны хагарлаар Төв Монголын массивын Завханы бүстэй хиллэж, баруун өмнө хэсгээр Цагааншувуут хагарлаар Монгол Алтайн атираат тогтолцооноос тусгаарлагдана. Нуурын бүсийн өргөн Баянцагааны орчмоор 100км, Бага Даривын орчмоор 250км, Хар азаргын орчмоор 80-85км. Судалгааны талбайд тархсан девон, карбон, пермийн хурдсууд каледоны атираажлын явцад үүссэн эх газрын рифтоген хотгоруудын структур-формацийн бүрдлүүд болио. Тэдгээрээс девоны цагааншороот формаци Нуурын бүсийн төвд давхцмал грабен-синклиналь структурийг үүсгэсэн байгаа бол карбон, пермийн Хүрэнгол, Хөшөөт формацууд Нуур, Ховдын бүсүүдийг зааглагч Цагааншивээтийн хагарлын дагуу үүссэн грабен-синклиналийн дотор төвлөрсөн байна.

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

БҮЛЭГ 3. ХӨШӨӨТ ОРДЫН НӨӨЦИЙН ТООЦОО

Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордыг “МоЭнКо” ХХК-ний 2015 онд ЭБМЗ-д “Хөшөөтийн нүүрсний ордын нэмэлт хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан”-г оруулсан ба 2015 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдрийн (ХХ-11-05/01); (ХХ-11-05/02); (ХХ-11-05/03); (ХХ-11-05/03); (ХХ-11-05/05); (ХХ-11-05/06) дугаар дүгнэлтүүдээр.

Ил аргаар олборлох боломжтой С болон В давхраасуудыг ялгасан ба дундаж зузаан нь С давхраас 36.5м, В давхраас 16.8м, ордын хэмжээний нийт зузаан нь 84м бөгөөд нүүрсжилтийн коэффициент нь 8.8 хувьтай. С болон В давхраасууд нийт ордын хэмжээнд нүүрсний хэмжээг бодит (В) 88.15 сая тонн, боломжит (С) 33.495 сая тонн ба урьдчилан үнэлсэн баялагийг (P1) 94.87 сая тонн оролцуулан нийт 216.52 сая тонн. (Хүснэгт.2)

Нийт ордын хэмжээнд нүүрсний хэмжээ бодит нөөц ба илрүүлсэн баялгийг оролцуулан В ба С нүүрсний давхраасуудад 216.52 сая тн, үүнээс коксжих нүүрс 192.79 сая тн, эрчим хүчний нүүрс нь 23.73 сая тн болохыг тооцоолон гаргалаа.

Хүснэгт 2: Нөөц баялаг

Нүүрсний давхраас	Нөөц / Баялаг (1000 тн)				
	В зэрэг	С зэрэг	В+С зэрэг	Р зэрэг	Бүгд
С, В	88151.94	33495.11	121647.05	94870.93	216517.97

Хөшөөтийн чулуун нүүрсний ордыг “МоЭнКо” ХХК-ний “Хөшөөтийн нүүрсний ордын нэмэлт хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан”-г ЭБМЗ-ийн 2016 оны 03 дугаар сарын 18-ний өдрийн (ХХ-03-08/01); (ХХ-03-08/01) дүгнэлтүүдээр ГМУБЭУСБГХБӨСБГ АМХАХТХуулийн үйлчилгээнд давхцсан бодит (В) 0.16 сая тонн, боломжит (С) 1.28 тонн, урьдчилан үнэлсэн баялаг (P1) 13.55 сая тонн нүүрснийг хасаж С болон В давхраасууд нийт ордын хэмжээнд нүүрсний хэмжээг бодит (В) 87.99 сая тонн, боломжит (С) 32.2 сая тонн ба урьдчилан үнэлсэн баялагийг (P1) 81.3 сая тонн оролцуулан нийт 201.5 сая тонн болгож батлав. (Хүснэгт.3)

Хүснэгт 3: Нөөц баялаг

Нүүрсний давхраас	Нөөц / Баялаг (1000 тн)				
	В зэрэг	С зэрэг	В+С зэрэг	Р зэрэг	Бүгд
С+В	87988.55	32217.24	120205.79	81323.69	201529.48
Бүгд	87988.55	32217.24	120205.79	81323.69	201529.48

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

БҮЛЭГ 4. ДҮГНЭЛТ

2008 онд батлуулсан “Хөшөөтийн нүүрсний ордын нэмэлт хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан” үндэслэж “Хөшөөтийн нүүрсний ордыг ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэл”-г 2010 онд, 2015 онд батлуулсан “Хөшөөтийн нүүрсний ордын нэмэлт хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан”-г үндэслэж “Хөшөөтийн нүүрсний ордыг ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэл”-г 2015 онд шинэчлэн батлуулсан.

Уурхайн олборлолтын ажил 2010 оноос эхэлсэн ба 2015-2020 оны хугацаанд нийт 6.3 сая тонн нүүрсний олборлолт хийсэн байна. Нүүрсний олборлолтын мэдээг жил бүрийн уулын ажлын тайланд тусгаж байсан ба задаргааг Хүснэгт.3-с харна уу.

Хүснэгт 4: Нөөцийн хөдөлгөөний хүснэгт

НӨӨЦИЙН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ХҮСНЭГТ													
Ашигт малтмалын нэр. Нүүрс													
Нөөцийн хэмжих нэгж. мян.тн													
№/д	Ашигт малтмалын ордын нэр	Ашиглалтад орсон он	Нөөцийн зэрэг	Тусгай зөвшөөрөлийн дугаар	Алх батлагдсан нөөц	Оны эхэл дах нөөц		Оны нөөцийн хөдөлгөөн		Оны үлдэгдэл нөөц			
						Балансыг	Олборлосон	Ашиглалтын үеийн хаагдаал	Олборлолтын явцал батлагддаггүй		Балансын		
1	2	4	5		6	8	10	12	17	18			
1	Хөшөөт	2015	B	MV-001414	10933.91	10933.91	557.95	17.26		10358.71			
				MV-004322	32402.48	32402.48	1.56	0.05		32400.88			
				MV-006525	17211.27	17211.27	108.87	3.37		17099.04			
				MV-001640	731.33	731.33				731.33			
				MV-011887	1440.20	1440.20				1440.20			
				MV-015289	967.24	967.24				967.24			
							MV-020299	24301.68	24301.68				24301.68
						C	MV-001414	1272.55	1272.55				1272.55
							MV-004322	5736.18	5736.18				5736.18
							MV-006525	1576.03	1576.03				1576.03
							MV-001640	530.19	530.19				530.19
							MV-011887	1817.92	1817.92				1817.92
							MV-011888	1908.74	1908.74				1908.74
							MV-015289	6711.16	6711.16				6711.16
				MV-020299	12664.90	12664.90				12664.90			
				Нийт	120,205.79	120,205.79	668.37	20.67	0.00	119,516.75			
2		2016	B	MV-001414	10933.91	10358.71	653.79	18.83		9686.09			
				MV-004322	32402.48	32400.88	10.59	3.49		32386.80			

Хошоотийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нооцийн хөдөлгөөний тайлан

3	2017	C	MV-006525	17211.27	17099.04	28.69	1.24		17069.11	
			MV-001640	731.33	731.33				731.33	
			MV-011887	1440.20	1440.20				1440.20	
			MV-015289	967.24	967.24				967.24	
			MV-020299	24301.68	24301.68				24301.68	
			MV-001414	1272.55	1272.55				1272.55	
			MV-004322	5736.18	5736.18				5736.18	
			MV-006525	1576.03	1576.03				1576.03	
			MV-001640	530.19	530.19				530.19	
			MV-011887	1817.92	1817.92				1817.92	
	MV-011888	1908.74	1908.74				1908.74			
	MV-015289	6711.16	6711.16				6711.16			
	MV-020299	12664.90	12664.90				12664.90			
	Нийт	120,205.79	119,516.75	693.07	23.56	0.00	118,800.12			
	2017	B	MV-001414	10933.91	9686.09	844.23	26.11		8815.75	
			MV-004322	32402.48	32386.80	67.72	2.09		32316.98	
			MV-006525	17211.27	17069.11	99.36	3.07		16966.67	
			MV-001640	731.33	731.33				731.33	
			MV-011887	1440.20	1440.20				1440.20	
			MV-015289	967.24	967.24				967.24	
MV-020299			24301.68	24301.68				24301.68		
MV-001414			1272.55	1272.55				1272.55		
MV-004322			5736.18	5736.18	38.20	1.18		5696.80		
MV-006525			1576.03	1576.03				1576.03		
2018	C	MV-001640	530.19	530.19				530.19		
		MV-011887	1817.92	1817.92				1817.92		
		MV-011888	1908.74	1908.74				1908.74		
		MV-015289	6711.16	6711.16				6711.16		
		MV-020299	12664.90	12664.90				12664.90		
		Нийт	120,205.79	118,800.12	1,049.51	32.46	0.00	117,718.15		
		2018	B	MV-001414	10933.91	8815.75	823.91	25.48		7966.36
				MV-004322	32402.48	32316.98	104.24	3.22		32209.51
				MV-006525	17211.27	16966.67	156.72	4.85		16805.10
				MV-001640	731.33	731.33				731.33
MV-011887	1440.20			1440.20				1440.20		
MV-015289	967.24			967.24				967.24		
MV-020299	24301.68			24301.68				24301.68		
MV-001414	1272.55			1272.55				1272.55		
MV-004322	5736.18			5696.80	6.86	0.21		5689.73		
MV-006525	1576.03			1576.03	14.36	0.44		1561.23		
2018	C	MV-001640	530.19	530.19				530.19		
		MV-011887	1817.92	1817.92				1817.92		
		MV-011888	1908.74	1908.74				1908.74		
		MV-015289	6711.16	6711.16				6711.16		

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

			MV-020299	12664.90	12664.90				12664.90
			Нийт	120,205.79	117,718.15	1,106.09	34.21	0.00	116,577.84
5	2019	B	MV-001414	10933.91	7966.36	888.97	27.49		7049.90
			MV-004322	32402.48	32209.51	127.44	3.94		32078.13
			MV-006525	17211.27	16805.10	459.40	14.21		16331.49
			MV-001640	731.33	731.33				731.33
			MV-011887	1440.20	1440.20				1440.20
			MV-015289	967.24	967.24				967.24
			MV-020299	24301.68	24301.68				24301.68
		C	MV-001414	1272.55	1272.55				1272.55
			MV-004322	5736.18	5689.73	1.92	0.06		5687.75
			MV-006525	1576.03	1561.23	125.56	3.88		1431.79
			MV-001640	530.19	530.19				530.19
			MV-011887	1817.92	1817.92				1817.92
			MV-011888	1908.74	1908.74				1908.74
			MV-015289	6711.16	6711.16	3.55	0.11		6707.51
MV-020299	12664.90	12664.90				12664.90			
		Нийт	120,205.79	116,577.84	1,606.83	49.70	0.00	114,921.31	
6	2020	B	MV-001414	10933.91	7049.90	441.09	13.64		6595.16
			MV-004322	32402.48	32078.13	13.37	0.41		32064.35
			MV-006525	17211.27	16331.49	381.59	11.80		15938.10
			MV-001640	731.33	731.33				731.33
			MV-011887	1440.20	1440.20				1440.20
			MV-015289	967.24	967.24				967.24
			MV-020299	24301.68	24301.68				24301.68
		C	MV-001414	1272.55	1272.55				1272.55
			MV-004322	5736.18	5687.75				5687.75
			MV-006525	1576.03	1431.79	75.97	2.35		1353.48
			MV-001640	530.19	530.19				530.19
			MV-011887	1817.92	1817.92				1817.92
			MV-011888	1908.74	1908.74				1908.74
			MV-015289	6711.16	6707.51	33.69	1.04		6672.78
MV-020299	12664.90	12664.90				12664.90			
		Нийт	120,205.79	114,921.31	945.71	29.25	0.00	113,946.36	

Хөшөөтийн пүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нооцлын хөдөлгөөний тайлан

**Хүснэгт 5: Хөшөөтийн ордын нооц (2015 он, Я.Бат-Ирээдүй, Г.Будмэд нар) ба нооцлын
хөдөлгөөн 2020 оны эцсийн байдлаар**

Давхраас	Нөөцийн зэрэглэл (мян.тонн)				
	В зэрэг	С зэрэг	В+С зэрэг	Р зэрэг	В+С+Р
С давхраас+В давхраас	87988.55	32217.24	120205.79	81323.69	201529.48
2015-2020 оны өлборлолт	5950.06	309.37	6259.44		6259.44
Үлдэгдэл	82038.49	31907.87	113946.36	81323.69	195270.04

Нийт үлдэгдэл нооц, баялаг 2020 эцсийн байдлаар 195270.04 мян.тн.

Үүнээс: В+С зэргийн нооц 113946.36 мян.тн

В+С+Р зэргийн нооц, баялаг 195270.04 мян.тн үлджээ.

Хөшөөгийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

Хүснэгт 7: Ашиглалтад өртсөн нөөц (2016 оны уулын ажлын тайлангийн маягт-3-с авсан)

"Мо Эн Ко" ХХК

"Хөшөөт"-ийн нүүрсний уурхай

Маягт №3

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-001414, MV-001640, MV-004322, MV-006525, MV-011887, MV-011886, MV-015289, MV-020299
Ашигт малтмалын төрөл: Нүүрс
Он: 2016

Нөөц ийн зэрэг	Ангам бэлтгэсэн нөөц				АШИГЛАЛТАНД ӨРТСӨН НӨӨЦ											
	Эдийн засгийн үр ашигтай нөөц, 1000 тн		Төсөрсөн нөөцтэй эдийн засгийн үр ашигтай нөөц, 1000 тн		Оны эхэн дэх нөөц, 1000 тн		Өмнөх жил, 1000 тн		Ашиглалтын хаягдал, 1000 тн		Ашиглалтын бэрхшээл, 1000 тн		Оны эцэст үлдэгдэл, нөөц, 1000 тн			
	Бусад	Даварчин	Бусад	Даварчин	Эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Төсөрсөн нөөцтэй эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Төсөрсөн нөөцтэй эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Төсөрсөн нөөцтэй эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Төсөрсөн нөөцтэй эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Төсөрсөн нөөцтэй эдийн засгийн үр ашигтай нөөц		
1					4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
А																
Нийт А					11627.522		553.265		18.526				10954.908			
В					1281.526		10.592		3.481				1267.526			
1	MV-001414	С,В	12206.483													
2	MV-001640	С,В	1767.028													
3	MV-004322	С,В	36138.062													
4	MV-006525	С,В	18787.204													
5	MV-011887	С,В	3250.117													
6	MV-011886	С,В	1505.736													
7	MV-015289	С,В	7673.399													
8	MV-020299	С,В	38966.858													
9					119513.007		803.073		23.568				118790.376			
10																
11																
12																
Нийт В					119513.007		803.073		23.568				118790.376			
С																
Нийт С					119513.007		803.073		23.568				118790.376			
Нийт А+В+С					119513.007		803.073		23.568				118790.376			

ЖОУ: Тусгай зөвшөөрлийн нөөцийг ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүрээр гаргаж ирүүлнэ.

Тайлан гаргасан: *[Signature]* Г.Будмад

Хүлээн авсан: *[Signature]*
Мэргэжилтэн: *[Signature]*

"Хөшөөт"-ийн нүүрсний уурхайн 2016 оны уулын ажлын тайлан

Хөшөөтгийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

Хүснэгт 10: Ашиглалтад өртсөн нөөц (2019 оны уулын ажлын тайлангийн мангт-3-с аваар)

Ашигт малтмал, газрын тосны газар

Ашигт малтмалын нэрэн
Тулга мөхөөрлийн дүгээг
Тайлангийн нө

Чулуун
МУ-021114
2019

Мангт-3

АШИГЛАЛТАД ӨРТСӨН НӨӨЦ

Хөшөөтгийн нэрэн	Ашигт малтмалын нэрэн			Эхний өртсөн нөөц, 1000 тн	Өртсөн нөөц, 1000 тн	Хүлээн зориулсан нөөц, 1000 тн	Ашигласан нөөц, 1000 тн	Хүлээн зориулсан нөөц, 1000 тн	Ашигласан нөөц, 1000 тн	Хүлээн зориулсан нөөц, 1000 тн	Ашигласан нөөц, 1000 тн	Хүлээн зориулсан нөөц, 1000 тн	Ашигласан нөөц, 1000 тн	Хүлээн зориулсан нөөц, 1000 тн	Ашигласан нөөц, 1000 тн		
	Хүлээн зориулсан нөөц, 1000 тн	Ашигласан нөөц, 1000 тн	Хүлээн зориулсан нөөц, 1000 тн														
А	1	МУ-021114	C, B	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000
Б	2	МУ-021114	C, B	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
Г	3	МУ-021114	C, B	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	
				10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	10000000	

Хүснэгт 10-ийн үргэлжлэл
Монгол улсын Геологийн үйлчилгээний газар

Хөшөөгийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны боодийн хөдөлгөөний тайлан

Хүснэгт 11: Ашиглалтанд өртсөн нөөц (2020 оны уулын ажлын тайлангийн маягт-3-с авав)

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР

Ашигт малтмалын төрөл
Турай өрхөөрсний аргаар
Тайлбарлах өдөр

Мөчлөг
МС-003434
2020

Чулуун
МУ-0514
2020

Маягт-3

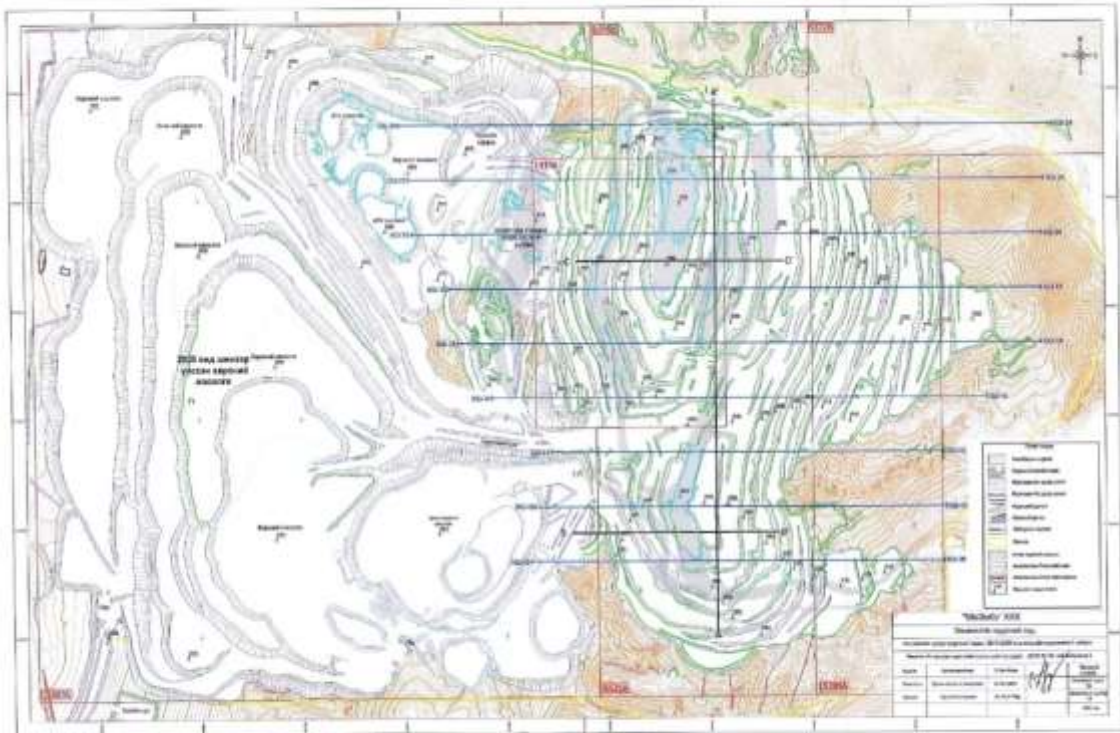
АШИГЛАЛТАНД ӨРТСӨН НӨӨЦ

Нэгж	Хүний нэр	Ажлын өргөгдсөн мөн			Өсөн үржих нөөц, 100 тн		Одоогоор, 100 тн		Амьдралын хамраал, 100 тн		Ажлаалын биеэрхэл, 100 тн		Өсөн үржих нөөц, 100 тн		Самууны үйлдвэрлэл нөөц, 100 тн	
		Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр	Хүний нэр
Маягт А	1	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	2	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	3	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	4	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	5	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	6	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	7	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	8	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	9	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	10	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
Маягт Б	1	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	2	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	3	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	4	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	5	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	6	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	7	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	8	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	9	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000
	10	Уул	Уул	Уул	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000	1545.8000

Уулсын өртсөн
Мэргэжлээр

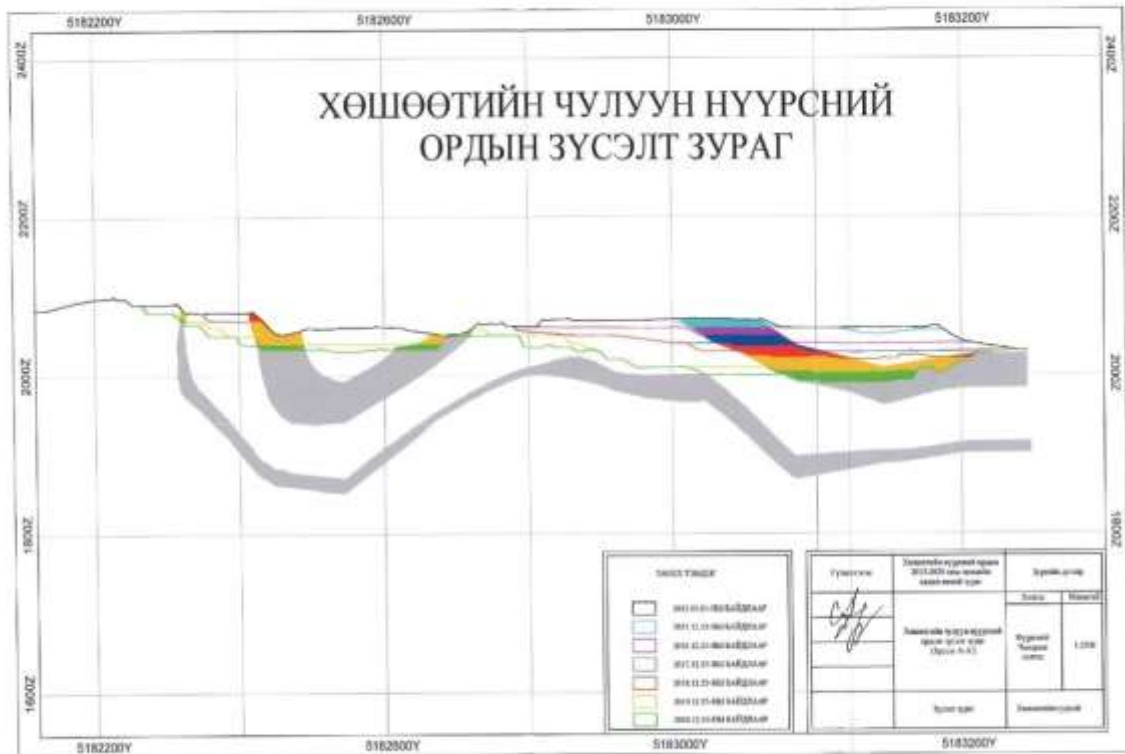
Тайлан гаргасан
Б.Ганзориг

Хөшөөтийн чулуун нуурын 2011-2020 оны жилийн тооцмол тайлан

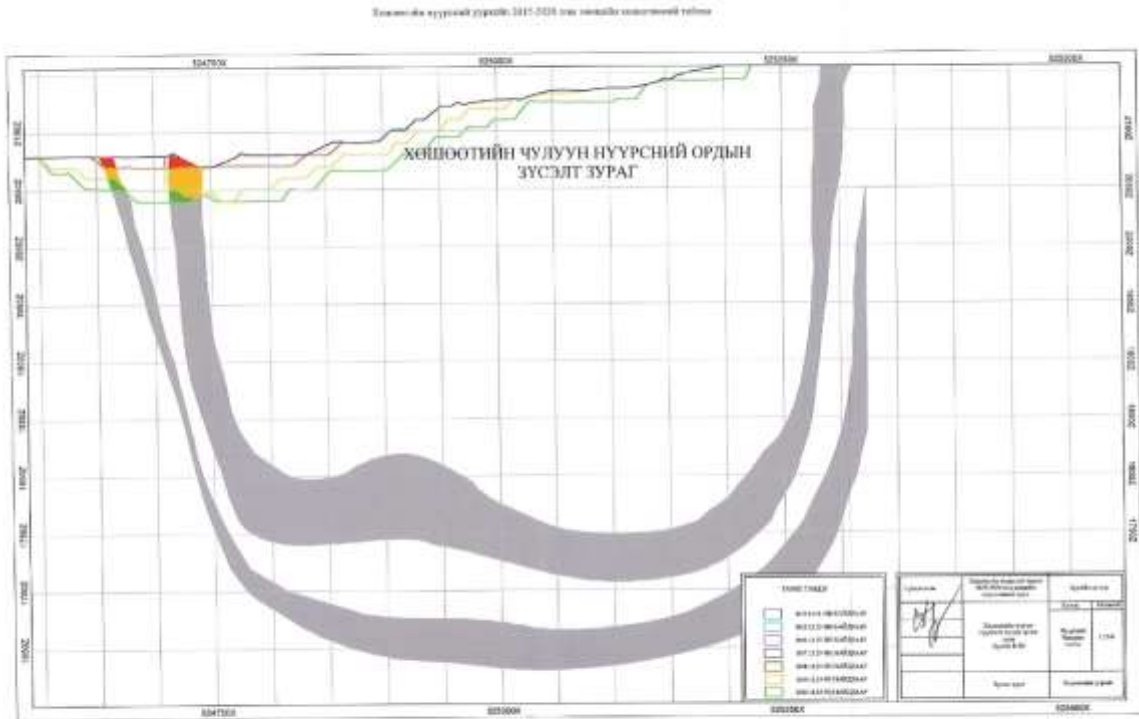

20

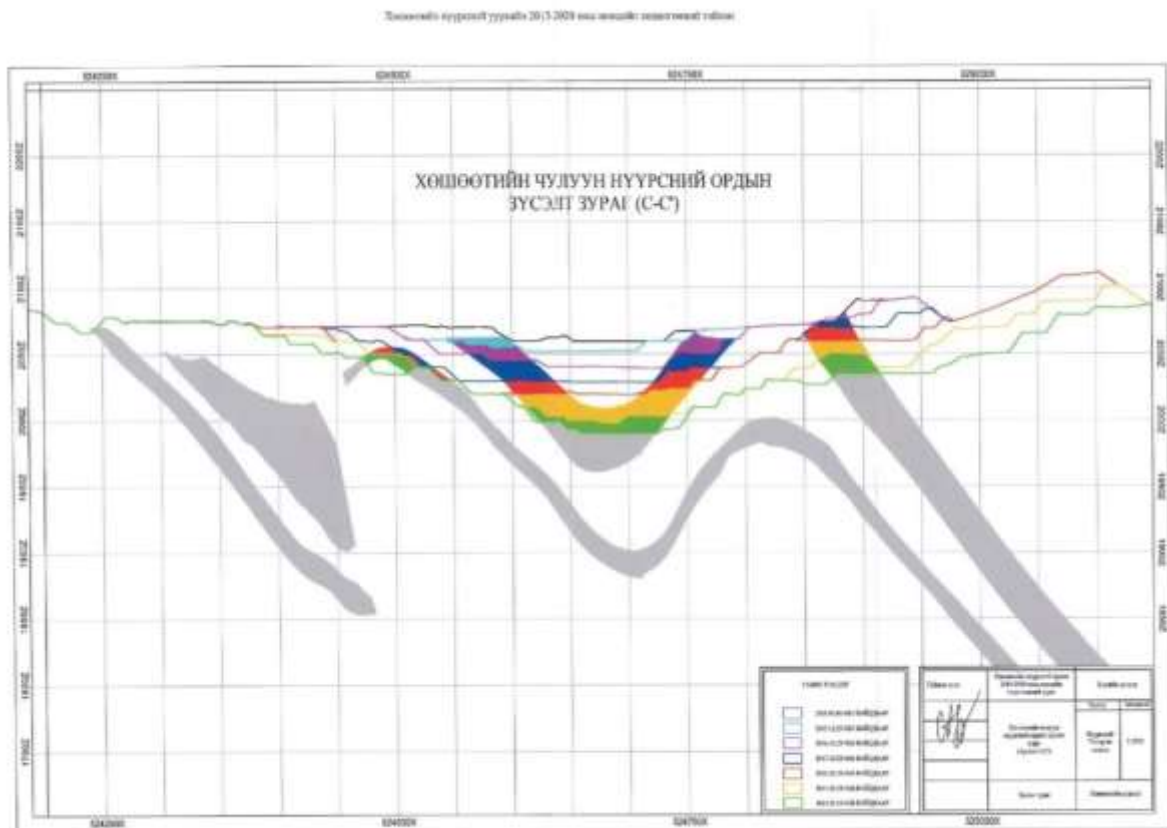
Хөшөөтийн чулуун нуурын 2011-2020 оны жилийн тооцмол тайлан

21

22

Хөвсгөлийн уурхайн уурхайн 2013-2020 оны жилийн эхлэлийн тайлан

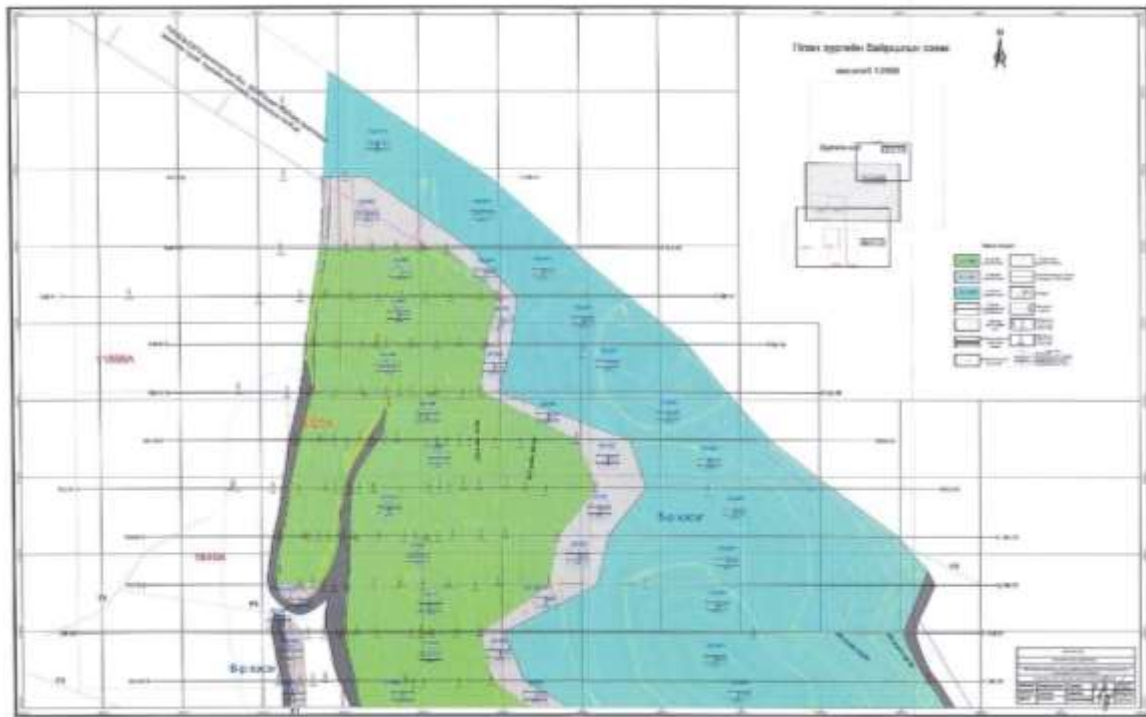
34

Хөвсгөлийн уурхайн уурхайн 2013-2020 оны жилийн эхлэлийн тайлан

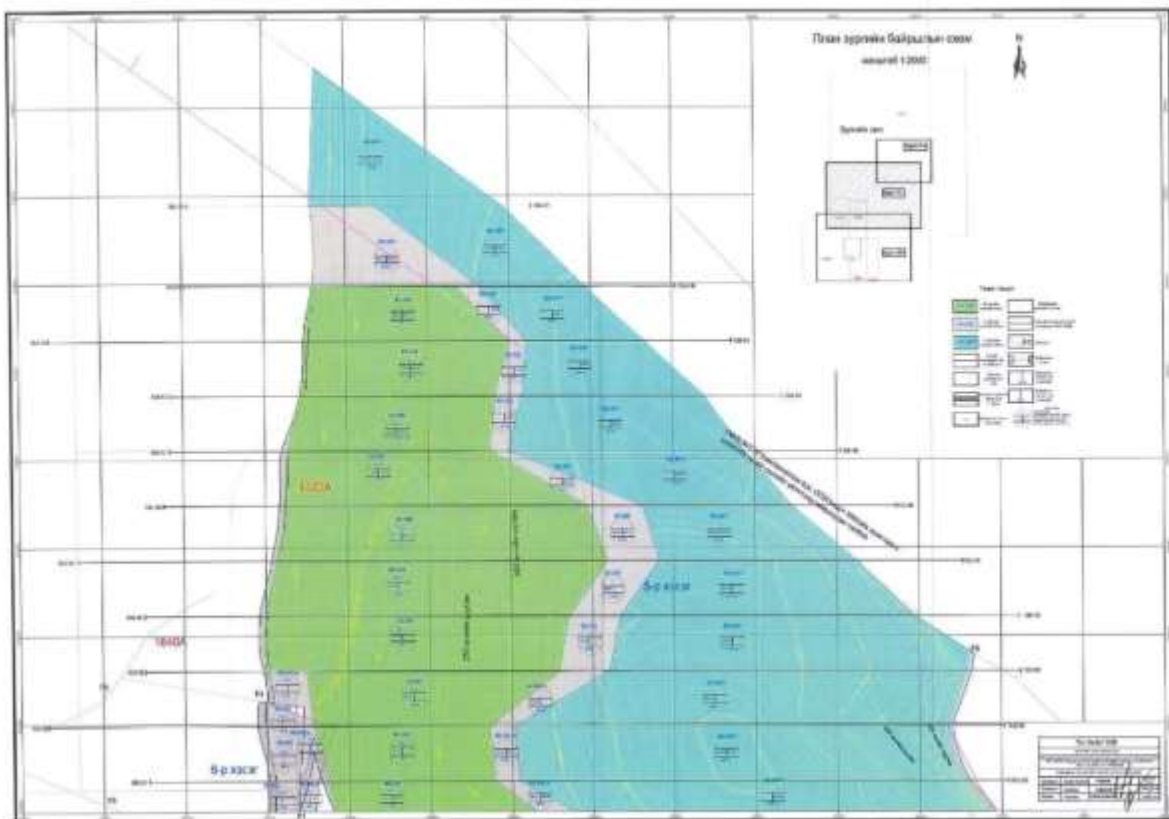
35

Хөвсгөлийн гүүрний уурхайн 2011-2020 оны төлөвлөгөөний төлөвлөгөөний зураг

26

Хөвсгөлийн гүүрний уурхайн 2017-2020 оны төлөвлөгөөний төлөвлөгөөний зураг

27

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нооцийн хөдөлгөөний тайлан

Хүснэгт 12 : Нооцийн хөдөлгөөний хүснэгт

НООЦИЙН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ХҮСНЭГТ								
Ашигт малтмалын нэр, Нүүрс								
Нооцийн хэмжээг тэгж, мвт.тн								
№	Ашигт малтмалын ордын нэр	Ашигласан жил орсон он	Нооцийн хэрэг	Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	Хүсний дугаар, тэргүүл	Аж байлагдсан ноц	Ожирлоосон	Огно үлдэгдэл ноц
1	2	4	5	6	7	8.00	9.00	10.00
	Хөшөөт	2015-2020	В	MV-001414	B1-12B	146.46		146.46
B1-14B					165.10	1.44	163.66	
B1-16B					126.47	23.71	102.76	
B1-18B					22.55	18.94	3.62	
B2-12B					152.46	10.16	142.30	
B2-14B					538.83	72.88	465.95	
B2-16B					897.46	133.05	764.42	
B2-18B					922.97	143.39	779.58	
B2-20B					830.53	86.90	743.63	
B2-22B					328.34	32.66	295.68	
B4-16B					182.62		182.62	
B4-18B					322.92		322.92	
B4-20B					414.61		414.61	
B4-22B					166.73		166.73	
C1-12B					205.39	30.13	175.26	
C1-14B					124.55	72.47	52.08	
C1-16B					14.09	14.09		
C2-14B					144.12	144.12		
C2-16B					912.81	912.81		
C2-18B					1,296.69	1,256.69	40.09	
C2-20B				1,210.09	1,050.32	159.77		
C2-22B				423.23	335.07	88.16		
C4-18B				651.56		651.56		
C4-20B				734.27		734.27		
B1-22B				506.62		506.62		
B2-22B				455.51	25.31	430.20		
B4-22B				14.63		14.63		
B5-26B				1,418.60		1,418.60		
B5-28B				1,163.39		1,163.39		
B5-30B				1,452.74		1,452.74		
B5-32B				1,356.30		1,356.30		
B5-34B				1,403.99		1,403.99		
B5-36B				1,422.73		1,422.73		
B5-38B				1,057.81		1,057.81		
C1-22B				761.85	26.58	735.27		
C2-22B				606.53	286.25	320.27		
C5-26B				2,492.41		2,492.41		
C5-28B				2,427.80		2,427.80		
C5-30B				2,696.07		2,696.07		
C5-32B				3,369.96		3,369.96		
C5-34B	3,941.47		3,941.47					
C5-36B	3,598.06		3,598.06					
				MV-004222				

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

1	2	4	5	6	7	8.00	9.00	10.00
				MV-004322	C5-38B	2,256.82		2,256.82
					B1-08B	1,718.73	64.42	1,654.31
					B1-10B	1,387.11	10.56	1,376.55
					B1-12B	797.43		797.43
					B1-14B	566.61		566.61
					B1-16B	544.12	15.81	528.31
					B1-18B	531.40	59.11	472.29
					B1-20B	451.83	0.24	451.59
					B1-22B	283.91		283.91
					B2-12B	35.93	1.09	34.85
					B2-18B	8.94	4.00	4.94
					B2-20B	82.81	0.27	82.54
					B2-22B	46.05		46.05
				MV-006323	C1-08B	2,928.87	149.87	2,778.99
					C1-10B	1,989.18	94.54	1,894.64
					C1-12B	1,505.20	7.44	1,497.76
					C1-14B	1,276.25	18.00	1,258.25
					C1-16B	752.13	228.91	523.22
					C1-18B	774.75	297.50	477.25
					C1-20B	949.01	256.97	692.05
					C1-22B	574.05	64.45	509.60
					C2-20B	3.05		3.05
					C2-22B	3.91		3.91
					B5-32B	276.02		276.02
					B5-34B	152.34		152.34
					B5-36B	64.95		64.95
					B5-38B	64.26		64.26
					B5-40B	2.11		2.11
					C5-32B	92.24		92.24
					C5-34B	70.05		70.05
					C5-36B	9.37		9.37
					B4-16B	323.27		323.27
					B4-18B	234.48		234.48
					B4-20B	188.10		188.10
					B4-22B	407.01		407.01
					C4-18B	240.86		240.86
					C4-20B	46.48		46.48
				MV-011887				
					B1-08B	17.78		17.78
					B1-14B	76.38		76.38
					B1-16B	130.21		130.21
					B1-18B	57.75		57.75
					B1-20B	9.77		9.77
					B1-22B	68.68		68.68
					C1-08B	17.29		17.29
					C1-14B	131.05		131.05
					C1-16B	169.85		169.85
					C1-18B	106.70		106.70
					C1-20B	27.07		27.07
					C1-22B	154.71		154.71
					B1-22B	287.38		287.38
					B5-26B	349.96		349.96
					B5-30B	105.41		105.41
				MV-015289				
					B1-08B	17.78		17.78
					B1-14B	76.38		76.38
					B1-16B	130.21		130.21
					B1-18B	57.75		57.75
					B1-20B	9.77		9.77
					B1-22B	68.68		68.68
					C1-08B	17.29		17.29
					C1-14B	131.05		131.05
					C1-16B	169.85		169.85
					C1-18B	106.70		106.70
					C1-20B	27.07		27.07
					C1-22B	154.71		154.71
					B1-22B	287.38		287.38
					B5-26B	349.96		349.96
					B5-30B	105.41		105.41
				MV-020299				
					B1-22B	287.38		287.38
					B5-26B	349.96		349.96
					B5-30B	105.41		105.41

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

1	2	4	5	6	7	8.00	9.00	10.00		
1	Хөшөөт	2015-2020	B	MV-02029	B5-32B	325.61		325.61		
					B5-34B	620.77		620.77		
					B5-36B	730.11		730.11		
					B5-38B	924.83		924.83		
					B5-40B	1,447.21		1,447.21		
					B5-42B	1,463.59		1,463.59		
					B5-44B	1,190.20		1,190.20		
					C1-22B	957.07		957.07		
					C5-26B	273.78		273.78		
					C5-30B	244.17		244.17		
					C5-32B	1,177.23		1,177.23		
					C5-34B	1,015.37		1,015.37		
					C5-36B	1,354.90		1,354.90		
					C5-38B	1,962.71		1,962.71		
					C5-40B	3,771.80		3,771.80		
					C5-42B	3,343.68		3,343.68		
					C5-44B	2,755.92		2,755.92		
			C	MV-001414	B3-16C	12.26		12.26		
					B3-18C	11.62		11.62		
					B3-20C	7.87		7.87		
					B4-14C	112.86		112.86		
					B4-16C	21.98		21.98		
					B4-18C	56.24		56.24		
					B4-20C	46.51		46.51		
					B4-22C	6.54		6.54		
					C3-20C	20.02		20.02		
					C3-22C	16.96		16.96		
					C4-14C	48.18		48.18		
					C4-16C	373.41		373.41		
					C4-18C	46.32		46.32		
					C4-20C	167.27		167.27		
					C4-22C	324.51		324.51		
					C	MV-004322	B1-24C	496.87		496.87
							B2-24C	374.96		374.96
			B4-22C	8.43				8.43		
			B4-24C	10.11				10.11		
			B5-24C	1,267.86				1,267.86		
			B5-26C-a	6.97				6.97		
			B5-28C-a	22.36				22.36		
			B5-28C-b	98.94				98.94		
			B5-30C-a	65.14				65.14		
			B5-30C-b	23.61				23.61		
			B6-30C	28.26				28.26		
C1-24C	848.29		848.29							
C2-24C	523.21	48.43	474.78							
C5-24C-a	368.79		368.79							
C5-24C-b	1,040.65		1,040.65							
C5-26C	13.48		13.48							
C5-28C	201.40		201.40							
C5-30C-a	203.76		203.76							
C5-30C-b	44.03		44.03							
C6-28C	89.05		89.05							
MV-006525	B1-07C	260.09	60.75	199.33						

Хошоотийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

1	2	4	5	6	7	8.00	9.00	10.00
	Хөшөөрт	2015-2020	C	MV-006525	B1-08C	129.73		129.73
					B1-10C	249.19		249.19
					C1-07C	205.17	161.80	43.37
					C1-08C	268.15		268.15
					C1-10C	463.71		463.71
				MV-001640	B5-30C-a	49.60		49.60
					B6-28C	259.79		259.79
					B6-30C	80.31		80.31
					C5-30C-a	22.45		22.45
					C6-28C	75.62		75.62
					C6-30C	42.43		42.43
				MV-011887	B3-22C	47.35		47.35
					B3-24C	26.74		26.74
					B4-14C	223.97		223.97
					B4-24C	182.15		182.15
					B6-24C	19.26		19.26
					B6-26C	277.20		277.20
					B6-28C	120.18		120.18
					C3-22C	31.26		31.26
					C3-24C	13.46		13.46
					C4-14C	85.68		85.68
					C4-16C	210.70		210.70
					C4-22C	351.85		351.85
					C4-24C	64.66		64.66
					C6-24C	15.05		15.05
				C6-26C	148.39		148.39	
				MV-011888	B	741.67		741.67
					C	1,167.06		1,167.06
				MV-015289	B1-07C	485.02	6.58	478.45
					B1-08C	352.05		352.05
					B1-10C	243.20		243.20
					B1-12C	273.82		273.82
					B1-14C	349.58		349.58
					B1-16C	285.35		285.35
					B1-18C	217.96		217.96
					B1-20C	321.82		321.82
					B1-22C	91.21		91.21
					C1-07C	274.39	31.81	242.58
					C1-08C	517.76		517.76
					C1-10C	338.94		338.94
					C1-12C	455.23		455.23
					C1-14C	665.22		665.22
					C1-16C	544.62		544.62
					C1-18C	510.24		510.24
					C1-20C	651.73		651.73
				C1-22C	133.02		133.02	
				MV-020299	B1-22C	304.27		304.27
					B1-24C	201.00		201.00
					B5-24C	577.78		577.78
					B5-26C-b	297.62		297.62
B5-28C-b	86.94		86.94					
B5-30C-b	250.89		250.89					
				B5-32C	313.26		313.26	

Хөшөөтийн нүүрсний уурхайн 2015-2020 оны нөөцийн хөдөлгөөний тайлан

1	2	4	3	6	7	8.00	9.00	10.00
	Хөшөөт	2015-2020	C	MV-020299	B5-34C	480.36		480.36
B5-36C					453.75		453.75	
B5-38C					205.62		205.62	
B5-40C					158.86		158.86	
B5-42C					114.60		114.60	
B5-44C					1.50		1.50	
B5-46C					845.53		845.53	
C1-22C					354.14		354.14	
C1-24C					325.24		325.24	
C5-24C-b					1,183.16		1,183.16	
C5-26C					559.32		559.32	
C5-28C					128.60		128.60	
C5-30C-b					487.54		487.54	
C5-32C					724.65		724.65	
C5-34C					708.57		708.57	
C5-36C					700.43		700.43	
C5-38C					425.48		425.48	
C5-40C					314.45		314.45	
C5-42C					289.52		289.52	
C5-44C					4.08		4.08	
C5-46C	2,167.73		2,167.73					
			Нийт		120,205.79	6,259.44	113,946.36	

ХАВСРАЛТ 12. Хилээр экспортод гаргасан бүтээгдэхүүний мэдээ

Хилээр экспортод гаргасан бүтээгдэхүүний талаар гаалийн албанаас гаргасан мэдээ

2022.09 дүгээр сарын байдлаар экспортод гаргасан нүүрсний мэдээ		
Он, сар	Нийт машин тоо	Гарсан жин /тонн/
2022.01 сар	455	32.993.500.00
2022.02 сар	2560	185.908.500.00
2022.03 сар	3830	278.408.522.59
2022.04 сар	3415	249.577.400.00
2022.05 сар	4023	293.374.150.00
2022.06 сар	3123	226.613.800.00
2022.07 сар	1743	127.308.550.00
2022.08 сар	2783	203.245.100.00
2022.09 сар	3392	247.522.600.00
Нийт	25324	1.844.952.122.59

ХАВСРАЛТ 13. БОМТ Барьцаа мөнгөний баримт

Байгаль орчныг хамгаалах менежмент төлөвлөгөөний арга хэмжээ барьцаа мөнгөний баримт

“Мо Эн Ко”ХХК “Хөшөөт”-ийн нүүрсний уурхай

УБЕХ маягт № БТ-2

Төлбөрийн даалгавар № 000000779

Огноо : 2011/05/26	Дансны дугаар	Дүн
Төлөгч : MoEnCo LLC	Дебит	52,930,000.00
Төлөгчийн : Ард ХААН Банк	5007374847	
Хүлээн авагч : БОАЖЯ	Кредит	
Хүлээн авагчийн : Төрийн сан банк	900096177	
Мөнгөний дүн тоогоор (үсгээр) 52,930,000.00		
<i>Тавин хоёр сая есөн зуун тучин мянган тусраг 00 монго</i>		
Бараат хүлээн авсан буюу ажил үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн		
Дагалдах баримт №	Огноо : 2011/05/26	Дүн (торгуулийн хамт)
Төлбөрийн зориулалт (барааны болон ажил үйлчилгээний нэр)		
5141583 - 2011 оны эрх зүйн хамгаалалтын хэргийн хамгаалалтын зориулалт		
 Бологч 		Гүйлгээний утга (төлбөрийн зориулалт)
Банкнд гүйлгээ хийсэн 2011.05.26 өдөр (гэмдэг, гарын үсэг)		Төлөх хугацаа
		Төлбөрийн ээлж

УБЕХ маягт № БТ-2

Төлбөрийн даалгавар № 000000652

Огноо : 2010/05/31	Дансны дугаар	Дүн
Төлөгч : MoEnCo LLC	Дебит	91,750,000.00
Төлөгчийн : Ард ХААН Банк	5007374847	
Хүлээн авагч : БОАЖЯ	Кредит	
Хүлээн авагчийн : Төрийн сан банк	900096177	
Мөнгөний дүн тоогоор (үсгээр) 91,750,000.00		
<i>Ерэн нэгэн сая долоон зуун тавин мянган тусраг 00 монго</i>		
Бараат хүлээн авсан буюу ажил үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн		
Дагалдах баримт №	Огноо : 2010/05/31	Дүн (торгуулийн хамт)
Төлбөрийн зориулалт (барааны болон ажил үйлчилгээний нэр)		
2010 оны байдал хангалалт арга хэмжээний барьцаа мөнгө		
 Задирлал Тамга Нягтлан бодогч 		Гүйлгээний утга (төлбөрийн зориулалт)
Банкнд гүйлгээ хийсэн 2010.05.31 өдөр (гэмдэг, гарын үсэг)		Төлөх хугацаа
		Төлбөрийн ээлж

Төлбөрийн даалгавар		№	000002451	УБЕХ Маягт № БТ-2	
2012 он 03 сарын 14 өдөр				Статистикийн төв газар зөвшөөрснөөр УБЕХ-ын даргын 1986оны 6 сарын 3/205 тоот тушаалаар батлав.	
		Дебет		Дун	
Төлөгч	МоЭнКо ХХК	дансны №		84,918,000.00₮	
Төлөгчийн банк	Khan Bank		5007374847		
Хүлээн авагч	БОАЖЯам		900096177		
Хүлээн авагчийн банк	Төрийн Сан Банк		 хоногийн хувийн торгууль	
Мөнгөний дүн (үсгээр, тоогоор)				. . . төг . . . мөн	
Eighty Four Million Nine Hundred Eighteen Thousand Togrog And No Mongo					
Барааг хүлээн авсан буюу ажил, үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн . . . он . . . сар . . . өдөр				\ Дүн торгуулийн хамт \	
Төлбөрийн зориулалт: (Барааны болон ажил, үйлчилгээний нэр дагалдах баримтын №)				Гүйлгээний утга	
5141583- 2012 Environ protect deposit KHC license area				төлбөрийн зориулалт	
Дарга		Байкинд гүйлгээ хийсэн		төлөх	
Нягтлан бодогч		2012 он 03 сар 14 өдөр		хугацаа	
		Гэмдэг, гарын үсэг		Төлбөрийн	
				ээлж	

		E-TRANSACTION RECEIPT	
SENDER DETAILS		BENEFICIARY DETAILS	
Bank:	XacBank	Bank:	Government fund
Account No:	5000719884	Account No:	100900013406
Name:	МОЭНКО ХХК	Name:	БО нөхөн сэргээх баталгаа
Amount:	228,000,000.00	Amount:	228,000,000.00
Currency:	MNT	Currency:	MNT
TRANSACTION DETAILS			
Transaction number: 154TB01221663521			
Description: MV- 001414A,001640A,006525A,004322A,011887A,020299A,011888A,015289A			
Transaction charge: 500.00MNT			
Requested user: moencollic8		Approved user: moencollic1	
Transaction date: 2022-06-15			